

1. Сведение за личния съставъ.

Наименование на чиноветъ.	По щатъ	По списъкъ	Прикомандировани	Въ дълго-врем. командировка	На лице свои и прикомандировани.	Волнонаемни.
А. Офицери.						
Негово Ц. В. Престолонаследника	—	1	—	—	1	—
Князь Борисъ Търновски . . .	—	1	—	—	1	—
Началникъ Генералъ-Майоръ . . .	1	1	—	—	1	—
Помощникъ — той и к-ръ на дружината — Полковникъ . . .	1	1	—	1	—	—
Училищенъ интендантъ—Майоръ	1	1	—	—	1	—
Инспекторъ на класов. — Майоръ	1	1	—	—	1	—
Ротни командири { Майори . . .	2	2	1	—	2/1	—
{ Капитани . . .	1	1	—	—	1	—
Инструкторъ по артилер. часть — той и Преподавателъ—Капитанъ	1	1	1	—	1/1	—
Помощникъ на инструктор. по артилерийската часть —Капитанъ	—	—	1	—	0/1	—
Преподаватели { Майори . . .	—	—	2	—	0/2	—
{ Капитани . . .	5	5	1	5	0/1	—
Зав. кавалер. часть — Ротмистъръ	1	1	—	—	1	—
Офицери възпитат. — Капитани .	14	11	6	—	11/6	—
Помощници { Поручици . . .	8	4	1	—	4/1	—
{ Капитани . . .	—	8	—	3	5	—
Завед. нестр. команда — Капитанъ	1	1	—	—	1	—
Завед. прехраната — Капитанъ .	1	1	—	—	1	—
Адютантъ { Поручикъ . . .	1	—	—	—	—	—
{ Капитанъ . . .	—	1	—	—	1	—
Ковчежникъ — Поручикъ . . .	1	1	—	—	1	—
Библиотекаръ { Поручикъ . . .	1	—	—	—	—	—
{ Капитанъ . . .	—	1	—	—	1	—
Всичко офицери . . .	41	43	13	9	34/13	—
Б. Санитарни офицери.						
Санитаренъ { Подполковникъ . . .	1	1	—	1	—	—
{ Капитанъ . . .	1	1	1	1	1	—
Санит. Подпор.— Аптекарь . . .	1	—	—	—	—	—
Всичко санит. офицери . . .	3	2	1	2	1	—
В. Чиновници.						
Преподаватели { I. класъ . . .	2	2	—	—	2	—
{ II. " . . .	4	4	—	—	4	—
{ III. " . . .	9	9	—	—	9	—
{ IV. " . . .	2	1	—	—	1	—
Учителъ по фехтовка . . .	1	1	—	—	—	1
Фелдшеръ — чиновникъ . . .	1	1	—	—	1	—
Секретаръ на Инсп. на класоветъ .	1	1	—	—	1	—
Оржеенъ майсторъ . . .	1	1	—	—	1	—
Архиваръ — регистраторъ . . .	1	1	—	—	1	—
Машинистъ . . .	1	1	—	—	1	—
Надзир. на здания и водопровода.	1	1	—	1	—	—
Всичко чиновници . . .	24	23	—	1	21	1

Наименование на чиноветъ.	По щатъ	По списъкъ	Прикомандировани	Въ дълго-врем. командировка	На лице свои и прикомандировани.	Волнонаемни.
Г. Възпитаници.						
Юнкери и порт.-юнкери	—	380	—	—	380	—
Д. Свѣрхсрочнослужащи.						
Фелдфебели	—	4	—	—	4	—
Старши подофицери	—	9	—	—	9	—
Младши подофицери	—	1	—	—	1	—
Сигналисти	—	4	—	—	4	—
Барабанчици	—	4	—	—	4	—
Всичко свѣрхсрочнослужащи .	—	22	—	—	22	—
Е. Срочнослужащи.						
Ефрейтори	—	4	—	—	4	—
Редници	—	49	14	—	49/14	—
Всичко	—	53	14	—	53/14	—

2. Сведение за численното състояние на конетъ и др. добитъкъ.

Офицерски	Строеви войнишки	Обозни	Артилерийски	Волове	Крави	Телега.
6	31/12	11/2	12	20	22	13

ж) *Тактическо съединение.* 1-а, 2-а и 3-а роти образували една дружина, която заедно съ войнишките команди могла да води тактически занятия само въ малъкъ размѣръ

Изводи. 3) Изводитъ, които могатъ да се направятъ за състава и организацията на Училището въ началото на периода сж следнитъ:

1) *По състава.* — Командниятъ и помощенъ персоналъ въ Училището — 47 (24 свои и 13 прикомандировани), отъ които 40 строеви и 7 нестроеви, 2 лѣкари, 22 чиновници (отъ които 16 преподаватели) 22 свѣрхсрочно служащи и 67 срочнослужащи подофицери и войници билъ напълно достатъченъ за възпитанието и обучението на 380 юнкери.

Количеството на кавалерийският кон (43) също било достатъчно за обучението на 13 порт-юнkerи и 15 юнкери кавалеристи, обаче това на артилерийският кон (само 12) съвсем не било достатъчно.

2) По организацията. — Тя била изобщо правилна и съобразена с нуждите и традициите на Училището; липсата на учебни части, обаче — (рота, батарея, ескадронъ) затруднявала обучението на юнкерите; съществуващите войнички команди (кавалерийска и артилерийска) донѣкжде замѣствали учебната батарея и учебния ескадронъ, а учебна рота била образувана при нужда отъ юнкерите.

* * *

Презъ следующите години (1910 и 1911) и първата половина на 1912 г. не е имало нѣкаква особенна промѣна въ състава и организацията на Военното училище.

Училището презъ войната 1912-13 г. На 20 септември 1912 година, съ обявяването на общата мобилизация на българската войска, училището съгласно наставлението за мобилизацията, било разформирано и закрито като всички офицери отъ Училището (на брой 44), получили назначение и заминали за разни войскове части; юнкерите отъ 2-и специаленъ класъ — 82 пехотинци, 14 кавалеристи, 30 артилеристи и 14 пионери — (току що преминали въ него) били произведени въ чинъ „офицерски кандидатъ“ и изпратени по частите; юнкерите отъ 1-и специаленъ класъ (на брой 199), току що преминали въ този класъ, били произведени въ чинъ „мл. порт-юнkerи“ и изпратени също по частите а юнкерите отъ подготвителния класъ (току-що постѣпили въ Училището) на брой 180, били уволнени въ домашенъ отпускъ до второ разпореждане.

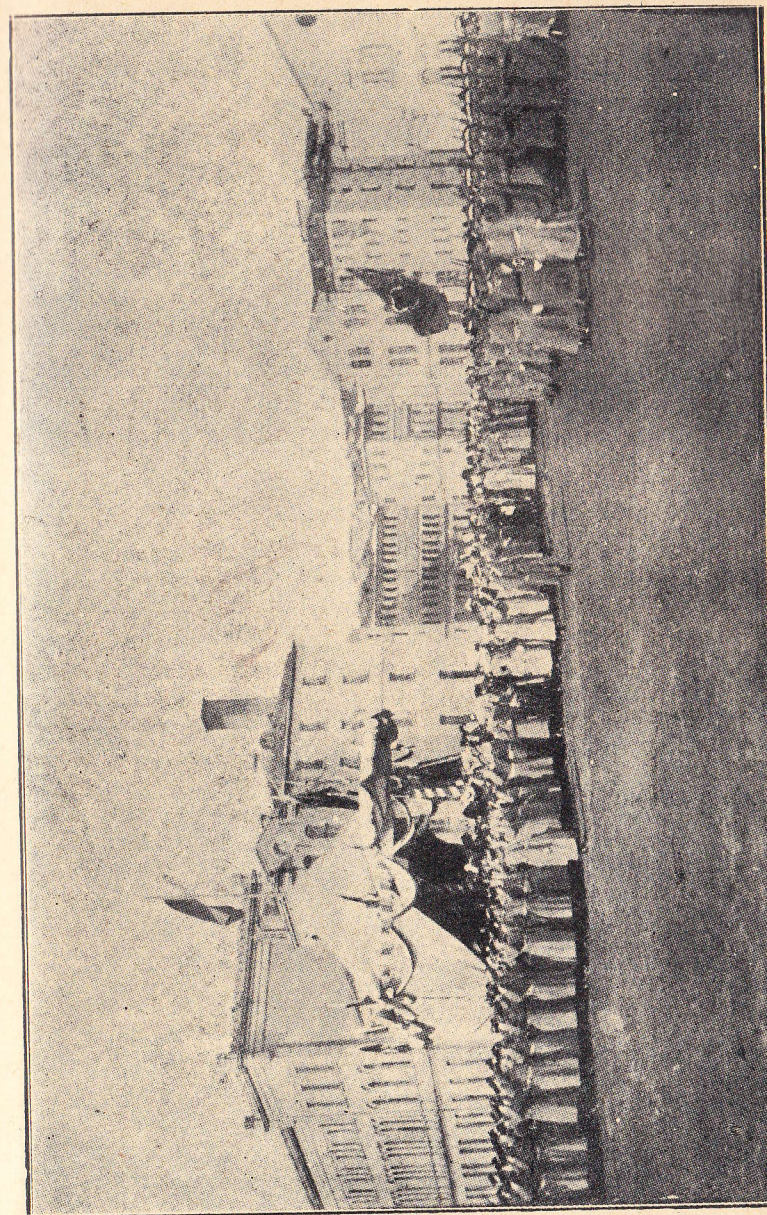
Свърхсрочнослужащите подофицери, (на брой 22), били изпратени въ войсковите части съ изключение на двама, които останали въ Училището за пазене на материалната частъ.

Войниците отъ кавалерийската и артилерийска команди също били изпратени въ войсковите части, като въ Училището били оставени 16 войника за гледане конете и другия добитѣкъ.

Кавалерийският и артилерийски кон били изпратени въ частите, (50 коня въ кавалерията и 20 коня въ артилерията), като за нуждите на училището били оставени само 15 коня.

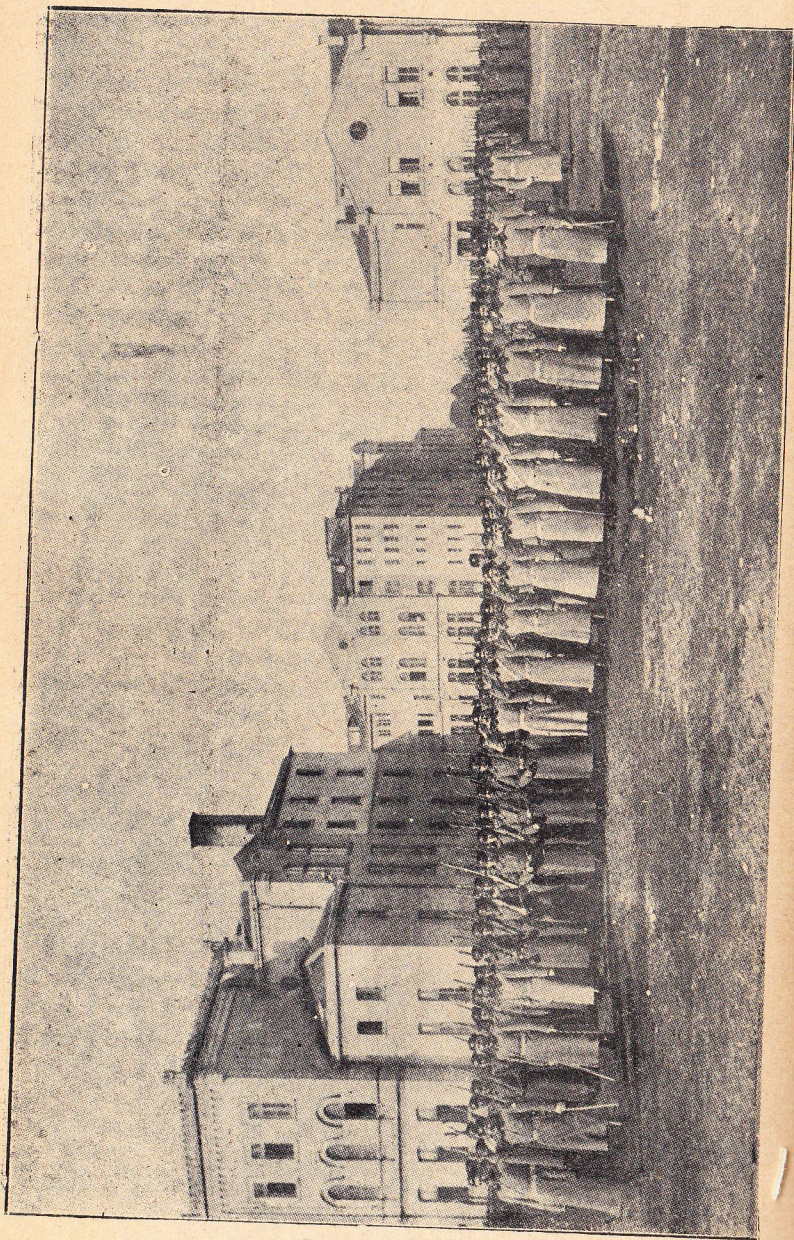
И така, следъ обявяването на мобилизацията въ 1912 г. училището било напълно разформирано и отъ 22 септември с. г. престанало да функционира, като вмѣсто него билъ

откритъ и отъ 28 септември започналъ да функционира тъй наречения „Отдѣлъ за материалната частъ“ съ следния съставъ: Началникъ на отдѣла, помощникъ на Началника и за

Празнуване пълнолѣтието на Н. Ц. В. Пр. Кн. Борисъ.

ведущъ караула, архиваръ-регистраторъ 1, свръхсрочни подофицери 2, служащи (машинисти, слуги и др.) 9, войници 16, коне 15, волове 16, крави 17.

Парадъ въ училището 1912 година.

На 31 августъ 1913 г., съ обявяването на общата демобилизация на българската войска, Военното училище започнало наново да функционира.

На 2 декември с. г. въ училището се завърнали младшитѣ порт.-юнкери отъ младши класъ (I специаленъ класъ), които презъ 1912 г. по случай мобилизацията били изпратени въ частитѣ; тѣ били преведени въ старши класъ (II специаленъ класъ) и били всичко 169 души; освенъ тѣхъ били приети, произведени въ чинъ „младши порт.-юнкери“ и преведени въ старши класъ още 17 младежи, едни отъ които свършили Школата за запасни подпоручици, други бивши юнкери и запасни подпоручици, тъй че всичко младши порт.-юнкери 186.

Освенъ това въ училището били приети отъ вънъ 457 младежи въ подготовителния класъ и 487 младежи въ младшия класъ, като и тѣзи два класа отъ 10 декемврий 1913 г. сжщо се открили и отъ 16 декемврий с. г. започнали класнитѣ занятия съ всички юнкери отъ училището.

Понеже отъ този день започналъ единъ новъ етапъ отъ живота на училището следъ продължителното му прекъсване презъ Балканската война, ще предадемъ на кжсо състава и организацията на училището къмъ това време.

Въ началото на учебната 1913/14 год. въ училището имало:

Въ старши класъ	186	младши порт.-юнкери
„ младши „	487	юнкери
„ подготовителния класъ	457	„

или всичко . . . 1130 възпитаници, разпредѣлени въ 4 роти, както следва:

1-а рота	48	порт.-юнкери отъ старши класъ
	121	юнкери отъ младши класъ
	113	„ отъ подготовителния класъ.

Всичко 282 порт.-юнкери и юнкери.

2-а рота	46	порт.-юнкери отъ старши класъ
	123	юнкери отъ младши класъ
	116	„ „ подготовителния класъ.

Всичко 285 порт.-юнкери и юнкери.

3-а рота	46	порт.-юнкери отъ старши класъ
	120	юнкери отъ младши класъ
	114	„ „ подготовителния класъ.

Всичко 280 порт.-юнкери и юнкери.

4-а рота	46	порт.-юнkerи отъ старши класъ
	123	юнkerи отъ младши класъ
	114	„ „ подготвителния класъ

Всичко 283 порт.-юнkerи и юнkerи.

Презъ 1914 г. и първата половина на 1915 г. особена промѣна въ състава и организацията на Училището не е имало.

Училището презъ Европейската война.

Другъ по-важенъ моментъ отъ живота на Училището презъ втората половина на 1915 година е обявяването на общата мобилизация и намѣсата на България въ Общоевропейската война. Училището трѣбвало да премине отъ мирновременни къмъ военновременни съставъ и организация. Съ обявяването на мобилизацията на 10 септември 1915 година почти всички офицери отъ Училището получили назначение въ войсковитѣ части, а юнkerитѣ отъ II специаленъ класъ (току-що преминали въ сжщия) на брой 260, били произведени въ чинъ „Офицерски кандидатъ“ и изпратени въ частитѣ. Така че, съ обявяването на мобилизацията въ редоветѣ на войската влезли нови освежителни кадри отъ 435 току-що произведени подпоручици отъ 35 випускъ и 260 офицерски кандидати отъ 36 випускъ.

Сжщо така една частъ отъ долнитѣ чинове отъ училището (подофицери и войници) и голѣма частъ отъ конетѣ били изпратени по случай мобилизацията въ разнитѣ части на войската.

Усилена дейность на Училището презъ Европейската война.

Училището съ обявяването на общата мобилизация презъ 1915 година не само не престанало да функционира, както това е било презъ Балканската война, но напротивъ развило една много по-усилена дейность и играло много важна роля за попълване на войската съ офицери презъ време на войната.

При обявяване на мобилизацията въ училището останали юнkerитѣ отъ I специаленъ класъ (току-що преминали въ сжщия класъ) на брой 320 да продължаватъ курса на училището въ I специаленъ класъ; били приети нови 426 юнkerи, отъ които 14 въ I специаленъ и 412 въ подготвителния класъ.

Тѣй че въ общи черти състава на училището следъ обявяването на мобилизацията въ 1915 г. билъ следния:

1-а рота (I специаленъ класъ)	—	334 юнkerи.
2-а рота (подготвителния класъ)	—	204 „
3-а рота (подготвителния класъ)	—	208 „

Всичко 746 юнkerи.

* * *

Придаване Школата за зап. подпоручици къмъ Училището.

Отъ 15 мартъ 1916 год. къмъ училището се придава и Школата за запасни подпоручици и отъ тази дата започнало да функционира подъ името „Военно на Н. В. училище и Школа за запасни подпоручици“, като длѣжността „Началникъ на В. Училище и Школа за запасни офицери“ се слѣда съ длѣжността „Началникъ на В. Учебнитѣ заведения“.

Военновременни щатове за училището.

Военновременнитѣ щатове за училището въ началото на последната война (1915—18 год.) съгласно проектощатоветѣ за военно време № 297 били:

а) Училището. Офицери 10: 1 Полковникъ — Н-къ на училището и на Школата за запасни подпоручици. 1 Подполковникъ — Инспекторъ на класоветѣ, 4 Майори — Преподаватели, 3 Капитани — Домакинъ, адютантъ и зав. прехраната, 1 Поручикъ — помощникъ домакинъ.

б) Юнкерска рота: 5 офицери — 1 майоръ (ротенъ командиръ) и 4 капитани (взводни командири), 181—213 юнkerи и 10 долни чинове.

в) Школна рота: 5 Офицери — 1 майоръ (ротенъ командиръ) и 4 капитани (взводни командири), 160—240 школници и 31 долни чинове.

г) Юнкерска батарея: 5 офицери — 1 майоръ (батар. командиръ) и 4 капитани (взводни командири), 181 юнkerи, 54 долни чинове и 60 коня.

Обаче, презъ време на войната увеличаването състава на училището наложило и измѣнение на горнитѣ щатове, които били измѣнявани и допълвани на нѣколко пжти докато най-после военновременнитѣ щатове за училището били установени (заповѣдъ по военното ведомство № 169 отъ 1916 г.) както следва:

а) Училището — офицери 17 — 1 Генералъ-майоръ — Н-къ на в.-учебнитѣ заведения — (той и Н-къ на училището). 2 Полковници — 1 помощникъ н-къ на училището и преподаватель.

4 Подполковници — 1 инспекторъ на класоветѣ, 3 дружинни командири.

6 Майори — 1 помощ. инспекторъ на класоветѣ, 4 преподаватели и 1 домакинъ.

4 Капитани — 1 адютантъ, 1 завед. прехраната, 1 командиръ на нестроевата команда и 1 помощникъ домакинъ.

4 Лѣкари — 1 старши и 3 младши лѣкари, 17 чиновници — отъ които 8 преподаватели и 181 долни чинове.

б) *Юнкерска рота*: 5 офицери — 1 майоръ (ротенъ командиръ) и 4 капитани (взводни командири), 181—213 юнкери и 10 долни чинове.

в) *Школнишка рота*: 5 офицери — 1 майоръ (ротенъ командиръ) и 4 капитани (взводни командири), 150—240 школници и 31 долни чинове.

г) *Пионерна полурота*: 3 офицери — Капитани (1 ротенъ и 2 взв. командири), 60 юнкери и 15 долни чинове.

д) *Учебна батарея*: 5 офицери — 1 майоръ (командиръ на батарея) и 4 капитани (взводни командири), 181 юнкери, 54 долни чинове и 60 коня.

I. *Щатъ за артилерийското отдѣление*. Офицери 1—Подполковникъ, командиръ на отдѣлението и подофицери 5.

II. *Щатъ за юнкерска учебна батарея*. Останалъ сѣщия.

III. *Щатъ за школна учебна батарея*. Офицери 5 — 1 майоръ (Командиръ на батареята) и 4 капитани (взводни командири). Офицерски кандидати 21, школници 200—240, Подофицери 10, войнишка команда отъ 69 войници и 99 коне.

IV. *Щатъ за пионерна рота*: офицери 5 — 1 майоръ (ротенъ командиръ) и 4 капитани (взводни командири), офицерски кандидати 5, подофицери 11, юнкери 60—70, школници 60—70, войнишка команда — долни чинове 50, коне 5.

V. *Щатъ за учебенъ ескадронъ*: офицери 5 — 1 майоръ (ескадроненъ командиръ), 2 капитани и 2 поручици (взводни командири), офицерски кандидати 4, подофицери 11, юнкери 90—120, школници — по назначение, войнишка команда — долни чинове 84 и коне 109.

Въ края на м. мартъ 1916 г. (отъ 20 до 28) били приети за следване на Школата всички 1900 младежи и войници, изпратени отъ частитъ на войската, разпредѣлени въ 6 школни роти, 2 артилерийски взвода и 1 пионеренъ взводъ. Въ началото на м. мартъ юнкеритъ отъ 1 специаленъ класъ били произведени въ чинъ „офицерски кандидатъ“ и изпратени въ частитъ. Следъ това, 3-а рота била преименована въ 1-а, тъй че въ училището останали само 2 юнкерски роти — 1-а и 2-а. Тогава състава и организацията на училището добили следния видъ:

1-а дружина: 1-а и 2-а юнкерски роти, картечна юнкерска рота, учебна батарея, пионерна рота.

Всички роти отъ по 4 юнкерски взвода, а пионерната рота — 4 школни и 1 юнкерски взводъ.

2-а дружина: 1-а, 2-а, 3-а и 4-а школни роти, отъ които една картечна.

3-а дружина: 5-а, 6-а, 7-а и 8-а школни роти, отъ които една картечна. Всѣка рота отъ по 4 взвода.

1-а и 2-а дружини останали на квартируване въ София (училището и укрепления пунктъ), а 3-а дружина — въ Княжево.

Нестроеви курсъ.

По-късно, въ началото на м. августъ 1916 г. въ Школата за запасни подпоручици билъ откритъ за пръвъ път и двумесеченъ „Нестроеви курсъ“, следванъ отъ 150 школници, който ималъ за задача да подготви запасни офицери за тиловитъ служби въ войската.

Отъ 10 септемврий 1916 г. станало следното малко измѣнение въ организацията на училището:

Юнкерската (1-а) дружина образувала 4 роти — дотовавшитъ 1-а и 2-а — 1-й специаленъ класъ (пехотинци), а 3-а и 4-а — подготвителния класъ. Къмъ нея била придадена и учебната батарея, състояща се отъ два взвода — 1-й взводъ за 1 специаленъ класъ и 2-й взводъ за подготвителния класъ; сѣщо така и пионерната полурота, състояща се сѣщо отъ два взвода — за 1 специаленъ и подготвителния класъ.

На сѣщата дата (10 септемврий 1916 г.) завършили курса на Школата за запасни подпоручици приетитъ въ края на мартъ с. г. школници, на брой 1900, т. е. следъ единъ курсъ отъ 5½ месеца; тѣ били произведени лично отъ Главнокомандующия въ чинъ „Офицерски кандидатъ“, следъ което били изпратени по частитъ въ войската.

На 20 септемврий 1916 г. били приети 512 нови юнкери за подготвителния класъ, които образували, както се каза по-горе, 3-а и 4-а роти и по 1 взводъ въ учебната батарея и пионерната полурота.

Въ края на м. ноемврий 1916 г. (25-й, 26-й и 27-й) постѣпили въ Школата за запасни подпоручици изпратенитъ отъ частитъ войници съ сръдно и висше образование, на брой 2550 и отъ 1 декемврий с. г. започнали съкращения курсъ на сѣщата Школа. Новоприетитъ школници били раздѣлени въ 8 школни роти, като състава и организацията на училището и Школата останали сѣщитъ, упомянати по-горе, съ едно малко измѣнение, а именно — вмѣсто учебна батарея било формирано едно артилерийско отдѣление, състоящо се отъ една юнкерска и една школна батареи. Тѣй че къмъ 1 декемврий 1916 г. съ започването на курса на 2-ия военновремененъ випускъ на Школата, състава на училището билъ следния:

1-а дружина: 1-а, 2-а, 3-а и 4-а юнкерски роти и пионерна рота отъ юнкери и школници;

2-а дружина: 1-а, 2-а школни роти и 3-а и 4-а школни нестроеви роти;

3-а дружина: 5-а, 6-а, 7-а и 8-а школни роти и артилерийско отдѣление (юнкерска и школна батареи).

Отъ тѣхъ 1-а дружина (1-а и 2-а школни роти и артилерийското отдѣление) квартирувала въ София, останалитѣ — въ Княжево.

На 1 февруарий 1917 г. били произведени въ чинъ „офицерски кандидатъ“ лично отъ Главнокомандующия завършилитѣ 1 специаленъ класъ юнкери (съкратенъ курсъ) и изпратени въ разнитѣ части на войската — всичко 350 офицерски кандидати.

На 20 априлъ 1917 г. били произведени въ чинъ „офицерски кандидатъ“ завършилитѣ съкращения курсъ на Школата за запасни подпоручици школници отъ 2-й военновремененъ випускъ (постъпили на 1-й декемврий 1916 год.) и изпратени въ частитѣ на войската — всичко 1570 офицерски кандидати.

На 15 май с. г. били приети и 650 нови юнкери, които образували три роти — 3-а, 4-а и 5-а роти. (1-а и 2-а роти — старитѣ юнкери отъ 1 специаленъ класъ).

На 20 май с. г. били приети и 1730 нови школници (3-й военновремененъ випускъ на Школата за запасни подпоручици) — изпратени отъ частитѣ на войската войници и подофицери, отговарящи на условията за постъпване въ Школата. Сега тѣ образували 4 (а не 8 както по-рано) школни роти, две школни батареи и пионерна полурота, както следва: 1-а школна рота — 356 школници, 2-а шк. р. — 356 школ., 3-а шк. р. (картечна) — 346 ш-ци, 4-а шк. р. (нестроева) — 162 школници. 1-а школна батарея — 252 ш-ци, 2-а шк. батарея — 190 ш-ци и пионерна полурота — 68 школници

Така че, артилерийското отдѣление се състояло сега отъ 3 батареи — една юнкерска и две школни.

Къмъ това време билъ формиранъ и юнкерски учебенъ ескадронъ, тъй че съставътъ на училището билъ 1 юнкерска дружина, състояща се отъ 5 юнкерски роти; 1 школна дружина, състояща се отъ 4 школни роти; 1 артилерийско отдѣление, състоящо се отъ 1 юнкерска и 2 школни батареи; 1 пионерна рота — 2 юнкерски и 1 школенъ взводове и 1 учебенъ ескадронъ, състоящъ се отъ 2 юнкерски взвода.

Съ заповѣдъ по военното ведомство № 402 отъ 21 I. 1917 г. длъжността „Началникъ на военно-учебнитѣ заведения“ била отдѣлена отъ длъжността „Началникъ на Военното на Н. В. училище и Школата за запасни подпоручици“, като за първата се предвиждалъ чинъ „Генералъ-майоръ“, а за втората — „Полковникъ“ — бригаденъ командиръ.

На 1.XI. 1917 г. били произведени въ чинъ „офицерски кандидатъ“ и изпратени по частитѣ на войската завършилитѣ курса на Школата за запасни подпоручици 1520 школници отъ 3-й военновремененъ школки випускъ.

Въ края на месеца били приети за следване Школата изпратенитѣ отъ частитѣ 970 войници, които формирали 4 школни роти (1-а, 2-а, 3-а и 4-а) и 1 школна пионерна рота.

На 1. V. 1918 г. били произведени въ чинъ „офицерски кандидатъ“ лично отъ Н. В. Царя завършилитѣ 450 портупей-юнкери 1 специаленъ класъ и изпратени по частитѣ на войската.

На сжщата дата били произведени сжщо лично отъ Н. В. Царя и изпратени по частитѣ на войската завършилитѣ съкращения курсъ на Школата за запасни подпоручици 1040 школници отъ IV военновремененъ випускъ на сжщата Школа.

Презъ м. юний били приети за следване Школата 1020 долни чинове, изпратени отъ частитѣ на войската.

Въ края на м. юлий били приети 450 нови юнкери.

Новоприетитѣ школници формирали пакъ 4 школни и 1 пионерна роти, а младитѣ юнкери — 2 роти (4-а и 5-а), като 2-а и 3-а образували 1 специаленъ класъ, 1 учебна батарея, 1 учебенъ ескадронъ и 1 пионерна полурота.

Отдѣляне на Школата
за запасни подпоручици
отъ В. училище — 1918 г.

Отъ 1. XI. 1918 — обявяването на общата мобилизация на войската, Школата за запасни подпоручици била отдѣлена отъ Военното училище и последното останало да функционира самостоятелно, както било и преди войната подъ името „Военно на Н. В. училище“ (заповѣдъ по В. учебнитѣ заведения № 48 отъ 1918 г.).

И така, презъ време на войната 1915—1918 г. училището функционирало като „Военно на Н. В. училище и Школа за запасни подпоручици“, при съкратенъ курсъ на следване за юнкери и школници (юнкеритѣ свършили само подготовителенъ и 1 специаленъ класъ за 1½ година, а курса за школниците траялъ само 5 месеца. Училището изпратило въ редоветѣ на войската нисшъ началнически персоналъ, както следва:

а) *Отъ Военното училище.*

На 10.IX. 1915 г.	— 260 оф. кандидати (36-й випускъ).
„ 10.III. 1916 г.	— 340 „ „ (37-й випускъ).
„ 1. II. 1917 г.	— 350 „ „ (38-й випускъ).
„ 1. V. 1918 г.	— 450 „ „ (39-й випускъ).

б) *Отъ Школата за запасни подпоручици.*

На 10.IX. 1916 г. —	1900	офицерски кандидати
„ 20.IV. 1917 г. —	1570	„ „
„ 1.XI. „ —	1520	„ „
„ 1.V. 1918 г. —	1040	„ „

Или всичко отъ Военното училище 1400 офицерски кандидати, а отъ Школата за запасни подпоручици 6030 офицерски кандидати.

Съ обявяването на демобилизацията (1.XI 1918 г.) въ училището били приети 404 портупей-юнkerи (1 специаленъ класъ) и 289 юнкери (подготвителенъ класъ) — всичко 693 порт-юнkerи, които образували 1 специаленъ класъ, 1-а и 2-а роти и 1-а учебна батарея. Подготв. класъ — 3-а, 4-а и 2-а роти. А сжщо така и учебенъ ескадронъ и пионерна рота отъ двата класа.

Презъ 1919 г. нови юнкери не само че не били приети, но поради намаление състава на училището следъ войната (предписание отъ Шаба на армията № 7365 отъ 1019 г.) въ края на годината били уволнени 186 порт-юнkerи и 122 юнкери.

б. Края на Периода. а) *Щабъ на училището.* Началникъ на училището — полковникъ. Помощникъ началникъ на училището — той и дружиненъ командиръ — подполковникъ. Инспекторъ на класоветъ — подполковникъ. Домакинъ — подполковникъ. Адютантъ — капитанъ. Санитаренъ офицеръ — подполковникъ. Ветеринаренъ офицеръ — майоръ. Капелмайсторъ — поручикъ. Технически офицеръ — подпоручикъ. Ж-болѣкаръ — чиновникъ. Библистекаръ — чиновникъ. Секретаръ — чиновникъ. Архиваръ-регистраторъ, единъ помощникъ архиваръ, единъ дѣловодителъ, единъ книговодителъ, трима писари и нѣколко литографчици.

б) *Пехота.* Въ края на периода сжществували следнитъ юнкерски пехотни подѣления:

1-а и 2-а роти, състоящи се отъ юнкеритъ отъ 1 специаленъ класъ, по 4 взвода, всички въ 4 класни отдѣления.

3-а и 4-а роти, състои се отъ юнкеритъ отъ подготвителния класъ, по 4 взвода, всички въ 4 класни отдѣления.

Войнишка пехотна строева команда (учебна рота) нѣмало.

в) *Конница.* Юнкеритъ кавалеристи били отдѣляни още първата година, за да могатъ поради съкращения курсъ на Военното училище презъ време на войната, за 1½ година да се подготвятъ като специалисти.

Юнкеритъ кавалеристи отъ двата класа (1 специаленъ и подготвителния) образували 1 ескадронъ, състоящъ се отъ 2 взвода.

Отъ двата класа имало по 1 кавалерийско класно отдѣление.

г) *Артилерия.* Юнкеритъ артилеристи сжщо били отдѣляни още първата година (въ подготвителния класъ) пакъ поради горнитъ съображения, казани за кавалериститъ и образували 2 батареи отъ по 2 взвода.

Юнкеритъ артилеристи отъ подготвителния класъ образували заедно съ пионеритъ отъ сжщия класъ 1 артилерийско-пионерно класно отдѣление, а тѣзи отъ 1 специаленъ класъ — 2 такива класни отдѣления.

д) *Инженерна частъ.* Юнкеритъ пионери били отдѣляни сжщо първата година пакъ по сжщитъ съображения, казани по-горе за другитъ специалисти и образували 1 пионерна рота, състояща се отъ 2 взвода.

Юнкеритъ пионери отъ подготвителния заедно съ юнкеритъ артилеристи отъ сжщия класъ образували, както се каза по-горе, 1 артилерийско пионерно класно отдѣление, а тѣзи отъ 1 специаленъ класъ — 2 такива класни отдѣления.

е) *Войскови части.* Отдѣлна малка войскова команда имало къмъ юнкерския ескадронъ за гледане конетъ, като така попълнения ескадронъ се наричалъ учебенъ ескадронъ. Сжщо такава войскова команда имало и къмъ дветъ юнкерски батареи за гледане конетъ и материалната частъ, като по такъвъ начинъ било образувано едно артилерийско отдѣление.

Друга войскова частъ не е имало.

Численность по роти (батареи, ескадрони), класни отдѣления и родови оржжия за края на учебната 1918/19 г.

По класове.

1 специаленъ класъ: 1-а рота 110 порт-юнkerи, 2-а рота 109 порт-юнkerи, 1-а юнкерска батарея 65, отъ пионерната рота 33, учебния ескадронъ 30. Всичко въ 1 специаленъ класъ 347 порт-юнkerи.

Подготвителенъ класъ: 3-а рота 78 юнкери, 4-а рота 77 юнкери, 2-а юнкерска батарея 37 юнкери, пионерната рота 10 юнкери, учебния ескадронъ 28 юнкери. Всичко въ подготвителния класъ 230 юнкери.

Или въ края на периода въ училището имало всичко 577 порт-юнkerи и юнкери.

По подѣления.

1-а рота 110 порт.-юнkerи, 2-а рота 109 порт.-юнkerи, 3-а рота 78 юнкери, 4-а рота 77 юнкери, 1-а юнкерска батарея 65 порт.-юнkerи, 2-а юнкерска батарея 37 юнкери, пионерна рота 43 порт.-юнkerи и юнкери, учебенъ ескадронъ 58 порт.-юнkerи и юнкери. Всичко 577 порт.-юнkerи и юнкери.

По класни одѣления.

I специаленъ класъ: 1-о пехотно класно отѣление 57 порт.-юнkerи, 2-о пехотно класно отѣление 54 порт.-юнkerи, 3-о пехотно класно отѣление 56 порт.-юнkerи, 4-о пехотно класно отѣление 52 порт.-юнkerи, 1-о артилер.-пионерно класно отѣление 50 порт.-юнkerи, 2-о арт.-пионерно класно отѣление 48 порт.-юнkerи, кавалерийско класно отѣление 30 порт.-юнkerи. Всичко 347 порт.-юнkerи.

Подготвител. класъ: 1-о пех. класно отѣление — 41 юнкери, 2-о пех. класно отѣление — 43 ю-ри, 3-о пех. класно 36 ю-ри, 4-о пех. класно отѣление — 35 ю-ри, артилер.-пион. кл. отѣление — 47 ю-ри кавалерийско кл. отѣление — 28 ю-ри. Всичко — 230 юнкери.

Войнишка кавалерийка команда. Състояла се отъ около 30 подофицери и войници и 70 коня, която заедно съ двата юнкерски кавалерийски взвода образувала учебния ескадронъ. Назначение — гледане на конетѣ и улесняване до известна степенъ практическото обучение на юнкеритѣ и порт.-юнkerитѣ кавалеристи.

Войнишка артилерийска команда. Състояла се отъ около 30 подофицери и войници и 30 коня, четири 7.5 см. полски с. с. орждия „Шнайдеръ“ (български) и две 7.5 см. план. с. с. план. „Шкодови“ орждия; тя влизала въ състава на юнкерското артилерийско отѣление съ назначение — гледане на конетѣ и материалната частъ и улесняване до известна степенъ практическото обучение на юнкеритѣ и порт.-юнkerитѣ артилеристи.

Нестроева полурота. Командиръ на нестроевата рота 1, заведующъ прехраната 1, ковчезникъ (чин.) 1, машинистъ (чин.) 1, електротехникъ (чин.) 1, надзирателъ на зданията 1, икономъ (чин.) 1, волнонаемни служащи (готвачи, служители, огньари, писари и пр.) — 176.

Състава на училището въ края на периода се вижда отъ долнитѣ сведения:

1. Сведение за личния съставъ.

Наименование на чиноветѣ.	По щатъ	По списъкъ	Прикомандировани	Въ дълго-врѣменна командировка	На лице свои и прикомандировани.
А. Офицери.					
Н. В. Царъ Борисъ III.	—	1	---	---	1
Началникъ — полковникъ	1	1	---	---	1
Пом. началникъ — подполковникъ	1	1	---	---	1
Инспекторъ на класоветѣ — подполковникъ.	1	1	---	---	1
К-ръ на артил. отѣление — подполковникъ.	1	1	---	---	1
Домакинъ — подполковникъ	1	1	---	---	1
Преподаватели { Подполковници	17	5	---	---	5
{ Майори.	—	3	---	---	3
Ротни командири — майори. . . .	4	4	2	---	4/2
Батареини командири — майори.	2	2	---	---	2
К-ръ на учеб. ескадронъ — майоръ.	1	1	---	---	1
К-ръ на пионер. рота — майоръ . .	1	1	---	---	1
Адютантъ — капитанъ.	1	1	---	---	1
К-ръ на нестроева полурота — капитанъ	1	1	---	---	1
Заведующъ прехраната — капитанъ	1	1	---	---	1
Взводни к-ри въ пех. — капитани	16	16	---	---	16
„ „ въ пион. рота — капитани	5	2	---	---	2
„ „ въ уч. еск. — капитани	2	2	---	---	2
Въ батареитѣ — капитани	4	2	---	---	2
„ „ — поручици	2	3	---	---	3
„ ескадрона — поручици	1	1	---	---	1
„ пион. рота — поручици	—	1	---	---	1
Всичко	63	51	2	---	53
Санитарни офицери.					
Старши учил. лѣкарь { Майоръ . .	1	---	---	---	---
{ Подполковникъ.	---	1	---	---	1
Младши учил. лѣкарь — поручикъ . .	1	---	---	---	---
Ветеринаренъ майоръ	1	1	---	---	1
Зжболѣкарь — поручикъ.	1	---	---	---	---
Аптекарь { Поручикъ	1	---	---	---	---
{ Подпоручикъ.	---	1	---	---	1
Технически офицери.					
Капелмайсторъ { Капитанъ. . . .	1	---	---	---	---
{ Поручикъ.	---	1	---	---	1
Завед. оржжието — технич. подпоручикъ	---	1	---	---	1
Б. Чиновници.					
Преподаватели I. класъ	13	9	---	---	9
„ II. „	---	3	---	---	3
„ III. „	---	1	---	---	1
„ V. „	1	---	---	---	---
„ VII. „	3	---	---	---	---

Наименование на чиноветъ.	По щатъ	По списъкъ	Прикомандировани	Въ длъжностна командировка.	На лице свои и прикомандирвани.
Ковчежникъ VII. класъ	---	1	---	---	1
Секретаръ VIII. класъ	1	1	---	---	1
Дѣловодителъ IX класъ	1	1	---	---	1
Машинистъ IX класъ	1	1	---	---	1
Архиваръ-регистраторъ IX класъ.	1	1	---	---	1
Библиотекаръ IX класъ	1	1	---	---	1
Книговодители X. класъ	3	3	---	---	3
Помощникъ архиваръ X класъ. . .	1	1	---	---	1
Електротехникъ X класъ.	1	1	---	---	1
Надзирателъ на зданията.	1	1	---	---	1
Икономъ X класъ.	1	1	---	---	1
Зжболѣкаръ VII. класъ	---	1	---	---	1
Всичко	29	27	---	---	27
В. Възпитаници.					
Портупей юнкери	---	347	---	---	347
Юнкери	---	230	---	---	230
Всичко	---	577	---	---	577
Г. Сврѣхсрочослужащи.					
Фелдфебели	19	14	---	---	14
Старши подофицери	70	17	---	---	47
Младши подофицери	30	22	---	---	22
Всичко	119	83	---	---	83
Д. Срочнослужащи.					
Младши подофицери	20	3	---	---	3
Ефрейтори и редници	380	44	103	---	147
Всичко	400	47	103	---	150
Е. Волнонаемни служащи.					
Писари, готвачи, прислужници и др.	---	176	---	---	176

2. Сведение за числения съставъ на конетъ.

Собствени офицерски	4
Артилерийски	27
Кавалерийски	71
Обозни	25
Всичко	127

ж) *Тактическо съединение.* Четиритѣхъ роти образували една дружина, която заедно съ дветѣ батареи, пионерна рота и учебния ескадронъ, могла да води тактически занятия въ полето отъ по-едъръ мащабъ.

Заклучение.

Изводитѣ, които биха могли да се направятъ за състава и организацията на училището въ края на периода сж следнитѣ:

1) *По състава.* Командния и помощенъ персоналъ въ училището, състоящъ се отъ 53 офицери, 2 лѣкари, 27 чиновници, отъ които 13 преподаватели, 83 сврѣхсрочно служащи и 150 срочно служащи подофицери и войници, билъ достатъченъ за възпитанието и обучението на 577 порт.-юнкери и юнкери.

Количеството на кавалерийскитѣ коне (71) сжщо било достатъчно за обучението на 58 порт.-юнкери и юнкери кавалеристи, обаче, това на артилерийскитѣ коне (27), далечъ не било достатъчно за обучението на две юнкерски батареи, състоящи се отъ 102 порт.-юнкери и юнкери.

2) *По организацията.* Тя била приблизително такава, каквато и въ началото на периода и не може да се каже, че е направено нѣщо повече презъ течение на периода, тъй като въ края на периода виждаме сжщитѣ недостатъци въ организацията, както въ началото — липса на учебна рота, ескадронъ и батарея. Имало, както се вижда, малки войнишки команди, които само до нѣкжде отстранявали този недостатъкъ при практическото обучение на юнкеритѣ.

2. Попълване съ възпитаници, долни чинове, офицери и коне.

Закриване на военната гимназия.

а) *Попълване съ възпитаници.* Въ началото на разглеждания периодъ въ училището имало: VI гимн. класъ, VII гимн. класъ, I спец. класъ, II спец. класъ, като VI и VII гимназиални класове били остатъка отъ закриващата се постепенно „Военна гимназия“, открита въ 1900 год. и която съ приемането на юнкерската система за попълване на училището съ възпитаници трѣбвало постепенно да се закрие. И наистина, за учебната 1909/10 г. билъ закритъ и VI гимн. класъ и останали само третѣ класа — VII гимн. кл. и I и II спец. кл. Следующата 1910 г. билъ закритъ и VII класъ, като вмѣсто него билъ откритъ „подготвителенъ класъ“; тъй че въ училището имало подготвителенъ класъ и I и II специални класове, курсътъ на всѣки единъ отъ които билъ по 1 година.

Начинъ за приемане на юнкери.

Попълването на училището съ възпитаници въ началото на периода ставало като били приемани младежи направо отъ гимназията и поставяни или въ VII гимназиаленъ класъ (подг. класъ) безъ конкурсъ, или пъкъ направо въ I спец. класъ.

съ конкурс. Завършилият „военната гимназия“, (която за учебната 1910/11 год. била вече закрыта), преди постъпването си въ I специален клас подлежали на подробен медицински преглед.

Съ предписание на Военното министерство № 1228 отъ 15 VI. 1910 г. въпроса за попълването на училището съ възпитаници билъ уреденъ окончателно по следния начинъ: комплектуването на военното училище съ възпитаници ставало вече не отъ свършивши военната гимназия, която била закрыта, а отъ младежи съ завършено VI класно образование (предпоследния класъ на гимназията).

Само презъ 1914 г. било направено отклонение отъ това основно положение, като освенъ за подготвителния класъ били приети и младежи съ завършено срѣдно образование направо въ I спец. класъ.

Презъ балканската война (1912/13 г.) училището не функционирало.

Презъ време на войната 1915/18 г. училището функционирало подъ името „Военно на Н. В. Училище и Школа за запасни подпоручици“ и се попълвало съ юнкери и школьники. Първитъ завършвали само подготвителенъ и I специаленъ класъ съ съкратенъ курсъ (18 месеца) а вторитъ — единъ съкратенъ курсъ отъ 5 месеца. Презъ време на войната (1915/18 г.) училището се попълвало съ юнкери пакъ по сѣция начинъ — чрезъ приемане на младежи, завършили предпоследния или последния класъ на гимназията — въ подготвителния класъ, а съ школьники — постъпване на войници и подофицери отъ частитъ на войската, имащи завършено срѣдно образование. Всички подлежали на подробен медицински прегледъ.

Не всички области отъ Царството бивали еднакво застъпвани при попълването на училището съ възпитаници. Въ началото на разглеждания периодъ различнитъ окръзи могатъ да се градиратъ въ това отношение така:

1. Софийски, 2. Пловдивски, 3. Търновски, 4. Сливенски, 5. Ст. Загорски, 6. Кюстендилски, 7. Врачански, 8. Русенски, 9. Видински, 10. Шуменски, 11. Плевенски, 12. Варненски.

Въ края на периода попълването на училището съ възпитаници ставало съгласно цитираното по-горе предписание отъ Министерството на войната № 1228 отъ 1910 г. и съгласно „Инструкцията за военното училище“ отъ 1915 г. — а именно — чрезъ приемане на младежи завършили предпоследния класъ на гимназията (реаленъ отдѣлъ), не постари отъ 20 г., въ подготвителния класъ.

Ако числото на явилитъ се кандидати било по-голъмо отъ исканото число, то приемането имъ ставало съ конкурсъ по предметитъ български езикъ, математика и дескриптивна геометрия.

При постъпване въ училището всѣки младъ юнкеръ донасялъ съ себе си необходимото за изкарване на цѣлия курсъ (три години) бѣльо и 150 лв., за първоначално обзавеждане, като отъ такси били освобождавани само синоветъ на бѣдни поборници, инвалиди и сираци отъ войнитъ.

Разнитъ окръзи отъ Царството, споредъ числото на даванитъ възпитаници за Военното училище, могатъ да се

Генералъ Жековъ.

- градиратъ така: 1. Пловдивски, 2. Търновски, 3. Софийски, 4. Врачански, 5. Кюстендилски, 6. Ст.-Загорски, 7. Шуменски, 8. Русенски, 9. Варненски, 10. Плевенски, 11. Видински, 12. Сливенски.

б) *Попълване съ долни чинове.* Попълването на училището съ войници презъ време на цѣлия разглежданъ периодъ отъ живота на училището (1909 — 1919 г.) ставало:

1. На общо основание отъ младежитъ, подлежащи всѣка година на повикване въ казармата, като, обаче, опре-

дѣленитъ за Военното училище младежи се изпращали въ разни части на войската за изкарване на единичното обучение и следъ това постѣпвали въ училището за доизкарване действителния срокъ на службата.

2. Чрезъ прикомандиране на войници отъ разни при-
зиви отъ другитъ части на войската за попълване недостига отъ долни чинове.

Презъ време на последната война (1915/18 г.) попълването на училището съ войници ставало на общо основание отъ разнитъ допълняющи части, както това на частитъ отъ войската на фронта.

Полковникъ Тасевъ С.

Съ свръхсрочнослужащи долни чинове (подофицери) то се попълвало, както и другитъ войскови части, чрезъ приемане на подофицери на свръхсрочна служба.

в) *Попълване с офицери.* Попълването на училището с офицери ставало пакъ на общо основание, както и на другитъ войскови части, като се подбирали най-добритъ и най-дѣеспособни офицери.

Презъ време на войната 1915/18 год., когато училището, поради голѣмата нужда отъ началнически персоналъ се развило въ 3 дружини, (всѣка една отъ по 4 роти) и 1 артилерийско отдѣление (3 батареи), предвидения по щатовеѣ началнически персоналъ далечъ не е билъ достатъченъ и затова билъ допълванъ съ офицери, прикомандировани временно отъ частитъ на войската. Така че, повече отъ половината офицеритъ били прикомандировани.

г) *Попълване с коне.* Попълването на училището с коне ставало на общо основание, както за другитъ войскови части, като имало и доста прикомандировани отъ другитъ части.

Състоянието на конския съставъ въ началото и края на периода се вижда въ отдѣла „составъ и организация“.

3. Облекло, въоръжение, снаряжение и обозъ.

А) Облекло.

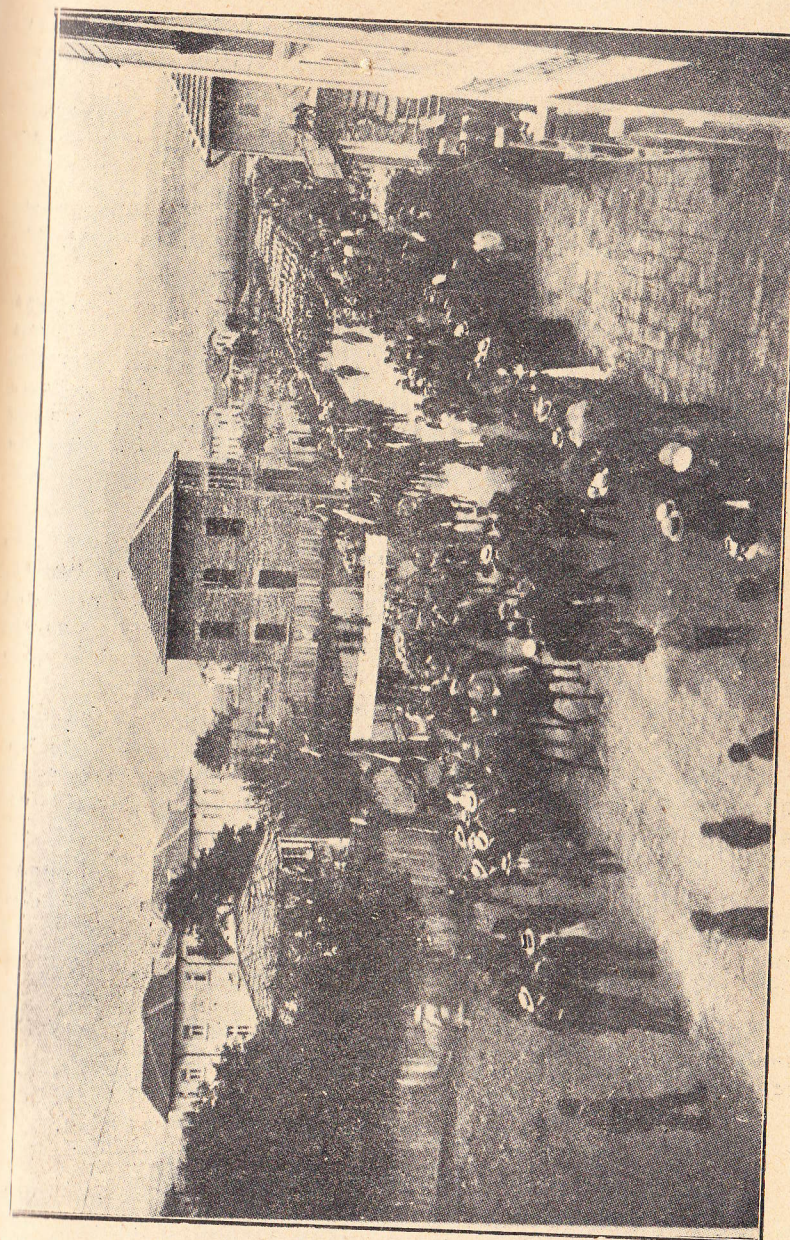
Въ началото на периода (1909—1910 г.), когато училището се намирало въ преходно положение отъ кадетската къмъ юнкерската система на попълване и когато въ него доизкарвали VI и VII класове (последнитъ възпитаници отъ бившата военна гимназия — кадетитъ), за кадетитъ и за юнкеритъ (възпитаницитъ отъ I и II спец. класове) имало отдѣлни форми.

Формата на кадетитъ. а) *Всѣкидневна (домашна)* — тя и парадна, състояща се отъ: *Костюмъ* — отъ черъ шаекъ кжса куртка, безъ джобни торби, а само съ капаци; дълги панталони съ щрипки. *Шинелъ* — отъ черно сукно (касторъ), съ яка отъ сжщия платъ, съ червени петлици, двуредни копчета, съ шлицъ отзадъ отворенъ и съ три басти отзадъ. *Фуражка* — отъ тъмно-зелено сукно, съ червена околужка, безъ козирка. *Ботуши* — малки (кжси), които се носили или подъ дългитъ панталони съ щрипки като чепици, или пъкъ надъ панталонитъ като ботуши. *Поясокъ* — червенъ. *Ржкавици* — бѣли.

б) *Лѣтна* — състояща се отъ: *Куртка* — отъ сива панама. *Фуражка* — цѣла бѣла съ козирка. *Панталонъ* — сжщия отъ зимната форма. *Ботуши* — сжщитъ отъ зимната форма. *Поясокъ* — червенъ. *Ржкавици* — бѣли.

Форма за юнкеритъ. а) *Всѣкидневна (домашна)*, състояща се отъ: *Костюмъ* отъ черъ шаекъ, по кройка като

този за кадетитъ — куртка, кжсъ правъ панталонъ за ботуши (не бричъ), на яката на куртката две петлици отъ жълта тасма, за отличие отъ кадетитъ. *Шинелъ* — отъ сивъ

Праздника на Хр. Ботевъ — 1914 г. и посрещане юнк. др. въ Вратца.

шаекъ, съ яка отъ сжщия платъ, шлицъ отзадъ отворенъ и само съ една баста отзадъ. *Фуражка* — отъ мундирно сукно, съ червена околосожка. *Ботуши* — голъми. *Поясокъ* — бълъ.

б) *Парадна. Мундиръ* — двубортенъ, съ два шлица — отъ тъмно зелено сукно. *Панталони* — кжси прави (не бричъ) за ботуши, отъ сжщото тъмно зелено сукно. *Шапка* — калпакъ, отъ астраганъ съ гербъ (два льва) вмѣсто кокарда. *Шинелъ* — сжщия отъ всѣкидневната форма. *Ботуши* — сжщитѣ. *Поясокъ* — бълъ. *Ржкавици* — бѣли.

Презъ 1911 г., въ надвечерието на Балканската война, когато въ училището имало само юнкери, формата била измѣнена както следва:

а) *Всѣкидневенъ костюмъ* отъ натураленъ шаекъ-куртка съ две червени петлици на яката и по едно сърмено галунче върху петлицитѣ. *Панталони* полубричъ за ботуши. *Шинелъ* — сжщия, както до това време — отъ сивъ шаекъ, еднореденъ съ яка отъ сжщия платъ; шлица отзадъ отворенъ и съ една баста отзадъ. *Фуражка* — отъ натураленъ шаекъ съ червена околосожка. *Ботуши* — сжщитѣ, както до това време. *Поясокъ* — бълъ.

б) *Парадна. Мундиръ* — двубортенъ съ два шлица, отъ тъмнозелено сукно. *Панталони* — кжси, прави (не бричъ) за ботуши отъ сжщото тъмно зелено сукно. *Фуражка* — отъ мундирно сукно, съ червена околосожка. *Шинелъ* — сжщия, както за всѣкидневната форма. *Ботуши* — сжщитѣ. *Поясокъ* — бълъ. *Ржкавици* — бѣли.

Края на разглеждания периодъ съвпада съ времето непосредствено следъ голъмата война (1915—18 г.) и поради голъмата оскъдица и липса на срѣдства, формата, както на офицеритѣ, така и на възпитаници отъ училището била опростена доста много:

Костюмъ — отъ натураленъ шаекъ, сжщата кройка и отличителни знаци, както до това време. *Шинелъ* — сжщия, както до това време. *Фуражка* — сжщата. *Ботуши* — сжщитѣ. *Поясокъ* — бълъ. *Ржкавици* — бѣли.

Формата била еднаква за всички юнкери, безъ разлика на родъ войска. Ушиването на облѣклото и ботушитѣ се давало на предприемачъ за 1 година.

Б) Въоръжение.

Юнкеритѣ били въоръжени, както следва:

1) *Пехотинцитѣ* — презъ цѣлия периодъ — съ пушка „Манлихеръ, обр. 1895 г., която имала следнитѣ балистически качества:

Начална скоростъ . . . $V_0 = 610$ м.

Тегло на куршума . . . $P = 15.8$ кгр.

Калибъръ $D = 8$ м. м.

На човѣкъ се полагали по 150 патрони.

Полковникъ Стойновъ.

2. *Артилериститѣ* — въ началото на периода образували 1 учебна батарея, вържжена съ шестъ 8.7 см. не с. с. орждия „Крупъ“, съ следнитѣ балистически качества:

Начална скорост . . . $V_0 = 430$ м.

Тегло на снаряда . . . $P = 7$ кгр.

Калибъръ $D = 8.7$ см.

Презъ и особено къмъ края на войната 1915/18 г. тѣ образували заедно съ школницитѣ 3—4 орждейни батареи (1 артилерийско отдѣление), отъ които една 7.5 см. с. с. полска „Шнайдеръ“ (български), една 7.5 см. с. с. полска „Крупъ“ (бразилски) и една 8.7 не с. с. полска „Крупъ“.

Полскитѣ с. с. орждия имали следнитѣ балистически качества:

Начална скорост . . . $V_0 = 500$ м.

Тегло на снаряда . . . $P = 6.5$ кгр.

Калибъръ $D = 7.5$ см.

Въ края на периода юнкеритѣ образували две учебни батареи, въоръжени съ четири 7.5 см. с. с. полски „Шнайдеръ“ (български), като имали на разположение за известно време за обучение и две 7.5 см. планински орждия „Шкода“.

Артилериститѣ, освенъ това, били въоръжени и съ карабина „Манлихеръ“ 1895 г., която се различавала отъ пехотната пушка само по това, че била 20 см. по-къса и имала начална скорост $V_0 = 580$ м.

3. Кавалериститѣ били въоръжени презъ всичкото време на периода съ кавалерийски сабли и карабини „Манлихеръ“ 95 г.

Презъ време на отпускъ юнкеритѣ носили ножъ, а порт.-юнкеритѣ — сабля.

В) Снаряжение.

Снаряжението на юнкеритѣ презъ цѣлия разглежданъ периодъ се състояло отъ ранецъ, 1 пагронна паласка (поясна), шансовъ инструментъ (кирка, лопата или брадва), 1 тенекиена манерка. Това снаряжение се носило така: ранеца на гръбъ, патронната паласка на поясока отпредъ; въ дѣсно, шансовия инструментъ на поясока отзадъ въ дѣсно, манерката презъ рамо.

Саблята порт.-юнкеритѣ носили съ помощта на два пастъци (дълъгъ и късъ), отъ които късия отъ лѣвата страна на поясока, а дългия отзадъ.

За носене на саблята на конь имало кожено приспособление (лопусъ) закачено на дѣсната страна на седлото, въ което се втиквала саблята.

Само къмъ края на периода тенекиената манерка, която рѣждясвала лесно, била замѣнена съ алуминиева.

Полковникъ Каишевъ.

Г) Обозъ.

Презъ разглеждания периодъ училището разполагало сѣдно съ около 15 обозни кола; презъ 1918—1919 г. то имало 40 обозни кола.

Това количество не е било напълно достатъчно.

4. Прехрана и разквартирование.

а) Прехрана.

Начинъ на хранително снабдяване.

Училището нѣмало собствени градини или стопанства. Продоволстването ставало въ началото на периода чрезъ отдаване на предприемачъ доставката на съестни и фуражни припаси по за една година, освенъ млѣкото, което се добивало отъ училищнитѣ крави (20). Презъ време на войната (1915—18 г.) Училището се продоволствало, както всички войскови части, отъ продоволственитѣ складове на реквизиционнитѣ комисии, което продължавало известно време и следъ войната (края на 1918 и цѣлата 1919 г.)

Приготвянето и даването храната на юнкеритѣ ставало по месечни разкладки, изработвани отъ специални комисии.

Качество на храната.

Питателността на храната въ началото на периода била голѣма и въобще храната била много добра. Достатъчно еда се отбележи, че юнкеритѣ имали презъ день сутришна закуска отъ млѣко, на обѣдъ винаги три порции, а вечеръ — две. Презъ време на войната, обаче, поради общата липса на съестни припаси и голѣмитѣ нужди на войсковитѣ части на фронта, храната била незадоволителна: сутринъ — чай, обѣдъ — две слаби порции, вечеръ — една порция; хлѣба билъ недоброкачественъ.

Въ края на периода (1919 г.), когато липсата на съестни продукти и особено на брашно (хлѣбъ) въ страната се чувствала още по-силно, храната на юнкеритѣ била сжщо недостатъчна и незадоволителна по питателность.

Презъ време на войната (1915/18 г.) на всички офицери се полагало, (както на юнкеритѣ,) по една дажба храна, която за офицеритѣ отъ Училището била влагана въ специално уредения при Училището офицерски столъ, а за подофицеритѣ — въ подофицерския столъ.

Следъ войната и въ края на разглеждания периодъ (1919 г.) полагала се една безплатна войнишка дажба не само за офицеритѣ и подофицеритѣ, но и за тѣхнитѣ семейства: нежененъ ималъ право на една дажба, жененъ съ 1—2 деца — на 2 дажби, жененъ съ повече деца — на 3 дажби.

Въ началото на периода оклада на чиноветѣ отъ Училището билъ: за юнкеръ 0.98 лв., за войникъ 0.47 лв., за конъ 1.20 лв., за волъ 1.20 лв., за крава 3.50 лв., за теле 1.20—2 лв., обикновенъ порционъ 0.40 лв., увеличенъ порционъ 0.60, удвоенъ порционъ 0.80 лв.

Обаче, презъ войната и въ края на периода имало не „окладъ“ (въ пари), а се полагала „дажба“ (въ продукти)

б) Разквартирование.

Нови постройки.

Презъ течение на периода 1909—1919 г. били направени: конюшната на нестроевата команда — (1914 г.) и стрелбището на Училището — (1910 г.).

Размѣстването на подѣленията въ разнитѣ здания на Училището въ началото на периода било както следва:

Щаба на Училището — въ малкото здание на „площада на българския офицеръ“ (сегашния шабъ на Училището) — долния етажъ.

Лазарета на училището — въ сжщото здание, — горния етажъ.

1-а и 2-а роти — въ северното крило, съответно на III и II етажи. 3-а и 4-а роти — въ южното крило, съответно на III и II етажи.

Батареята и ескадрона — въ срѣдната частъ на училището, III етажъ, отъ дветѣ страни на часовника.

Нестроевата команда — въ зданието въ отдѣлния дворъ на сжщата команда срещу банята.

Всички работилници (обущарна, шивална и др.) въ сжщия дворъ, както и сега.

Конетѣ на батареята и ескадрона — въ конюшната, източно отъ манежа (въ северната половина на ескадрона, а въ южната на батареята).

Класнитѣ помещения — всички стаи отъ I етажъ, освенъ голѣмия и малкия салони.

Кабинетитѣ — въ коридоръ „Дойранъ“.

Презъ време на войната, когато Училището се развило въ 1 юнкерска и 2 школни дружини, размѣстването на подѣленията било такова: юнкерскитѣ роти (4), батареята, пионерната рота и 1-а и 2-а школни роти — въ Училището, при което юнкерскитѣ роти, батареята, пионерната рота и 1-а школна рота — въ главното здание на училището, а 2-а школна рота — въ манежа и на бараки на плаца точно южно отъ Училището.

Останалитѣ роти отъ 2-а школна дружина (3-а и 4-а) — въ казармата на Софийския крепостенъ полкъ. 3-а школна дружина — въ с. Княжево.

Презъ 1917 г., когато юнкерскитѣ роти останали 5, тогава 5-а юнк. рота се помещавала въ чайнитѣ на другитѣ 4 роти.

Следъ войната, къмъ края на разглеждания периодъ, поради острата жилишна криза, зданието на Щаба на училището било използвано за жилишни помещения на семейни офицери отъ училището; щаба билъ преместенъ заедно съ лазарета въ главното здание, а именно: Началника на Училището — въ малкия (червенъ) салонъ; Адютанта — въ стаята срещу сжщия салонъ. Домакинството и всички писари — въ стайтѣ на коридоръ „Дойранъ“

Лазарета — въ помѣщенията отъ III етажъ на сръдната частъ на главното здание отъ дветѣ страни на часовника.

Юнкерскитѣ подѣления — пакъ въ главното здание, а войнишкитѣ команди и разнитѣ работилници — на сжщитѣ мѣста, както въ началото на периода.

Омивалнитѣ, библиотеката, салонитѣ (малъкъ и голѣмъ), столовата и ротнитѣ складове били неизмѣнно презъ време на цѣлия периодъ на сжщитѣ си мѣста, както и сега.

5. Бойна подготовка.

а) Строева и полска подготовка.

Строевата подготовка на юнкеритѣ въ началото на периода била преминавана въ I и II спец. класове, като въ I спец. класъ се преминавало всичко, което е необходимо, за да направи юнкера единъ добъръ редникъ и подофицеръ, а въ II спец. класъ сжщитѣ познания се разширявали и юнкеритѣ добивали още и нуждитѣ за единъ младъ офицеръ знания; освенъ това, преминавалъ се и единъ практически курсъ за усвояване навика да преподаватъ, обучаватъ и командватъ.

Съобразно съ това строевата подготовка на юнкеритѣ била следната: изучаване и практическо усвояване уставитѣ за вътрешната служба, за гарнизонната служба, дисциплинарния уставъ, наставлението за стрелбата въ пехотата, устава за полската служба и устава за О. Д. пехотата; юнкеритѣ, отредени за специалнитѣ родове оржжия, преминавали и специалнитѣ уставы.

Строево образование. Единично обучение, обучение на групата (отдѣлението), обучение на взвода и обучение на ротата, като съ юнкеритѣ специалисти се преминавала строевата служба и за тѣзи родове оржжия.

Основни положенія на уставитѣ и правилницитѣ. Основнитѣ положения, легнали въ уставитѣ и правилницитѣ, изучавани въ I специаленъ класъ, били:

1) *Въ устава за вътрешната служба* — юнкера да се запознае съ домашния животъ на училището и главно да усвои добре длѣжноститѣ на разнитѣ длѣжностни лица, както при казармено, така и при друго разположение (квартирно, лагерно и пр.).

2) *Въ устава за гарнизонната служба.* — запознаване изобщо съ караулната служба, най-основно усвояване длѣжноститѣ на разнитѣ длѣжностни лица отъ състава на караула; правила за съдействие на гражданскитѣ власти.

3) *Въ дисциплинарния уставъ* — юнкерътъ да стане съзнателно дисциплиниранъ войникъ, въ който чувството на

дѣлгъ, на честно и съвестно служене да бжде неговъ плътъ и кръвъ; да бжде образецъ въ това отношение и примѣръ за войника и подофицера. А като офицеръ въ казармата, съ своя примѣръ на съзнателно и безропотно понасяне тяжеститѣ на службата и своята обичъ къмъ войника, да увлича, да бжде истински водачъ; въ обществото пъкъ съ своето високо чувство на честь и достоинство, да бжде гордостъ на нацията.

4. *Въ наставлението за стрелбата въ пехотата* — юнкерътъ да се запознае съ пушката си, да може самъ да я разглобява и сглобява. Да се научи да пази оржжието си добре и като началникъ да бжде строгъ въ това отношение. Да се запознае съ подготовката и начина на извършване на разнитѣ видове стрелби съ пушка.

5. *Въ единичното обучение.* а) *По строя* — юнкерътъ да добие добъръ войнишки видъ и да може да извършва безупречно разнитѣ хватки съ оржжието си.

б) *По стрелбата* — юнкера да може да действува добре съ пушката отъ всички положения по всѣкакви цели и да стане единъ отличенъ стрелецъ, като мускулитѣ и нервната система бждатъ тренирани практически чрезъ учебни стрелби. Извършване на стрелби съ бойни патрони до 400 кр. съ цель за практическо усвояване на правилата за стрелба, привикване на стрелеца къмъ даване резултатенъ (ефикасенъ) огънь чрезъ умѣло използване на мѣстността и точно опредѣляне разстоянията до 1200 кр.

Освенъ това юнкера да може да действува добре съ пушката и при „бой съ ножъ“.

в) *По подвижната и неподвижна охрана* — запознаване практически съ длѣжноститѣ на разнитѣ постове и патрули до такава степенъ, че юнкерътъ да може да бжде единъ добъръ часови на постъ или чинъ отъ патруль.

г) *По окопното дѣло* — юнкерътъ да може да си послужи съ носимия шансовъ инструментъ, за да си изкопае стрелково трапче.

д) *По гимнастиката* — да се развие и засили младото тѣло на юнкера чрезъ тѣй наречената „пасивна гимнастика“ (упражнения за разнитѣ части на тѣлото чрезъ упражнения на уредитѣ и полска гимнастика).

6. По обучение на групата (отдѣлението).

а) *По строя* — юнкеритѣ въ групи отъ двама до отдѣление да могатъ да съгласуватъ действията си при движение и хватки съ оржжието.

б) *По стрелбата* — юнкеритѣ въ групата (отдѣлението) да могатъ да съгласуватъ действията си така, че при действие съ пушката, използване мѣстността, и маневриране да представлява едно цѣло,

в) *По подвижната и неподвижна охрана* — усъвършенстване на преминатото при единичното обучение до степен, щото юнкера да може да бжде единъ добъръ началникъ на всѣкаквъ видъ постъ или патрулъ.

г) *По окопното дѣло* — юнкеритѣ отъ групата да усъвършенствуватъ работата съ носимия шансовъ инструментъ, като чрезъ съединяване на стрелковитѣ трапчета се образува окопъ за стрелба на колене.

д) *По гимнастика* — сжщото, както при единичното обучение.

7. Въ обучение на взвода.

а) *По строя* (сгжстенъ строй) — взвода като единица да добие достатѣчна гжвкавостъ за всички видове престроявания и срѣчностъ за действие съ оржжието.

б) *По стрелбата* — да се усвои практически (съ бойни стрелби) всичко, което е необходимо за бързи и безукорни действия на взвода въ боя (бързо преминаване отъ всѣкакво положение въ разсипанъ строй, добиване гжвкавостъ на взвода за умѣло използване мѣстността и движение подъ неприятелския огънь при нападение). Сжщо усвояване правилата за действията на взвода при отбрана.

в) *По полската служба* — да се усвоятъ практически всички действия на взвода, когато той вземе участие въ неподвижната охрана като цѣла единица (стражева, наблюдателна и др. застави, челенъ, тиленъ и др. отряди).

г) *По окопното дѣло* — да се дадатъ всички сведения, необходими по окопаването на взвода въ боя и примѣняване на окопитѣ на взвода къмъ мѣстността.

д) *По гимнастиката* — усъвършенстване на всички упражнения отъ единичното и групово обучение.

Основнитѣ положения, легнали въ уставитѣ и правилницитѣ, изучавани въ II-й специаленъ класъ били:

1. *Въ устава за О. Д. на пехотата* — да се премине теоретически всичко, което е необходимо по обучението на взвода, ротата и дружината на плаца и общо по действията на пехотата въ боя.

2. *Въ устава за полската служба* — да се усвоятъ теоретически всички сведения и правила на походнитѣ движения и свързаната съ тѣхъ охранителна служба.

3. *Въ обучение на ротата.* а) *По строя* — добиване гжвкавостъ на ротата като единица за различни престроявания на плаца и добиване достатѣчна срѣчностъ при хватки съ оржжието при различни строеве.

б) *По стрелбата* — да усъвършенства мѣренето и опредѣляне разстоянията до целта при най-разнообразна мѣстностъ.

в) *По подготвяне ротата за бой* — да се усвои практически преминатото въ устава за О. Д. на пехотата по от-

ношение участието на ротата въ боя — назначение на ротнитѣ строеве, прилагането имъ въ разнитѣ фази на боя и преминаване на ротата отъ различни строеве въ боенъ редъ.

Практическо усвояване на правилата за движение и управление на бойния редъ на ротата като бойна частъ, дружинна подрѣзка и др. и за водене на самия бой (нападателенъ и отбранителенъ), като за целта се произвеждатъ показни и бойни упражнения, придружени съ учебни и бойни стрелби.

г) *По полската служба* — практически показване и усвояване на преминатото по устава за полската служба.

д) *По окопното дѣло* — укрепяване на ротата въ различни положения (далечъ отъ противника и подъ огъня на противника), приспособяване на окопитѣ къмъ мѣстността и маскиране.

4. *По подготвяне за командване* — да се даде възможностъ на юнкеритѣ чрезъ единъ краткъ практически курсъ да добиятъ навика да обучаватъ и командватъ.

Поуки отъ войнитѣ. Презъ време на войната 1915/18 год. програмата за строевата подготовка на юнкеритѣ била почти сжщата, допълнена, обаче, съобразно съ поукитѣ и бойния опитъ отъ последнитѣ две войни — Балканската и Европейската, особено тѣзи отъ последната война. Сжщественото допълнение се състои въ:

1. Изучаване и специализиране на картечното дѣло, като били формираны една юнкерска и две школни картечни роти.

2. Изучаване по-специално и на снабдителнитѣ служби, като за целта била формирана специална нестроева школна рота и

3. Отдаване по-голѣмо значение и разширение на програмата по изучаването на артилерийското дѣло.

Това било наложено, поради първостепенното значение, което огъня въ тѣзи две войни, а особено въ последната, добилъ и поради голѣмата важностъ, която тила и въобще снабдителнитѣ служби сжщо придобили.

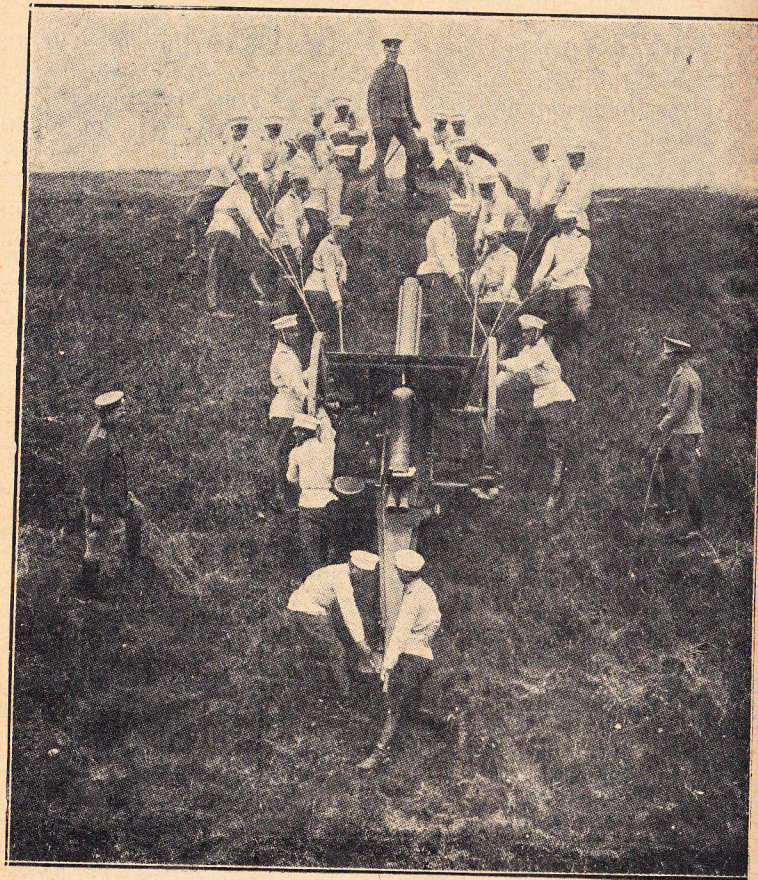
Презъ време на последната война горния материалъ по строевата подготовка билъ преминаванъ въ съкратенъ курсъ отъ 1½ година, като следъ войната всички випуски, завършили съкратения военновремененъ курсъ на училището, преминавали по единъ допълнителенъ курсъ като офицери.

Въ началото на периода (1909—1911) въ края на всѣка учебна година (2.V.) били произвеждани състезания по всички видове отъ строевата подготовка (гимнастика, стрелба, фехтовка, бой съ ножъ, кавалерийски упражнения, артилерийски упражнения и др.).

Въ края на периода (1919 г.) сжщественна промѣна въ строевата подготовка на юнкеритѣ въ сравнение съ по-горе изложеното нѣмало, само че материала по строевата подго-

товка билъ преминаванъ въ третѣ години на курса на училището — подготвителенъ, I и II специални класове.

За лѣтнитѣ занятия (юлий, августъ) юнкеритѣ излизали на лагеръ въ началото на периода въ двора на училището или на подвиженъ лагеръ въ близкитѣ околности на София, а нѣкои години къмъ срѣдата и края на периода — и въ по-далечнитѣ околности на София (с. Владая и др.).

Артилерийски взводъ на учение 1915 г. (Изкачване орджие на позиция).

б) Учебна подготовка.

Цельта на учебната подготовка на юнкеритѣ била да имъ се дадатъ нужнитѣ научни (теоритични) познания, които ще имъ служатъ като основа, върху която тѣ да могатъ да градятъ по-нататъкъ, за да станатъ майстори въ своето дѣло като офицери, а не само прости практиканти, изхождайки отъ максимата, че „Човѣкъ може до толкова, колкото знае“.

Въ учебно отношение училището било подѣлено на подготвителенъ класъ, I специаленъ класъ и II специаленъ класъ, курса на всѣки отъ които траялъ по 1 година.

Специалнитѣ класове се дѣлили на два отдѣла: пехотно-кавалерийски и артилерийско-инженеренъ.

Предвидено било споредъ инструкцията по учебната частъ новопроизведенитѣ подпоручици отъ артилерийско-инженерния отдѣлъ (артилеристи и пионери) да следватъ въ училището единъ допълнителенъ курсъ (запов. по в. в. № 24 отъ 1911 год.); такъвъ курсъ обаче, отъ 1½ месеца имало само съ випуска, произведенъ въ 1911 год.

Назначението на подготвителния класъ било да даде на юнкеритѣ завършено срѣдно общо образование и военна подготовка за успѣшно следване въ двата специални класове.

Учебна година. Учебната година за третѣ класове траяла отъ 1 септемврий до 1 юний и се раздѣляла на два учебни срока: 1-и срокъ отъ 1 септемврий до 28 декемврий и 2-и срокъ отъ 28 декемврий до 10 априлъ за специалнитѣ класове (до 29 априлъ за подготвителния класъ).

Юнкеритѣ отъ подготвителния класъ държали два полугодишни и зрелостенъ изпити, а юнкеритѣ отъ специалнитѣ класове — полугодишенъ и годишенъ изпити.

Учебнитѣ занятия били строеви, теоритически и практически, като последнитѣ се дѣлили на класни и полски.

Обема на материала и последователността на преминаването му за всѣки предметъ се опредѣляли въ специална подробна програма. Преподавателя, придържайки се въ тая програма, съставялъ учебенъ планъ за преминаването му, който билъ преглежданъ отъ Инспектора на класоветѣ и утвърждаванъ отъ Началника на училището.

Учебнитѣ часове презъ деня били: 4 преди обѣдъ и 1 следъ обѣдъ и траели по 50 м.

Всѣки юнкеръ трѣбвало да има най-малко по 2 устни и 1 писменна бележка за 1-то полугодие и най-малко по 1 устна и 1 писменна бележка за 2-то полугодие.

Изпити. Полугодишнитѣ изпити се извършвали устно отъ съответния преподавателъ въ присѣдствието на взводния командиръ, обаче, последния бележка не поставялъ.

Следъ полугодишния изпитъ преподавателя представлявалъ окончателнитѣ полугодишни бележки на юнкеритѣ, които се получавали отъ срѣдната аритметична на всичкитѣ получени презъ полугодието устни и писмени бележки.

Годишнитѣ изпити били произвеждани също устно отъ тричленни комисии. Окончателната годишна бележка била:

1) За юнкеритѣ отъ подготвителния класъ — срѣдната аритметична отъ дветѣ полугодишни бележки.

2) За юнкеритѣ отъ специалнитѣ класове тя се получавала като се събере полугодишната бележка съ удвоената годишна (отъ годишния изпитъ) бележка и сбора се раздѣли на три. Оценяването ставало по дванадесетобалната система.

Следъ свършване курса на подготвителния класъ юнкеритѣ държали зрелостенъ изпитъ предъ специална комисия споредъ правилата за реалнитѣ гимназии.

Юнкеръ, който получилъ неудовлетворителна окончателна годишна бележка по 1 предметъ, държалъ повторителенъ изпитъ. Юнкеръ, който получилъ по два предмета неудовлетворителни окончателни годишни бележки, както и този, който получилъ неудовлетворителна бележка и на повторителния изпитъ, билъ изключванъ отъ училището.

Юнкеритѣ за специалнитѣ родове оржжия били отдѣляни въ началото на 2-а година (I специаленъ класъ).

Старшинството на юнкеритѣ отъ II спец. класъ се определяло по следния начинъ:

Срѣдната аритметична отъ бележките по общообразователнитѣ предмети се събирала съ сбора отъ бележките по специалнитѣ предмети, съ сбора отъ бележките по уставитѣ (изучавани въ II спец. класъ), съ упеторената бележка по строевото образование и съ упеторената бележка по поведението. Общия сборъ давалъ бележката за старшинството на юнкера.

Основание за производство въ първи офицерски чинъ.

Право на производство въ първи офицерски чинъ имали тѣзи юнкери, които получавали по всички предмети бележки не по-малки отъ 7 и срѣдна бележка по специалнитѣ предмети, по уставитѣ, по строево образование и по поведение по отдѣлно не по-малко отъ 8. Юнкеритѣ, не удовлетворили на горнитѣ условия, били произвеждани въ чинъ „офицерски кандидатъ“ и били изпращани въ частитѣ съ право на производство въ първи офицерски чинъ следъ 6 месеца по представление отъ начальството имъ и при условие да държатъ изпитъ по всички предмети, по които сж получили бележка по-малка отъ 8. Неудовлетворилитѣ и въ този случай били произвеждани въ чинъ „запасни подпоручици“ и били уволнявани въ запаса на армията.

Награда получавалъ първия отъ випуска — премията на генералъ Кишелский, а имената на 1-ия и 2-ия отъ випуска били записвани на мряморната плоча на училището.

Учебенъ комитетъ.

Учебния комитетъ билъ председателствуванъ отъ Началника на училището и се състоялъ отъ всички преподаватели и офицери отъ училището, като се събиралъ обикновенно въ началото на

учебната година и следъ полугодишнитѣ и годишни изпити. Занимавалъ се обикновенно съ: 1) успѣха на юнкеритѣ, 2) материала и преминаването му, 3) учебното време, 4) учебни пособия и др.

Кабинети.

Въ училището презъ този периодъ имало следнитѣ кабинети: артилерийски, инженеренъ, топографически, физически и химически.

Практически занятия въ полето.

Презъ лѣтото, преди започване занятията юнкеритѣ отъ II специаленъ класъ отивали на „практически занятия въ полето“ — решаване на тактически задачи и произвеждане на окомерна снимка, а юнкеритѣ, отъ I спец. класъ — на инструментална снимка.

Практическите занятия въ полето се състояли:

а) За юнкеритѣ отъ I спец. класъ — въ произвеждане на инструментална и полуинструментална снимка (25 дни);

б) За юнкеритѣ отъ II спец. класъ — въ произвеждане на една окомерна снимка (5 дни) и решаване на 4 тактически задачи (12 дни): задачи за разположение на почивка, за настѣпателенъ бой, за отбранителенъ бой и за походно движение.

Въ училището презъ време на разглеждания периодъ били изучавани следнитѣ предмети:

а) Въ подготвителния класъ.

№ по редъ	Предмети.	Колко часа седмично	Забележка.
1	Български езикъ	3	
2	Математика { Алгебра	2	
	Геометрия	2	
3	Дескриптивна геометрия	2	
4	Физика	2	Отъ 1912/13 г. 4 часа
5	Химия	2	" " " 4 "
6	География	3	
7	Естествена история	1	
8	История	3	
9	Църковна история	1	" " " се слива съ историята.
10	Философия (логика и етика)	2	
11	Политическа икономия	—	" " г. 1 часъ
12	Френски или нѣмски ез.	2	
13	Гражданско учение	—	" " " 1 "
14	Рисуване	2	" " " факултативно.
15	Пѣние	—	Факултативенъ.
16	Ръчна работа	—	"
17	Пластика	—	"
	Всичко	27	Отъ 1912/13 г. 26 часа.

б) Въ I. специаленъ класъ.

№ по редъ	Предмети.	Колко часа седмично.		
		Пехотно ка- валерийски отдѣлъ	Артилерийско-инжене- ренъ отдѣлъ.	
			Артил.	Инженеренъ
1	Елем. тактика съ такт. задачи	6	5	5
2	Военна Администрация	2	2	2
3	Артилерия	3	4	3
4	Фортификация	2	2	4
5	Топография (съ топогр. чер- тание)	5	4	4
6	Военно законовѣдение	1	1	1
7	Военна педагогия (в. възпи- тание)	1	1	1
8	Военна хигиена	1	1	1
9	Висша математика	—	2	2
10	Френски или нѣмски ез. . . .	1	1	1
11	Военна педагогия (в. обучение)	1	1	1
12	Инструментална снимка	—	—	—
Всичко		23	24	25

Забележка: изучавани били уставитѣ: дисциплинаренъ, вътрешна служба съ кратки сведения за пограничната служба, гарнизонна служба, инструкция за спазване ржното оръжие и бойнитѣ припаси, описание на пушката „Манлихеръ“ обр. 1895 г. и правилата за формата на облеклото.

Военното обучение било водено отъ ротния к-ръ, а Военната Хигиена — отъ Училищния лекаръ.

в) Въ II. специаленъ класъ.

№ по редъ	Предмети.	Колко часа седмично		
		Пехотно ка- валерийски отдѣлъ	Артилерийско-инжене- ренъ отдѣлъ.	
			Артил.	Инженеренъ
1	Прикладна тактика (съ такти- чески задачи)	8	7	7
2	Военна Администрация	2	1	1
3	Артилерия	3	4	2
4	Фортификация	2	2	3
5	Топография (съ топогр. чертане)	3	3	3
6	Военно Законовѣдение (спе- циални науки)	1	1	1
7	Военна География	2	2	2
8	Военна История	2	2	2
9	Висша Математика и Механика	—	2	2
10	Френски или нѣмски ез. . . .	1	1	1
11	Окомѣрна снимка	—	—	—
12	Тактически задачи въ полето	—	—	—
Всичко		24	25	24

г) Въ допълнителния курсъ за артилеристи и пионери.

Артилеристи и пионери.

Висша математика 2 часа
Механика 2 „

Артилеристи.

Тактика на артилерията 4 часа
Ипология 1 „
Теория на ездата 1 „
Артилерия 2 „
Електричество и топлина . . . 2 „

Пионери.

Фортификация 4 часа
Тактико-фортификационни задачи . 4 „
Топография (нивилировка) . . . 1 „
Строително изкуство 2 „
Електричество и топлина . . . 2 „

Артилеристи и пионери.

Практически занятия били произвеждани съгласно про-
грамата за занятията.

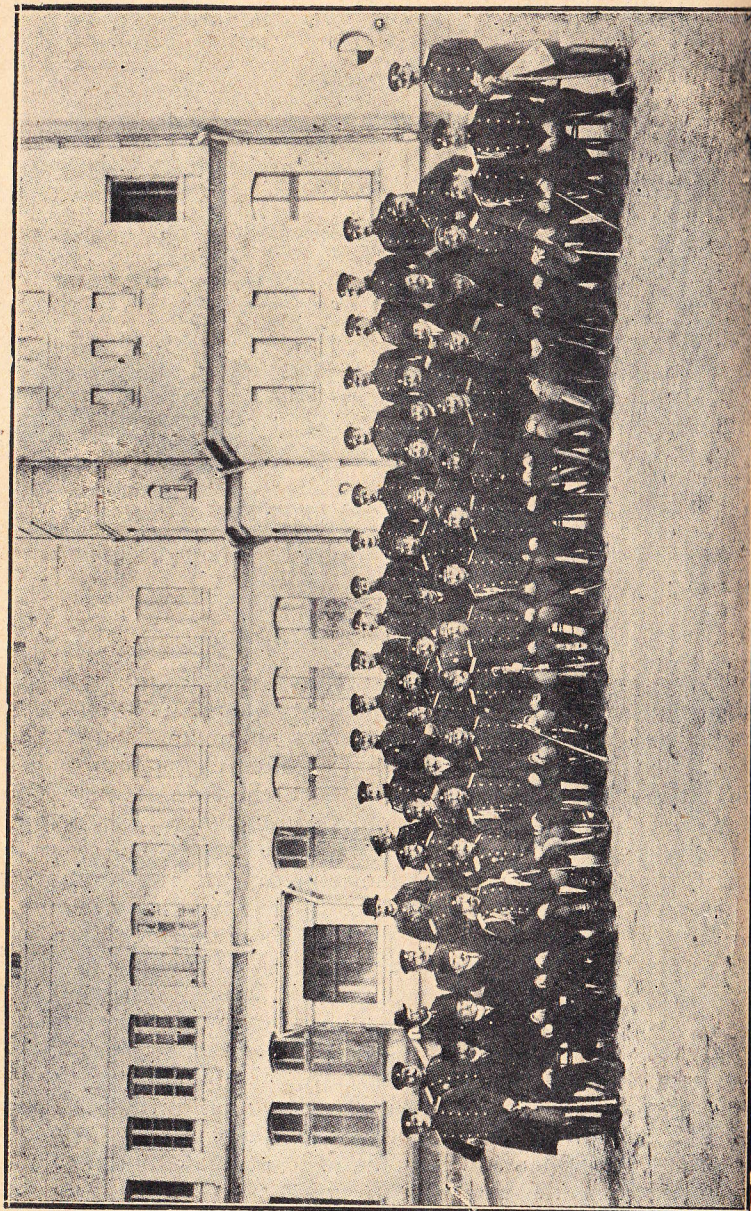
6. Духъ и дисциплина.

Може да се каже че вътрешниятъ животъ на юнкеритѣ въ училището е билъ презъ всичкото време на периода удо-
бенъ и така нагоденъ, щото юнкера да може да се отдаде
спокойно само на своитѣ занятия. Разквартированieto на от-
дѣлнитѣ юнкерски подѣления въ помѣщенията на учили-
щето било целесъобразно и на разположение на юнкеритѣ
били чайнитѣ, библиотекитѣ, и великолепия паркъ, всичко
пропито съ славни и скъпи спомени отъ по-стари времена;
тъй че единъ младежъ, който се е отдалъ отъ сърдце въ
служба на Родината, който е посвѣтилъ живота си въ служба
на родъ и Царъ не отъ кариеризмъ, а по вътрешно влечение,
по призвание — той не би могълъ да желае една по-приятна
и по-удобна обстановка отъ тази въ Военното училище.

Духътъ на юнкеритѣ презъ всичкото време на разглеж-
дания периодъ въобще, билъ високъ, дисциплината — висока.
Цѣлия животъ на възпитаницитѣ въ училището билъ изтъ-
канъ отъ грижи на началници за обучение и възпитание на
подчинени и любовъ на подчинени къмъ началници.

Началника на училището упражнявалъ своето влия-
ние и ржководство съ редъ заповѣди, въ които той про-
накарвалъ своитѣ възгледи и искания при обучението и въз-

питанието на юнкеритѣ, които съ една дума се състояли преди всичко въ работа върху душата и сърдцето на юнкера,

Военни и цивилни преподаватели — 1912 г.

въ който съ завършване на курса на училището да се получи единъ завършенъ нравственъ образъ съ опредѣленъ вече характеръ и до известна степенъ калена воля. Особено поучителна въ това отношение е първата заповѣдь, съ която полковникъ Жековъ при приемането на училището като началникъ на сжщото се е обърналъ къмъ офицеритѣ и юнкеритѣ.

Само презъ периода на войната 915/18 г. били чувствувани известни неудобства поради голѣмия съставъ и стѣсненото размѣстване на подѣленията въ помещенията на училището, обаче, това е било поради ненормалнитѣ условия на войната.

Къмъ края на сжщата война и особено следъ войната, когато въ края на септемврий и началото на октомврий 1918 г. настѣпила катастрофата и юнкеритѣ е трѣбвало да отбраняватъ столицата отъ нашествието на деморализиранитѣ, отстъпващи отъ фронта части, имало единъ времененъ упадъкъ въ духа и дисциплината на училището, обясняващъ се съ общото униние и послабление на дисциплината въ войската по това време. Като иллюстрация на това служи факта, че презъ октомврий 1919 год., следъ горнитѣ събития били изключени наведнѣжъ за лошо поведение 36 порт.-юнкери и юнкери.

Една ясна представа за духътъ и дисциплината въ училището презъ периода ще ни дадатъ долнитѣ таблици за изключванията на юнкеритѣ презъ различнитѣ години.

ТАБЛИЦА

За числото на изключенитѣ юнкери за времето отъ 1909—1919 година за разни простѣпаци.

Коя година	По лошо поведение	По нарушение дисциплина	По пьянство	Закъснение отъ отпущкъ	Самоволно отлъчване	Кражба	Преписване	Безнравственостъ	Бѣгство	Фалшификация	ВСИЧКО
1909	11	6	..	..	..	..	..	..	..	..	17
1910	5	2	1	1	2	..	..	..	..	..	11
1911	1	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1
1912	8	..	..	..	..	..	..	..	..	..	8
1913	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1914	2	..	..	..	..	1	1	..	..	..	4
1915	1	..	..	..	..	..	..	1	..	..	2
1916	4	..	..	..	1	..	..	..	..	..	5
1917	11	..	..	..	..	..	..	..	1	..	12
1918	49	..	..	..	2	1	..	..	1	1	54
1919	1	4	..	..	1	..	..	..	1	..	7

ТАБЛИЦА

За числото на наказанията на юнкеритъ за времето отъ 1909—1919 г.

Коя година	Нарушение дисциплината	Кражба	Неоснова-телно оп-лакване	Избегване отъ изпитъ	Леко отна-сане къмъ служба	Пиянство	Закъснение отъ отпускъ	Манкиране отъ служба	Самоволен-а отъ служба	Лово по-отличка	Ведение	Нарушение вътрешния редъ	Нарушение караулната служба	Разпийава-ние вещи	Нарушение на другар-ство	ВСИЧКО
1909	131	3	6	43	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	234
1910	67	—	—	—	2	2	1	3	2	1	1	16	3	—	—	96
1911	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	14
1912	5	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	10
1913	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1914	10	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	17
1915	5	—	—	—	2	—	—	—	8	—	—	—	1	—	—	22
1916	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	3	8
1917	3	1	—	—	—	—	—	—	5	—	—	8	7	1	—	25
1918	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	8
1919	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	8	—	—	—	12

7. Действия и по-важни факти.

Общото положение въ края на м. IX. 1918 год.

Презъ втората половина на м. септемврий 1918 г. Родината ни преживявала тежки времена вследствие про-бива на Добро-поле. Съществуването ѝ почти било турено на карта. Въ тия тежки минути, когато трѣбвало всички съ последни усилия да посрещнатъ вражеските удари и съ се-беотрицание да бранятъ неприкосновеността на Родината, да покажатъ, че българскиятъ народъ не е морално побе-денъ и съкрушенъ, дезорганизацията пуснала своитѣ корени. Група бѣгълци, забравили клетва и чувство на дългъ къмъ

родна земя, подъ влиянието на родоотстъпнически агитации, съ диво остървление се насочили къмъ сърдцето на Оте-чеството ни — Столицата. Тия обезумѣли тълпи, изгубили всѣкакво равновесие на разсъдѣкъ, минавайки презъ села и градове, грабели частни имоти, безчинствали, разграб-вали складове и пр. Проявитѣ на недоволство, на озлоб-ление, на родоотстъпничество не останали незабелѣзани отъ група партизани, жадни за власт. Последнитѣ застанали на чело и съ своитѣ примамливи обещания за своеволия и гра-бежи въ столицата, съ своитѣ позиви за отмищение къмъ тогавашнитѣ управници сполучили да ги превърнатъ отъ не-организирана и блуждающа тълпа въ организирана сила. Тѣ обявили република, която нарекли Радомирска. Опиянени отъ обещанията на своитѣ родоотстъпни водачи, тия тълпи били готови съ оржие въ ръка да застанатъ на новъ фронтъ и то не вече срещу заклетъ врагъ, а срещу свои братъ, синъ и баща, срещу Родината, за която цѣли 3 години се били срещу многочисленитѣ врагове, ковейки победи следъ по-беди. Сега тѣ били готови да си оросятъ ножа съ родна кръвъ. Тълпитѣ били насочени въ три колони презъ Владая, Княжево и Горна-Баня, срещу Столицата на България.

Защитата на София.

Всичко това създадо грижи на отго-ворнитѣ фактори, които съ всички сили и срѣдства се мжчили да поправятъ тежкото положение на България. Тѣ трѣбвало да взематъ бързи мѣрки за да от-клонятъ тия забравили Родината си български синове отъ пълчения имъ планъ даже и съ силата на оржието, защото това налагали интереситѣ на Отечеството, защото това искали витающитѣ духове на загиналитѣ герои за Родината. По си-лата на тази върховна необходимостъ, на 26 септемврий 1918 г. била организирана отбраната на София, за началникъ на която билъ назначенъ покойния Генералъ Протогеровъ. Отъ нами-рашитѣ се части въ града и отъ отпускарни била формирана неподвижна и подвижна отбрана.

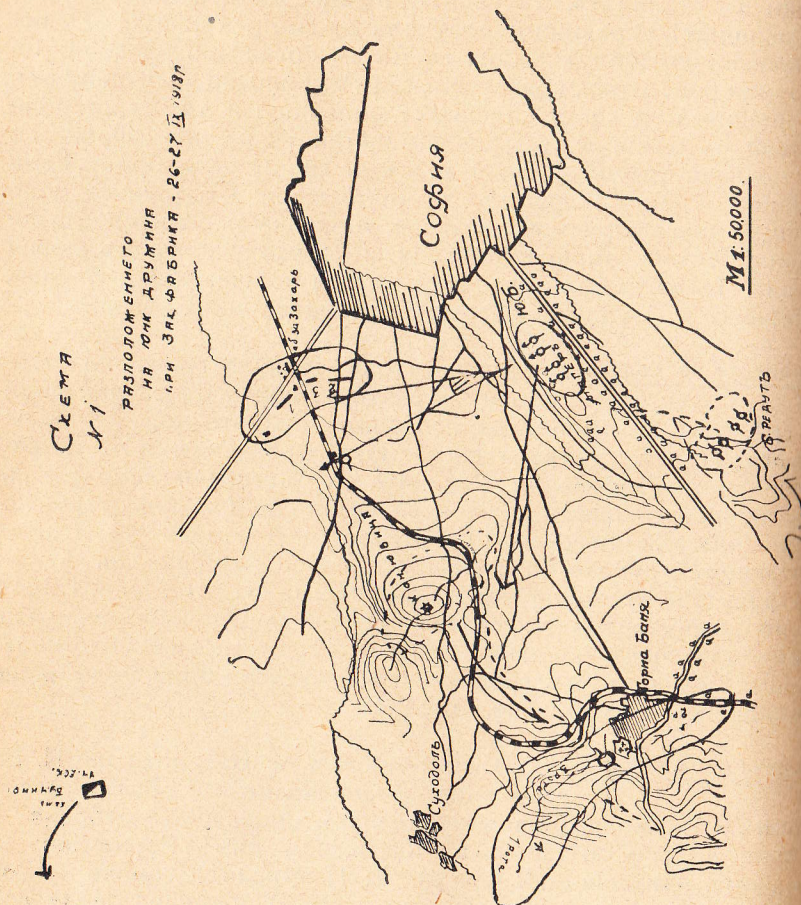
Задача на юнкеритѣ.

Възпитаницитѣ на Военното на Н. В. училище, организирани въ 3 роти, 1 еска-дронъ и 4 орждия, били назначени въ подвижната отбрана — дѣсна колона съ задача да настѣпятъ къмъ Горна-Баня и смажатъ измѣнницитѣ (гл. сх. № 1). Младитѣ синове на Ро-дината, постѣпили въ Военното на Н. В. училище за да до-биятъ знание и умение за водачи на българския народъ срещу враговетѣ, били изправени да посрещнатъ куршума и ножа на своя помраченъ и родоотстъпенъ братъ. Проникнати отъ чувството на дългъ, въодушевени отъ любовъ къмъ Бълга-рия и пазещи клетвата си, тѣ дали силенъ отпоръ на бѣгъл-цитѣ и следъ това съ смѣли и успѣшни действия прѣснали

тълпитъ и показали какъ се служи на Царъ и Родина. Тукъ тѣ получили първото си бойно кръщение.

Действия на
26-27.IX.1918 г.

На 26.IX. 1918 г. юнкерската дружина, командвана отъ подполковникъ Димитриевъ П. заела и организираше позиция отъ двете страни на ж. п. линия, южно отъ Захарната фабрика. Тукъ съ ловкостъ и безстрашие юнкеритѣ спрѣли последователно 3 влака,

Разположение на юнкерска дружина на 26. и 27. IX. 1918 г.

пълни съ въоръжени заблудени войници и ги обезоръжили. Следния 4-и влакъ също билъ спрѣнъ, но единъ отъ мятежниците хвърлил бомба, а следъ него нѣколко поекзалтирани измѣнници наскачали отъ вагонитѣ, залѣгнали

и открили огънь. Въ мигъ юнкерската бойна линия пламнала и земята била оросена съ братска кръвъ. Следъ кратка престрелка окървавения влакъ билъ обезоръженъ и бунтовниците наказани. Следния влакъ билъ обезоръженъ безъ съпротива. По-нататъшното изпращане на влакове било спрѣно

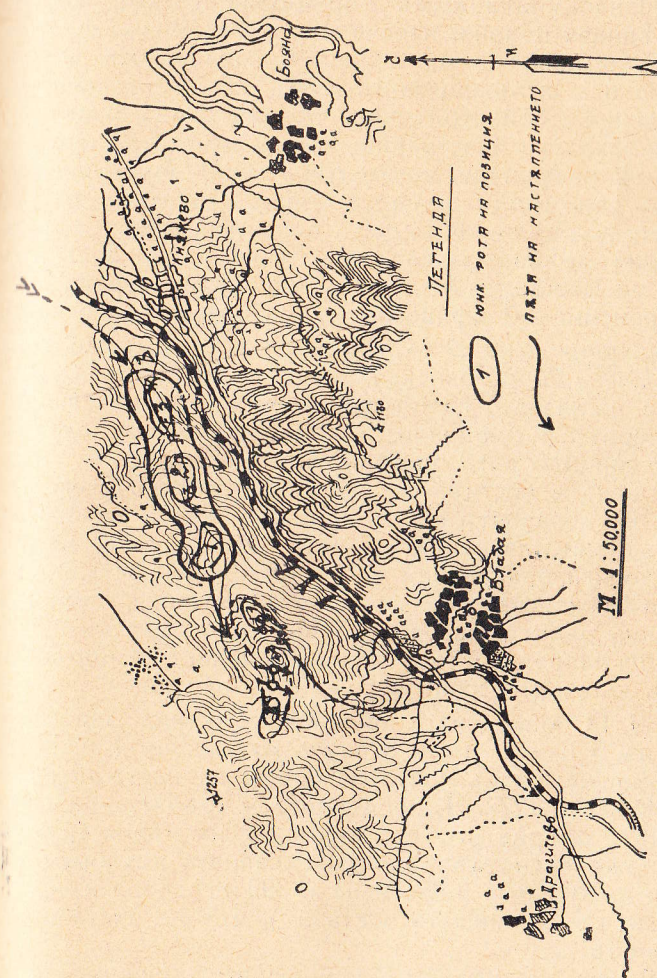

Схема № 2.

Разположение на юнкерска дружина на 26. и 27. IX. 1918 г.

отъ водачитѣ. Тѣ получили сведения за безуспѣшнитѣ първи действия и затова измѣнили тактиката си, като решили да насочатъ тълпитѣ по пѣтищата водещи за София, изоста-

Действия на 28-30.XI.

Задача.

Така сложилата се обстановка налагала съответно решение, което да постави дружината във благоприятно положение за действие и при по-голяма свобода за маневриране. Дружината получила задача да настъпи към с. Горна Баня — к. 792 — Кърлежитъ — 1090 (билото на Люлинъ пл.). Дружината настъпила към Горна-Баня и към 4.30 часа, когато сръдната колона, насочена към с. Княжево се оглавявала под натиска на мятежниците, юнкерската дружина, подкрепена от артилерията въ боенъ редъ, настъпила към Горна-Баня и съ бой отблъснала предните имъ части. Тукъ юнкеритъ показали безстрашие къмъ смъртта, което очудило самитъ мятежници, които три години били калени въ боеве. Тоя денъ билъ първото бойно кръщение на юнкеритъ, които вървѣли подъ градъ отъ куршуми съ мисълта, че България трѣбва да се спаси. Презъ този денъ възпитаницитъ на Военното на Н. В. У-ще дали жертви дванадесет души убити и ранени — 1 офицеръ, 1 канд.-офицеръ и 6 юнкера.

На следния денъ 29. IX. трѣбвало да се задържи достигнатата линия — Горно-Банския редутъ, защото въ лѣво частитъ били по-назадъ, силно притиснати отъ мятежниците. Тукъ юнкеритъ посрещнали нѣколко атаки отъ страна на родоотстъпниците като повторно имъ показали, че сж готови да сложатъ коститъ си предъ олтаря на Отецеството си, но да не позволят на повилнелата тълпа да извърши своитъ пълени планове. Въ 3 часа 30 м., когато мятежниците въ верига, подкрепени съ 1 картечница, настъпили отъ Княжево и Княжевската гора, юнкерската батарея, намираща се на Боянския редутъ, насочила огъня си и само въ 2—3 минути спрѣла напредването и унищожила картечницата. Презъ този денъ юнкеритъ дали жертви — 5 ранени.

На 30. IX. юнкерската дружина получила заповѣдь да настъпи въ 5 ч. пр. пл. и атакува мятежниците на к. 810 и върха Кърлежа, следъ което да продължи настъпление по гребенитъ 1000 и 1222. На последната тя трѣбвало да се спре, окопае, като обърне особено внимание на лѣвия си флангъ, да се свърже тѣсно въ лѣво съ съседната дружина, която ще заеме с. Княжево и достигне к. 895 и гребена къмъ 1222, а въ дѣсно съ Бучинската застава, която ще настъпи къмъ в. Добриновъ.

Въ 5 часа ротитъ отъ юнкерската дружина, подкрепени от артилерията, настъпили въ боенъ редъ срещу даденитъ имъ обекти. Юнкеритъ били посрещнати отъ пехотенъ и слабъ картеченъ огънь, но устрема да се достигне и наказже родоотстъпника билъ неудържимъ. Използувайки гънкитъ на мѣсността, бавно, но сигурно пълзели юнкерскитъ вериги къмъ даденитъ имъ обекти. Една противникова колона насочена въ флангъ отъ къмъ мѣн. Св. Кралъ била

навреме забелѣзана и отхвърлена. Мятежниците привечеръ не можали да устоятъ на силния напоръ и въ паническо бѣгство отстъпили по посока на Перникъ. Дружината достигнала дадения обектъ гдето спрѣла и се затвърдила. Презъ този денъ паднали за Родината: убити 1 юнкеръ; ранени 1 офицеръ, 1 канд. офицеръ, и 11 юнкери.

Действия на 1-3. X.

На 1. X. юнкерската дружина получила задача да продължи настъплението си за с. Перникъ съ целъ да го заеме и наблюдава шосето Радомиръ—Перникъ. Дружината настъпила, но по пътя се натъкнала на засади отъ мятежници, които били разпрѣснати съ огънь. Вечеръта дружината заела с. Перникъ кждето поставила неподвижно охранение.

На 2. X. дружината съвмѣстно съ другитъ колони продължила настъплението си къмъ Радомиръ гдето стигнала вечеръта. Тукъ ротитъ заели участъкъ за охрана и отбрана отъ шосето Радомиръ—Дупница до ж. п. линия Радомиръ—Кюстендилъ. Тукъ дружината стояла до 8-й октомврий.

Достойно изпълненъ

дългъ къмъ Царъ и

Родина.

На 5. X. юнкеритъ положили клѣтва за върна служба на новия Върховенъ Вождъ Негово Величество Царъ Борисъ III.

И така, столицата на България била спасена, забравилитъ дългътъ си родоотстъпници били разпрѣснати и наказани. Юнкеритъ отстоявайки на напора на стари и калени бойци, завършили възложената имъ задача съ една хубава победа — побѣда на родолюбие то надъ родоотстъпничеството. На 10. X. дружината се завърнала въ училището. При тия действия юнкеритъ показали, че въ тѣхъ сж вкоренени най-важнитъ войнишки добродѣтели — любовъ къмъ Родината и Държавния глава, че сж морално добре подготвени, отлични бойци и че сж годни за водачи на българския народъ.

При тѣзи боеве възпитаницитъ на Военното на Н. В. Училище общо дали следнитъ жертви: 1 офицеръ, 2 офиц. кандидати и 24 юнкери ранени и убити.

За отличното имъ държане презъ боеветъ на 28, 29 и 30. IX. 1918 година за проявенитъ хладнокървие и храбростъ представени били за награждаване 324 юнкера.

Заклучение.

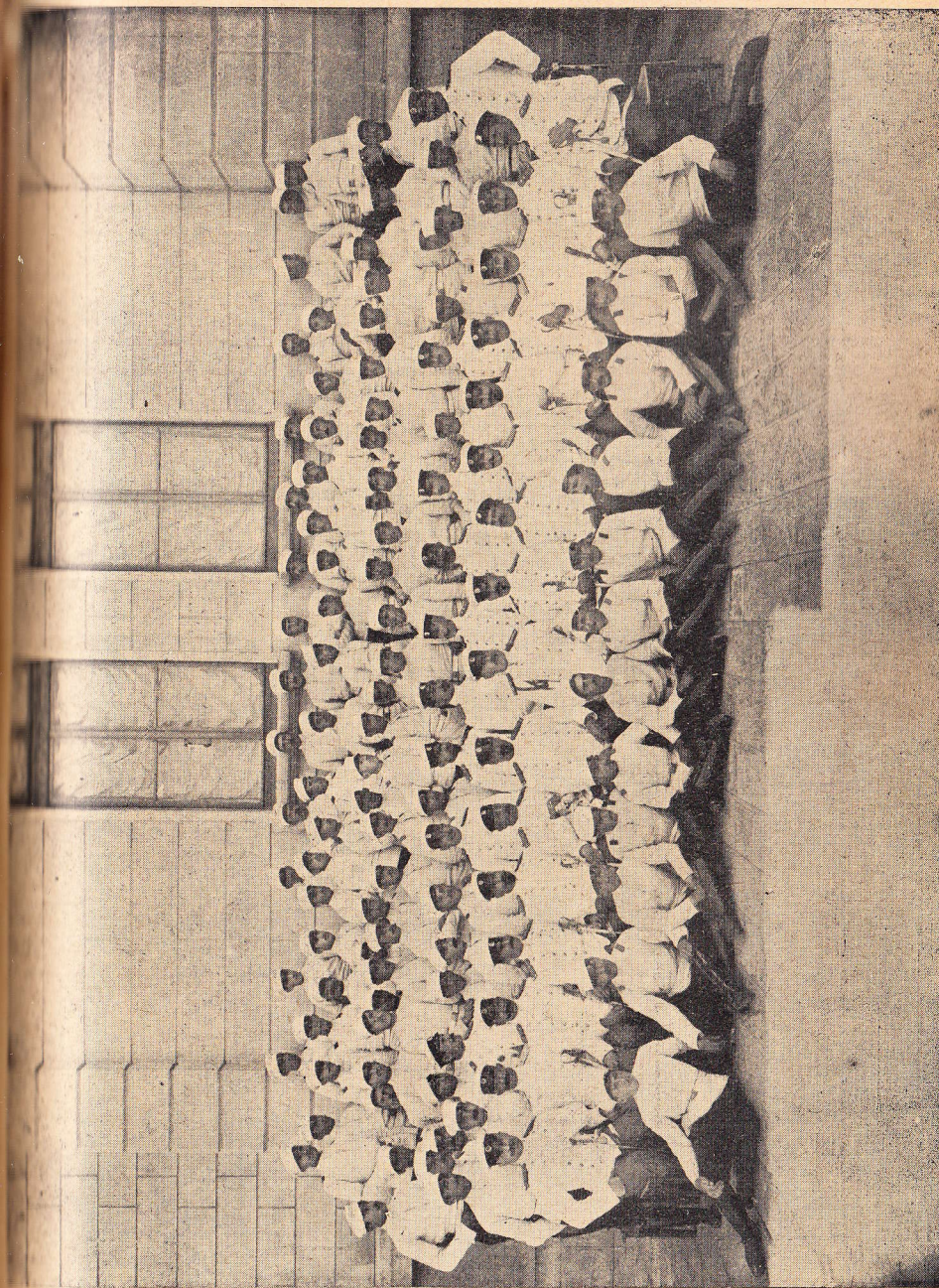
Като заключение за цѣлия периодъ може да се каже следното:

1) Заслужава да се отбележи голѣмото увеличение на артилерийскитъ и картечни части къмъ края на периода; учебната батарея въ 1917 г. се развила въ артилерийско отдѣление, състоящо се отъ 1 юнкерска (150 юнкери) и 2

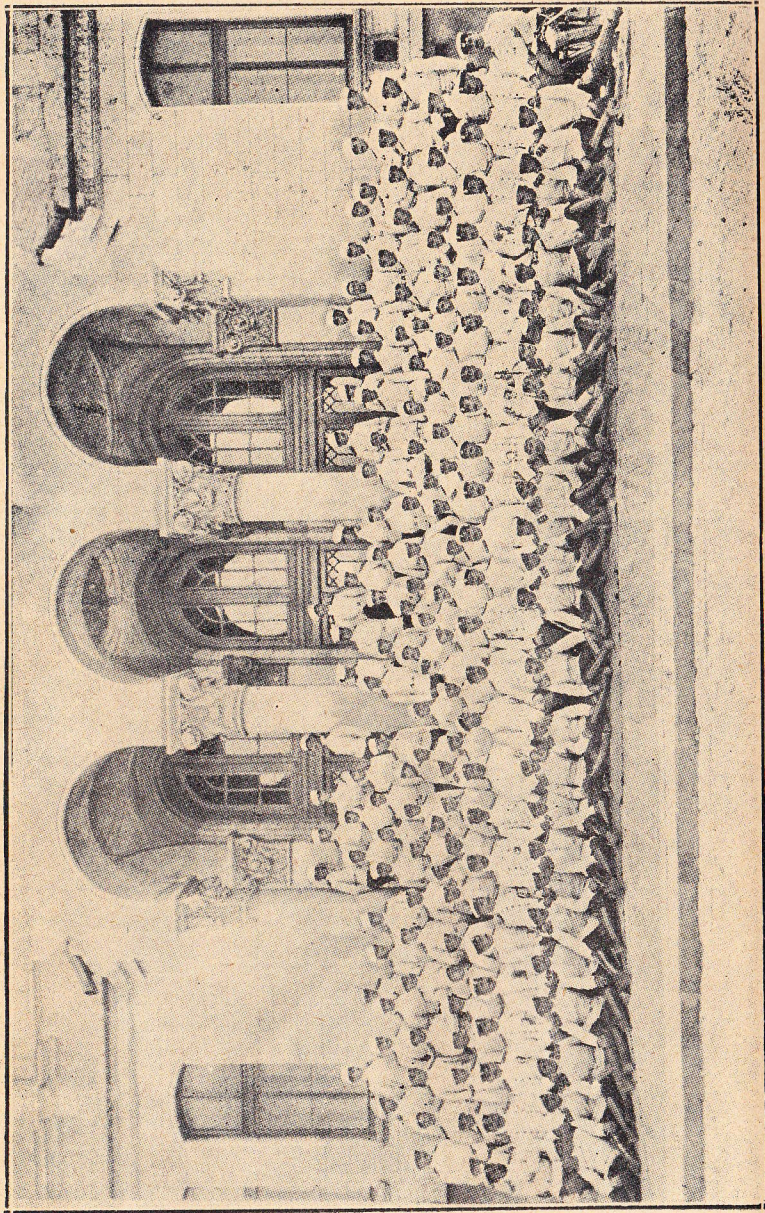
школни (450 школници) батареи, а картечниците роти (по 1 въ дружина) броели сжщо около 150 юнкери и 400 школници, докато по-рано никога не сж сжществували специални картечни подѣления. Това, разбира се напълно отговаря на съотношението на артилерията и картечните части въ войската и въобще на решащото значение, което машината (огъня) доби въ тази война.

2) Сжщо така, не безъ значение е и факта, че презъ време на сжщата война — въ 1917 г. — при училището билъ откритъ и „нестроеви курсъ“ въ който следвали около 150 школници отъ всѣки школнишки випускъ. Тоя фактъ можемъ да свържемъ съ голѣмото значение, което почнало да се отдава още тогава на уредбата на тила и въобще на снабдителните служби.

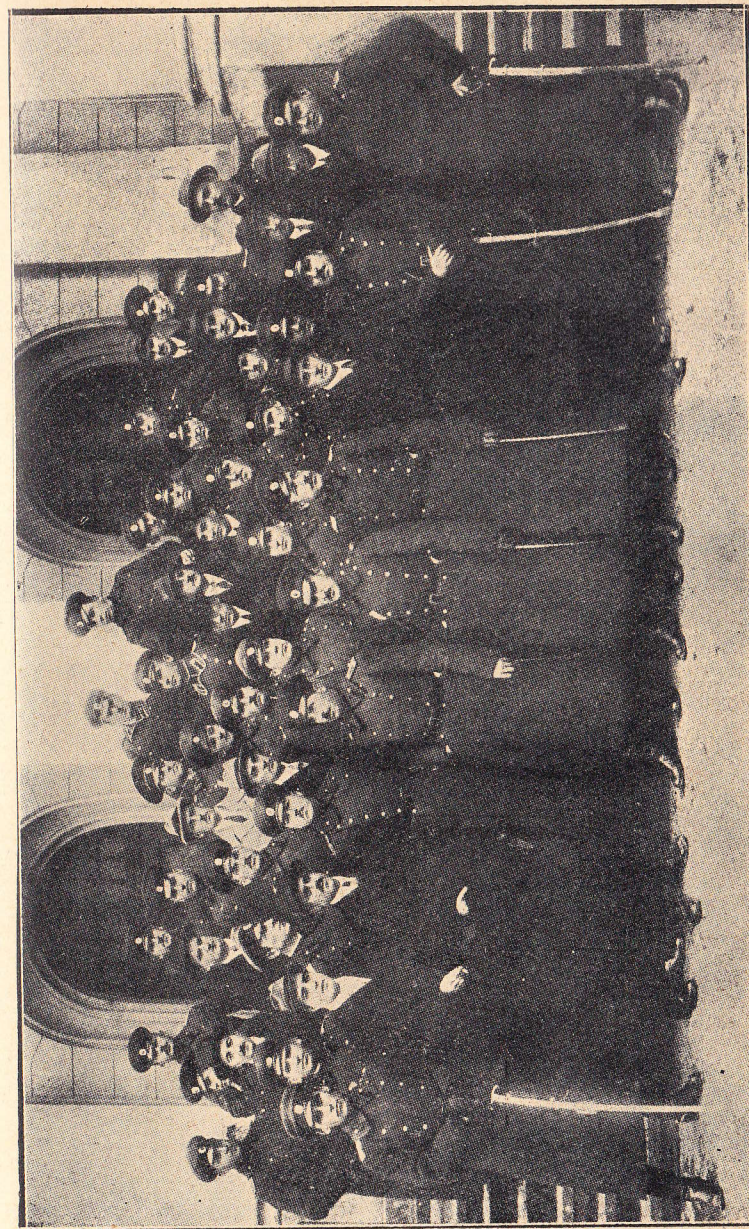
Презъ този периодъ излѣзли отъ училището следните випуски: 30, 31, 32, 33, 34, 35 Рилски, 36, 37, 38 и 39.

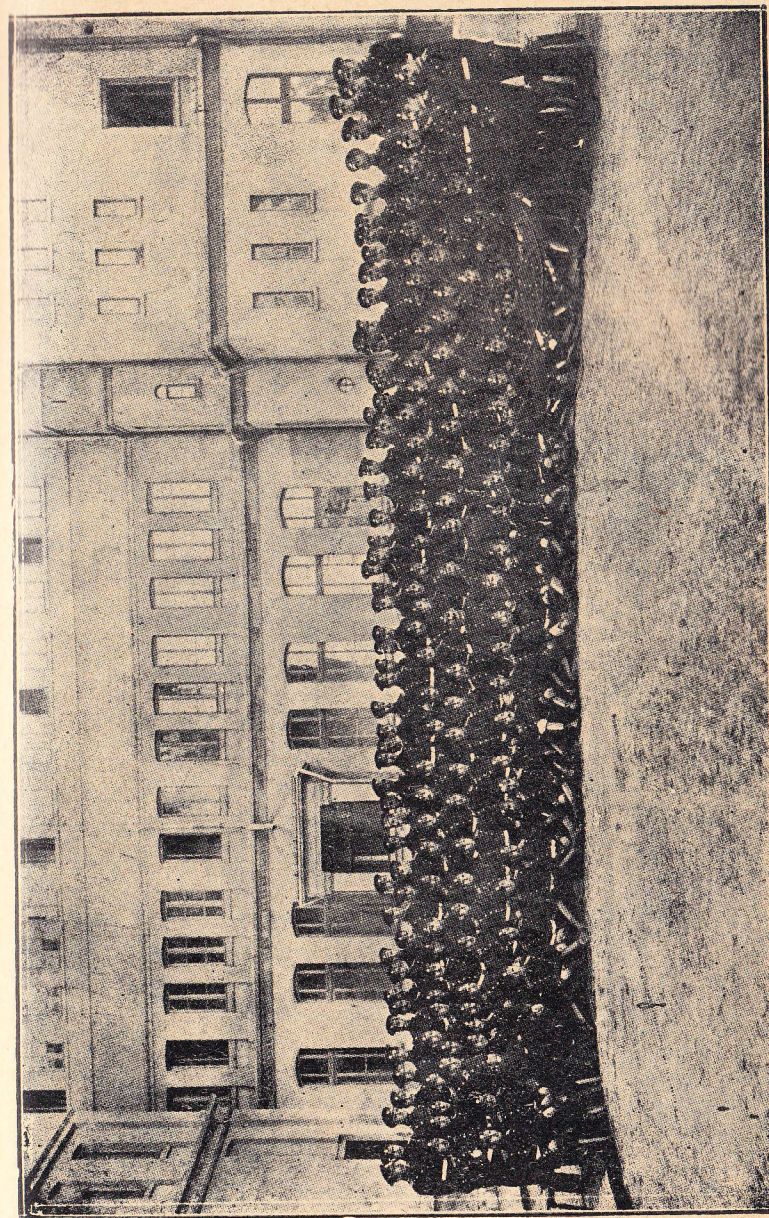
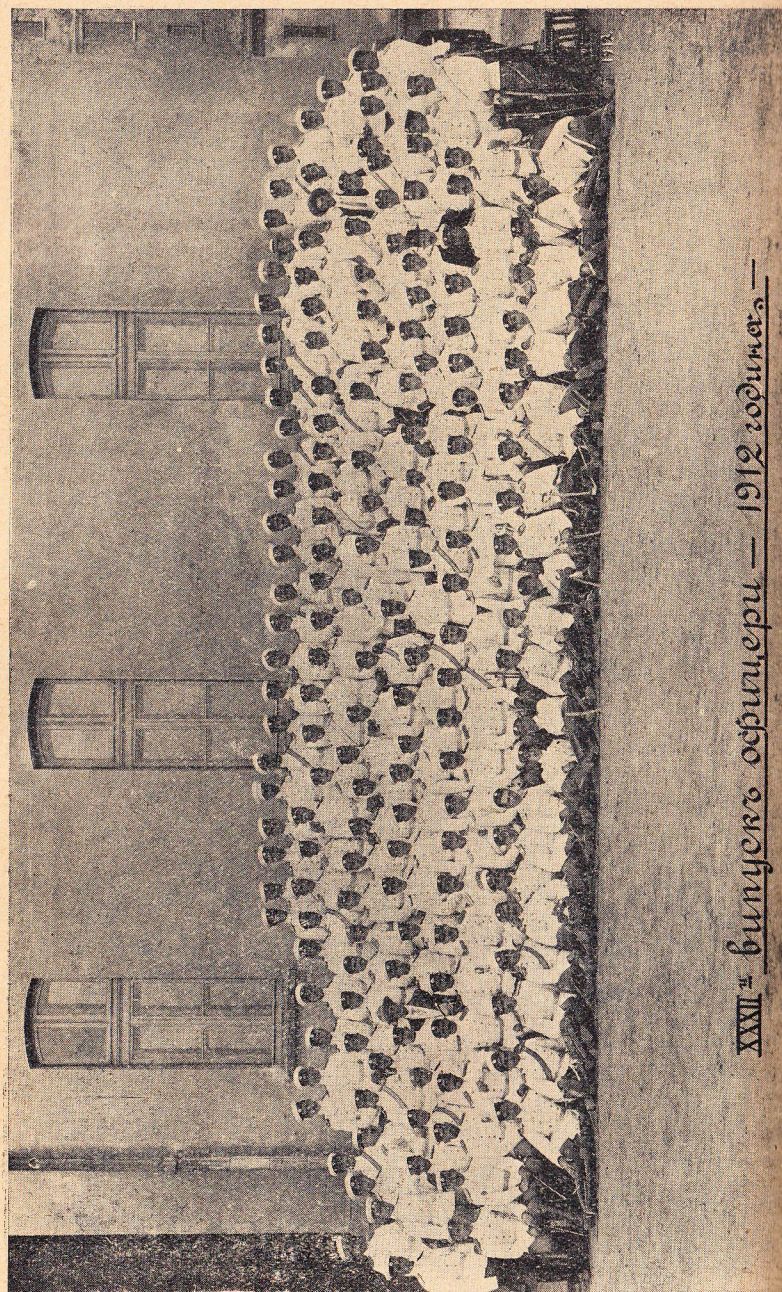
30-й випускъ — 4. IX. 1910 г.

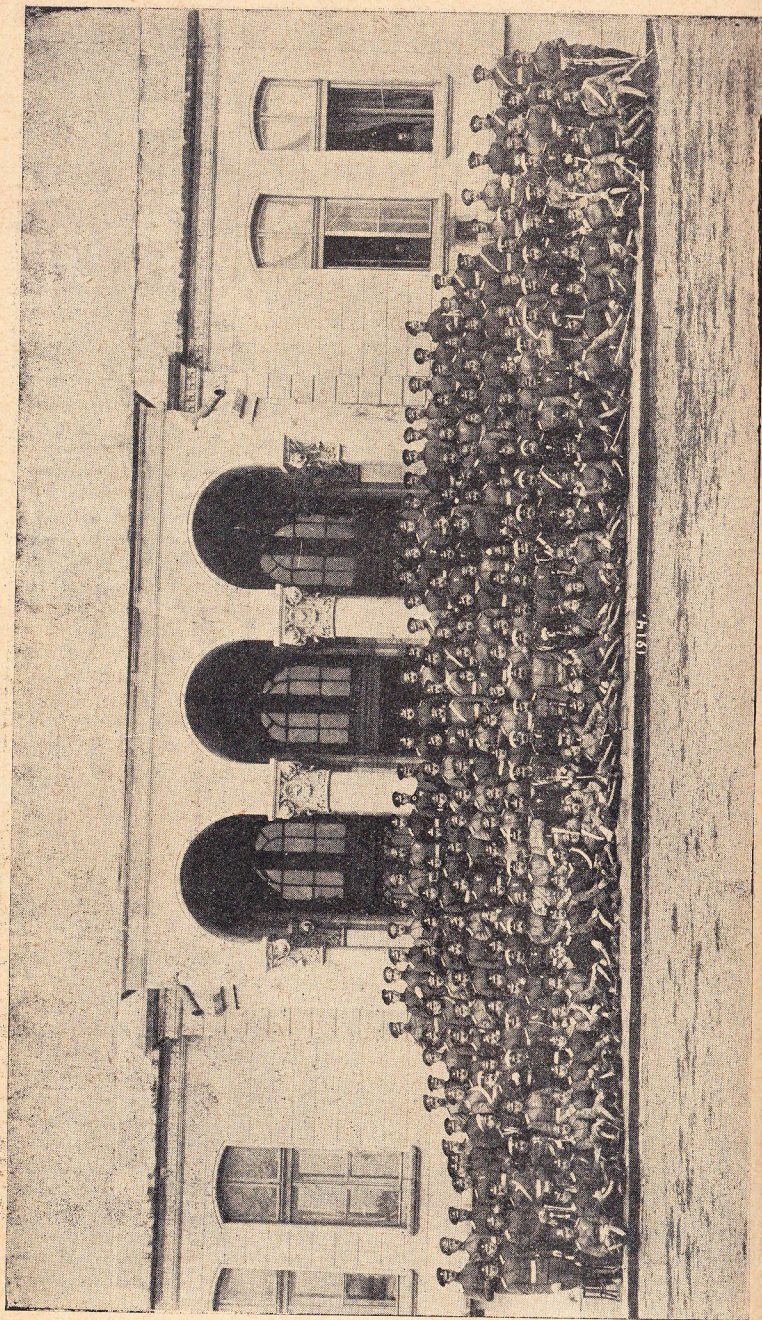
31-й випускъ 3. VIII. 1911 г.

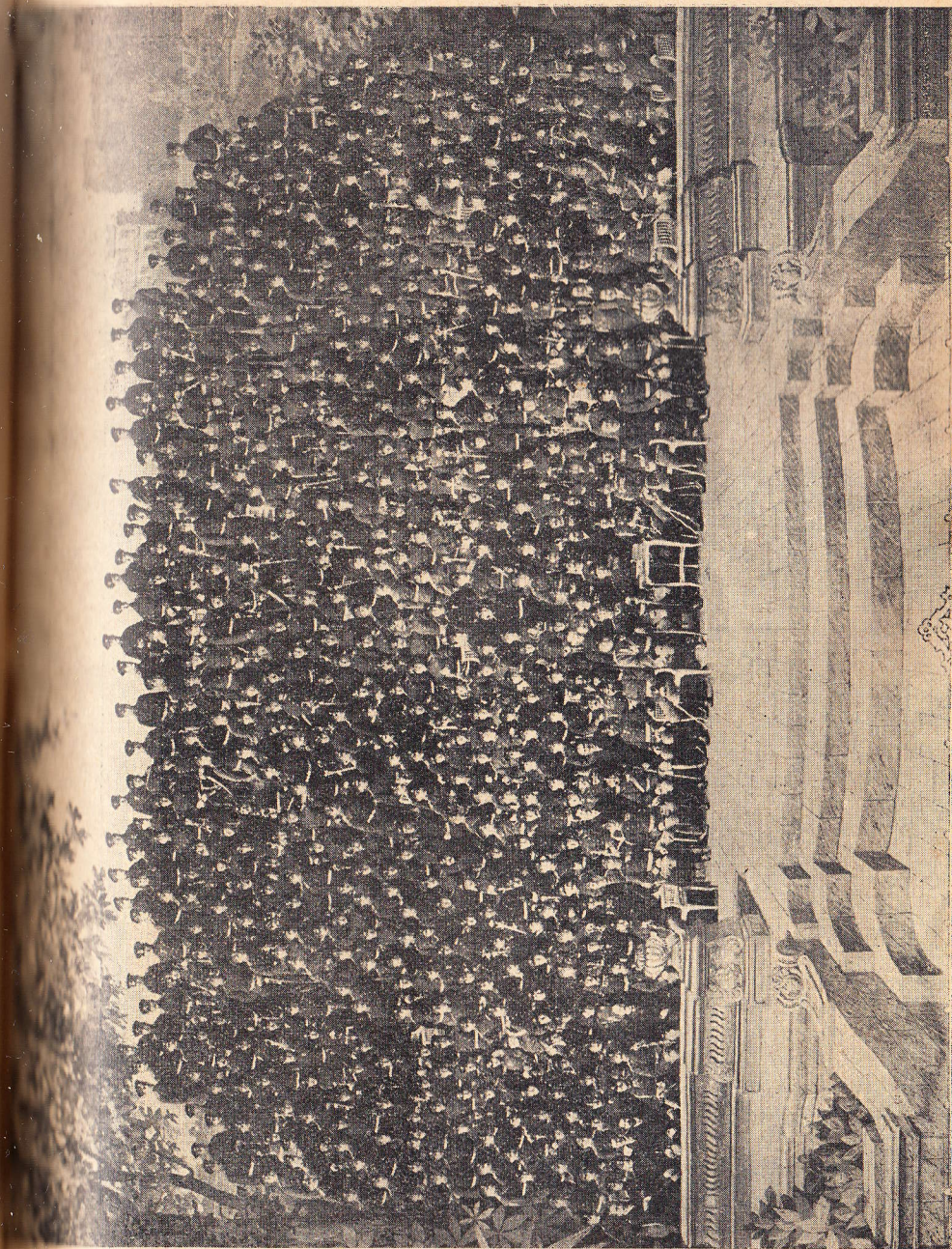
31-й випускъ офицери на служба въ армията и жандармерията 1925 г.

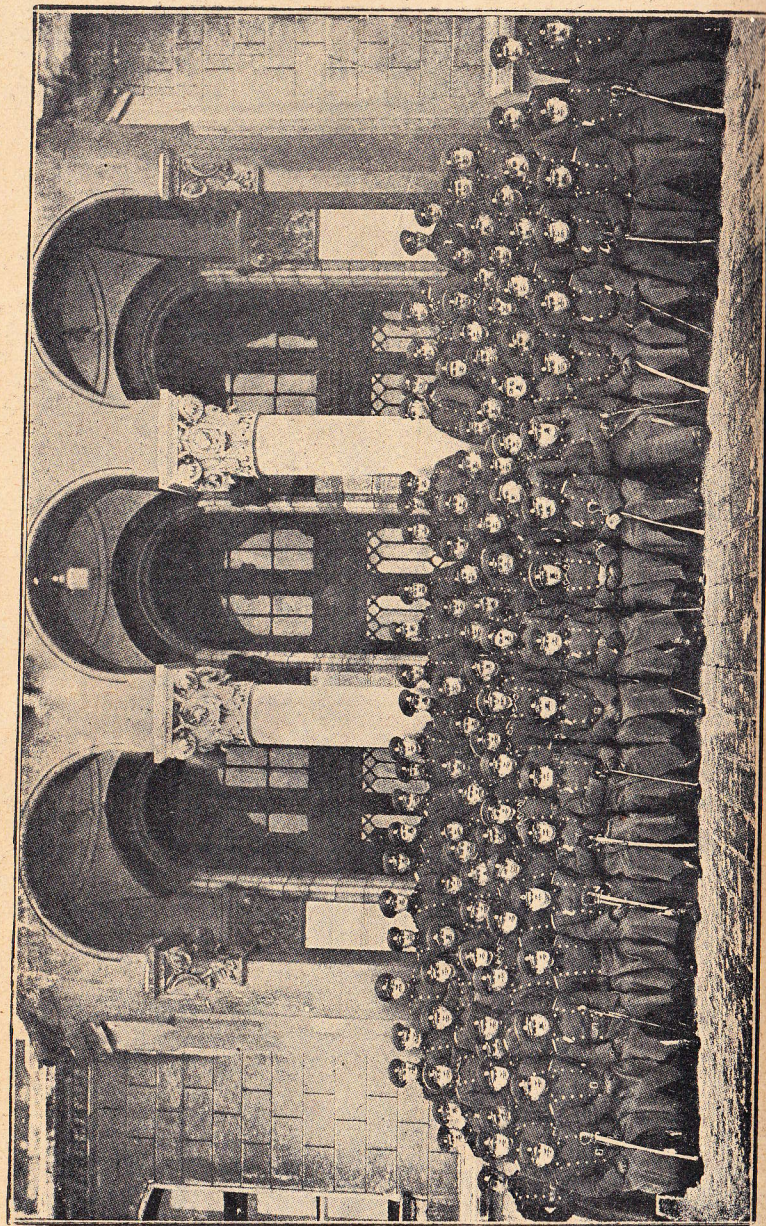
33-й выпускъ.

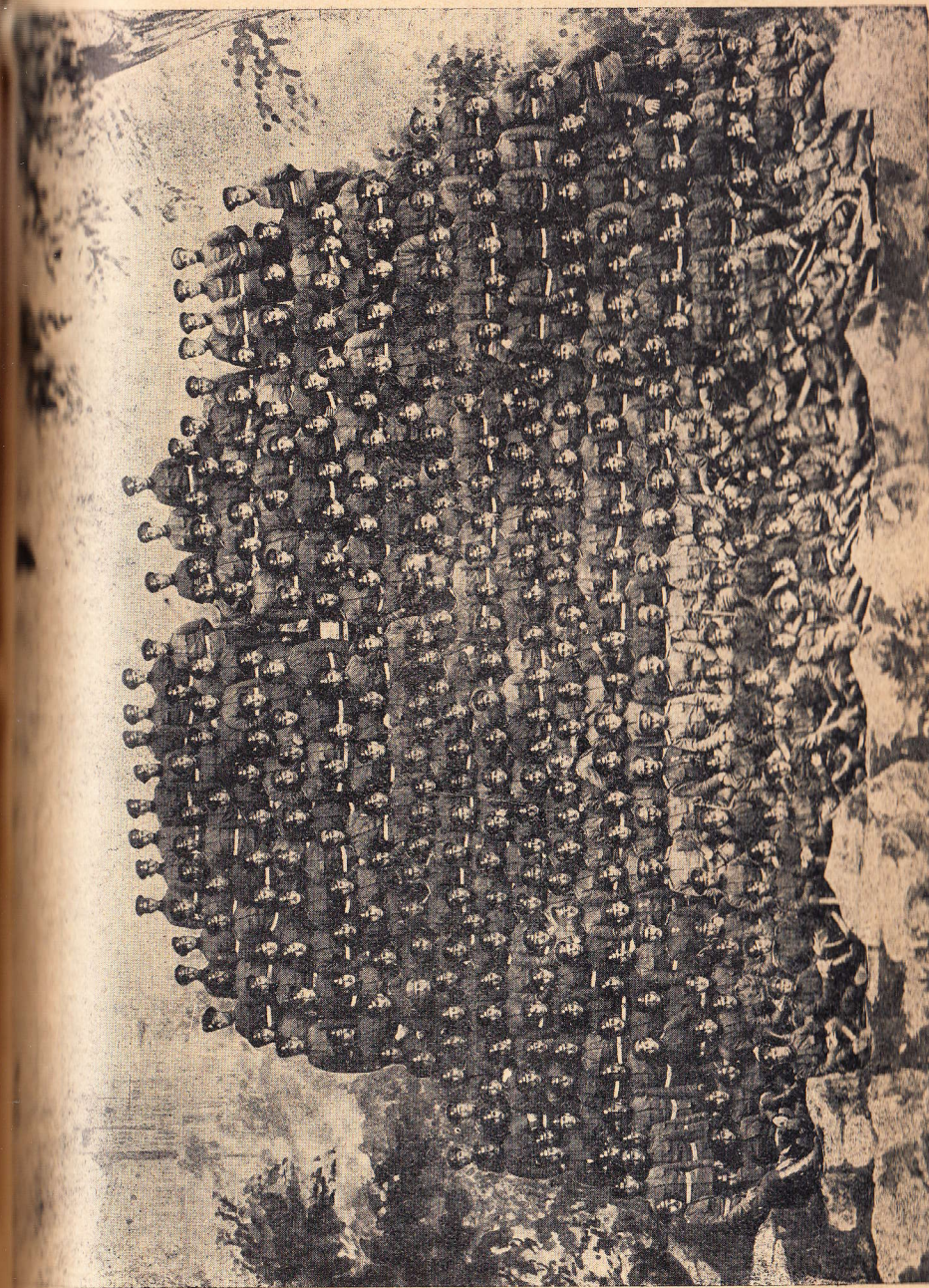
34-й випускъ.

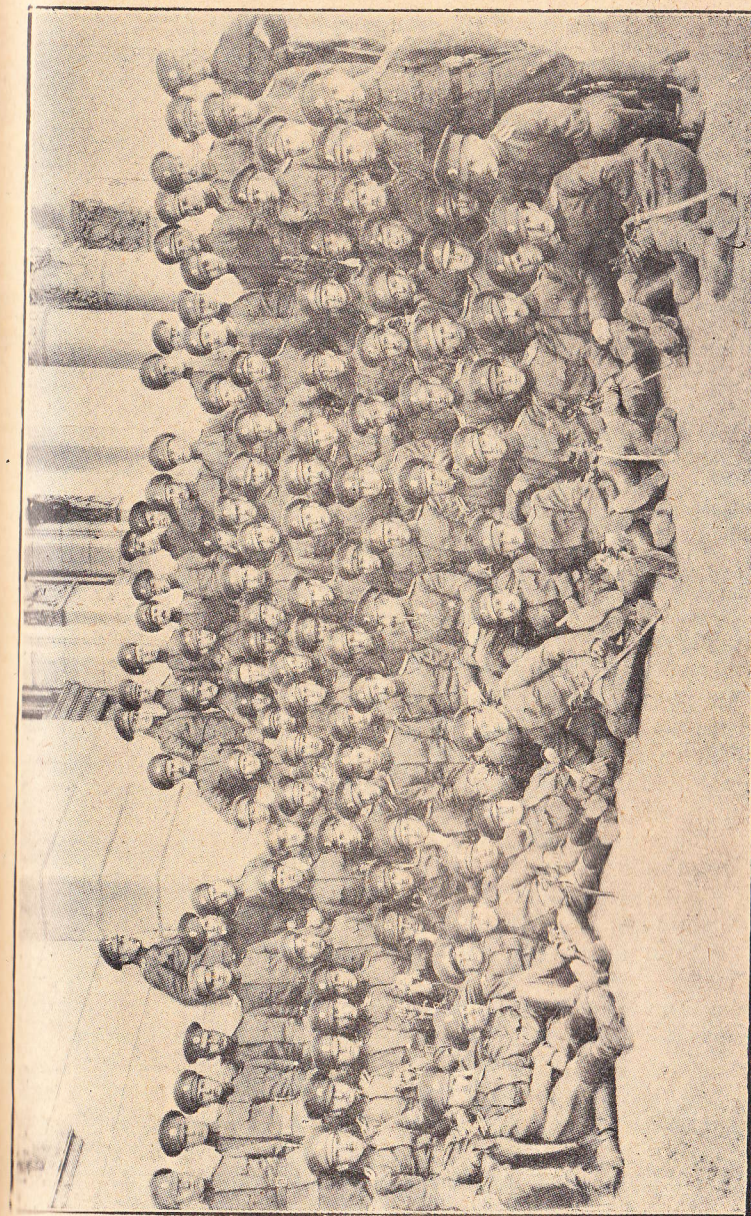
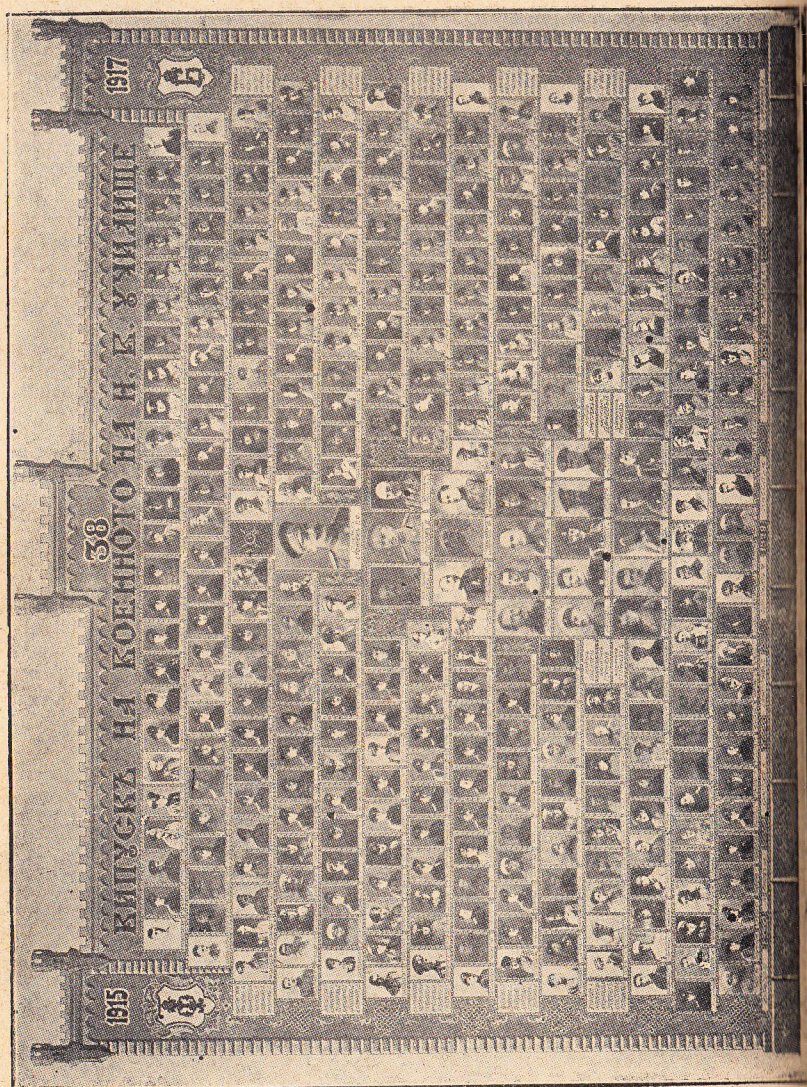
35-й випускъ — 25. VIII. 1915 год.

36-й выпускъ.

37-й выпускъ — 25. X. 1916 год.

Часть отъ 39-й випускъ (пехотна рота).

V. Периодъ.

Следвоененъ периодъ (1919—1934 г.).

1. Съставъ и организация.

Въ началото на следвоенния периодъ 1919 г. Военното на Негово Величество училище имало следния съставъ:

а) Офицери.

1. Началникъ да училището — Полковникъ	1
2. Пом. Н-къ и К-ръ на дружината — Подполковникъ	1
3. Инспекторъ на класоветъ — Подполковникъ	1
4. Преподаватели: {	
Подполковници	4
Майори	14
Капитани	3
5. Домакинъ — Майоръ	1
6. Адютантъ — Капитанъ	1
7. Заведующъ прехраната — Капитанъ	1
8. К-ръ на нестроевата полурота — Капитанъ	1
9. Капелмайсторъ — техн. Поручикъ	1
10. Заведующъ оржието — Поручикъ	1
11. Оржжейникъ — техн. Поручикъ	1
12. Ротни командири — Майори	4
13. Взводни командири (въ пехотата)	18
14. К-ръ артилерийското отдѣление — Подполковникъ	1
15. Командири на батареи — Майори	2
16. Взводни командири въ батареитъ — Капитани	2
17. " " " " — Поручици	5
18. К-ръ на пионерната рота — Майоръ	1
19. Взводни командири въ сжщата рота — Капитани	2
20. " " " " — Поручици	2
21. К-ръ на учебния ескадронъ — Майоръ	1
22. Взводенъ К-ръ въ сжщия ескадронъ — Капитанъ	1
23. " " " " — Поручикъ	1
24. Командиръ на картечната рота — Капитанъ	1
25. Взводенъ командиръ въ сжщата рота — Поручикъ	1
26. Медицински лѣкаръ — Сан. Подполковникъ	1
27. " " " " — Сан. Поручикъ	1
28. Аптекаръ — Сан. Подпоручикъ	1
29. Ветеринаренъ лѣкаръ — Сан. Майоръ	1

б) Възпитаници.

1. Офицерски кандидати — прикомандировани	19
2. Порт.-юнкери	364
3. Юнкери	263

в) Сврѣхсрочнослужащи.

1. Фелдфебели	20
2. Старши подофицери	5
3. Младши подофицери	3
4. Фелдфебели — музиканти	1
5. Щабъ сигналистъ	1
6. Старши подофицери — музиканти	12
7. Старши подофицери — щабъ барабанчикъ	1
8. Младши подофицери — музиканти	5
9. Младши подофицери — ротни сигналисти	2
10. Младши подофицери — ротенъ барабанчикъ	1

г) Срочнослужащи.

1. За батареитъ: {	
Младши подофицери	10
Ефрейтори	10
Редници	70
2. За пионерната рота: {	
Младши подофицери	—
Ефрейтори	—
Редници	5
3. За ескадрона: {	
Младши подофицери	4
Ефрейтори	4
Редници	40
4. За Нестроевата рота	50

д) Чиновници.

1. Преподаватели I класъ	2
2. " II класъ	10
3. " VIII класъ	1
4. Капелмайсторъ V класъ	1
5. Жболѣкаръ VII класъ	1
6. Ковчежникъ IX класъ	1
7. Машинистъ IX класъ	1
8. Секретаръ учебната часть X класъ	1
9. Книговодители XI класъ	2
10. Книговодитель-библиотекаръ XI класъ	1
11. Оржжеенъ майсторъ XII класъ	1
12. Архиваръ-регистраторъ XII класъ	1
13. Електротехникъ XII класъ	1

14. Надзирателъ на зданията XIII класъ	1
15. Книгководители учебната частъ XIII класъ	1
16. Помощникъ-регистраторъ XIV класъ	1

е) Коня и рогатъ добитъкъ.

1. Собствено офицерски	11
2. Артилерийски	67
3. Кавалерийски	100
4. Обозни	25
5. Картечни	6
6. Кончета	8
7. Волове	26
8. Крави	17
9. Телци	7

Този съставъ билъ разпредѣленъ въ следнитѣ по-
дѣления:

1. Щабъ съ домакинство.
2. 4 юнкерски роти — 1-а и 2-а роти (порт.-юнкеритѣ отъ II специаленъ класъ — 40-й випускъ), а 3-а и 4-а роти (I специаленъ класъ — 41-й випускъ).
3. 2 юнкерски батареи — 1-а юнкерска батарея порт.-юнкеритѣ артилериисти отъ I спец. класъ — 41-й випускъ.
4. 1 пионерна рота съ 2 взвода — въ първия взводъ порт.-юнкеритѣ пионери II специаленъ класъ — 40-й випускъ, а въ втория взводъ (юнкеритѣ пионери отъ I спец. класъ — 41-й випускъ).
5. 1 учебенъ ескадронъ съ два взвода — въ първия порт.-юнкеритѣ кавалеристи (II спец. класъ — 40-й випускъ), и въ втория взводъ юнкеритѣ кавалеристи отъ I спец. класъ.
6. 1 нестроева полурота съ 50 войника.

Вследствие намаление на армията, презъ тази година не постъпили младежи за следване курса на училището; ето защо, презъ същата година следвали младежитѣ, постъпили въ училището презъ 1917 и 1918 г. и имало само 2 класа и I и II специални класове — 40-й и 41-й випускъ, разпредѣлени както се каза по-горе.

Като показни части къмъ подѣленията отъ специалнитѣ родове войски, а именно къмъ дветѣ юнкерски батареи, учебния ескадронъ и пионерната рота имали съответно по единъ взводъ войници, които взводове отъ 18. XII. 1919 г. се свеждали въ една специална войнишка команда, за да отговорятъ на новитѣ условия за работа, съобразно организацията на юнкерскитѣ подѣления. Тази нова организация на юнкерскитѣ подѣления се наложила тоже отъ намалението на армията. Щаба на Армията съ предписание № 7365 отъ 31. X. 1919 год. заповѣдалъ да се оставатъ да следватъ курса на училището 100 порт.-юнкери и 100 юнкери, а дру-

гитѣ да се уволнятъ. Завършилитѣ успѣшно I спец. класъ били представени за повишение въ чинъ зап. офицерски кандидати, а на юнкеритѣ, които завършили подготвителния класъ се счело че сж изслужили 1 г. военна служба и че сж уволнени за продължение на образованието.

Полковникъ Мидилевъ.

Въ изпълнение на тази заповѣдь били уволнени 186 порт.-юнкери отъ 40-й випускъ и 122 юнкери отъ 41-й випускъ или всичко 308 порт.-юнкери и юнкери.

Следъ това уволнение останали въ училището 115 юнкери отъ 40 випускъ и 98 юнкери отъ 41-й випускъ, све-

дени въ две юнкерски роти (порт.-юнкеритѣ въ 1-а рота, а юнкеритѣ въ 2-а юнкерска рота).

Това намаление на възпитаницитѣ въ училището наложило и измѣнение въ организацията на юнкерскитѣ подѣления.

Поради малкия брой на юнкеритѣ отъ специалнитѣ родове войски, презъ началото на 1920 год. съ зап. № 7/1920 г. се нареждало съжитѣ да влезатъ въ състава на юнкерскитѣ роти, като образуватъ: кавалериститѣ 4 взводъ, а артилериститѣ и пионеритѣ 5 взводъ на ротитѣ. Съжитѣ се подчинявали въ всичко, което засега вътрешната служба, дисциплината и гарнизонната служба на командира на ротата.

Въ този си видъ ротитѣ имали по 5 взвода, всѣки по 2 отдѣления.

До 1. I. 1920 г. училището било подчинено на Началника на военно учебнитѣ заведения и на Щаба на армията. Отъ тази дата длъжността „Началникъ на военно-учебнитѣ заведения“ била закрыта и училището било подчинено направо на Началникъ Щаба на Армията. Отъ 27. V. 1933 г. Училището било наново подчинено на Началника на уч. заведения.

Съ две юнкерски роти училището останало до 27. VIII. 1921 г., когато постѣпили 99 младежи за следване въ 43-й випускъ и били зачислени въ подготовителния класъ — 3-а юнкерска рота.

Отъ тогава до днесъ училището измѣняло своята организация съ влизането въ сила на измѣненията на Правилника за Военното на Негово Величество Училище презъ 1922, 1924 и 1929 год.

Споредъ правилника отъ 1922 г. училището се подѣляло въ учебно отношение на младши, срѣденъ и старши класъ, а въ строево отношение всички възпитаници съставлявали три роти.

Ротата, която следвала младшия класъ се дѣлила на 3 пех. взвода; другитѣ две роти, въ които следвали срѣдния и старши класъ се дѣлили на два пехотни взвода, единъ коненъ и единъ технически (артилеристи, пионери и пр.) взводове.

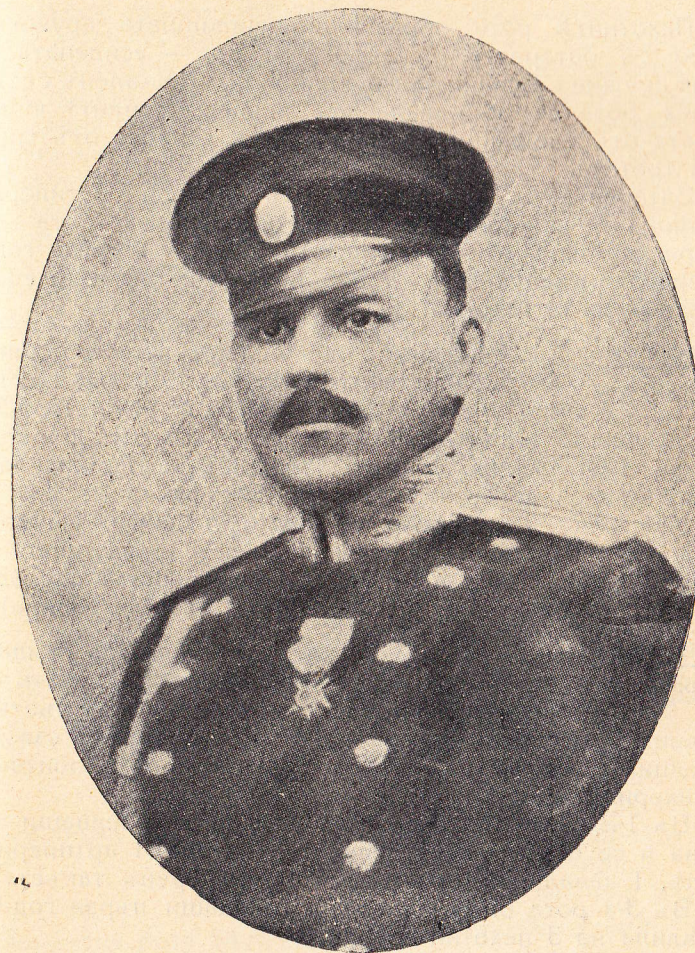
Отъ 4. X. 1924 год. съ слизането въ сила на правилника за училището отъ същата година, училището се подѣляло:

Въ строево отношение юнкеритѣ били свеждани въ три (3) юнкерски роти, а въ учебно — въ три курса. Новопостѣпилитѣ въ първи курсъ образували 3-а рота, втория курсъ — 5-а рота, а третия курсъ — 1-а рота.

Делението на ротитѣ било съобразно §§ 228 и 314 отъ Правилника за О. Д. П. като първата и втората роти имали и по единъ артилерийски и коненъ взводъ. Юнкеритѣ пионери влизали въ пехотнитѣ взводове. Съ Височайши указъ № 12 отъ 23-й априлъ 1925 година билъ утвърденъ

отъ Негово Величество законъ, съ който военното Училище се признало за висше учебно специално заведение.

Освенъ това, въ 1927 г. като ново подѣление на училището къмъ тогава съществуващитѣ подѣления била прибавена и пехотна учебна рота, формирана отъ подофицери и войници отъ домакинската команда, брояща 3 офицери, 4 подофицери и 61 войника; тя служила за показна частъ при обучението и възпитанието на юнкеритѣ.

Полковникъ Нойковъ Ст.

Службата на подофицеритѣ и войницитѣ, излезли отъ домакинската команда за формиране учеб. пех. рота била поета

отъ изисканитѣ и прикомандировани къмъ училището отъ Софийското Окр. Тр. бюро 120 трудоваци.

Отъ следующата 1928 г., съ влизане въ сила на щатветѣ за мирно време, на пех. войнишка рота били опредѣлени 80 войника.

Презъ 1929 год. билъ изработенъ новъ правилникъ за училището, споредъ който въ последното се създали следнитѣ юнкерски подѣления: три пехотни роти (1-а, 2-а и 3-а) юнкерска батарея, юнкерски ескадронъ и юнкерска пионерна рота.

Пехотнитѣ роти образували училищната дружина, а заедно съ батареята, ескадрона и др. — усилената училищна дружина. Всички подѣления били съ намаленъ съставъ. 3-а пех. рота се попълвала отъ новопостъпилитѣ юнкери, 2-а рота отъ следващитѣ втора година, 1-а рота отъ следващитѣ третата.

Батареята се формирала отъ юнкери артилериисти, ескадрона — юнкери кавалеристи и пионерната рота — отъ юнкери пионери, всички следващи втората и трета година. Юнкерската въздушна рота отъ юнкери-летци — следващи втората и трета година.

Юнкерска въздушна рота. Юнкерската въздушна рота била формирана за първи пътъ презъ 1929/30 г. отъ 10 души юнкери отъ срѣдния класъ, а презъ 1930/31 г. били всичко 15 (10 отъ старши класъ и 5 отъ срѣдни класъ); а презъ 1931/32 год. 5 порт. юнкери отъ старши класъ и следващитѣ авиаторския курсъ 16 фелдфебели.

Юнкерскитѣ пех. роти се подѣляли на 3—4 взвода, а батареята, ескадрона, пионерната рота и въздушната рота отъ по 2 взвода (първи взводъ — следващитѣ последната година и втория взводъ — следващитѣ втората година).

Войнишки подѣления. Къмъ юнкерската дружина била придадена една пехотна войнишка рота, а къмъ батареята, ескадрона и пионерната рота съответно по единъ артилерийски, кавалерийски и пионеренъ взводове, служащи за показни части при обучението и възпитанието на юнкеритѣ.

Въ 1-а юнкерска рота били юнкеритѣ следващи трета година и се подѣляла на 2 пехотни взвода, 1 артилерийски взводъ, 1 кавалерийски взводъ и 1 пионеренъ такъвъ.

Въ 3-а рота били юнкеритѣ следващи първа година и се дѣлила на 3 пехотни взвода.

Учебно раздѣление. Въ учебно отношение училището се подѣляло на три класа, младши, срѣдни и старши класъ. Въ младшия класъ се числѣли следващитѣ първата година, въ срѣдния — следващитѣ втората година, въ старшия класъ — следващитѣ третата година,

Презъ 1933/34 година училището имало следния съставъ:

а) Офицери.

1. Началникъ на училището — Полковникъ.	1
2. Инспекторъ на класовѣтъ — Полковникъ.	1
3. К-ръ на юнкер. дружина — Полковникъ.	1
4. Командири на юнкер. роти: {Подполковникъ Майори.	1 2
5. Инструкторъ по Арт. часть — Подполковникъ.	1
6. Инструкторъ по Кавалерийската часть — Майоръ.	1
7. Инструкторъ по Инжен. часть — Подполковникъ.	1
8. Преподаватели (Подполковникъ, Майоръ и Капитанъ)	3
9. Взводни к-ри на юнкеритѣ пехотинци — Капитани.	9
10. Взводни к-ри на юнкеритѣ артилериисти Капитани.	2
11. Взводни к-ри на ю-ритѣ кавал. — Кап. и Поруч.	2
12. Взводни к-ри на ю-ритѣ пионери (Кап. и Поручикъ)	2
13. Домакинъ — Майоръ.	1
14. Адютантъ Капитанъ.	1
15. К-ръ Нестр. рота — Капитанъ.	1
16. Заведующъ прехраната — Капитанъ.	1
17. Медицински лѣкаръ — Сан. Капитанъ.	1
18. Ветеринаренъ лѣкаръ — Сан. Подполковникъ.	1
19. Командиръ на учеб. пех. рота — Капитанъ.	1
20. Взводни к-ри въ учеб. пех. рота — Поручици.	2
21. К-ръ на учебната батарея — Капитанъ.	1
22. К-ръ на взводъ въ учебната батарея — Поручикъ.	1
23. К-ръ на взводъ въ учеб. ескадронъ — Поручикъ.	1

б) Възпитаници.

	Пехотинци	44
	Артилериисти	18
1. 1-а ю-ска рота 52-й випускъ п.-ю-ри 83	Кавалеристи	6
	Пионери	12
	Моряци	3
	Пехотинци	53
	Артилериисти	17
2. 2-а ю-ска рота 53-й випускъ ю-ри 93	Кавалеристи	10
	Пионери	8
	Моряци	5
3. 3-а ю-ска рота 54-й випускъ ю-ри 85	Пехотинци	81
	Моряци	4

в) Подофицери.

1. Щабъ и домакинство — 15	{ 7. фелдфебели 8. подофицери
----------------------------	----------------------------------

2. Музикантски взводъ —	27	{ 2. фелдфебели 25. подофицери
3. Учебната пех. рота —	5	{ 1. фелдфебелъ 4. подофицери
4. Учебенъ ескадронъ —	4	{ 1. фелдфебелъ 3. подофицери
5. Учебна батарея —	4	{ 1. фелдфебелъ 3. подофицери
6. Пионеренъ взводъ —	2	{ 1. фелдфебелъ 1. подофицеръ

Отъ подофицеритъ въ училището само 15 били строеви, а нестроеви 42.

г) Войници.

1. Учебна пехотна рота	80
2. Учебна батарея	80
3. Учебенъ ескадронъ	50
4. Пионеренъ взводъ	30
	240 което

число презъ зимния периодъ било 120, понеже 120 войника били уволнени.

д) Трудоваци.

Командировани отъ трудовата дирекция за носене на домакински и др. служби — 40 трудоваци, а за презъ 1934 — 50 трудоваци.

е) Чиновници.

По щата на училището се числяли 70 чиновници, които били разпредѣлени така:

1. Преподаватели	4
2. Капелмайсторъ	1
3. Секретаръ по учебната часть	1
4. Библиотекаръ	1
5. Ковчежникъ	1
6. Пом. ковчежникъ	1
7. Оржжеенъ техникъ	1
8. Жболъкаръ	1
9. Дѣловодителъ	1

Останалитъ били чиновници отъ разни категории, които носили службата въ щабъ и като специалисти въ разнитъ работилници др. служби.

Офицерския, този на възпитаницитъ, подофицерския и войнишкия съставъ билъ разпредѣленъ по подѣленията така:

1. *Щабъ и домакинство.* 1 Началникъ на училището, 1 старши офицеръ, 5 младши офицери, 7 фелдфебели, 8 подофицери и 40 трудоваци.

Полковникъ Василевъ Сл.

2. *1-а юнкерска рота.* 1 старши офицеръ, 2 мл. офицери (пехотинци), 1 мл. офицеръ (артилеристъ), 1 мл. офицеръ (кавалеристъ) и 1 младши офицеръ (пионеръ), 92 възпитаници порт. юнкери отъ 53-й випускъ, 1 подофицеръ ключаръ и 1 служителъ.

3. *2-а юнкерска рота.* 1 старши офицеръ, 2 мл. офицери пехотинци, 1 мл. офицеръ артилеристъ, 1 мл. офицеръ-кавалеристъ, 1 мл. офицеръ пионеръ, 83 юнкери отъ 54-й випускъ и 1 подофицеръ — ключаръ.

4. *3-а юнкерска рота.* 1 старши офицеръ, 3 мл. офицери пехотинци, 83 юнкери отъ 55-й випускъ и 1 подофицеръ ключаръ.

5. *Учебна пехотна рота.* 3 мл. офицери, 1 фелдфебелъ, 4 подофицери и 80 войници.

6. *Учебна батарея.* 1 старши офицеръ (инструкторъ артилерийската частъ), 2 младши офицери, 1 фелдфебелъ, 3 подофицери и 80 войници.

7. *Учебенъ ескадронъ.* 1 ст. офицеръ инструкторъ по кавалерийската частъ, 1 мл. офицеръ, 1 фелдфебелъ, 3 подофицери и 50 войници.

8. *Пионеренъ взводъ.* 1 ст. офицеръ (инструкторъ инженерната частъ), 1 мл. офицеръ, 1 фелдфебелъ, 1 подофицеръ и 30 войници (придадени въ домакинско отношение къмъ учебната пехотна рота).

9. *Музикантски взводъ.* 1 чиновникъ-капелмайсторъ, 2 фелдфебели и 25 подофицери.

2. Попълване съ възпитаници, офицери, войници и коне.

а) Попълване съ възпитаници.

За достигане на своитѣ цели училището имало една правилна и целесъобразна организация, съ подходящъ началнически и преподавателски персоналъ; въ него били преподавани точно опредѣлени, въ точно установени рамки дисциплини. То се попълвало съ кандидати, отговарящи на строго опредѣлени условия.

Числото на младежитѣ, които постъпвали ежегодно за следване курса на Военното на Негово Величество училище било опредѣляно ежегодно къмъ 1-й юлий отъ Щаба на Армията.

Попълване на училището презъ следвоенния периодъ (1919—1934 г.) било уреждано съ: а) правилника за сжщото отъ 1922 г., б) правилника за сжщото отъ 1924 г., в) правилника за сжщото отъ 1929 г., г) правилника за сжщото отъ 1931 год.

Въ началото на периода (1919 год.) училището било попълвано съ възпитаници, постъпили въ сжщото презъ 1917 и 1918 год. споредъ инструкцията отъ 1915 година.

Споредъ горната инструкция въ училището били приемани младежи, физически и морално годни за военна служба, свършили съ успѣхъ IV гимназиаленъ класъ — реаленъ

отдѣлъ на гимназиитѣ въ Царството и не по-стари отъ 20 год. Сжщитѣ постъпвали въ подготвителния класъ и на края на годината държали зрелостенъ изпитъ.

Кандидатитѣ подавали до 10-й юлий на годината на постъпването заявление на Височайше име, като прилагали следнитѣ документи: а) Училищно свидетелство, б) Кръщелно свидетелство, в) Свидетелство отъ военнитѣ власти за социалното положение на семейството на кандидата, г) Свидетелство, че кандидата не е изключванъ отъ гимназията по лошо поведение и д) Свидетелство, че младежа е записанъ въ наборнитѣ списъци.

Приемането на кандидатитѣ ставало следъ обстоенъ медицински прегледъ и безъ конкурсъ, освенъ въ случаитѣ когато се явявали повече кандидати отъ исканото число. Въ такъвъ случай приемането ставало съ конкурсъ по български езикъ, математика (алгебра и геометрия) и дескриптивна геометрия.

При постъпване въ училището всѣки младъ юнкеръ внасялъ 150 лв. такса, отъ които 100 лева служили за първоначално обзавеждане на юнкера, 50 лева — за снабдяването му съ учебници за 1-й и 2-й специални класове.

Освобождавани били отъ такса синоветѣ на бедни поборници и синове на бедни бащи, останали инвалиди вследствие на рани и болести, придобити въ войнитѣ презъ 1885 г. и 1912/13 год., следъ като това се установи съ официални документи.

Младежитѣ постъпвали въ училището всѣка година на 20-й септемврий.

Презъ 1919 г. не постъпили младежи за следване курса на училището поради намалението на армията. Такива постъпили презъ 1920 год. (42-й випускъ), съ завършено гимназиално образование — реално, класическо или полукласическо въ младши класъ.

Сжщитѣ не трѣбвало да бждатъ по възрастни отъ 21 г. къмъ 1-й септемврий на годината на постъпването и плащали такса 1500 лв. за първоначално обзавеждане; отъ нея били освободени синоветѣ на поборниците, на убититѣ и инвалидитѣ отъ войнитѣ. Необходими документи за постъпване — сжщитѣ, изброени по-горе.

Презъ следващата 1921 г. постъпили за следване въ училището 42-й випускъ при сжщитѣ условия, както презъ 1920 г., само, че таксата за първоначално обзавеждане била 1200 лв.; тя била намалена на 600 лв. за синоветѣ на бедни родители, които докажатъ това съ необходимитѣ удостоверения отъ общинскитѣ власти.

Споредъ правилника отъ 1924 год., по който училището било попълвано съ възпитаници, кандидатитѣ трѣбвало да иматъ завършено сръдно гимназиално образо-

вание, предимно реално, преминали по реда на старшинството на зрелостните им свидетелства и следъ щателен медицински прегледъ.

Таксата при постъпването презъ 1922 г. била 1200 лв., а презъ 1923 и 24 год. — 800 лева.

Полковникъ Каблешковъ.

Отъ 4. X. 1924 год. влѣзалъ въ сила новия правилникъ за Военното училище. Споредъ сщия правилникъ училището било попълвано съ възпитаници до 1928 г., отговарящи на следните условия:

Да сж българи, български поданници, не по възрастни отъ 22 год. къмъ 1-й септемврий на годината на постъпването имъ въ училището, съ завършено срѣдно образование и зрелостно свидетелство, при поведение примерно и похвално.

Срѣдни учебни заведения се считали онѣзи, които били признати за такива отъ държавния университетъ, а именно: а) реална гимназия, б) полукласическа гимназия, в) Класическа гимназия, г) духовна семинария, д) срѣдно техническо училище, е) срѣдно земеделско училище (Садовското и Русенското) и ж) търговска гимназия.

Желающитъ младежи да постъпятъ въ училището, подавали заявление на Височайше име до Началника на училището, къмъ което прилагали освенъ изброенитъ въ инструкцията отъ 1915 год. документи още и следните: а) зрелостно свидетелство, б) свидетелство отъ най-близката военна властъ за благонадежностъ на кандидата, в) свидетелство за поданство и народностъ.

Следъ това специална комисия преглеждала редовността на горните документи, и опредѣляла кандидатитъ, които се допускатъ до медицински прегледъ.

Приемането на одобренитъ при медицинския прегледъ кандидати ставало по старшинството на успѣха имъ въ зрелостните свидетелства, подредени независимо отъ рода на заведението. Отъ така подреденитъ кандидати било вземано за следване училището, опредѣленото отъ Щаба на армията число.

Приетитъ кандидати давали писменно задължение, че ще следватъ три годишния курсъ на училището.

Пълната издрѣжка на юнкеритъ презъ време на следването имъ въ училището била на държавни разноски. При постъпването си тѣ не внасяли такса.

По този правилникъ постъпвали младежитъ презъ 1925, 1926, 1927 и 1928 год. безъ да сж правени отстъпления отъ него.

Управата на училището виждайки, че има голѣмъ напливъ отъ младежи, желаючи да следватъ училището и за да подбере такива съ по-високи интелектуални качества и по такъвъ начинъ подобри качеството на офицерския корпусъ, презъ 1929 год. измѣнило условията за постъпването на младежитъ за следване курса на училището.

Съгласно това измѣнение презъ 1920 год. за постъпване въ училището се изисквало, освенъ завършено срѣдно образование, но още зрелостното свидетелство да бжде съ обща бележка най-малко 4, отъ реална, полукласическа, класическа, педагогическа и държавна търговска гимназия. Кандидата да не бжде по възрастенъ отъ 21 година къмъ 15-й септемврий на годината на постъпването. Освенъ докумен-

титъ, изброени по-горе кандидатитъ които представлявали (съгласно правилника отъ 1924 год.) на сжщитъ изисквали още и следнитъ:

а) Свидетелство съ бележкитъ по всички изучвани предмети въ последнитъ три класа на учебното заведение, което кандидата е свършилъ.

б) Свидетелство за сждимостъ и

в) Свидетелство отъ директора на гимназията, че го удостоява за следване на училището.

Приемането на кандидатитъ, следъ удобряване отъ медицински прегледъ, ставало пакъ по старшинството на успѣха имъ въ зрелостнитъ свидетелства, предадени независимо отъ рода на учебнитъ заведения. При постѣпването си кандидата внасялъ срещу кочанна квитанция на ковчежника на училището такса 1500 лева за първоначално обзавеждане. Отъ тази такса били освобождавани само сирацитъ отъ войнитъ.

Презъ 1930 год. условията за приемане на възпитаници останали сжщитъ, както презъ 1929 година, само съ едно допълнение за учебнитъ заведения; прибавени били телеграфопощенското и държавното електротехническо училища.

Презъ 1931 год., съгласно най-новия правилникъ на училището, изработенъ въз основа на много годишния опитъ, съ огледъ подобрене офицерския корпусъ въ физическо, морално и интелектуално отношение, условията за постѣпване въ училището били измѣнени така:

За възпитаници на училището се приели младежи:

а) Отъ Школата за запасни офицери.

б) Отъ срѣдно учебнитъ заведения реална, класическа и полукласическа гимназии, педагогическо училище, Ж. П. училище, Т. П. училище, Държавно срѣдно-Механо-електротехническо училище, Машинно училище при флота — само за моряци.

Ежегодно къмъ 1-й юний, Щаба на армията определялъ по какъвъ процентъ отъ тѣзи два източника трѣбва да се вземе, съ огледъ на желающитъ кандидати.

Отъ общото число на всички, които били приемани както отъ Школата, така и отъ гимназиитъ, запазвали се:

а) За синове на офицери, били на действ. служба — 20%.

б) За синове на пострадали отъ войнитъ — 20%.

в) За синове на подофицери — 5%.

Условията, на които трѣбвало да удовлетворяватъ кандидатитъ били следнитъ:

а) Да сж българи и български поданици.

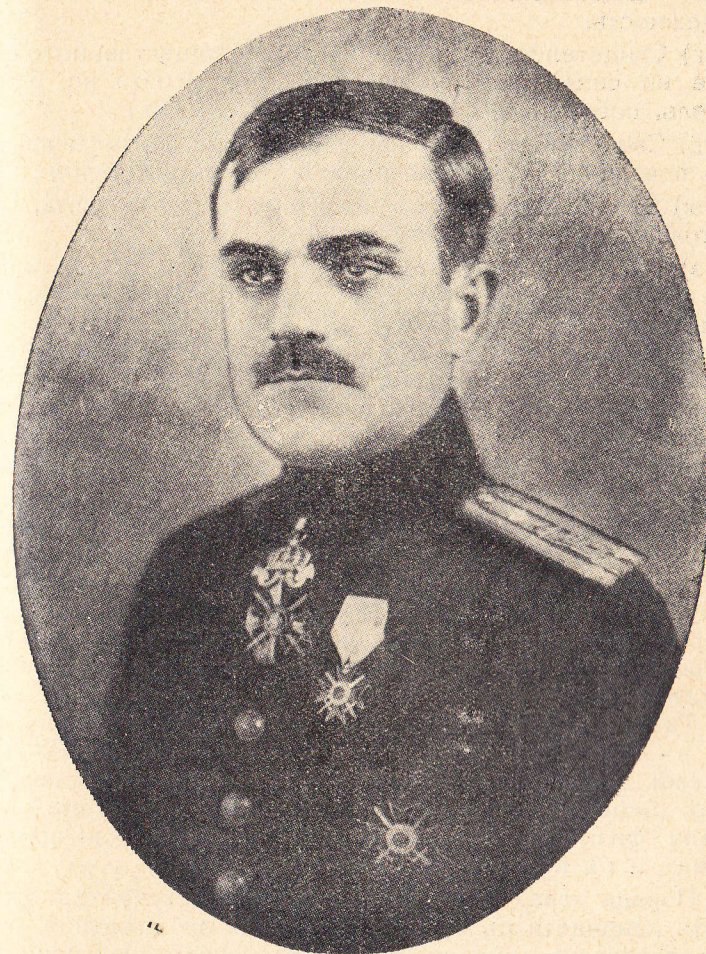
б) Да не сж по-възрастни отъ 21 год. къмъ 15-й септемврий на годината на постѣпването, (за кандидатитъ отъ Школата за Запасни офицери 22 1/2 год. къмъ сжщата дата).

в) Да иматъ завършено срѣдно образование и зрелостно свидетелство, при поведение примѣрно или похвално, при

успѣхъ съ срѣдна бележка не по-малко отъ 4 (за педагогическия сжщата срѣдна бележка само по теория).

г) Да сж получили образованието си въ учебнитъ заведения, казани по-горе.

д) Да не сж изключвани презъ последнитъ три години на следването имъ въ учебнитъ заведения.

Полковникъ Велчевъ.

е) Да сж честни и благонадеждни, (за школницитъ и моряцитъ да сж удостоени отъ началството и представени отъ последното).

ж) Да сж физически здрави.

Младежитъ, желаючи да постъпятъ въ училището и отговарящи на горнитъ условия, подавали прошение на Вишочайше име до Началника на училището.

Къмъ прошения били прилагани следнитъ документи:

- а) Зрелостно свидетелство.
- б) Кръщелно свидетелство.
- в) Свидетелство отъ най-близката военна властъ за благонадежностъ.
- г) Свидетелство отъ общината за общественното положение на семейството и указание професията на бащата (учителъ, поборникъ, офицеръ, инвалидъ и др.)
- д) Свидетелство, че кандидатътъ не е изключванъ за лошо поведение презъ последнитъ три гимназиални класа.
- ж) Свидетелство отъ директора на гимназията, че го удостоява за следване въ училището.
- з) Свидетелство съ бележитъ по всички изучавани предмети въ последнитъ три класа на учебното заведение, което е свършилъ.

и) Свидетелство за сждимостъ, и че кандидата не е подъ сждъ и следствие.

Постъпилитъ документи били провѣрвани отъ специална комисия, която опредѣляла кои отъ кандидатитъ, споредъ документитъ, отговарятъ на условията и могатъ да се допуснатъ на медицински прегледъ.

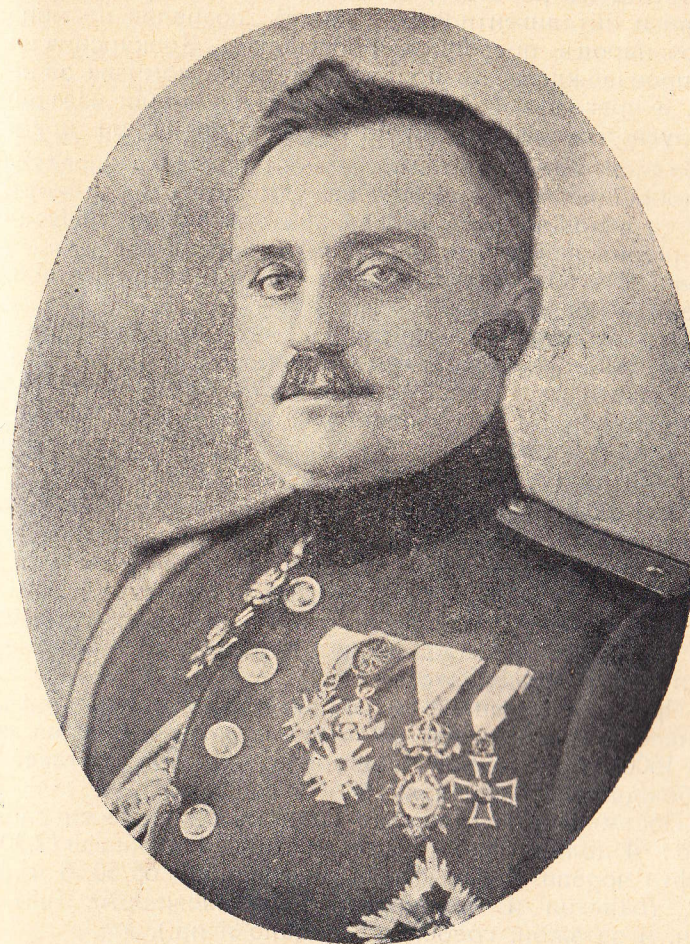
Медицинския прегледъ на кандидатитъ билъ извършванъ въ опредѣленитъ дни отъ комисия за провѣрка на физическата годностъ въ съставъ: Командира на юнкерската дружина, 1 ротенъ командиръ, училищния лѣкаръ, 3 други лѣкари (по вътрешни, ушни, очни и нервни болести), 2 жбо-лѣкари и трима взводни командири (пехотинецъ, артилеристъ и кавалеристъ).

Тази комисия преглеждала и избирала напълно здравитъ въ всѣко отношение. Особено било важно да избере младежи, които имали здрави бѣли дробове и сърдце, правилно пищеварене, здрави жбви и нервна система, които нѣмали физически и външни недѣзи, които били прилични на видъ и съ повече отъ срѣденъ ржстъ.

Поради това, че въ миналото имало случаи да бждатъ приети кандидати съ скрити вътрешни заболявания, които въ последствие, поради особената служба на военния се отразявали зле върху здравето и службата на юнкера, то било наредено допустнатитъ до медицински прегледъ кандидати, да представляватъ при сжщия прегледъ Rö-скопния на гръдния кошъ (сърдце и бѣли дробове), която да е направена въ надвечерието на прегледа въ Софийската първостепенна държавна болница, като представляватъ на комисията и легитимацията си.

За своитъ действия медицинската комисия съставяла протоколъ, когото представлявала своевременно на Началника на училището за одобрение.

Удовлетворилитъ на условията на медицинския прегледъ кандидати били подлагани въ дни, опредѣлени отъ Началника на училището на *конкурсенъ изпитъ* по следнитъ предмети:

Генералъ-Майоръ Маринковъ С.

а) Математика (алгебра, геометрия и тригонометрия) по материала, предвиденъ по тѣзи дисциплини отъ IV до VIII класове на реалната гимназия.

б) Българска история — по материала, предвиденъ за VIII класъ на реалната гимназия.

в) Литература — свободна тема по общи въпроси от морално естество, или от обществено значение, от областта на българската история или по нѣкой общопознатъ съвремененъ политически, економически или социаленъ въпросъ.

Цельта на конкурсния изпитъ била да се изпита разсѣдливостта на кандидатитѣ, логиката въ сѣжденията, системността въ работата, изложение на мисли и стилъ, обща култура и интелигентностъ, тѣхнитѣ познания по миналото на своя народъ, правописъ и краснописъ. Конкурсния изпитъ били произвеждани въ присѣдствието на комисия за наблюдение, а прегледа и преценката на темитѣ били извършвани отъ други три подкомисии по отдѣлно за всѣки предметъ.

За своитѣ действия комисията съставлявала и представяла за одобрение на Началника на училището протоколъ, въ който се виждало какви бележки сѣ получили допуснатитѣ до конкурсъ кандидати, наредени по категории — на общо основание, отъ Школата, синове: на пострадали отъ войнитѣ офицери и подофицери.

Отъ конкурсенъ изпитъ по математика и българска история били освобождавани кандидатитѣ отъ Ш. З. О. и само 10 кандидати отъ цѣлия конкурсъ отъ сѣщата, отъ отлично свършилитѣ я, по назначение отъ началството въ Школата. Тѣзи кандидати отъ Ш. З. О., обаче, трѣбвало да отговарятъ на всички други условия за кандидатитѣ изобщо.

При еднакви условия по успѣхъ давано били предимство на по-младия кандидатъ. Приемането на кандидатитѣ ставало по реда на старшинството, добито отъ бележките на конкурсния изпитъ и на зрелостното свидетелство.

Постѣпването на приетитѣ за възпитаници въ училището младежи ставало между 15-й 25-й септемврий по нареждане отъ последното.

При постѣпването си всѣки младежъ билъ длъженъ да внесе срещу кочанна разписка на ковчежника на училището 1500 лв. за първоначално обзавеждане. Отъ такса били освобождавани пострадали отъ войнитѣ.

Постѣпващитѣ младежи донасяли съ себе си следното бельо: 4 долни ризи, 4 долни гащи, 4 чаршафи (2.30/150), 6 чифта чорапи, 4 калѣфи за възглавници 65/50, 6 кърпи за лице, тоалетни и бръснарски принадлежности, (четки за дрехи, и за зѣби, гребенъ, огледало и пр.).

По този правилникъ училището се попълва съ възпитаници отъ 1931 г. до днесъ.

б) Съ офицери.

Попълването на училището съ офицери било уреждано съ правилникитѣ на сѣщото, а длъжноститѣ били предвиждани ежегодно въ закона за бюджета на държавата.

Назначението на офицери на предвиденитѣ длъжности ставало съ Царска заповѣдъ по представление отъ Началника на училището.

За ротни командири, инструктори по артилерийското, кавалерийско и пионерно дѣло били назначавани по изборъ отъ Началника на училището и съ Царска заповѣдъ подходящи, отлично подготвени въ строево отношение и добра служба старши офицери, съ права на дружинни командири.

За взводни командири били назначавани тоже по изборъ и съ Царска заповѣдъ отлично подготвени и съ добра служба ротни командири.

Преподавателитѣ били назначавани по изборъ измежду лицата, запознати добре съ материята, която ще преподаватъ.

За лектори по нѣкои дисциплини били назначавани нѣкои отъ професоритѣ на университета, или лица съ съответно висше образование.

Служилитѣ офицери въ училището и заемали служби въ сѣщото презъ следвоенния периодъ се вижда отъ приложения списъкъ.

в) Съ подофицери.

Съ подофицери училището било попълвало съгласно положението за подофицеритѣ отъ 1907 г. както става въобще попълването на нашата армия съ подофицери.

г) Съ войници.

Съ такива следъ войната училището било попълвано, като войницитѣ, които се полагали на училището за войничкиѣ подѣления (учебна батарея, ескадронъ, пионерна рота и нестроева рота) били прикомандировани отъ частитѣ на Соф. гарнизонъ къмъ сѣщото за носене на службата. Следъ изтичане срока на службата, сѣщитѣ били откомандировани обратно въ частитѣ и били замѣнявани съ други войници.

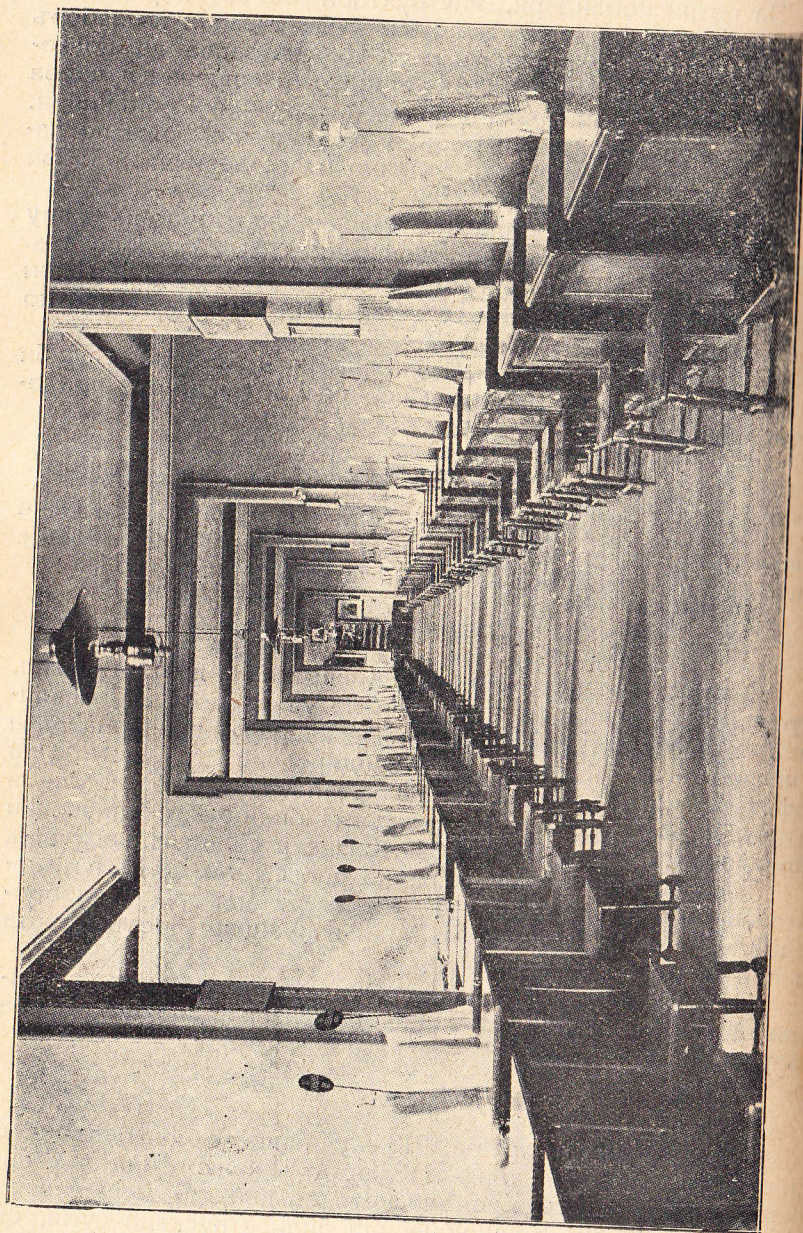
Това положение продължило до есента на 1921 г., когато нашата армия трѣбвало вече да се попълва съ доброволци. Такива въ училището били изпращани чрезъ бюрата за попълване съ доброволци.

Отъ 1928 г. когато излѣзоха щатова, бюрата назначавали необходимитѣ войници и ги изпращали на служба въ училището.

г) Съ коне.

Следъ войната презъ 1918 г. училището било попълнено съ строеви и обозни коне отъ частитѣ, които били демобилизирани. Следъ това, попълването съ коне ставало или съ отпускане коне отъ Божурище или били отпускани суми, съ които училището купувало мѣстни или чуждестранни коне.

Съ обозни коне нестроевата рота била попълвана от учебната батарея и учебния ескадронъ (съ строевитъ коне, станали негодни вече за строева служба).

Юнкерска ротна спалня.

Дошлият до негодност да носят и обозна служба се продавали на търгъ.

3. Въоръжение, снаряжение, облѣкло и обозъ.

а) *Въоръжението* на юнкерскитъ и войнишки подѣления при Военното на Н. В. Училище за периода отъ 1919 до 1934 год. било съвършено еднакво съ установеното въ войската по родове оръжие. Съгласно целитъ и задачитъ, които били преследвани и особенния характеръ на училището, всички порт.-юнкери и юнкери първоначално били запознавани съ въоръжението на всички родове оръжия въ войската, а следъ това се усъвършенствували въ знанията си само на онова оръжие, което имъ било присвоено като свое оръжие (пехотинци, артилеристи, кавалеристи и пионери). Въоръжението на войнишкитъ подѣления, установени въ организацията на Военното на Н. В. У-ще било безъ измѣнение отъ онова, установено въ войската за съответния видъ оръжие.

Въоръжението на юнкерскитъ и войнишки подѣления въ Военното на Н. В. Училище за горното време било следното:

А. Войнишки подѣления.

1. Учебна пехотна рота.

Учебната пехотна рота била установена въ училището въ 1927 г., а до това време тя се числяла като тежко-картечна рота съ тежкокартеченъ курсъ за офицери, подофицери и войници.

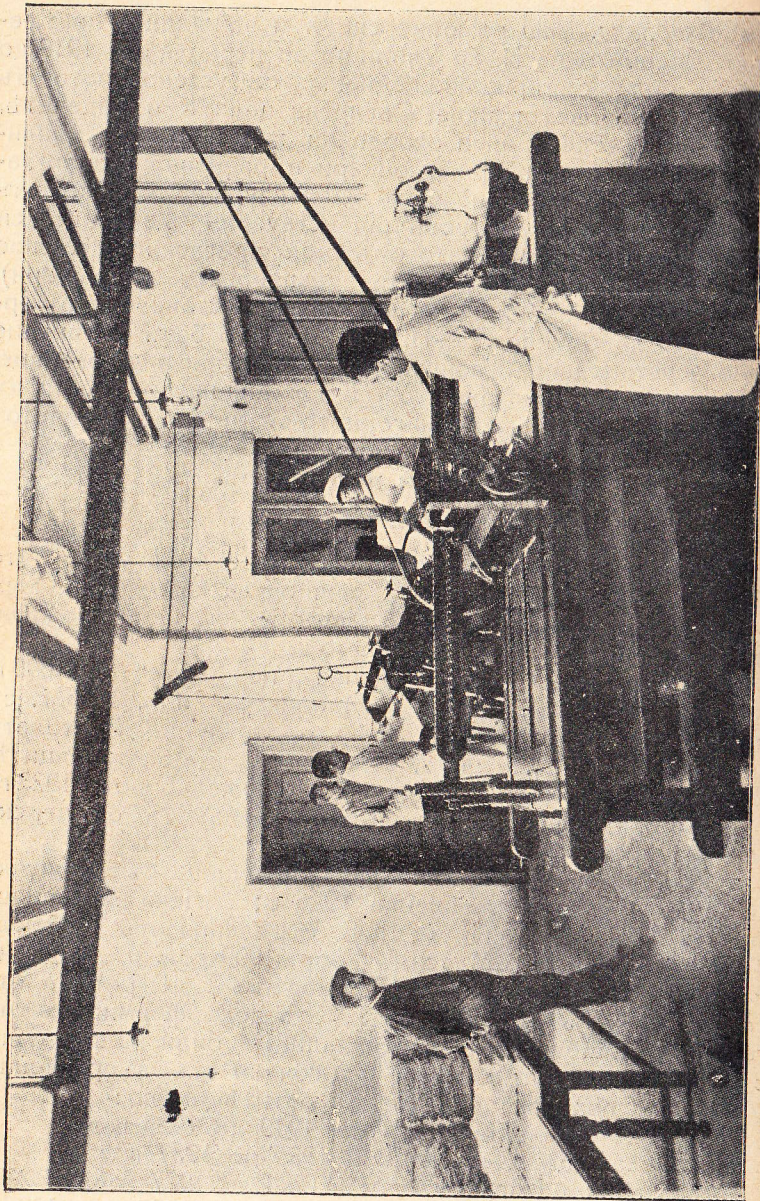
Лично оръжие. 1. Пехотна пушка „Манлихеръ“ обр. 1895 г. съ ножъ; 2. Пехотна карабина „Манлихеръ“ обр. 1895 г. съ ножъ (за състава на Л. К. и Т. К. отдѣления); 3. Пистолетъ „Парабелумъ“ за офицеритъ, подофицеритъ и за войницитъ. 4. Сабли подофицерски въведени на въоръжение отъ 1923 г.; до тогава подофицеритъ били въоръжени съ офицерски сабли разни системи.

Колективно оръжие: 1. Лека картечница съ двуножка „Шв. Лозе“ за Л. К. отдѣления 1926 г.; 2. Лека картечница „Мадсенъ“ обр. 1924 год. за Л. К. отдѣления отъ 1926 год.; 3. Тежка картечница „Максимъ“ обр. 1909 год. и „Максимъ Шпандау“ обр. 1909 год. до 1927 год. за Т. К. рота, а отъ 1927 год. като въоръжение на Т. К. взводъ, формиранъ отъ ротата и 4. Пищови (ракетни сигнални) — били на въоръжение до 1927 год., следъ което изключени отъ въоръжение.

Освенъ тѣхъ за обучение въ ротитъ имало:

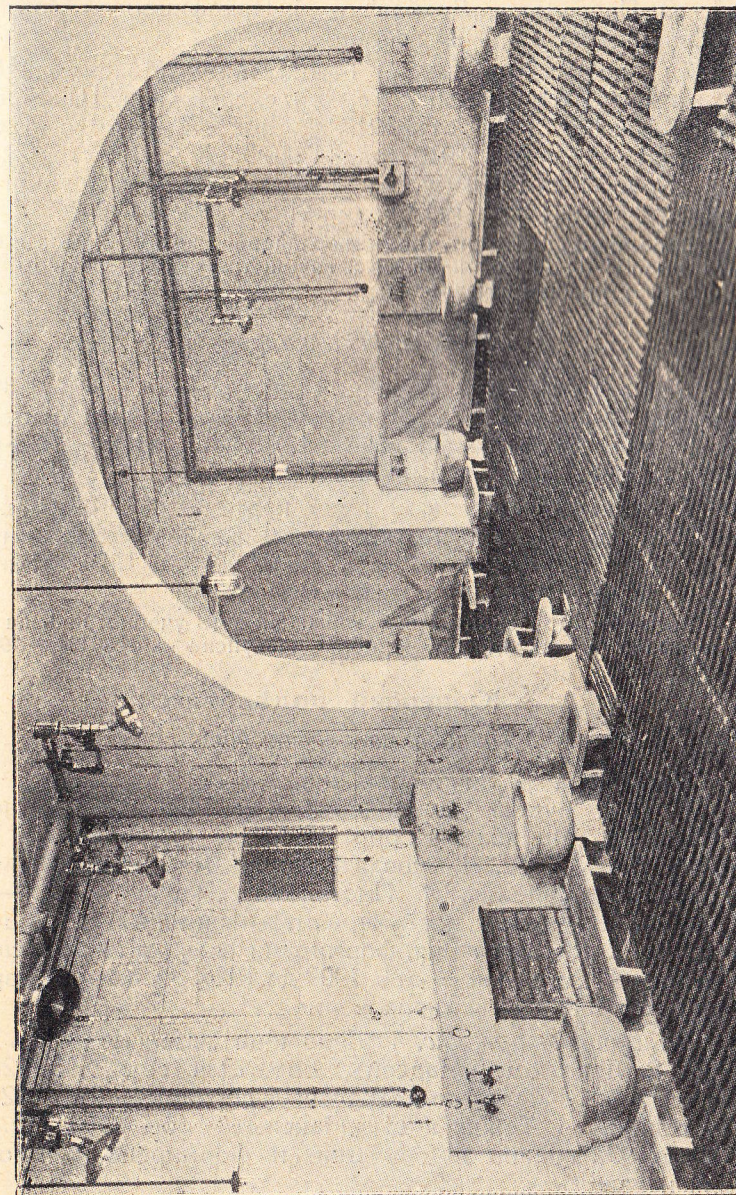
1. Тежка к-ца „Хочкисъ“ отъ 1919 до 1925 год.
2. Тежка к-ца „Левисъ“ отъ 1925 до 1927 год.
3. Лека к-ца „Максимъ“ отъ 1924 до 1927 год.
4. Пех пушка „Манлихеръ“ обр. 88 отъ 1925 г. до 1927 г.
5. Автоматична французка пушка — презъ 1925 год.

6. Пех. карабина „Манлихеръ“ обр. 88 г. презъ 1925 г.
 7. Карабина „Бердана“ — презъ 1925 година.
 8. Пистолетъ „ — — презъ 1925 година.

Училищната пералня.

- 9 Пистолетъ „Парабелумъ“ дълъгъ, отъ 1923 до 1925 год.
 10 Революеръ „Смитъ Весонъ“ — презъ 1925 година.

Училищната баня.

II. Учебна батарея.

Лично оръжие. 1. Карабина „Манлихеръ“ отъ 1895 год. съ ножъ; 2. Пистолетъ „Парабелумъ“ за обучение съ офицеритъ; 3. Пистолетъ „Драйзе“ и 4. Подофицерски сабли за подофицеритъ (отъ 1923 година).

Колективно оръжие. 1) Тежка к-ца „Максимъ Шпандау“ — отъ 1925 год.; 2) 7·5 с/м. п. с. с. орждия „Шнайдеръ“ отъ 1904 и 1907 г. — отъ 1919 г.; 3) 7·5 с/м. Пл. с. с. орждия „Шкода“ — отъ 1919 год.; 4) 10·5 с/м. п. с. с. Д/22 гаубици „Крупъ“ отъ 1919 година и 5) Срѣдна минохвъргачка „Ерхардъ“ отъ 1923—1932 година.

Забележка: Освенъ това въоръжение за обучение въ батареята имало: 1) 10·5 с. м. Пл. с. с. гаубица „Крупъ“ — отъ 1919 год. 2) Ромънско оржие „Крупъ“.

III. Учебенъ ескадронъ.

Лично оръжие: 1. Карабина „Манлихеръ“ обр. 1895 г. съ ножъ. 2. Германски сабли отъ 1919 год. 3. Подофицерски сабли отъ 1923 год. 4. Пистолетъ „Парабелумъ“ — за к-ритъ на отдѣления и за взводнитъ подофицери.

Колективно оръжие. 1. Лека картечница „Мадсенъ“ — обр. 1924 година отъ 1926—1932 год. за Л. к. отдѣления въ взводоветъ. 2. Тежка к-ца „Шв. Лозе“ — отъ 1924 година — 1932 г. за обучение и за т. к. взводове.

Забележка: Освенъ това въоръжение съ учебна целъ за обучение имало въ ескадрона — сабля драгунска — отъ 1928—1932 г.

Б. Юнкерски подѣления.

1-а порт.-юнкерска рота.

Пехотинци — лично оръжие.

1. Пех. пушка „Манлихеръ“ обр. 1895 год. съ ножъ; 2. Карабина „Манлихеръ“ обр. 1895 год. съ ножъ за формиране Л.-К., Т.-К., Л.-минохвъргачни, пехотно-орждейни и свързочни отдѣления. 3. Пистолетъ „Парабелумъ“ — за обучение, за стрелби и за мерачитъ и помощникъ мерачитъ въ Л.-К. и Т.-К. отдѣления, формирани въ ротата. 4. Пищови за ракети — сигнални — отъ 1909 до 1926, следъ което време били изхвърлени отъ въоръжение.

Колективно оръжие. 1. Лека к-ца „Шв. Лозе“ съ двуножка. 2. Лека к-ца „Мадсенъ“ обр. 1924 год. отъ 1926 до 1932 година. 3. Лека минохвъргачка „Ерхардъ“ отъ 1928 до 1932 година. 4. Тежка к-ца „Максимъ“ обр. 1909 год. отъ 1919 до 1932 година за обучение и формиране Т.-К. отдѣления и взводъ

Артилеристи — лично оръжие: сжщо както на войницитъ отъ учебната батарея.

Колективно оръжие — сжщо както на войницитъ отъ учебната батарея

Обучение на юнкеритъ съ картечница по аеропланъ 1932 г.

Пионери — лично оръжие: 1. Карабина „Манлихеръ“ обр. 1895 год. съ ножъ. 2. Пистолетъ „Парабелумъ“.

Кавалеристи — лично оръжие: — сжщо както на войницитъ отъ учебния ескадронъ.

Колективно оръжие: сжщо както на войницитъ отъ учебния ескадронъ.

2-а Юнкерска рота.

Пехотинци — лично оръжие: сжщо както пехотинцитъ отъ 1-а рота.

Колективно оръжие. — сжщо както пехотинцитъ отъ 1-а рота, само че безъ леки минохвъргачки.

Артилеристи — лично оръжие: сжщо както войницитъ отъ учебната батарея.

Колективно оръжие: сжщо както войницитъ отъ учебната батарея.

Пионери — лично оръжие: сжщо както писнеритъ отъ 1-а рота.

Кавалеристи — лично оръжие: сжщо както войницитъ отъ учебния ескадронъ.

Колективно оржие: сжщо както войниците отъ учебния ескадронъ.

3-а юнкерска рота.

Лично оржие: сжщо както пехотинцитъ отъ 1-а рота.

Колективно оржие: 1. Лека картечница „Шв. Лозе“ съ двуножка отъ 1918 до 1926 год. 2. Лека к-ца „Мадсенъ“ обр. 1924 година — отъ 1926 до днесъ.

Бойни припаси.

За времето отъ 1919 до 1932 г:

Пехотнитъ оржия били обслужвани съ следнитъ бойни припаси.

1. 8. м/м. бойни манлихерови патрони за Т и Л. к-ца.
 2. 8. м/м. маневрени „
 3. 8. м/м. бойни манлихерови патрони за пушката. „
 4. 8. м/м. маневрени „
 5. Бойни патрони за пистолетъ „Парабелумъ“
 6. Ракети за сигналенъ пищовъ до 1926 година.
 7. Сигнални ракети за пушка — отъ 1926 до 1932 год.
 8. Бомби бухалки.
 9. „ Германски отъ 1919 до 1923 година.
 10. „ „Одринъ“ отъ 1919 до 1924 година.
 11. „ „Сферически“ — отъ 1919 до 1923 год.
 12. „ „Яйцеобразни“ — отъ 1919 до 1923 год.
 13. Леки мини „Ерхардъ“ — само презъ 1925 и 1929 г.
- За времето отъ 1919 до 1932 година артилерийскитъ оржия били обслужвани съ следнитъ бойни припаси:

За 7.5 с/м. полски с. с. оржия.

1. Бризантни гранати съ дистанционна запалка — 1919, 1921, 1924 и 1927 год.
2. Бризантни гранати съ запалка — 1919, 1921, 1925 1926 — 1930 и 1932 год.
3. Бризантни гранати съ ударна запалка — 1919, 1921, 1925, 1926—1930 и 1932 год.
4. Бризантни гранати съ чувствителна запалка — 1919, 1921, 1923, 1925, 1926 до 1930 год.
5. Бризантни гранати К. Ч. 14. запалка — 1931 год.
6. Шрапнелни патрони съ 33_c запалки — 1919, 1921, 1924, 1926 до 1932 год.
7. Бронебойни патрони — презъ 1919 година.
8. Универсални патрони (австрийска фабрикация)—презъ 1921 год.
9. Бризантни патрони на време — презъ 1926 и 1930 г.

10. Бризантни патрони съ двойно — действующа запалка — 1919—1929 год.

11. Шрапнели съ намаленъ зарядъ — презъ 1931 год.

За 7.5 с/м. планинско оржие „Шкода“

1. Бризантенъ патронъ съ дистанционна запалка — презъ 1919 и 1921 год.
2. Бризантенъ патронъ съ чувствителна запалка — презъ 1919 и 1926 година.
3. Шрапнелни патрони съ 33_c запалки — 1919, 1921, 1923, 1926 до 1932 год.
- Бронебойни патрони — презъ 1919 г.
5. Универсални снаряди — презъ 1921 год.
6. Бризантни патрони на време — презъ 1926 г.
7. „ „ съ двойно-действующа запалка — 1926 и 1928 год.
8. Бризантни патрони съ ударна запалка 1929 и 1932 г.

За 10.5 с/м. полска гаубица „Крупъ“.

1. Фугасни гранати съ дистанционна запалка отъ 1919 до 1923 г.
2. Фугасни гранати съ димна материя отъ 1919 до 1923 г.
3. Шрапнели — отъ 1919 до 1923 год.
4. Фугасни гранати съ чувствителна запалка отъ 1919 до 1923 год.
5. Гранати на време — 1921, 1923, 1925, и 1930 год.
6. Фугасни гранати съ ударна запалка 1925, 1927 и 1931 год.
7. Фугасни гранати съ двойно-действующа запалка — 1925 1928, 1929 и 1932 г.

Отпуски, разходване и запасяване съ бойни припаси — (пехотни и артилерийски)

За произвеждане предвиденитъ въ правилника за стрелба съ пехотнитъ оржия, пушка, карабина, лека и тежка картечница и пистолетъ, подготвителни и бойни стрелби и въ правилника за стрелбата въ артилерията — показни и бойни стрелби били отпускани ежегодно бойни и маневрени припаси отъ Министерството на Войната (Артилерийска инспекция) само за ежегоденъ разходъ по срѣденъ курсъ. Поради тия причини училището не разполагало никога съ запаси отъ бойни припаси, както пехотни така и артилерийски. Изразходването на бойнитъ припаси (пехотни и артилерийски) ставало ежегодно въ размѣръ на

отпусканитѣ такива отъ Министерството на Войната (Артилерийска Инспекция) по предварително съставени планове за стрелбитѣ.

Допустими ежегодни разходи на бойни припаси.

А. Пехотни:

1. За тежка картечница по 235 патрони
2. За лека картечница по 160 "
3. За пушка и карабина по 100 "
4. На човѣкъ по 1 бомба.
5. За пистолетъ по 10 "
6. За минохвъгачка по 4 мини.

Снаряжение.

Съобразно състава и организацията, снаряжението въ Военното на Н. В. Училище се раздѣляло на две: едно за учебнитѣ войнишки подѣления, образуващи учебна пехотна рота, батарея и ескадронъ и друго за юнкерскитѣ роти. Снаряжението на учебнитѣ войнишки подѣления било напълно еднакво по форма, цвѣтъ и комплектъ съ това установено въ войската по родове оръжие за съответното време. Снаряжението на юнкерскитѣ подѣления по родове оръжие не се различавало значително отъ онова, установено въ войската, съ много малко изключение (по форма и цвѣта за колана и само по цвѣтъ за лопуса). Въмѣсто обикновенъ коженъ коланъ съ обикновена тока възпитаницитѣ носили бѣлъ коланъ съ блѣхъ и въмѣсто обикновенъ коженъ лопусъ — бѣлъ такъвъ. Отъ 6. V. 1934 г., въ училището били въведени нови блѣхове съ вензела на Н. Величество само за парадъ, отпускъ и пр., а старитѣ блѣхове останали само за занятия. Освенъ това къмъ снаряжението на порт-юнкеритѣ билъ прибавенъ и единъ бѣлъ коженъ пастѣкъ за прикачване на саблята. Това незначително измѣнение и допълнение въ снаряжението на юнкерскитѣ подѣления въ Военното на Н. В. Училище, наложено отъ системата и формата на сжщото, съвсемъ не измѣняло впечатлението у възпитаницитѣ за снаряжението въ войската, въ която тѣ като малки командвачи ще се влеятъ, за да обучаватъ и контролиратъ. Учебната и служебна целъ на снаряжението въ подѣленията на училището била отъ една страна да оформи впечатлението у възпитаницитѣ за физиономията на сжщитѣ и отъ друга — да създаде въ съзнанието имъ ясна и оформена представа за войника отъ разнитѣ родове оръжие на войската, обстоятелство, което значително да ги облекчи въ тѣхната командна и контролна дейность. Следователно това незначително измѣнение на снаряжението въ юнкерскитѣ подѣления на учи-

лището просъществувало презъ периода 1919—1932 г., безъ да наруши съществуващитѣ правилници и положения въ войската до 9. VIII. 1929 год.; отъ тая дата билъ въ сила и правилника „Описание на разнитѣ видове снаряжения въ пехотата“. Въ подробности снаряжението на разнитѣ подѣления, съставляващи Военното на Н. В. Училище било следното:

А. Юнкерски подѣления.

Раница, каска, маска, бѣлъ поясенъ ремѣкъ (портупей), лопусъ (бѣлъ), пастѣкъ бѣлъ (само за порт-юнкеритѣ), 2 поясни паласки (за артилеристи и кавалеристи малки, а за пехотинци и пионери обикновени), ремѣкъ за пушка и карабина, хлѣбна торба, манерка за вода, котелка за храна, шансовъ инструментъ (за пехотинци, кавалеристи, телефонисти и артилеристи малѣкъ, а за пионери — голѣмъ). Отъ 9. VIII. 1929 г., съгласно правилника „Описанието на разнитѣ видове снаряжения въ пехотата“, снаряжението установено за юнкерскитѣ подѣления се дѣлило на: 1) Обикновено — носило се при всѣкидневнитѣ занятия; 2) Обикновено бойно — носило се при подготвителнитѣ бойни упражнения и 3) Бойно — носило се при бойнитѣ упражнения на лагера.

Особенността на службата въ Военното на Н. В. Училище наложила разнитѣ предмети отъ снаряженията да не се носятъ така, както били разпрѣделени въ правилника „Описание на разнитѣ видове снаряжения въ пехотата“, а за всѣки отдѣленъ случай (така както било заповѣдано, безъ да се нарушава сжщността на правилника). Така газовата маска, каската, хлѣбната торба, котелката за храна, матарата за вода се носили тогава, когато било заповѣдано отъ Началника на училището споредъ характера на учението, което имало да се произведе.

Въ раницитѣ на порт-юнкеритѣ и юнкеритѣ не винаги се носило това, което за разнитѣ видове снаряжение било предвидено въ правилника „Описание на разнитѣ видове снаряжения въ пехотата“, тъй като възпитаницитѣ имали шкафчета въ спалнитѣ си помѣщения и по-голѣмата частъ отъ съдържанието на раницата се съхранявало въ тѣхъ. Обаче, за походъ и презъ лагерния периодъ раницитѣ се окомплектували и съдържали: долни ризи и гащи по 1 чифтъ, партенки 1, чорапи 1, кърпи за лице 2, кърпи за носъ и куртка.

Торбичка съ: а) игленикъ (10 игли), б) макари бѣла и черна 2. **Торбичка съ:** а) кутийка съ масло 1, б) калчища и парцали, в) клечки за чистене оръжието 10. **Торбичка съ** гребенъ, огледало и сапунъ за миене. **Торбичка съ** четка за ботуши и боя за ботуши. Отъ вънъ на раницитѣ се поставяли: шинелъ, платнище, торбичка съ стойки за палатка

и колчета, върви за палатка, каска (по заповѣдь), котелка за храна (по заповѣдь), хлѣбна торба (по заповѣдь).

Б. Войнишки подѣления.

1. Войници пехотинци.

Раница, каска, маска, поясенъ ремѣкъ, лопусъ, ремѣкъ за пушка (карабина), 2 поясни паласки, 1 презраменна паласка, платнище, хлѣбна торба, котелка за храна, матара за вода, носимъ шансовъ инструментъ (кирка, лопата и брадвичка).

2. Войници пионери.

Носили сжщото снаряжение както пехотинцитѣ, само че вмѣсто носимъ шансовъ инструментъ тѣ имали возимъ такъвъ (кирка и лопата).

3. Войници артилеристи.

Носили сжщото снаряжение както пехотинцитѣ, само че не носили презраменни паласки и вмѣсто обикновенни поясни паласки имали малки такива. Шансовъ инструментъ носили само тѣзи войници, които били назначени въ телефоннитѣ команди.

4. Войници — кавалеристи.

Носили сжщото снаряжение както пехотинцитѣ само че вмѣсто обикновенни поясни паласки носили 2 малки такива, вмѣсто обикновенъ поясенъ ремѣкъ, лопусъ и ремѣкъ за карабина носили бѣли такива; раница не носили, освенъ това къмъ снаряжението имъ се прибавялъ и единъ пастѣкъ за сабля.

Всички останали разпореждания по снаряжението на юнкерскитѣ подѣления важели и за войницитѣ.

в) Облѣкло.

Облѣклото на юнкеритѣ отъ 1919 година до 1924 год. се състояло отъ:

Зимно: 1 куртка която била ушита отъ натураленъ шаякъ съ червени петлици съ едно галунче на долния край на яката само съ горни джобове, които се състояли отъ едно капаче и съ кройка както сегашната. 2. Панталонътъ, който билъ ушитъ отъ натураленъ шаякъ съ червена околужка. Всичко това било като *ново-празднично*, а като *вехто* — *строево*. 3. Шинелътъ билъ ушитъ отъ шинеленъ войнишки платъ както е днешната съ сжщата кройка. Пагонитѣ били направени отъ червено сукно съ вензель отъ жълта боя и жълтъ галунъ наоколо му.

Лѣтно: 1. Рубашката, представлявала гимнастическа риза, ушита отъ реventухъ. 2. Фуражката, била ушита отъ реventухъ (цѣлата бѣла). Помошни матеряли за ушиване на облѣклото били давани отъ интенданството и купувани отъ пазаря чрезъ търгъ. Ушиването на сжщото облѣкло ставало отъ шивачъ предприемачъ.

Презъ 1924 година билъ въведенъ праздничния костюмъ, направенъ по сжщата кройка както строевия костюмъ отъ синьо трико съ фуражка отъ червено сукно (цѣлата), а строевия костюмъ отъ зеленъ шаякъ.

Презъ 1931 год. била измѣнена правата яка на куртката въ двойна и въ двата вида облѣкло — празднично и строево съ малки сукнени петлици и кантчета наоколо, а презъ 1932 год., сжщата била измѣнена като старата, само че съ петлици.

г) Обозъ.

Щатното число на колитѣ отъ обоза било отъ 1919 до 1924 година както следва: 16 артелни, 2 коли волски, като числото на файтонитѣ и габриолета остава както по-горе.

Отъ 1929 до 1934 год. тѣхното количество било сжщото, като артелнитѣ коли били намалени съ една, т. е. останали 15.

Че този обозъ билъ недостатъченъ да задоволява нуждитѣ презъ всичкото време на училището показва факта, че къмъ сжщото количество въ училището имало не числящи се коли и файтони (5 каруци и 2 файтона).

Къмъ всичко това трѣбва да се прибавятъ камионъ и камионетка, изискани да допълнятъ още по-вече нуждитѣ въ това отношение (такива били отпуснати презъ 1923 г.) и до днесъ училището ги използва.

4. Прехрана и разквартируване.

а) Прехрана.

1. Снабдяване съ хранителни припаси: 1. Презъ 1919 година, Военното училище се снабдявало съ хранителни припаси (главно брашно колониялъ, зърненъ и тревенъ фуражъ) отъ Соф. рез. магазинъ и дирекцията за С. Г. О. Пр. Отъ 1. II. 1920 год. започва мирновременното снабдяване на частитѣ съ хранителни припаси. Отъ тогава снабдяването ставало по търгове съ тайна и явна конкуренция, (за малки количества отъ нѣкои продукти по чл. 163 отъ закона за Б. О. Пр.) Кредити за това снабдяване отъ 1. II. 1920 г. до 1925 г. били отпуснани на училището направо отъ Главното Интенданство, а отъ последната година до днесъ чрезъ Адм. отчетникъ на 1 п. Соф. полкъ. Отъ 1931 г. до 1 април 1933 г. снабдяването съ брашно е ставало чрезъ Дирекцията на храноизноса. До последната дата училището се снабдявало

съ всички хранителни и фуражни припаси, като си е произвеждало самостоятелно търгове, обаче отъ 1 априлъ 1933 г. всичкия колониялъ, брашно и зърненъ фуражъ се е получувалъ отъ продоволствения складъ на 1. п. Соф. полкъ. Училището произвеждало търгъ само за месо, тревенъ фуражъ и нѣкой по-луксозни продукти, които не се отпущали отъ горния складъ и се закупвали по чл. 163 отъ закона за Б. О. Пр. Съ млѣко до 15. XII. 1931 година училището се е снабдявало отъ собственитѣ си крави, числото на които се е движело отъ 10—20 и отъ които месечно е получавано срѣдно отъ 3000—4000 литри млѣко. Последното е употребявано за храна на юнкеритѣ и войницитѣ, като около 1200 литри е отдѣляно за храна на телетата. По нареждане на Ветер. Рем. Часть при Министерството на войната, отъ горната дата кравитѣ били сдадени въ конезавода Божурище и отъ тогава училището си набавя млѣко отъ Двореца Враня.

Съ *зеленчукъ* училището се е снабдявало отъ зеленчукова градина около 100 декара взета подъ наемъ. Отъ нея се е добивало годишно срѣдно около 150,000 кгр. пресенъ зеленчукъ, отъ който се приготвявали запаси за зимата въ видъ на гуршия, кисело зеле и салца. За пръвъ пѣтъ презъ 1932 година училището си е приготвило около 3500 кгр. консервиранъ зеленчукъ въ кутии — собствено производство; презъ 1933 г. сжщото се е увеличило съ 1000 кгр.

Съ *свинско месо* доволствието е ставало по търгъ като половината отъ необходимото количество се е добивало отъ свинитѣ отглеждани въ училището (училищенъ свинарникъ). Това стопанство е твърде доходно и полученото отъ него месо е на много по-ниска цена отъ тази на пазаря.

Съ *хлѣбъ* — доволствието е ставало отъ училищната фурна, въ която дневно при 5 души прислуга се приготвявало 700 хлѣба, а при двѣ смѣни работници въ 24 часа може да се пригоствятъ кръгло 1500 хлѣба. Отъ м. Априлъ 1934 г. производството на хлѣба въ училището е механизано и опростено, чрезъ въвеждане на тѣстомесачка, сеячка и др. уреди.

Приготовление на храната презъ 1919 г. до 1. II. 1920 г. е ставало по опредѣлена дажба отъ Главното Интенданство при Министерството на Войната, която дажба е позволявала да се дава на юнкеритѣ закуска съ чай и сирене или кашкавалъ, обѣдъ две порции, супа и готвено и вечеря една порция — само готвено. Отъ последната дата когато се въвежда мирновременното хранене по окладъ, опредѣленъ отъ М-вото на войната, тогава храната на юнкеритѣ се е увеличила съ още една сладка порция за вечеря. Така продължавало до 1923 година, кога оклада чувствително е билъ увеличенъ и отъ тогава на юнкеритѣ се дава сутринъ закуска чай съ сирене или кашкавалъ, обѣдъ *три порции*: 1)

супа 2) готвено, печено или пържено и 3) сладко; *вечеря две порции*, готвено и сладко.

Видътъ на храната ежесечно билъ опредѣялъ отъ комисия въ съставъ: председателъ домакина на училището и членове: зав. прехраната и медицинския лѣкаръ. Споредъ оклада за месеца съставляватъ се разкладки, въ които се показва менюто и количеството продукти за приготвление на храната.

Храната на юнкеритѣ била главно месна, като споредъ сезона било давано агнешко, овнешко, говеждо или свинско месо. Постни храни били давани само два пѣти седмично — понеделникъ и петъкъ, три дни преди Рождество Христово и Въскресение Христово и една седмица преди приемането

Училищната библиотека.

на Св. Пречастие. Храната, споредъ приготвенитѣ разкладки, давала въ постни дни срѣдно 3000 до 3500, а въ блажни дни отъ 4000 до 5000 калории. Цената на храната зависела отъ оглада, като продуктитѣ се увеличавали или намалявали въ зависимостъ отъ покупната имъ цена. Срѣдно на день се давало на човѣкъ: хлѣбъ 1 кгр., месо 350 гр., захаръ отъ 60—100 гр., мазнини 50 гр., варива до 200 гр., зеленчуци до 600 гр. и др.

Приготвяне на храната, въ готовъ видъ за ядене, е ставало въ училищната готварница, която била обслужвана отъ

единъ готвачъ, двама помощници и двама прислужници. Храненето на юнкеритѣ ставало въ столовата, кждето всѣки ималъ опредѣлени прибори за ядене, чиний, вилица, лъжица, ножъ и сервиетка.

Презъ м. априлъ 1934 год. въ юнкерската столова бѣ прокарана скрита електрическа инсталация и украсена съ кълба и аплици. Отъ м. априлъ 1934 г., въ училищната юнкерска кухня бѣ въведено автоматично измиване на чиниитѣ чрезъ машина „Миячка“ и изпичане разни ястиета въ специална машина вмѣсто въ фурната.

Храненето на конетѣ става по пригответно разпредѣление отъ зав. прехраната съразмѣрно ежемесечния окладъ опредѣленъ съ Министерска заповѣдъ и покупната цена на зърнения и тревенъ фуражъ. Срѣдно дневно на конь бѣ давано: овесъ 4.5 кгр., сѣно 4.5 кгр., слама 2 кгр., соль 20 гр.

Разкладкитѣ и разпредѣлението за храна на хората и добитъка били одобрявани отъ Началника на Военното на Н. В. училище.

б) Згради, благоустройство и други домакински мѣроприятия.

Щабъ и лазаретъ.

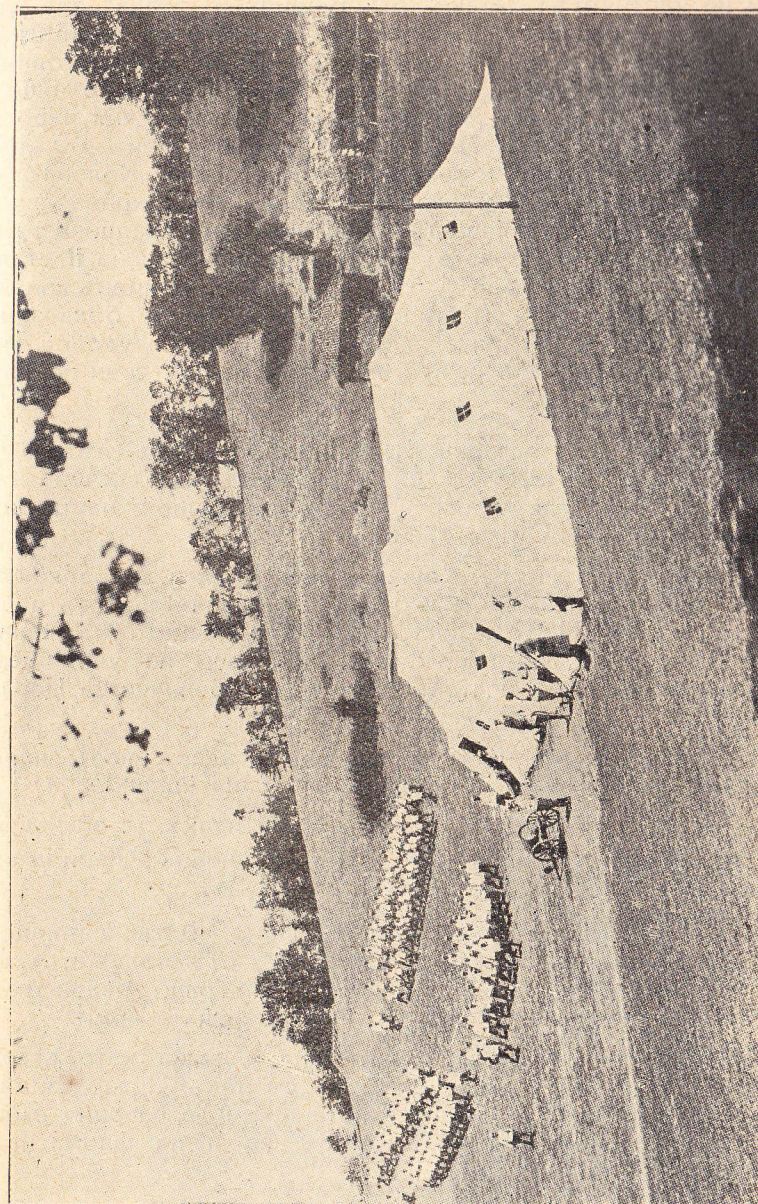
Презъ 1919 г. лазарета и щаба, който се помѣщавалъ въ малкото здание билъ премѣстенъ въ централното здание, защото се наложило да живѣятъ офицерскитѣ семейства по случай жилищната криза и малкото здание било приспособено за тази цель. Това продължило до 1922 г., когато щаба и лазарета наново се установилъ въ малкото здание, което било освободено отъ семействата на офицеритѣ. Презъ 1933 г. коридора на централния входъ въ щаба бѣше превърнатъ въ телефонна централа.

Централно здание.

Дълго време не били отпускани кредити за основенъ ремонтъ на всички здания въ училището, но презъ 1924 г. било ремонтирано централното здание като тенекиения покривъ билъ замѣненъ съ керемиди. Презъ сжщата година било приспособено северното крило на малкото здание за „преподавателски курсъ“.

Презъ 1933 г. и началото на 1934 год. бѣ извършенъ следния ремонтъ: а) подтѣгане покрива на южния флигелъ чрезъ бетонни колони; б) боядисано централното здание заедно съ щаба, черквата и манежа съ циментовъ цвѣтъ; в) повече отъ клозетитѣ основно ремонтирани и старитѣ турски клекала замѣнени съ чугунени; г) цѣлата електрическа инсталация бѣ замѣнена съ скрита такава и модернизирана съ електрически кълба, люцети и аплици, въ всички спални помѣщения, класни стаи, кабинети, столова, коридори, чайни; д) стария дѣсченъ подъ замѣненъ съ дъбовъ

паркетъ въ приемния салонъ, кабинета на инспектора на класоветѣ, библиотеката, тактическия кабинетъ (превърнатъ

Хранене на юнкеритѣ въ столовата при с. Банкя 1933 г.

въ офицерско събрание — казино), а стария паркетъ въ царскитѣ салони и коридора основно ремонтиранъ; е) въ коридора на парадния входъ бѣха поставени голѣми 2 репродукции на картинитѣ: „атака“ отъ Вешинъ и „атака“ отъ Стаматовъ — изразяващи тактическата доктрина на училището и българската армия; ж) на източната стена подъ часовника бѣ поставена мраморна плоча съ отечественитѣ граници — изразяваща политическата доктрина на българския народъ; з) въ площада „незайния войнъ“ преименуванъ въ „площадъ на българския офицеръ“ бѣ построена „Колоната на българския офицеръ“ изразяваща моралната доктрина на училището. Въ самия площадъ бѣха направени градинки и посадени въ тѣхъ борчета; и) въ помѣщенията на II етажъ срещу коридоръ „Чеганъ“ бѣ създаденъ училищенъ военнo-исторически музей; к) старитѣ дъсчени чешми бѣха замѣнени съ красиви бетонни такива; л) старитѣ неудобни прозорци въ юнкерскитѣ роти бѣха замѣнени съ нови по-практични прозорци.

Паркове, плацове и площади.

Парка на училището презъ лѣтото на 1925 год. билъ ограденъ съ дъсчена отъ летви ограда, като на уличната частъ били направени и колонки.

Презъ 1933/34 год. всички излишни алеи въ парковетѣ бѣха затрупани, посадени бѣха нови борчета, а въ парка „Царъ Борисъ III“ бѣ построено „Стѣлбището на началницитѣ“ съ бюстове на всички началници на училището, което свършва съ бюстоветѣ на Тѣхни Величества Царя и Царицата.

Презъ есента на 1933 год. бѣ посаденъ новъ паркъ „Мария Луиза“ въ южната частъ на плаца на войната.

Презъ 1934 год. м. априлъ южния паркъ бѣ обграденъ съ вътрешна ограда отъ мозайчни колонки съ перила отъ пушечни цевы.

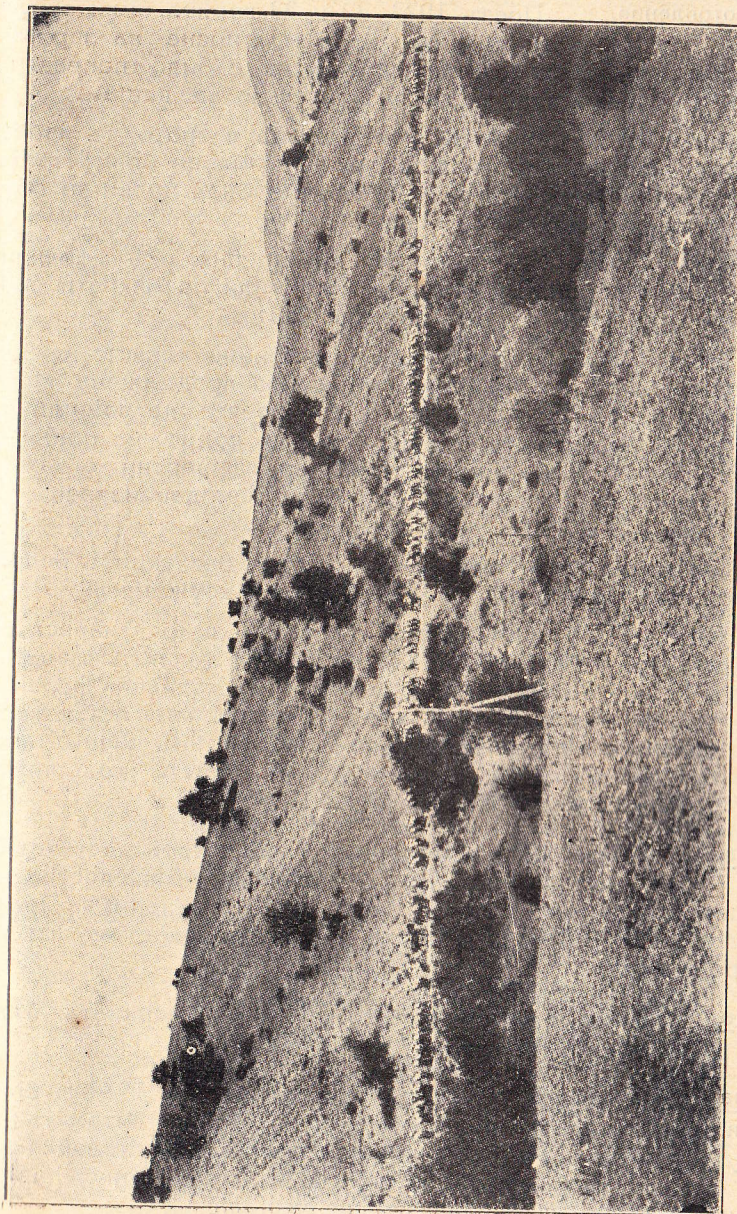
Презъ 1933 г. пжтя отъ караулката къмъ училището бѣ превърнатъ въ „алея на победитѣ“, отъ колонки и желѣзни перила съ пушечни цевы и емайлирани надписи съ имената и датитѣ на победитѣ на българската армия.

Презъ 1926 г. билъ ремонтиранъ манежа, като стария покривъ отъ цинкъ билъ замѣненъ съ новъ. Презъ сжщата година била направена желѣзната врата на главния входъ до караулката. Презъ 1933 г. бѣше направена фирма надъ желѣзната врата.

Баня и пералня.

Презъ 1927 г. била ремонтирана банята съ парния котелъ, като билъ направенъ пода съ мозайка,

Артил. паркъ. Презъ 1927 г. билъ направенъ артилерийски паркъ, северо-източно отъ манежа и съ това била задоволена една голѣма нужда при обучаването на артилериститѣ и пазене на материалната частъ.

Юнкерска дружина на походъ за с. Бучино — 1930 г.

През м. април 1934 г. въ „Плаца на войната“ бѣше изработена „Спортна пжтека“.

През 1928 г. домакинското отдѣление било премѣстено отъ южното крило въ малкото здание — сегашния щабъ.

Парно отопление. Презъ 1923, 32 и 33 година били отпуснати кредити за ремонтиране на парното отопление, което отъ дълго време не е било поправяно никакъ и е разходвало голѣмо количество въглища.

Презъ 1929 година бѣ ремонтирано езерото въ парка, като били извадени старитѣ плочи и поставени нови. Презъ м. април 1934 г., езерото бѣ снабдено съ 2 лодки за обучение и воденъ спортъ.

Презъ 1929 г. — всичкитѣ помѣщения отъ домакинската команда били ремонтирани, като били премахнати бойницитѣ и заменени съ обикновенна стрѣха.

Презъ 1931 г. билъ направенъ войнишки клозетъ срещу помещението на ескадрона, като е била продължена канализацията за да се свърже отъ батареята до войнишкия клозетъ. Презъ сжщата година южното крило на щабъ — малкото здание било приспособено за офицерски столъ и билъ направенъ свинарника, като е билъ модернизиранъ съ канализация и е била направена ограда.

Презъ 1933 год. офицерския столъ бе закритъ и превърнатъ въ канцелария на командира на дружината.

Презъ 1932 г. била инсталирана при стария навесъ на батареята ярмомелка и резачка за дърва (електр. трионъ), а презъ 1934 г. бе инсталирана и веялка на зърнения фуражъ. Ремонтирана бѣ войнишката кухня и столова, като последната бе удължена и направена по-висока. По такъвъ начинъ войнишката столова стана приветлива, а кухнята модернизирана съ серпантини и бѣли плочки.

Лагеръ. Презъ 1933 г. училището си построи постояненъ лагеръ при мон. „Св Троица“, гдѣто бѣха построени солидни (отъ бетонъ и тухли) постройки за юнкеритѣ. Презъ пролетъта на 1934 год. работата по довършване на лагера бѣ продължена.

Черква. Презъ м. април 1934 г. около черквата бѣха посадени кипариси.

Автоматична часовникова и звънчева инсталация. Презъ пролѣтъта на 1934 г. биде въведена и изработена автоматична часовникова звънчева инсталация въ училището съ която се получи автоматично и точно даване на всички сигнали.

6. Бойна подготовка.

а) Развоя на строевата подготовка.

Условия за работа и творчество.

Презъ петъ кървави години българскитѣ знамена носеха на всѣкжде по Балканитѣ свобода, творѣха воленъ животъ, опияняваха душитѣ на сиротитѣ ни братя съ благовестъта за честити бжднини подъ небето на общото Отечество. Малката ни, но героична войска напрегна мишци въ върховенъ подвигъ: тя призова всичко, годно за борба, зощото бѣше крайно време — творѣше се сждбата на всички българи. И ето — четвъртъ въковната мечта ставаше действителностъ, блѣнсаетъ за повече свѣтлина и въздухъ подъ родни небосклони се осществяваха шеметно бързо. Изведнѣжъ — погромъ, черна скръбъ и униние. Тѣпла и безмѣрна тѣжа и огорчение залегнаха въ душата на всѣки добъръ българинъ. Вsrѣдъ тази обща покруса, зли ржце на блудни синове посѣха семето на разложението.

Войната свърши. Настана общо униние и апатия. И въ това болно преходно време, българскитѣ офицери намѣриха достатъчно морални сили и заработиха съ жаръ и любовъ за дѣлото, за скжпитѣ и чисти идеали на българския народъ, за подготвяне на млади, възгоржени водачи, за пускане въ редоветѣ на родната войска на нови свежи струи, които да замѣстятъ постепенно старитѣ ветерани, които създадоха великитѣ военни епопеи на българския народъ.

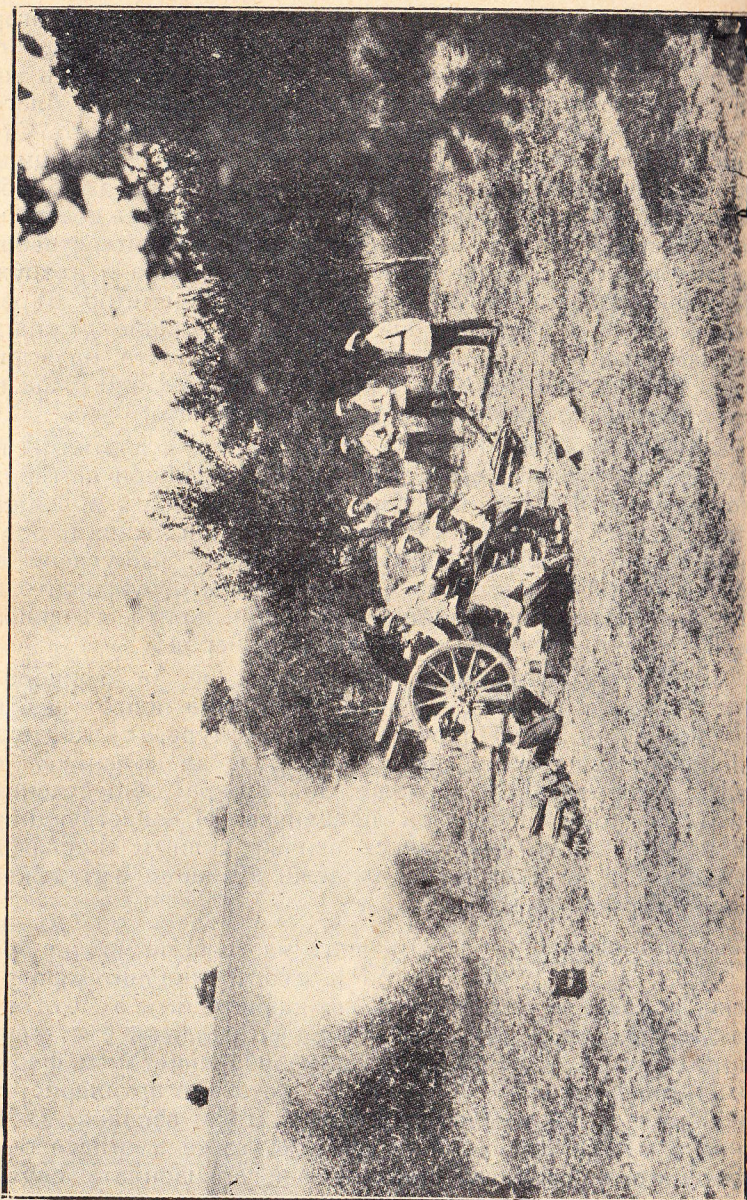
Следъ голѣмата война стана ясно, че за офицера е нужно не само да има солидна специална подготовка, но преди всичко моралъ, широка обща култура, съ която да доминира на ония които ще командва, за да командува съ полза и авторитетъ, за да може да разбира общественитѣ събития и правилно да ги преценява. И начаствующитѣ лица въ училището се заеха съ всички сили и енергия да създадатъ отъ българскитѣ младежи бждащи възторжени водачи на родната войска.

Строева организация.

Предъ видъ на това, че малкия брой на юнкеритѣ отъ специалнитѣ родове войски, е правило невъзможно свеждането имъ въ отдѣлни команди, било е заповѣдано тѣ да влѣзатъ въ състава на пехотнитѣ роти, като за удобство на обучението сж формирали: кавалериститѣ — 4 взводъ въ ротата, а артилериститѣ и пионеритѣ — 5-й взводъ въ сжщата. Тѣзи взводове въ домакинско отношение и по всичко, което се е отнасяло до вътрешната служба, дисциплината и гарнизонната служба сж били подчинени на ротния командиръ.

Специалнитѣ взводове сж били командвани отъ офицери артилеристи или кавалеристи, а при липса на такива

и отъ пехотинци. Взводнитѣ командири на специалнитѣ взводи сѣ били подчинени на ротния командиръ и на съот-

Артилериститѣ юнкери на учение. — Бойна стрелба — 1933 г.

ветния инструкторъ, като се е отнасяло до специалнитѣ поръчения по службата.

Инструкторитѣ на кавалериститѣ, артилериститѣ и пиониритѣ сѣ били подчинени направо на Началника на училището.

* * *

Програма за строе- Съ огледъ на новитѣ нужди и опити вата подготовка. отъ войнитѣ, за изработване нова програма за строевата подготовка на юнкеритѣ отъ училището е била назначена комисия подъ председателството на началника на училището. Комисията се е състояла отъ четири подкомисии:

I. Подкомисия. Възложено и е било да разработи програмата за строевитѣ занятия и разпредѣление на времето за строевата подготовка на юнкеритѣ пехотинци и на тѣзи отъ подготвителния класъ, а така сѣщо и да опредѣли размѣра и вида на общитѣ занятия.

II. Подкомисия. Да разработи програмата за строевитѣ занятия и разпредѣлението на времето за строевата подготовка на юнкеритѣ артилериисти, сѣщо да опредѣли размѣра на сведенията, които юнкеритѣ пехотинци, кавалеристи и пионери трѣбва да иматъ по артилерийсконо дѣло.

III. Подкомисия. Да изработи програмата за строевитѣ занятия и разпредѣление на времето за строевата подготовка на юнкеритѣ кавалеристи; а така сѣщо да състави програма за обучението по езда на юнкеритѣ пехотинци и пионери.

IV. Подкомисия. Да изработи програмата за вида на занятията и разпредѣление на времето за строевата подготовка на юнкеритѣ пионери, а така сѣщо да състави програма за размѣра и вида на практическитѣ занятия по пионерното дѣло, съ юнкеритѣ отъ другитѣ родове войски.

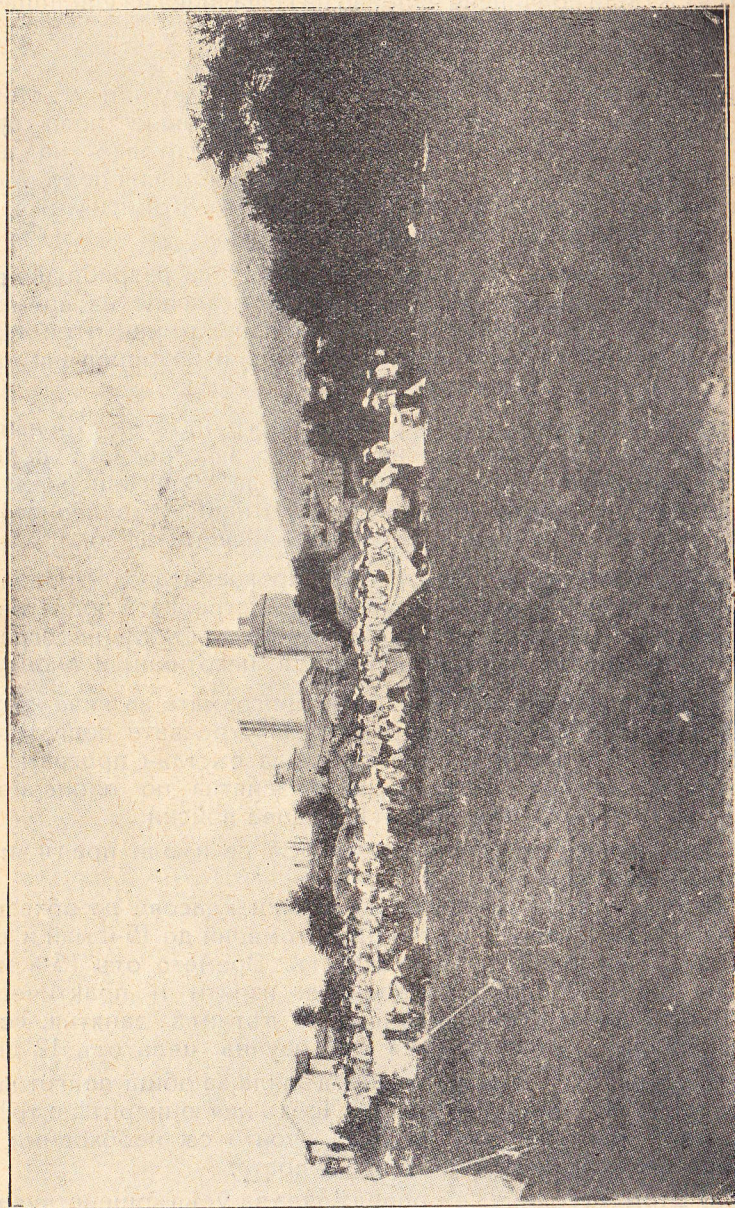
При съставяне на програмитѣ сѣ се имали предъ видъ следнитѣ указания:

а) Времето за обучение на всички класове да обхваща два периода: зименъ — отъ 1-и октомврий до 15-и май и лѣтенъ отъ 15-и юний до 31-и августъ. Времето отъ 15-и май до 15-и юний е било опредѣлено за изпити и практически занятия въ полето, а въ периода на лѣтнитѣ занятия, се е предвиждала една екскурзия съ научна целъ отъ 12 дни.

б) Първата година се е опредѣляла за обща подготовка на юнкеритѣ по пехотното дѣло. Презъ нея юнкеритѣ е трѣбвало да усвоятъ всички занятия, които сѣ необходими за редника по всички отрасли на службата.

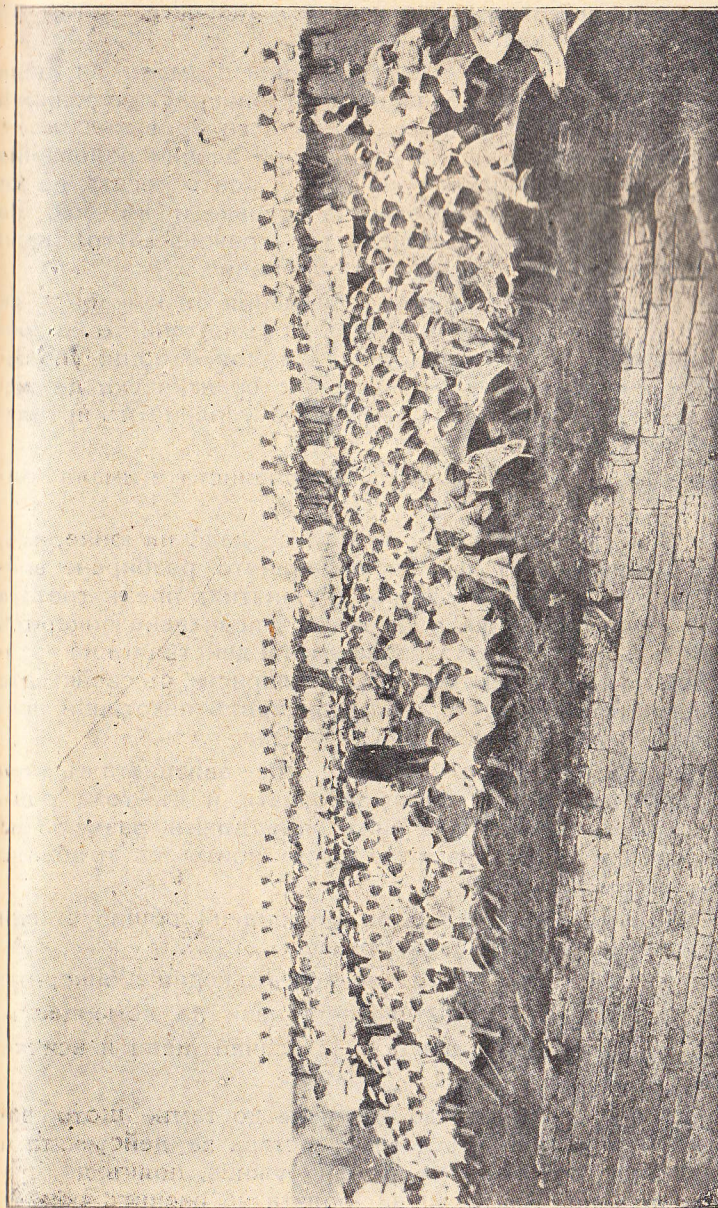
в) Втората година се е опредѣляла за усъвършенствуване и разширение познанията на юнкеритѣ по разнитѣ отдѣли на строевата подготовка, а сѣщо тѣй и за привикване юн-

керитѣ къмъ методитѣ на рационалното обучение. Къмъ края на зимния периодъ, юнкеритѣ е трѣбвало да бждатъ годни

Изъ лагерния животъ при с. Драгичево 1932 г.

да водятъ единичното обучение на редника, а така сжщо да могатъ да взематъ участие въ лѣтнитѣ занятия като началници на група, на отдѣление, на патраулъ, на застава и др.

На почивка край с. Батановци 1932 г.

малки подѣления при изпълнение на службата въ движение въ походъ и въ бой.

Презъ тази година, юнкеритѣ отъ специалнитѣ родове войски, сж водили отдѣлни строеви занятия по специалността си, за да добиятъ подготовката и знанията, които сж необходими за редника.

г) Обучението презъ третата година е имало за целъ да разшири още повече познанията на юнкеритѣ по разнитѣ отдѣли на строевата подготовка, като ги привикне къмъ самостоятелно командване на взвода при всички положения и умѣло разрешаване на всички задачи които могатъ да се възложатъ на взвода въ походъ, на почивка и въ боя. За достигане на тази целъ, тактическитѣ упражнения трѣбвало да се съгласуватъ и съ творчески занимания.

Презъ периода на зимнитѣ занимания съ юнкеритѣ се е преминало теоритически и метода по възпитанието на войницитѣ; а презъ лѣтния периодъ, съ нѣколко общи упражнения съ всички юнкери, се е показвало практически движението и действието на полкъ и бригада усилен съ артилерия, конница и пионери.

Подготовката на юнкеротѣ специалисти е имала сж щитѣ цели.

Предъ видъ необходимостта да се даде на юнкеритѣ, една всестранна подготовка, за правилното разбиране войната и боя, въ периода на зимнитѣ занятия, презъ третата година, сж били предвидени часове за запознаване юнкеритѣ пехотинци и кавалеристи съ свойствата и действията на артилерията, а юнкеритѣ пехотинци и артилеристи, съ свойствата и действията на конницата, като юнкеритѣ пехотинци преминали и единъ съкратенъ курсъ по езда.

Съ огледъ на ролята която ще играе авиацията въ една бждеща война, юнкеритѣ били запознати и съ този родъ войска, като въ програмата билъ опредѣленъ размѣра на практическитѣ и теоритически знания, които тѣ трѣбвало да иматъ по тази частъ.

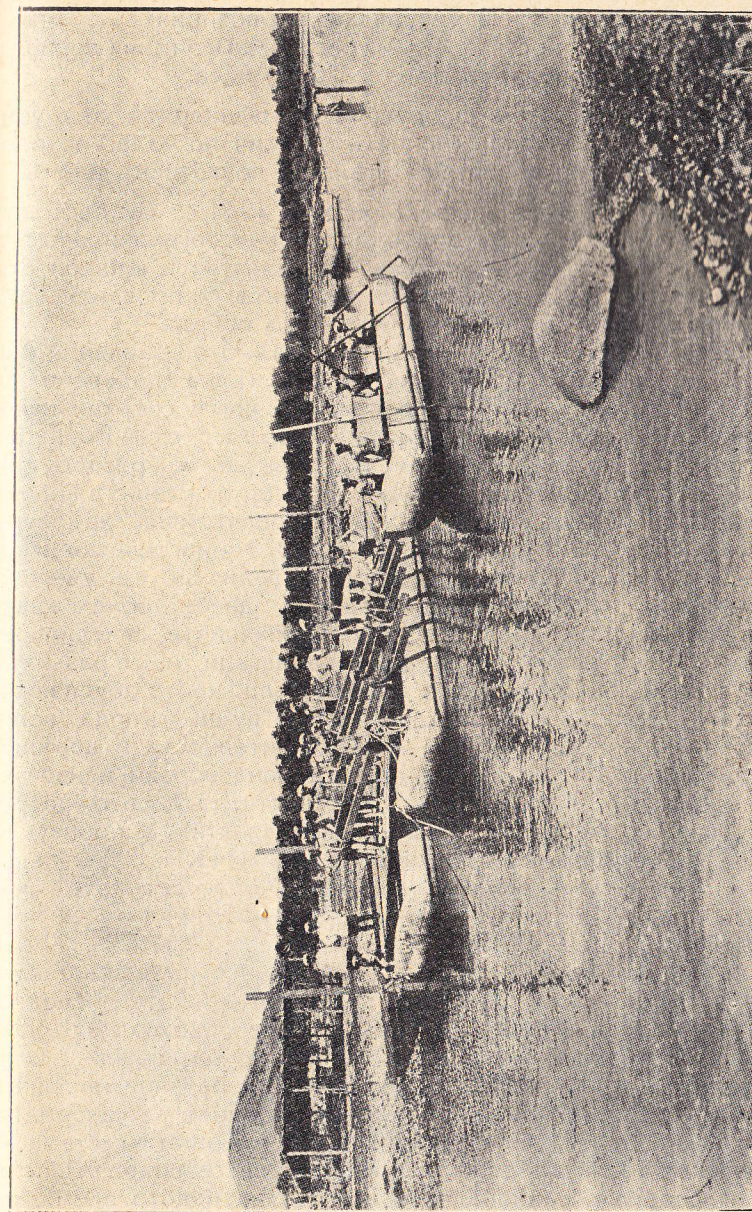
Презъ зимния периодъ били предвидени общи уставни учения съ всички юнкери отъ ротата.

По такъвъ начинъ, въ края на третата година, юнкеритѣ трѣбвало да бждатъ напълно подготвени да командватъ, обучаватъ и възпитаватъ взводъ за всички цели и всички нужди на войната.

Обучението трѣбвало да достигне до тамъ, щото за вършилитѣ курса да иматъ ясна представа за действията и на по-голѣмитѣ подѣления — рота, дружина, полкъ до бригада включително, както и за ролята на разнитѣ родове войски при всички положения на война.

Зименъ 3 месеченъ курсъ.

Къмъ тѣзи програми била приложена и една допълнителна програма за тримесеченъ зименъ курсъ. Тя обемала: практическо коман-

Поставяне мостъ на понтони на р. Искъръ при с. Панчарево 1933 г.

дване на взводъ и рота, обучение въ полковитѣ учебни команди, практическо обучение по постройкитѣ подържане и поправяне на телефоннитѣ връзки и апарати, усъвършенстването по действие съ картечницата, управлението на материалната частъ и укрепяване на позициитѣ.

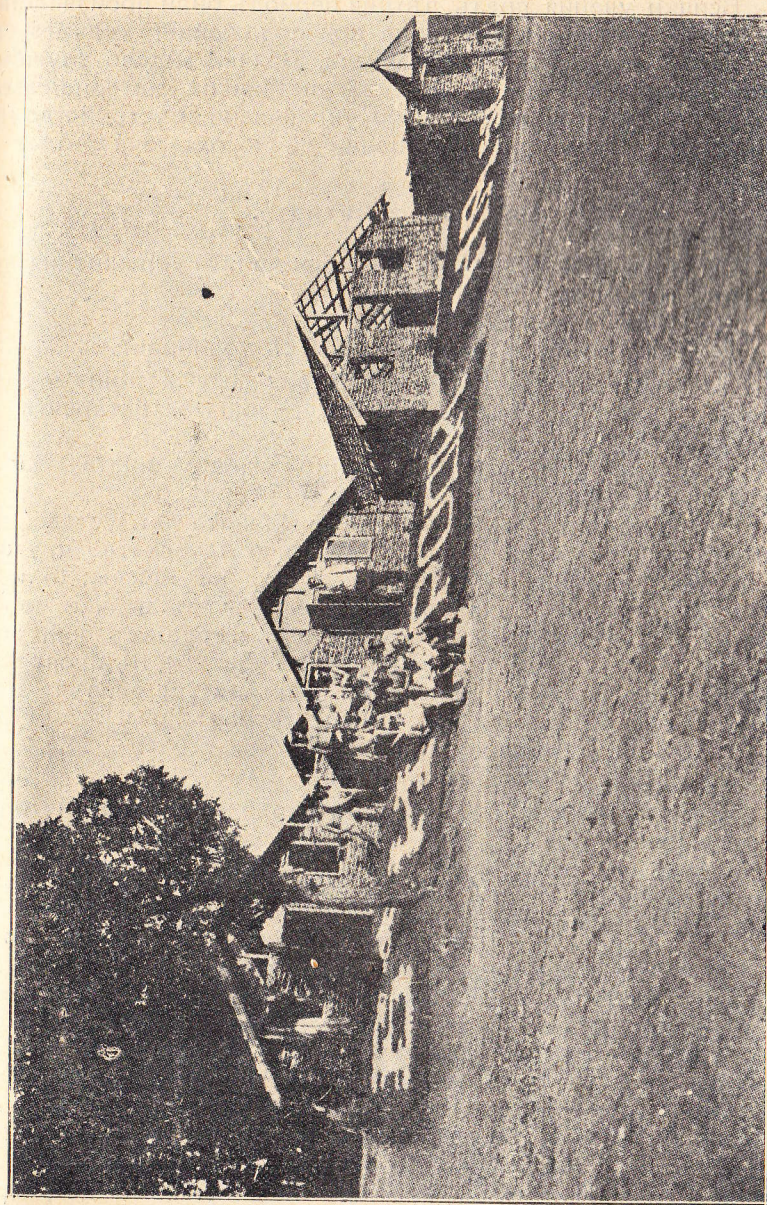
Продължителността на занятията презъ зимния периодъ била $2\frac{1}{2}$ часа, а презъ лѣтния — 6 (7) часа.

Занятия съ офицеритѣ. Отъ 16-и февруарий съ офицеритѣ отъ училището били почнати занятия по езда, артилерийско и картечно дѣло по подготвенъ планъ.

Физическо възпитание. Презъ м. май 1920 г. се състояло футболно състезание, организирано отъ „Атлетикъ клубъ“, въ което взели участие и юнкери отъ училището. Въ това състезание юнкеритѣ се проявили като добри футболисти и спечелили нѣколко победи.

Началниците схванали вече голѣмото значение на спорта за войската и давали своята пълна подкрепа не само на този видъ спортъ, но и на всичкитѣ спортни начинания, които целили да развиятъ юнкеритѣ отъ Военното училище; следователно и чрезъ тѣхъ да се разпространятъ въ войската здравитѣ начала на спорта. Разнитѣ видове спортъ като надбѣгване, минаване препятствия, хвърляне тежестъ, състезание по стрелбата и др. гимнастически игри, които се водили системно, способствали да се увеличи физическата сила, да укрепне тѣлото, да се добие гъвкавостъ на мускулитѣ и ловкостъ въ движенията, а едновременно съ това тѣзи спортни игри спомагали да се развиятъ у младежитѣ онѣзи духовни добродетели, които обуславятъ успѣха въ живота и борбата: здрава, душа твърда воля, съобразителностъ, хладнокрѣвие, решителностъ и довѣрие въ собственитѣ сили. Отъ друга страна поради неизбѣжнитѣ мъжнотии, а по нѣкога и опасности, съ които спортнитѣ упражнения били свързани, тѣзи занятия допринасяли много за развиването на едно ценно качество въ юнкеритѣ — да гледатъ на мъжнотиитѣ и опасноститѣ въ живота като на обикновени пречки, които трѣбва да се превъзмогнатъ и побеждаватъ, а не да се избѣгватъ. Тѣзи спортни игри, естествено, трѣбвало да се извършватъ въ граници, които да не накърняватъ научната и строева подготовка на юнкеритѣ и да се ръководятъ отъ съответнитѣ офицери. Така възникналъ и билъ сложенъ на разглеждане като сериозенъ въпросъ за физическото възпитание на юнкеритѣ, а следователно, и за това на войниците въ казармата. Необходимо било, следователно, съществуващата система на физическо възпитание въ училището да се видоизмѣни и нагоди споредъ рационалнитѣ методи на новото време, по начинъ, щото офицера възпитателъ да бжде подпомогнатъ чрезъ упражненията въ своята педагогическа работа. Затова

било възложено на една, специално назначена за целта комисия, да проучи въпроса за физическото възпитание на юнкеритѣ.

Юнкерски землянки 1933 г.

Презъ тази учебна година строевитъ занятия съ юнкеритъ отъ двата специална класа били започнати на 15-й юлий и завършили на 27-й августъ съ 24 пълни дни и 13 полудни.

Всички учения презъ лѣтния периодъ били произведени при пълно походно снаряжение при положение, колкото се може по-близко до онова на войната. Всички видове служби, включително гледане на конетъ, чистене на материалната частъ и оржжието, работитъ по укрепяване и устройство на позициитъ и пр. били извършвани лично отъ юнкеритъ.

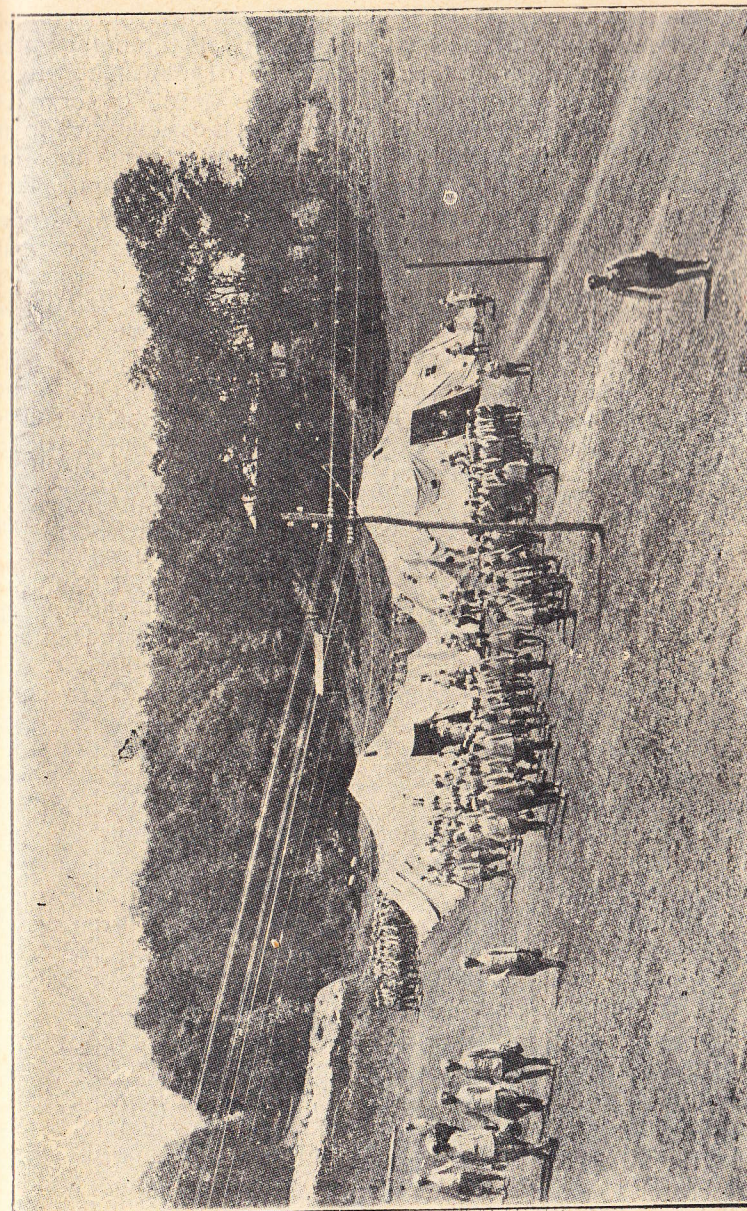
Видъ на занятията.

Презъ лѣтнитъ занятия били преминати упражнения по следнитъ отдѣли:

1. Полска гимнастика;
2. Спортни надбѣгвания и игри съ трениране.
3. Подготвителни (уставни) учения по сгжстения и разсипанъ строй съ взвода, ротата, дружината, батареята и ескадрона;
4. Бойни учения съ взвода, ротата, дружината, батареята и ескадрона;
5. Учения по прилагане предписанията на устава за полската служба: а) походни движения на ротата, дружината и полка, заедно съ специалнитъ родове войски; б) подвижна и неподвижна охрана на войскитъ, при всички положения; в) нападателенъ, отбранителенъ и срещенъ бой, бой за и на укрепени позиции, бой за мѣстни предмети, прекратяване на боя, оттегляне; г) нощни действия; д) близъкъ бой (при позиционна война); е) свързка въ боя;
6. Бойни и показни стрелби;
7. Бойни упражнения съ бомби;
8. Фортификационно дѣло по избора и укрепяването на позициитъ.

Цель на лѣтнитъ занятия. Целъта на лѣтнитъ занятия била да се усъвършенстватъ юнкеритъ въ практически прилагане теоритическитъ познания, които тѣ имали по разнитъ отдѣли отъ обучението, като се поставяли при условия, близки до действителнитъ. При това, чрезъ тѣзи занятия, юнкеритъ отъ първи специаленъ класъ трѣбвало да усвоятъ длѣжноститъ на началници на групи, отдѣления, патрулъ, застава и др. малки самостоятелни поржчения при изпълнение на службата въ движение, почивка и бой; порт-юнкеритъ отъ втори специаленъ класъ трѣбовало да свикнатъ съ самостоятелното командване на взвода при всички положения, както и правилно да разрешаватъ онѣзи задачи, които могатъ да се възложатъ на взвода въ боя.

За достигане на тази цель, занятията трѣбвало да се водятъ съ голѣма последователность, при единъ строго определенъ планъ въ който ясно да личатъ целитъ които се по-

Изъ лагерния животъ на Военното училище 1933 г.

ставятъ. Освенъ това всѣко учение трѣбвало да завършва съ единъ кратъкъ разборъ, въ който да се излага целта на учението и до колко подчиненитѣ сж изпълнили сполучливо или не възложената имъ работа. Това било изисквано за всички упражнения и всѣки видъ занятия, включително даже и гимнастиката. Отъ тѣзи работи, извършени умѣло, завистѣло въ голѣма степенъ правилното усвояване на разнитѣ отдѣли по обучението и добиване онази самостоятелност и свобода въ действията, която е възможна само при създаване на привычка разсѣдливо да се прилагатъ предписанията на разнитѣ устава и знанията, придобити теоритически.

Въобще целта, която трѣбвало да се достигне чрезъ лѣтнитѣ занятия била отъ една страна, да се поучатъ юнкеритѣ, въ крѣга на онова назначение, което ще има да изпълняватъ като командири на отдѣление, патрулъ, или взводъ, да бждатъ господари на себе си, като свикнатъ съ суровостта на войната, до толкова, до колкото това е възможно въ мирно време; отъ друга страна, да се запознаятъ практически съ действията на по-голѣмитѣ подѣления — рота, дружина, полкъ и съ ролята на разнитѣ родове войски при всички положения на война.

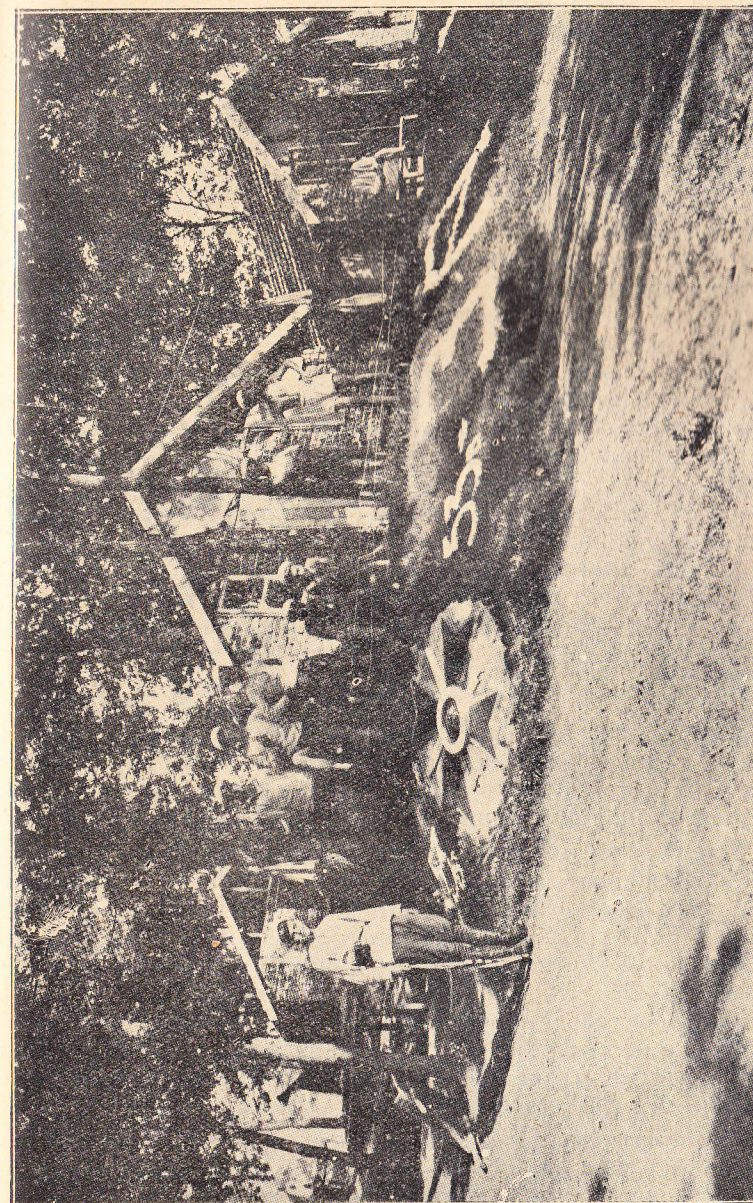
Методъ за занятията.

Въ зависимостъ отъ числото на часоветѣ опредѣлени за разнитѣ видове занятия, началницитѣ на разнитѣ подѣления съставяли програми за занятията. Въ тѣзи програми трѣбвало да се укаже точно какъвъ видъ занятие ще се произвежда, колко време ще трае всѣко учение и общо каква целъ ще се гони съ предвиденото занятие. Възъ основа на тѣзи програми началствующитѣ лица, които сж произвеждали самостоятелно известно учение, трѣбвало да съставяватъ подробенъ планъ за начина по който предполагали да водятъ учението, като иматъ предъ видъ, че въ основата на всички бойни учения, походни движения и пр. е трѣбвало да лежи разрешението на една малка тактическа задача.

Колкото се отнася до самиятъ редъ на занятията трѣбвало да се има предъ видъ онази постепенностъ, която била необходима, за да се даде една логична връзка и последователностъ при преминаване на цѣлия материалъ.

Предъ видъ на целитѣ за достигане съ порт.-юнкеритѣ, налагало се занятията да се комбиниратъ по начинъ, че всѣки порт.-юнкеръ да има възможностъ да командва взводъ въ време на подготвителнитѣ и бойни учения на взвода и ротата поне два—три пѣти. Естествено, за да бжде увеличена възможността порт.-юнкеритѣ да командватъ повече пѣти, било необходимо при ученията, които продължаватъ нѣколко часа, началствующитѣ лица да бждатъ смѣнявани единъ

или два пѣти. При тѣзи учения назначенитѣ порт.-юнкери, да командватъ взводове, били ръководени отъ взводнитѣ офицери, които ги упѣждали и поправяли въ командването. Освенъ

Изъ лагерния животъ на юнкеритѣ 1933 г.

това, на порт.-юнкеритѣ било съобщавано предварително какъвъ видъ занятия ще произвеждатъ, за да се подготвятъ, както и да си съставятъ кратъкъ планъ за изпълнението имъ, ако това е необходимо.

Въ зависимостъ отъ рода на занятието, порт.-юнкеритѣ, назначавани за командири на взводове, били оставяни самостоятелно да водятъ учението и изпълнението на задачата, или пъкъ ръководителя предварително правилъ разборъ на плана за занятието и давалъ необходимитѣ упътвания за правилното произвеждане на учението, следъ което възлагалъ командването на избранитѣ порт.-юнкери.

При всички тѣзи учения, началницитѣ офицери държали бележки за командната и строева подготовка на порт.-юнкеритѣ, които бележки служили за основа при определяне окончателната бележка по строевото образование на юнкеритѣ.

По излизане на лагеръ. За лѣтнитѣ занятия, юнкеритѣ отъ училището, излизали на лагеръ, като формирали 2 строеви роти, 1 картеченъ взводъ, 1 артилерийски взводъ, 1 ескадронъ, 1 пионеренъ взводъ и 1 телефонна команда. Всички тѣзи части образували една усилена дружина и въ строево отношение били подчинени на командира на дружината.

Следъ завършване учебната година на 4-и октомврий 1920 година портупей-юнкеритѣ отъ 40-и випускъ на брой 123 души, съ Височайша заповѣдь № 135 били произведени въ първи офицерски чинъ.

* * *

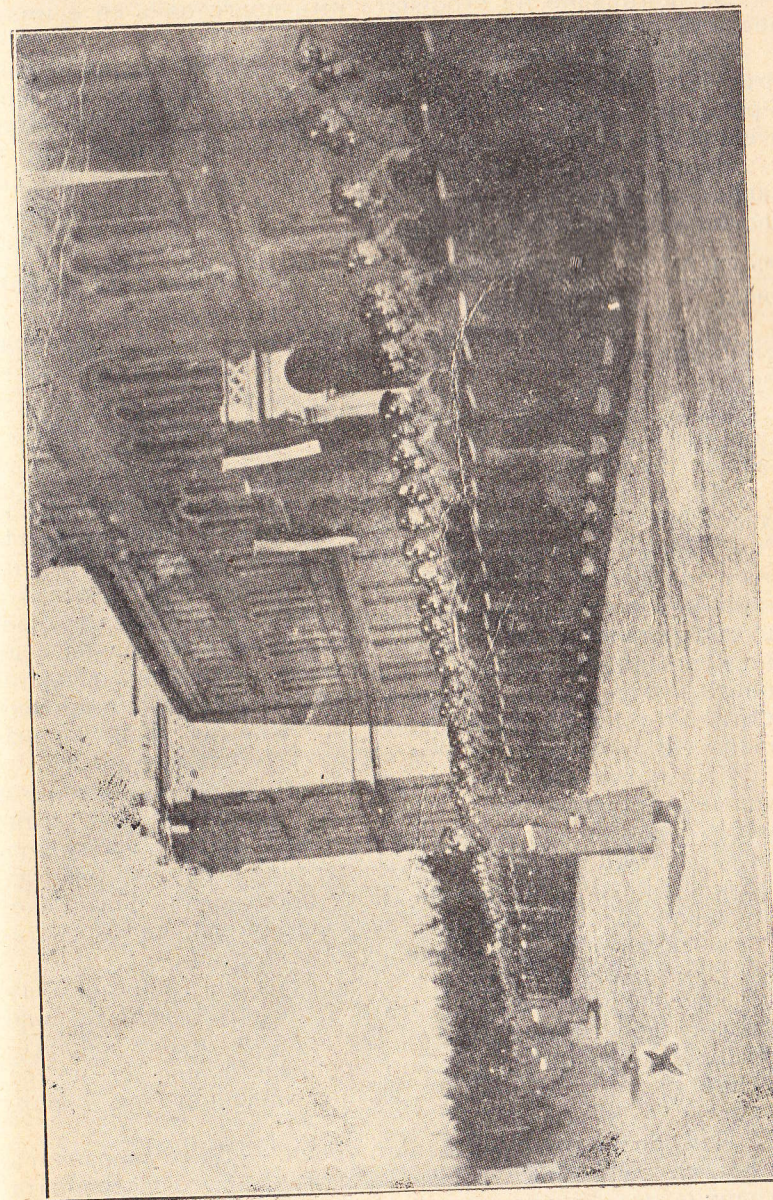
Строевитѣ занятия съ юнкеритѣ отъ дветѣ роти презъ зимния сезонъ на учебната 1920/21 година били произведени по установенитѣ отъ първата година редъ и начинъ, съ значителни промѣни въ разпредѣлението на времето.

Следъ практическитѣ занятия по топография и тактика били произведени лѣтнитѣ строеви занятия съ юнкеритѣ отъ дветѣ роти, които траяли отъ 11-и юлий до 28-и августъ 1921 година. Тѣ били преминати въ 41 работни дни, отъ които 27 пълни работни дни и 14 работни полудни — или всичко 259 работни часове.

На 27-и септемврий 1921 год. били приети 55 младежи за юнкери, отъ които 7 напуснали училището още въ първитѣ дни на своята служба. Новоприетитѣ били зачислени въ 3-а юнкерска рота.

По силата на договора за миръ, по който имаме право да държимъ само едно единствено Военно училище, се затвориха всички други школи, чрезъ които се допълваха познанията на офицера (стрелкови, кавалерийски и Военната академия.)

Това е наложило да се разшири образователния цензъ на портупей-юнкеритѣ отъ старшия класъ и да се запълни строевата имъ подготовка, като сж били оставени въ училището

40-и випускъ, 3-а юнкерска рота — 4. X, 1920 г.

лицето и следъ 1-и октомврий 1921 год; съ тѣхъ билъ формиранъ така наречения „допълнителенъ“ класъ, въ който били преминати предмети предвидени въ плана по учебната частъ.

За попълване на строевата имъ подготовка се е имало предвидъ следующото:

Занятията съ тѣхъ имали чисто апликативенъ характеръ. На практика било минавано това, което било изучавано по-рано на теория. Били застъпени ония отдѣли, които по една или друга причина не били преминати напълно.

Порт-юнкеритѣ били упражнявани въ ролята имъ на младши офицери въ ротата, било по чисто строевата частъ, било по тактическитѣ упражнения.

Цель на занятията. При тия занятия се целело да бжде достигнато следующето:

1. По метода на обучение — да се затвърди преминатия материалъ, като се минатъ по нѣколко урока отъ всѣки отдѣлъ.

2. По практиката съ юнкеритѣ отъ младшия класъ — да се приучатъ порт-юнкеритѣ въ ролята на учители и на завед. обучението на младитѣ войници.

3. По картечното дѣло — да бжде усвоено картечното дѣло до съвършенство и се премине новия уставъ за картечницитѣ.

4. При практическитѣ упражнения по управлението на огъня и прилагане наставлението за стрелбата въ пехотата е вземалъ участие и преподавателя по артилерия. Да бжде усвоена до съвършенство техниката по управлението на огъня и да бждатъ решани редъ задачи по прилагане на практика на наставлението за стрелба въ пехотата. Да бжде обърнато внимание на стрѣлбата по закрыта цель. Тия занятия били произведени едновременно съ пехотинцитѣ и кавалериститѣ.

5. По патрулна служба, рекогносцировки, донесения и скициране (разузнавателна служба съ кавалериститѣ, артилерийско разузнаване съ артилериститѣ). Да се упражнятъ обучаемитѣ като началници на офицерски патрулъ, разездъ или артилерийски разузнавачъ. Да се произведатъ редъ рекогносцировки съ опредѣлена тактическа цель, да се съставятъ донесенията и приложатъ нуждитѣ скици.

6. Измѣрване разстоянието на око. Тоя родъ занятия билъ твърде важенъ, особено за пехотата, кждето разстоянията били опредѣляни обикновено на око. Въ края на курса опредѣленитѣ отъ различнитѣ порт-юнкери разстояния да не се различаватъ отъ допустимитѣ въ наставлението за стрелбата норми.

7. Измѣрване разстоянията съ уреди. — Да се запознаятъ пехотинцитѣ съ разнитѣ уреди за измѣрвания разстоянията и съ начина на тѣхното употребление. Тия занятия били водени отъ Инструктора по артилерийската частъ.

8. Запознаване съ артилериската служба има за цель да даде възможностъ на бждащитѣ пехотни офицери да използватъ взетитѣ орждия противъ неприятеля, който ги е оставилъ на позицията. За тази цель да се мине съ тѣхъ действие съ орждията и елементарнитѣ правила за пристрелка при стрелбата по открита и слабо маскирана цель. Да се изучатъ всички по-важни уреди употребявани въ артилерията и се свикне съ употреблението на батарейната тржба. За тия занятия било използвано хубавото време въ началото на учебния периодъ.

9. Запознаването съ кавалерийската служба имало за цель да бждатъ усвоени практически действията на взвода въ коненъ строй. Тия занятия били произвеждани съвмѣстно съ кавалериститѣ.

10. Запознаване съ инженернитѣ учреждения — да се даде на всички порт-юнкери понятие за тия учреждения, които се намиратъ въ столицата, като инженерна работилница, аеропланенъ паркъ, радиотелеграфна станция, желѣзопътна гара и пр. Посещенията въ тия учреждения били извършвани подъ ръководството на завед. инженерната частъ въ училището.

11. Строеви учения за подтягане — имало по единъ часъ всѣка седмица съ цѣлата рота, на които присѣдствували всички портупей юнкери отъ допълнителния класъ.

12. Задачи съ взвода и ротата били решавани по 1½ часа седмично. Портупей-юнкеритѣ били практикувани въ командване взводъ и рота и решавали съ тѣхъ малки тактически задачи въ полето.

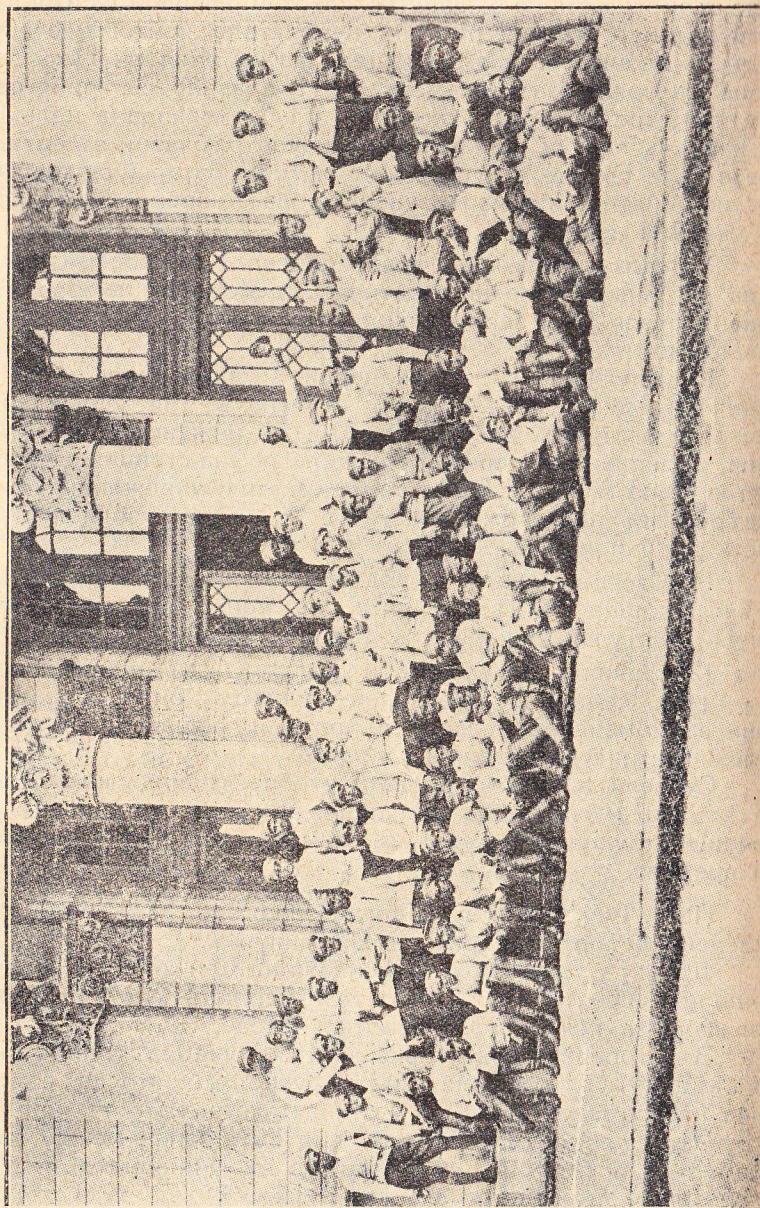
Строевитѣ занятия за тази учебна година, както зимнитѣ така и лѣтнитѣ, следвали по реда, установенъ въ предшествоващата година съ измѣнение разпредѣлението на времето.

На 1. IV. 1922 г. съ Царска заповѣдь № 5 били произведени 99 порт-юнкери отъ 41-и випускъ.

Лѣтнитѣ занятия били почнати на 10-и юлий и продължили до 9-и септемврий. Презъ този периодъ за време се разполагало за тѣхъ съ 330 работни часове.

Въ строевата подготовка за тази учебна година било заповѣдано да се въведе играта футболъ, която да съставлява нераздѣлна частъ отъ гимнастиката, като въ края на строевата година се състояло едно състезание между взводоветѣ въ ротитѣ и между ротитѣ въ училището и било опредѣлено първенството между тѣхъ.

И презъ тази година била произведена една екскурзия съ юнкеритѣ отъ училището въ околността на Шипка, кждето на 24-и августъ юнкеритѣ отъ 3-а рота (43-и випускъ) полсжили клетва на в. Св. Никола.

41-й випуск — 1. IV. 1922 г.

* * *

Строевитъ занятия презъ зимния периодъ съ юнкеритъ презъ 1922/923 год. били започнати на 1-и октомврий и продължили до 15-и май 1923 год. Тъ били водени съгласно изработенитъ и надлежно одобрени планове. Съ 2-а рота билъ преминатъ предвидения материалъ по строевото образование и методъ на обучение, като порт-юнкеритъ и юнкеритъ отъ тази рота били изпращани за учители на младитъ юнкери отъ 1-а рота.

Съ юнкеритъ отъ 3-а рота билъ минатъ сжщо метода на обучение и строевото образование съ цель да бждатъ подготвени за бждещи учители на младитъ юнкери за следната година.

Юнкеритъ отъ 1-а рота преминали единичната строева подготовка предвидена за младитъ юнкери.

Отъ юнкеритъ отъ средния класъ (43-и випускъ), въз основа на § 51 отъ правилника били опредѣлени по решение на специално назначена за цельта комисия отъ училищни офицери следното число юнкери за специалисти: 8 души за артилеристи, 6 души за пионери и 8 души за кавалеристи.

Презъ тази учебна година юнкеритъ отъ училището не могли да произведатъ своитъ лѣтни занятия поради участието имъ въ събитията станали на 9-й юний 1923 год. и нуждата отъ тѣхъ да бждатъ въ София следъ тѣзи събития.

Съ Царска заповѣдь № 40 отъ 9-и септемврий, 72 портупей-юнкери отъ 42-й випускъ, свършили успѣшно курса на В. училище, били произведени въ първи офицерски чинъ.

Новъ правилникъ за училището.

Презъ 1922 година излѣзълъ и новия Правилникъ за Военното на Н. В. училище, одобренъ отъ Министра на войната.

Съгласно този правилникъ учебната година за всички класове траяла отъ 1. X. до 15. IV. като за строеви занятия били опредѣлени следобѣднитъ (по 3 часа) дѣлнични дни, безъ срѣда и сжбота. Отъ 10-и юний до 10-и септемврий били произведени строеви, тактически и бойни упражнения дневно по 7—8 часа.

а) За младшия класъ — най-подробно и затвърдено подготвяне като войници съ основно подготвяне като учители на младитъ войници и отдѣльонни началници. Материалъ — по съответна подробна програма.

б) За срѣдния класъ — разширено и затвърдено подготвяне като отдѣльонни началници и основно подготвяне като взводни командири. Материалъ — съответна програма.

в) За старшия класъ — разширено и затвърдено подготвяне като взводни командири, съ най-необходимото, но

42-й випуск — 9. IX. 1923 г.

твърдо усвоено, подготвяне като ротни командири, та при нужда да бждат улеснени въ командването на рота, батарея, ескадронъ и пр. Материалъ — по съответна програма.

Къмъ строевитъ занятия спадало и изучаването на правилницитъ вътрешна, гарнизонна, полска служба, строеви правилникъ, наставление за стрелбата и инструкцията за спазване оржжието. Всички имали коефициентъ 10.

Презъ време на полугодишнитъ и годишни изпити строеви занятия не били произвеждани.

Подробнитъ програми по учебния строеви и класенъ материалъ съдържали: а) цель, б) методъ и в) подълба на материала споредъ времето за него.

Изпититъ по правилницитъ за всѣки класъ били извършвани единъ пѣтъ презъ годината — въ края на лѣтнитъ занятия. Юнкеритъ отъ младшия класъ държали изпитъ по правилника за вътрешната служба и по инструкцията за спазване оржжието. Тия отъ срѣдния класъ — дисциплинарния правилникъ, гарнизонна служба и наставления за стрелбата въ пехотата. Отъ старшия класъ — по правилника за обучение и действие на пехотата и правилника за полската служба; кавалериститъ и артилериститъ — по своитъ строеви правилници.

Въ края на третия курсъ юнкеритъ държали зрѣлостенъ изпитъ по всички правилници независимо отъ предвиденитъ за всѣка година. Срѣдната бележка отъ годишната и крайната били умножавани съ коефициентъ 10. Испита билъ произвежданъ отъ комисия: ротния командиръ, взводнитъ командири и съответния преподавателъ.

Юнкеритъ отъ младшия и срѣденъ класове получавали по единъ пѣтъ въ годината — сѣщо въ края на лѣтнитъ занятия — бележки по стоево образование. За юнкеритъ отъ старши класъ, въ края на лѣтнитъ занятия, била установявана бележка за строево образование отъ комисия въ съставъ: дружинния командиръ, ротния и съответния взводенъ командиръ. Вземана била въ съображение и бележката отъ първитъ две години.

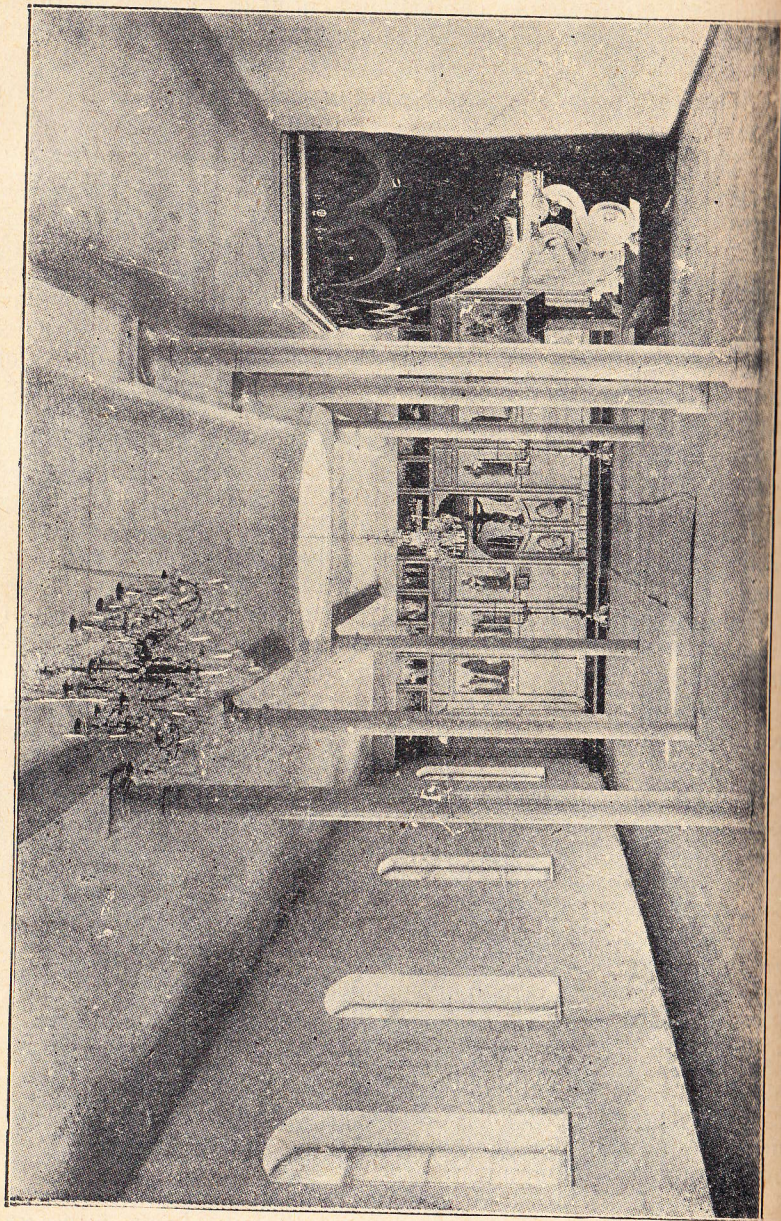
Споредъ новия правилникъ училището имало за цель да подготвя всѣка година нужното число офицери за войската, жандармерията и пограничната стража.

Научната и практическа подготовка трѣбвало да осигури самостоятелно развитие и усвѣршенстване на младия офицеръ за бждещата му служба въ войската.

Курса на училището траелъ 3 пълни години. Свършилитъ пълния курсъ на училището получавали права на висше специално образование.

Отъ 1. IX. до 1. X. новопостѣпилитъ младежи минавали едно месеченъ курсъ на млади войници. Това било нало-

жено отъ необходимостта да се запознаятъ юнкеритѣ отъ младши класъ съ военнитѣ строеве, за да разбиратъ по-добре чисто военнитѣ предмети, съ които започвали веднага учебната година.

Вжтрешния изгледъ на училищната черква.

Най-голѣмата реформа била направена съ разпредѣлението на учебния материалъ и съ аналитическитѣ програми по разнитѣ предмети, които опредѣляли обема на изучавания материалъ. Вzeti били мѣрки да се избѣгнатъ повторенията на сроднитѣ материи, като били предавани отъ оня преподавателъ, къмъ предмета на който най-много подходжали. Така напримѣръ, отъ артилерията, фортификацията и топографията било изхвърлено всичко онова, което имало тактически характеръ. Тия три важни предмети били причислени къмъ военната техника, къмъ които били причислени и сръдствата за борба въ въздуха и водата.

Тактиката била раздѣлена на елементарна приложна, и снабдителни служби. Последнитѣ обхващали материала на нѣкогашнитѣ Военна администрация и Военно домакинство.

За въвеждане къмъ математическитѣ военни предмети и за улеснение избора на артилеристи и пионери — оставени били математиката и механиката въ младши класъ.

За улеснение пъкъ избора на кавалеристи — предвидена била езда въ сѣщия класъ.

Отъ общообразователнитѣ предмети съ съкратенъ университетски курсъ били предвидени: Социология и Политическа Икономия, Статистика, Политическа история (предимно на сѣседитѣ), Държавно и Административно право, Международно право и право на войната, нѣмски или френски и руски езикъ. Това сж накратко ръководнитѣ начала на новия Правилникъ, който билъ утвърденъ въ 1922 година но влѣзълъ въ сила отъ 1921 година.

Единъ сериозенъ въпросъ, обаче, смутилъ духоветѣ и породилъ съмнение върху целесъобразността на приетата вече система.

Неблагоприятни условия за училището 1921 г.

Това било въпроса за рекрутирането на училището. Презъ учебната 1921/22 г. се явили по-малко кандидати, отколкото било обявено. Явилитѣ се били отъ твърде бедни слоеве на обществото. Така отъ обявенитѣ 80 въ опредѣления срокъ се явили само 43 кандидати, отъ които били одобрени 38. Срокътъ билъ продълженъ веднѣжъ до 1. IX., а следъ това до 1. X., следъ което постѣпили още 19 юнкери, или всичко 57, вмѣсто 80. Отъ тѣхъ само 35 могли да си заплатятъ пълната такса — 1200 лева, 19 — половината, като бедни, а 3 били напълно освободени отъ такса.

Интересно е да се съпоставятъ тия цифри съ постѣпилитѣ презъ сѣщата година въ държавната Семинария. Срецу 90 ваканции на конкурсенъ изпитъ се явили 160, при такса 3000 лева.

Въ техническото училище въ София презъ същата година постъпили 600 нови ученици. Какво говорятъ тия факти? Че младежитъ отбѣгвали военната кариера и предпочитали свободнитъ професии и пр. Кой сж причинитъ? — Въ особенното положение създадено за армията и специално за офицерския корпусъ следъ демобилизацията, — намаляване на армията. (масовото уволнение на офицеритъ отъ действующата армия, нестабилното имъ положение и пр.). Тия неблагоприятни условия били въ своята най-остра форма именно презъ 1921 година, съ което се обяснява тъй слабия интересъ, който показала нашата младежъ къмъ офицерската кариера.

Презъ 1922 година постъпили 95 младежи и били зачислени въ 1-а рота. Постъпването имъ, обаче, започнало отъ 25. VIII. и е продължило чакъ до 10. X. Не малкъ процентъ отъ тѣхъ били съ слабъ успѣхъ на зрѣлостния изпитъ по нѣкои предмети и били изпращани презъ сесии за поправителенъ изпитъ.

* * *

На 12-и септемврий 1923 година били приети 110 младежи за юнкери и зачислени въ 2-а рота.

Въ началото на годината били опредѣлени за специалнитъ родове оржжия отъ юнкеритъ отъ 44 випускъ за артилериисти 13 души, за кавалеристи 9 души и 8 души за пионери.

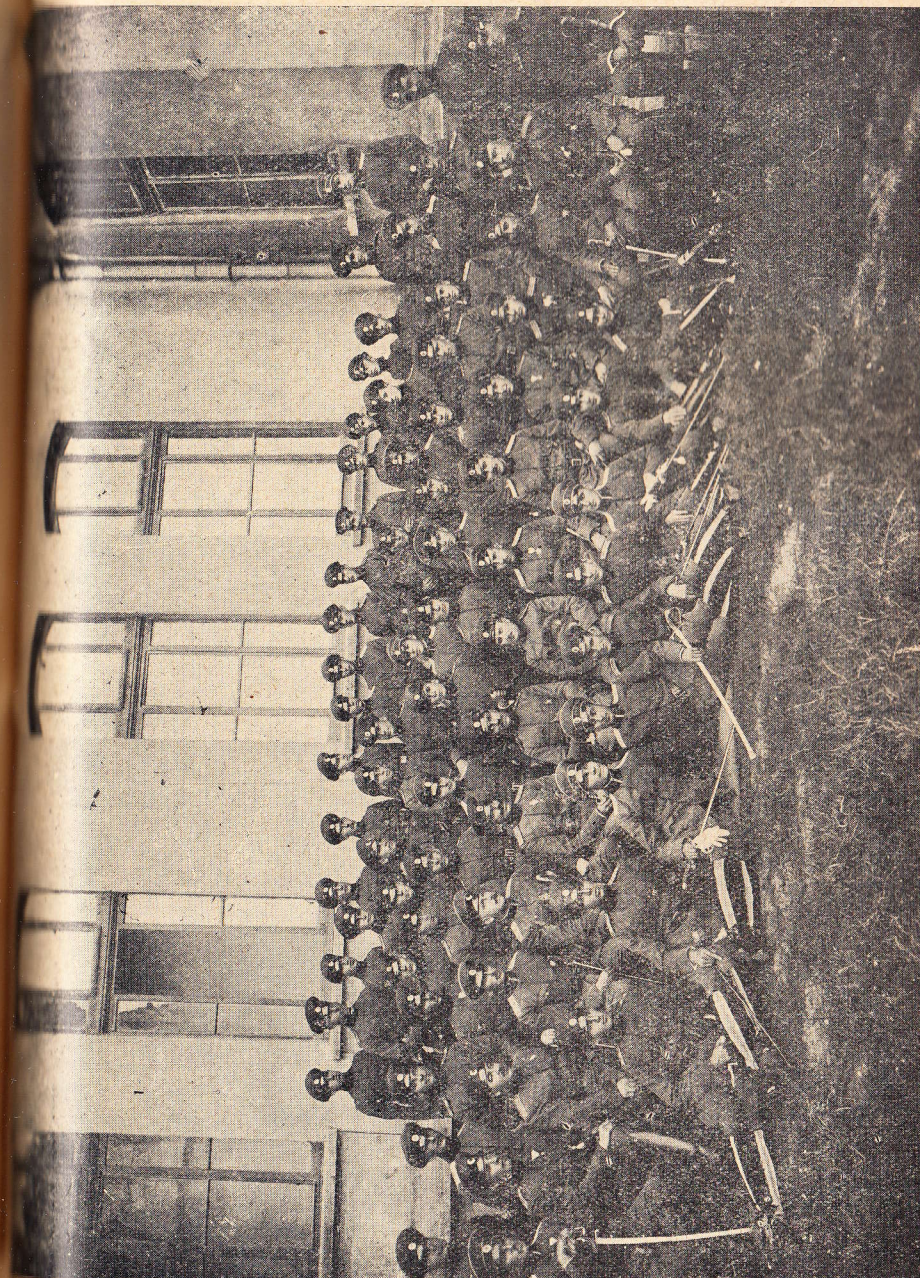
На 3-и януарий 1924 година завършили картечния курсъ 33 офицера, а на 25. с. м. се явили за следване същия курсъ други 34 души офицери. Учебната рота, формирана къмъ училището за лѣтни занятия излѣзла на бивакъ въ околността на с. Горна-Баня за да произведе тамъ своитъ лѣтни занятия.

Лѣтнитъ занятия съ юнкеритъ презъ лѣтото на 1924 г. били преминати въ околността на с. Горна-Баня отъ 4. VIII. до 29. VIII.

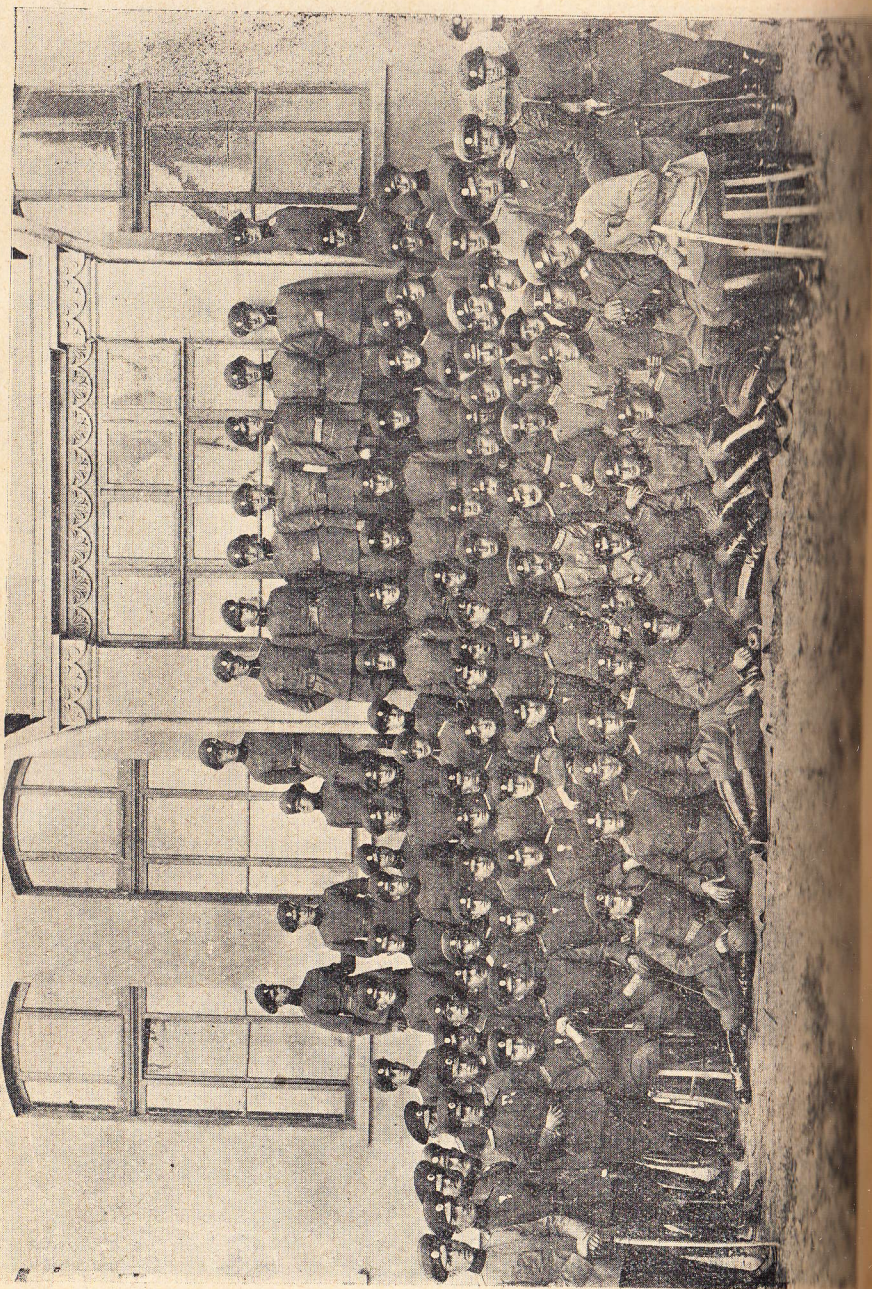
Съ Царската заповѣдь № 37 отъ 6-и септемврий били повишени въ чинъ Подпоручикъ свършилитъ успѣшно курса на Военното училище юнкери отъ 43 випускъ.

Презъ 1924 година билъ представенъ и отъ 4. X. одобренъ новъ Правилникъ, споредъ който, като крайната цель за достигане за строевото образование била:

- а) Да даде на юнкера необходимата сръчностъ по използване на бойнитъ сръдства.
- б) Да осигури практическото приложение на знанието по възпитанието и обучението на войника
- в) Да го научи да прилага принципитъ на военното изкуство, съгласно съществуващитъ правилници. Също се даватъ ръководни начала за строевото образование.

43-й випускъ — 6. IX, 1924 г.

44-й випускъ — 12, IX, 1925 г.

Материалътъ, който трѣбвало да се премине билъ опредѣлянъ отъ специална програма за строевитѣ занятия.

Целитѣ за достигане за отдѣлнитѣ курсове, въ сравнение съ предвидения Правилникъ били по ограничени за I и II курсъ (младшия и срѣдния класъ).

Презъ същата година влѣзълъ въ действие и новия Правилникъ за О. Д. П. часть II — пехотата въ боя и проекто-правилника.

И презъ учебната 1924/25 година класнитѣ и строеви занятия започнали на 1. X. Зимнитѣ строеви занятия били водени както предидущата година.

Постѣпили 103 юнкери отъ 46 випускъ на 8. IX.

Юнкеритѣ отъ 45 випускъ били разпредѣлени презъ тази учебна година по специалнитѣ родове оружия както следва: 12 души за конницата, 10 души за артилерията и 64 души за пехотата.

Лѣтнитѣ занятия били произведени въ околността на село Банки, кждето училището било установено на лагеръ отъ 17-и юлий до 27-и августъ 1925 година.

На училищния плацъ на 12-и септемврий положили кледва юнкеритѣ отъ 2-а рота — 46 випускъ на брой 85 души.

Въ първи офицерски чинъ съ Царска заповѣдь № 23 отъ 12-й септемврий 1929 г. били повишени 65 порт.-юнкери отъ 44 випускъ.

* * *

Зимнитѣ строеви занятия презъ 1925/26 година били започнати на 1-й октомврий. На I. IX. били приети 113 юнкери — 47 випускъ.

Зимнитѣ и лѣтни строеви занятия били преминати по установения за целъта планъ.

Лѣтнитѣ занятия били произведени въ околността на с. Банки, кждето училището било на лагеръ отъ 15-й юлий до 29 августъ; тѣ завършили съ походъ съ тактически учения при маршрутъ с. Банки — с. Златуша — гр. Брѣзникъ — с. Мещица — с. Перникъ — с. Владая — гр. София отъ 25-й до 29-й августъ.

Тази година били произведени съ Царска заповѣдь № 17 отъ 16-й септемврий 1926 год. въ чинъ Подпоручикъ порт.-юнкеритѣ отъ 45 випускъ на брой 86 души. Производството на този випускъ, нареченъ 45 Шуменски випускъ било извършено въ гр. Шуменъ, кждето порт.-юнкеритѣ взели участие въ учението на Шуменския гарнизонъ.

Въ началото на 1926/27 учебна година били приети 102 младежи за юнкери и зачислени въ 3-а рота — 48 випускъ.

Юнкеритѣ отъ 2-а рота — 47 випускъ по установения начинъ били разпредѣлени по родове оружия така:

За пехотинци	— 57 души
За артилеристи	— 20 „
За кавалеристи	— 20 „
За пионери	— 6 „

Лѣтнитѣ занятия училището произвело отъ 28 юлий до 28 августъ въ околноститѣ на с. Банки — гр. Брѣзникъ кждето било разположено презъ това време на бивакъ. Тѣзи занятия то завършило като билъ произведенъ походъ съ тактическо учение съ маршрутъ с. Банки — с. Мало Бучино — с. Голѣмо Бучино — с. Владая — с. Княжево — гр. София.

Производство. Съ Царска заповѣдь № 17 отъ 3. X. 1927 г. били повишени въ първи офицерски чинъ порт.-юнкеритѣ отъ 46 випускъ на брой 93 души.

Строевитѣ занятия презъ 1927/28 учебна година започнали на 1. X. Тѣ били водени по сѣщия начинъ, както и презъ предидущата година.

Били приети 117 юнкери — 49 випускъ и зачислени отъ 8. IX. въ I курсъ. По нареждане отъ Щаба на Армията 48 випускъ билъ разпредѣленъ: 53 пехота, 11 конница, 24 артилерия и 8 пионери.

Строевия прегледъ на младежитѣ войници билъ направенъ отъ дружинния командиръ отъ 11 до 13 юний 1928 г. Резултата билъ напълно задоволителенъ.

Лѣтнитѣ занятия били прсизведени отъ 15. VII. до 18. VIII. въ околноститѣ на с. Банки, гдето училището е било на лагеръ.

1-а порт.-юнкерска рота 47-й випускъ взелъ участие въ Царскитѣ маневри около Шипка.

Тукъ били произведени 95 порт.-юнкери въ чинъ Подпоручикъ. На випуска било дадено името „Шипченски“.

Отъ 1. II. 1928 год. била открита при пех. учебна рота „Школа за канд.-подофицери“. Постѣпили 58 войници (пехотинци, артилеристи, кавалеристи и пионери).

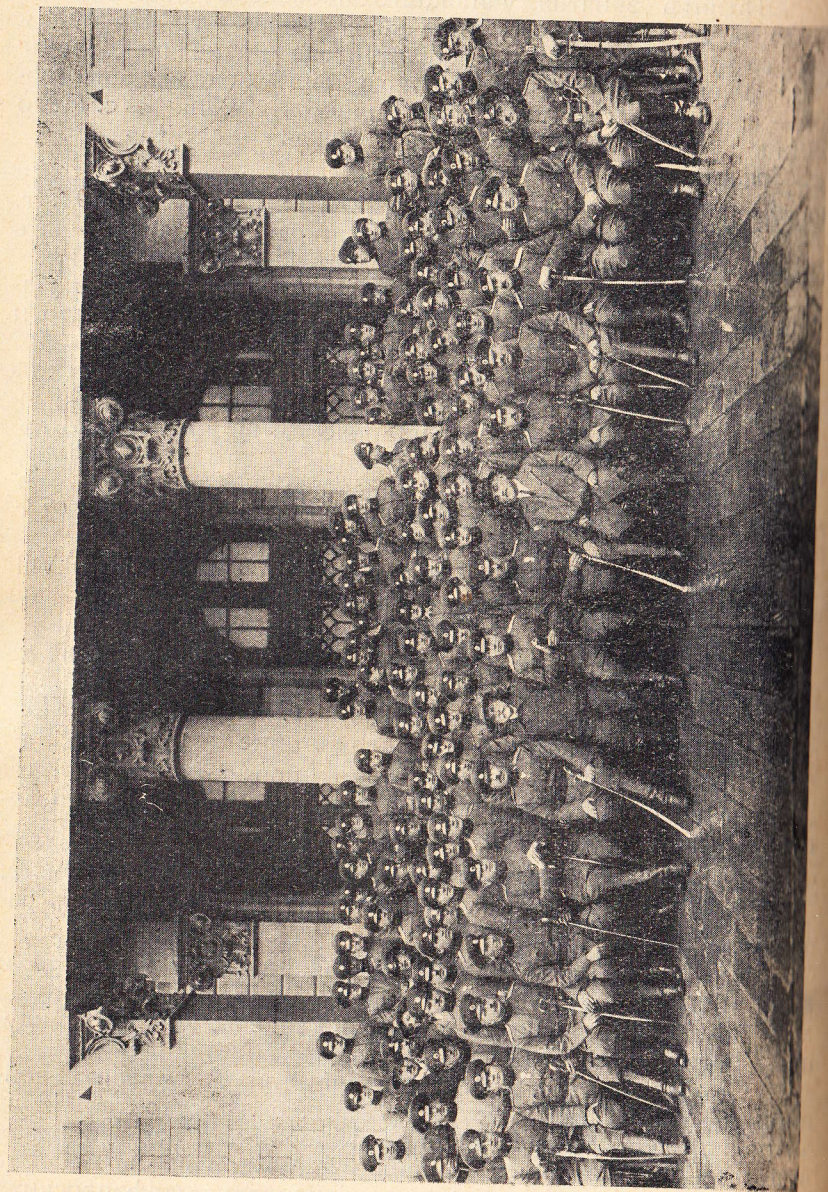
Зименъ периодъ. Презъ учебната 1928/29 год. занятията, както строевитѣ, така и учебнитѣ сѣ започнали на 1. X.

Били приети на 8. IX. 128 юнкери — 50 випускъ и били зачислени въ I курсъ.

Зимнитѣ строеви занятия били водени, както предидущата учебна година.

Съ целъ да има достатъчно учители за младитѣ войници отъ 1. X. 1928 г. до 1. II 1929 г. била открита Школа за подготовка на кандидатъ-подофицери подъ общото рководство на дружинния командиръ. Материяла за школата билъ взетъ отъ Правилника за кандидатъ-подофицерскитѣ школи.

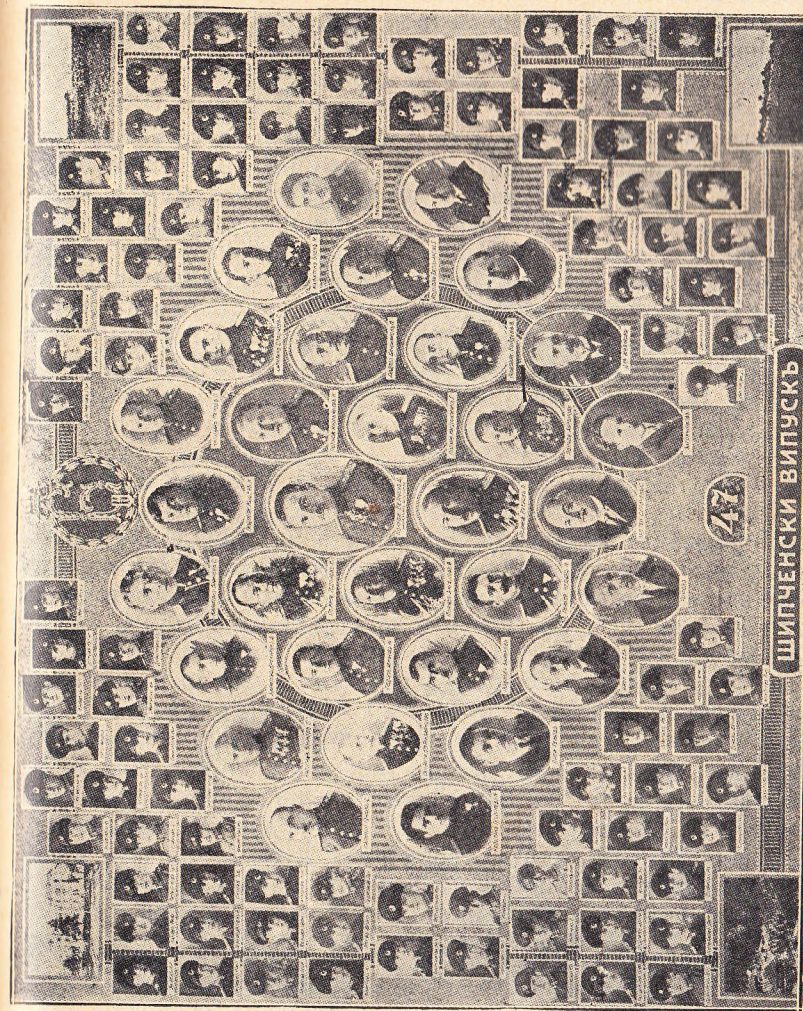
Презъ зимата, съ цель да се съвършенстватъ офицеритѣ въ своята подготовка и за да се обединятъ възгледоветѣ имъ по разнитѣ тактически въпроси въ периода отъ

46-й випускъ — 3. X. 1927 г.

15. X. до 15. IV. били водени следнитѣ занятия съ всички офицери подъ ръководството на командира на юнкерската дружина, а при отсъствие отъ инспектора на класоветѣ.

1. Всѣки понедѣльникъ 8.30—12.30 часа тактически: задачи.

2. Отъ 1. III. до 15. IV въ времето опредѣлено за тактически задачи — военна игра подъ ръководството на н-ка на училището.

3. Два пжти въ месеца беседи (темитѣ били по изборъ).

4. Прегледъ на чуждия военненъ печатъ единъ пжтъ въ месеца.

5. Всѣки четвъртъкъ отъ 8.30—10.30 езда.

6. Всѣки петъкъ отъ 8.30 ч. — 9.30 ч. фехтовка съ взводнитѣ командири.

По подготовката на войнишкитѣ подѣления и съ огледъ на особенноститѣ на службата въ училището били дадени подробни указания за пехотния, пионерния, артилерийския и кавалерийския отдѣли.

* * *

Физическа подготовка съ офицеритѣ.

Съ цель офицеритѣ да се запознаятъ съ новитѣ методи на физическото възпитание е билъ устроенъ курсъ, който е билъ преминатъ отъ всички училищни офицери раздѣлени на две групи (старши и младши офицери). Работата въ курса е започнала на 1. IV., като всѣка срѣда отъ 8 до 9 часа се обучавали старшитѣ офицери, а всѣки петъкъ отъ 8-9 ч. младшитѣ. Материяла билъ преминатъ въ 2 учебни часа.

Презъ времето отъ 1923 до 1928 год. опита и поукитѣ отъ войнитѣ били канализирани и почти всички правилници, които урегулирали службата въ всичкитѣ ѝ отрасли били издадени отъ Щаба на Армията. Съ цель да се съобрази напълно и програмата на училището съ тѣхъ, се наложило, Началника на сжщото. да назначи една 10 членна комисия подъ председателството на помощника на Началника на у-то съ задача: а) да прегледа учебнитѣ програми по разнитѣ дисциплини и установи коя материя трѣбва да остане да се преминава и за въ бждаще, коя да се изхвърли и коя да се премине въ съкратенъ видъ. б) да прегледа по отдѣлно сжществующитѣ учебници и записки и споредъ казанитѣ корегирани програми да отбележи кое да се изхвърли, съкрати, премине въ диаграми, въ показъ въ кабинета и пр.

При решение на въпроситѣ било поржчано комисията да има предъ видъ цельта на подготовката на възпитаницитѣ и необходимостта да се съкрати въ рамкитѣ на възможното и полезното сухата теория, за да спечели време за практическата дейностъ по разнитѣ дисциплини и за възпитанието и самовъзпитанието.

Летенъ периодъ.

Съ цель да произведатъ лѣтнитѣ си занятия при по разноразнобразна мѣстностъ и да се закрепятъ още повече физически и душевно възпитаницитѣ, всичкитѣ подѣления отъ училището излѣзли на 1 юлий на лагеръ, въ района на мѣнастиря „Св. Троица“, на 5 клм. ю. з. отъ с. Банки.

Строевитѣ занятия презъ този периодъ били водени съ всички подѣления отъ 2 юлий до 29 августъ.

Походи.

За провѣрка готовността на юнкерската дружина, за бързо подготвяне и трѣгане и нейната издрѣжливостъ въ продължителни и бързи движения, за провѣрка командната дейностъ на командиритѣ и възпитаницитѣ при походы и разнитѣ фази на боя, за провѣрка правилността и срѣчността въ движението и действието на взводоветѣ и отдѣленията въ тѣзи фази, съ *юнкерската дружина* презъ лагерния периодъ били извършени редъ походи съ бой* къмъ Перникъ, Кръстатото дърво, Попова глава, Мечи камъкъ и пр. Ставането било често по трѣвога и въ различно време.

Производство.

На 6-й септемврий при развалинитѣ на стария престолень градъ Преславъ, Негово Величество Царя благоволилъ да произведе въ първи офицерски чинъ, порт-юнкеритѣ отъ 1-а рота — 48 випускъ на брой 92 човѣка. Това производство било оформено съ Царска заповѣдь № 12 отъ 6. IX 1929 год.

На производството Негово Величество казалъ:

„Драги Господа, Радвамъ се, че можахъ да дойда при Васъ и тукъ на туй историческо мѣсто лично да ви поздравя съ производство въ първи офицерски чинъ.

Господа, похвална е идеята на Вашитѣ началници да Ви доведатъ въ старата българска столица Преславъ, тукъ кждето преди хиляди години сж се ковали сждбинитѣ на българския народъ.

Тукъ великанитѣ на нашето историческо минало, преследвайки неуклонно една идея — създаване на свободна независима българска държава, благодарение на своята твърдостъ, постоянство, енергия и преданностъ къмъ народа си успѣха да преодолеятъ всичко и да турятъ основитѣ на една национална българска държава.

Господа, дано духътъ и качествата на древнитѣ българци станатъ присжци и Вамъ, присжци на Вашия 48 Преславски випускъ, както ще се нарича отъ днесъ нататъкъ и нека всѣки единъ отъ Васъ при споменъ за онова славно минало да направи отъ сърдцето си огнище, въ което да съхранява онзи свещенъ огънь, който възпламенява душитѣ, буди волитѣ и който обединява усилията за преданна и самоотвержена дейностъ за благо на народа.

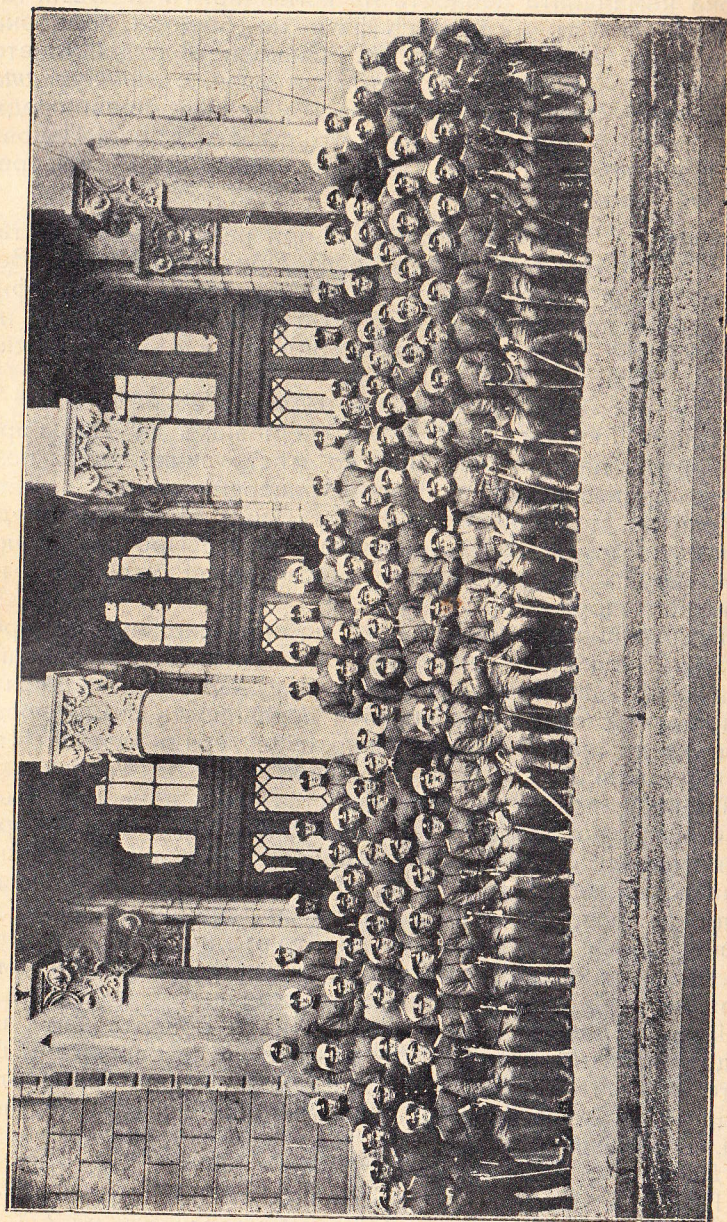
Преизпълнени съ тази любовъ къмъ родната земя, азъ твърдо вѣрвамъ, че вие лесно можете да се справите и ще носите трудната тежка и пълна съ отговорностъ, но благородна служба на офицера и достойно ще изпълните дълга си къмъ България.

Да живѣе България, Ура“...

Презъ учебната 1929/30 година зимнитѣ занятия, съ всички подѣления на училището, били започнати на 2. X. съ молебень и завършени на 15. V.

Презъ сжщия периодъ били отдѣлени:

1. Една седмица за зименъ походъ.
2. По 10 дни за коледна и великденска ваканции.

48-й Преславски випускъ — 6. IX. 1929 г.

3. 30 дни за полугодишни изпити.
4. 30 дни за годишни изпити.
5. Една седмица за трудова.

Методъ. Заслужава да се отбележи метода на работата, препоръчанъ на преподавателитѣ отъ Н-ка на у-то.

Цель: а) да дадатъ на възпитаницитѣ кратки, но твърдо усвоени още въ класъ знания; б) да обучатъ възпитаницитѣ да прилагатъ добититѣ отъ приложенъ характеръ знания и бързо и правилно въ частенъ случай да се ориентиратъ, да умеятъ да предаватъ сръчно и съ вещина на своитѣ подчинени части и войници както едниѣ така и другитѣ познания; в) да развиятъ интелектуалнитѣ имъ и волеви способности, като самостоятелностъ и починъ въ работата, съобразителностъ, твърда логика, ясенъ и убедителенъ стилъ, паметъ, умение да се отдѣли важното отъ маловажното и умение да организиратъ умствения си трудъ

Тази двойствена, но точно опредѣлена цель, била наложена стъ особенитѣ условия на нашата военна школа и преди всичко отъ необходимостта да готви за бой и за война *смѣли и решителни водачи*, а за мирно време *сръчни и изкустни инструктори* на войсковитѣ части.

Наистина нормално и въ повечето случаи на бждащитѣ водачи ще се наложи да работятъ при *най-тежка психична* обстановка на война и въ *най-труднитѣ* и сложни педагогични условия въ мирно време.

Това положение изисквало, да се преподаватъ на възпитаницитѣ макаръ и *малко*, но *твърдо внушени знания*, които той да усвои напълно и основно.

Качеството му на водачъ пъкъ изисквало да притежава умението да прилага безъ колебание на война имеющитѣ се у него знания, при разчитѣ случаи на бойната обстановка, а въ мирно време — къмъ разнитѣ обекти на педагогичната му дейностъ — умение което ще достигне чрезъ привикване къмъ *активенъ трудовъ методъ на работа*.

Крайно многото знания, които днешната военна наука и техника предлагатъ на военния отъ една страна и краткото време, съ което се разполага, за да му се предадатъ, особено въ училището, налагатъ да се даде предпочитане тамъ, гдето е възможно, на нагледния начинъ на преподаване. Чрезъ него освенъ, че ще се спечели време за отвлеченитѣ военни въпроси, но още и ще се разтовари паметта, ума и, въобще, съзнанието на юнкера отъ лишенъ баластъ и така запазятъ тия му способности всѣкога свежи и бодри.

При бойната обстановка и най-просвѣтения не ще бжде сръченъ водачъ, ако не обладава покрай другото *решителностъ, стремѣжъ къмъ самостоятелно действие и проявление на починъ* — качества, които трѣбва да се добиятъ още отъ

ученическата скамейка, като се поставя юнкера по-често въ положение да взема самъ решения, да дохажда самъ до последни заключения по известни въпроси, да разпредѣля въ известни рамки самъ труда и времето си, да си поставя самъ задачи за изпълнение и пр.

Най-после качествата му на бъдещъ инструкторъ налагатъ, щото юнкера да се поставя въ положение да свиква съ обстановката на войсковата частъ, съ бъдация си обектъ на възпитание и обучение — войника т. е. да бжде по-често и презъ зимния периодъ въ срѣдата на войсковата частъ, каквито сж показнитѣ части, въ които той ще добие свобода и сигурностъ въ държане и способностъ да господствува въ обстановката на сжщитѣ части, безъ да се превншава важността на нѣкои отъ тѣхъ, за да не се разстрои общата хармония въ достигане крайната целъ на подготовката.

Всѣки преподавателъ требвало при преподаване и усвояване на разнитѣ дисциплини да прилага *разказа*, който да се подпомага широко отъ *показа* на оржжия, схеми, диаграми и въобще всички помагала, намиращи се въ кабинетитѣ и вънъ отъ тѣхъ. Паралелно съ *разказа* трѣбвало да се използва за добиване на знания и *самостоятелно изучаване* отъ страна на възпитаницитѣ на точно зададени въпроси по разни посочени източници, учебници и пр., а така сжщо и *разказа* отъ трети лица въ видъ на устроени научни спорове, конференции и беседи.

Добититѣ отъ юнкера по какъвто и да било начинъ знания най-после трѣбвало да бждатъ така усвоени, щото да може умѣло да бждатъ приложени въ конкретни случаи. Безъ това условие трѣбва да се каже, повторно, че нѣма знание и че времето, употребено за такова теоритично знание е бѣзвъзвратно изгубено.

При разказа. Преподавателтъ трѣбвало да се ръководи отъ следното:

Да се стареа: а) да предаде живо въпроса като влага по-вече въодушевление въ работата си и възбуди повече интересъ и чувство у възпитаницитѣ;

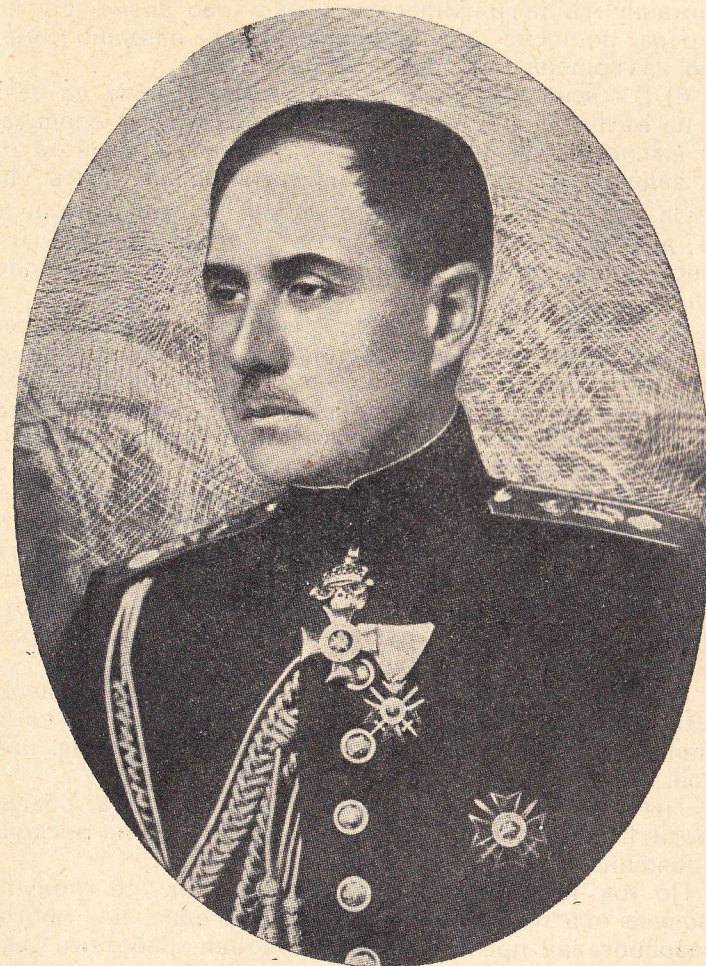
б) да не бжде много дълъгъ; да бжде съ ясно поставени цели, кратко обясняванъ съ думи, осветлявани съ схеми, диаграми, карти, модели, конкретно разработени примѣри и пр.

в) Всѣки *разказъ* да се свършва съ кратки разисквания отъ страна на възпитаницитѣ върху точно поставенъ въпросъ съ целъ да се раздвижи мисълта на училищнитѣ и се подтикне къмъ лична работа.

При самостоятелно изучаване на точно зададени въпроси и разкази отъ трети лица въ видъ на разисквания и конференции, преподавателтъ трѣбвало да се ръководи отъ следното:

а) да използва тоя начинъ въ края на всѣки урокъ всѣкога паралелно съ *разказа*, макаръ и за най-кратко време, когато условията позволяватъ това.

б) Да поставя точно и ясно въпроситѣ или да изисква отъ възпитаницитѣ сами да поставятъ такива въпроси, които желаятъ да имъ се разяснятъ.

Генералъ-Майоръ Йововъ.

в) Всѣко разискване (конференция и беседа) трѣбва да свършва задължително съ заключителното мнение на преподавателя.

г) Разнитѣ въпроси трѣбва да се излагатъ отъ възпитаницитѣ устно или писмено по желание отъ преподавателя, но всѣкога въ точно опредѣлени време и рамки на изложение.

При обучението юнкеритѣ да прилагатъ добититѣ знания.

Преподавателятъ трѣбвало да се ръководи отъ следното:

а) Първоначално самъ да покаже по какъвъ начинъ става прилагането на знанията, а по-късно да застави сами възпитаницитѣ да ги прилагатъ — на първо време съ негова подкрепа, по-после да преминатъ къмъ напълно самостоятелно извършена отъ тѣхъ работа.

б) Въ всички случай първоначално трѣбва да се задаватъ на възпитаницитѣ конкретни задания отъ преподавателя, а по-късно да се заставятъ възпитаницитѣ сами да съставятъ задания и да прилагатъ известни знания къмъ тѣхъ.

За успѣха на обучението всѣки преподавателъ трѣбвало да *организира* своята работа *предварително* и най-главно, да *разпредѣли материала*, който ще преподава по задания.

Въ всѣко задание да се виждатъ основнитѣ въпроси които ще се разучатъ всестранно презъ месеца, работитѣ, които ще извърши той лично, продължителността на времето за изпълнение на всѣка работа, начина по който ще се извърши работата, пособията, които ще се използватъ (учебници, помагала, диаграми, чертежи и пр.).

Основнитѣ и главни въпроси не били смѣсвани съ второстепеннитѣ, за да не се замѣглява същността на материала, около които трѣбвало да се напластватъ всички други въпроси. Това обстоятелство било особено важно, то трѣбвало да се съблуди безусловно, защото известно е, че безъ него не ще може да се схване правилно и пълно каквото и да бѣде човѣшко знание.

Въ общата тактика, безъ особена изкуственностъ, всички въпроси могатъ да се групиратъ около следнитѣ главни въпроси — упражнения: походни движения, почивки и бой.

Тия главни и съществени въпроси пъкъ обхващатъ въпроситѣ около подготовката и извършването на тия действия и положения.

По тоя начинъ, за всѣка дисциплина се получавали не повече отъ 6 до 10 задания, т. е. по едно, най-много две, за разработване презъ течение на всѣки работенъ месецъ.

При водене на следобеднитѣ занятия, освенъ гореказаното, служили за ръководство и указанията, дадени вече презъ 1929 г. година.

Задачата, която била поставена на преподавателитѣ и училищнитѣ офицери била: въ рамкитѣ на опредѣленитѣ часове и придържайки се въ изложениия методъ на работа да

преподаватъ предвидения материалъ, като заставятъ юнкеритѣ да го усвоятъ съзнателно и така да се достигнатъ поставенитѣ цели.

Школа за кандидатъ подофицери. За да има достатъчно подготвени отдѣлѣонни командири въ подѣленията училището отъ 1. X. 1929 год до 1. II 1930 год. при учебната рота била открита „школа за Кандидатъ-подофицери“.

Поставената целъ била да се дадатъ пълни познания и създаде умѣние за умѣло командване и водене отдѣленията, да се всади и развие въ тѣхъ педагогически похватъ и началнически тактъ, нуждни за учителя на младия войникъ. при обучението и възпитанието на последния, да се готвятъ сръчни, самостоятелни и самодейни канд.-подофицери за командири на пехотни (л-картечни и ударни), т. картечни, минохвъргачни, пех.-оръжейни и свѣрзочни отдѣления и съответни такива за артилерията, конницата и пионеритѣ.

Материяла и метода били съобразени съ Правилника за кандидатъ-подофицерската школа.

На 8. II. 1930 г. Школата била завършена, следъ което школницитѣ били произведени въ чинъ „ефрейторъ“ предъ цѣлото училище съ подходящи напѣтствия отъ Началника на училището.

Занятия съ офицеритѣ. Презъ този периодъ били водени занятия и съ офицеритѣ отъ училището. Целъта била: а) да се усъвършенства тактическата, физическата и др. подготовки на офицеритѣ, б) да се дойде до еднакво разбиране и прилагане въ училищната практика на въпроси отъ морално естество отъ страна на съжитѣ, в) да се обрисова и да имъ се даде една достатъчно пълна картина за важнитѣ моменти отъ свѣтовната война, моменти, въ които се съсрещаватъ по-голѣмитѣ събития отъ нея; г) да се даде на офицеритѣ възможностъ да бждатъ въ течение на научната мисль въ чужбина.

Физическа подготовка. Съ целъ да се създадатъ навици при физическата подготовка на възпитаницитѣ упражненията били водени ежедневно и настойчиво макаръ и за кратко (10 ч. 20 м. до 10 ч. 55 м. всѣки делниченъ день). Тия упражнения обхващали лека атлетика, машини и други игри, и специални упражнения. Тѣ били извършвани на открито, освенъ при дъждъ, снѣгъ и температура по-долу отъ 15° R, като въ такива случай били правени въ коридоритѣ, но при отворени прозорци.

Тревога. На 15 мартъ въ 3 ч. била произведена отъ Началника на училището тревога, която била извършена съ достатъчна готовностъ, съ голѣма бодростъ и достатъчна бързина отъ страна на възпитаницитѣ и командния персоналъ, за което имъ била изказана благодарностъ отъ името на службата.

Лѣтенъ периодъ. Лѣтнитѣ занятия презъ тази година били произведени както и презъ миналата, въ околноститѣ на мѣнастиря „Св. Троица“, кждето всичкитѣ подѣления на училището били на лагеръ отъ 4 юлий до 29 августъ. Занятията били водени въ духътъ на предишната програма за лѣтнитѣ занятия. Дадени били подробни указания по ръководството и метода за единичната подготовка, за подготовката на отдѣлението и взвода. Времето отъ 23-и до 28-и августъ било опредѣлено за учения съ рота и усиленa дружина, като съ тия учения се целило да се покаже мѣстото на по-малкитѣ единици — боеца, отдѣлението и взвода — въ ротитѣ и дружинитѣ, както и да се даде отчасти практика въ командване на командния персоналъ отъ училището. Възъ основа на общия планъ командиритѣ на подѣленията разработили подробни планове, отъ които се вижда какъ съ разпредѣлили материала презъ времето, съ което разполагатъ по седмици, кога и какъ ще преминатъ разнитѣ занятия и пр.

При съставянето на проектитѣ за отдѣлнитѣ занятия не било прибѣгвано до дълги разписания, а било давано предпочитание на графическитѣ изложения съ кратки бележки въ страни на скицата. Техниката на изпълнението била въодушевявана всѣкога отъ тактическата идея.

Юнкерски авиаторски взводъ. Юнкерския авиаторски взводъ произвелъ лѣтнитѣ си занятия отъ 4 юлий до 29 августъ въ гр. Казанлъкъ. Върналъ се на 30 августъ.

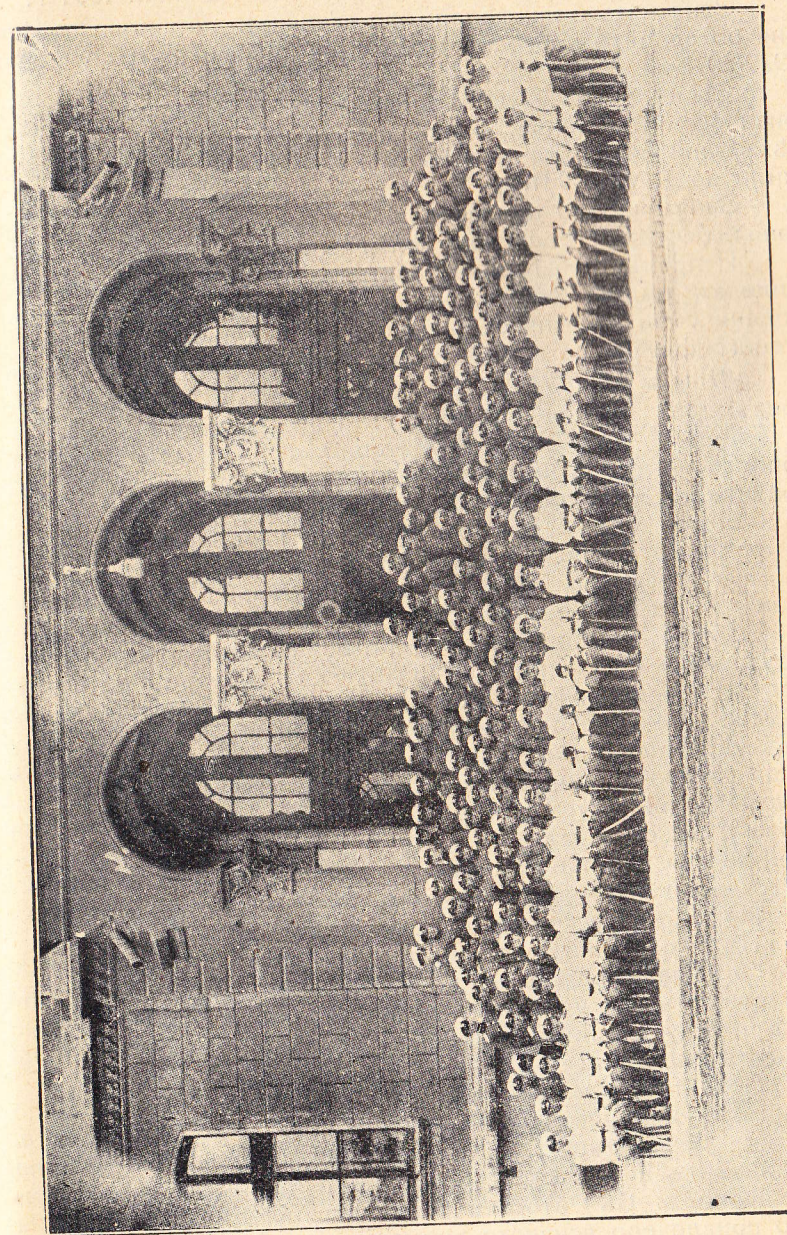
Двустраненъ манѡвъръ. На 14 августъ съ цель да се провърби а) готовността на юнкерската дружина въ бързо подготвяне и извършване на походно движение; б) командната дейность на офицеритѣ и възпитаницитѣ въ фазитѣ на атаката и отбраната, а сжщо и техническата подготовка на подѣленията въ сжщитѣ фази, билъ извършенъ двустраненъ манѡвъръ въ посока Владая—Горна-Баня—Мѣнастиря „Св. Троица“.

Походъ. Отъ 25. VIII. билъ извършенъ походъ въ посока — Църква — Крапецъ — Ярлово — Бистрица — София.

Поставената цель била: 1. да се създаде практика за ръководна и командна дейность на началническия персоналъ и командна за възпитаницитѣ предимно отъ последния класъ. 2. да се усвършенствуватъ изпълнителитѣ въ техниката на охранителната служба, атаката и отбраната и 3. Да се приучатъ всички въ бързо и продължително движение.

Производство. На 6-й септемврий въ двора на училището Министра на войната, съ *Височайше пълномощие*, поздравилъ съ повишение въ първи офицерски чинъ, порт-юнкеритѣ отъ 1-а рота (49 випускъ, на брой 112). Производството имъ било оформено съ Царска заповѣдь № 18 отъ 6.IX.1930 г.

На 9 септемврий младитѣ подпоручици заминали по частитѣ изпратени отъ Началника на училището съ напжтствени думи.

49-й Витошки випускъ — 6. IX. 1930 г.

Зименъ периодъ. Презъ учебната 1930/31 год. зимните строеви занятия били започнати следъ традиционния молебенъ, на 1 октомврий 1930 г. и траяли до 15 юний 1931 г.

Занятията били водени съ всичкитъ училищни подѣления по сжщата програма и методъ, както и презъ учебната 1929/30 г.

Съ цель да се усъвършенствува тактическата, морална, физическа и техническа подготовки на подофицеритъ, съ тѣхъ били започнати занятия отъ 1. XI. 1930 год., като продължили до 1 VII. 1931 г.

Занятия били произведени по решаване тактически задания, беседи, стрелкова и физическа подготовки.

И презъ тази година занятията съ офицеритъ продължили въ сжщия обемъ, както и презъ предната година. Водени били занятия съ желающитъ училищни офицери по стенография и по езицитъ френски, италиански и нѣмски.

Лѣтенъ периодъ. 1931 г. Периода за лѣтнитъ занятия презъ тази година траялъ отъ 4 до 29 юлий.

Целитъ на занятията, материала, разпредѣлението на времето и метода на работата били сжщитъ както и презъ предидущата година.

Днитъ отъ 23 до 28 августъ били опредѣлени за занятия съ рота и усиленa дружина.

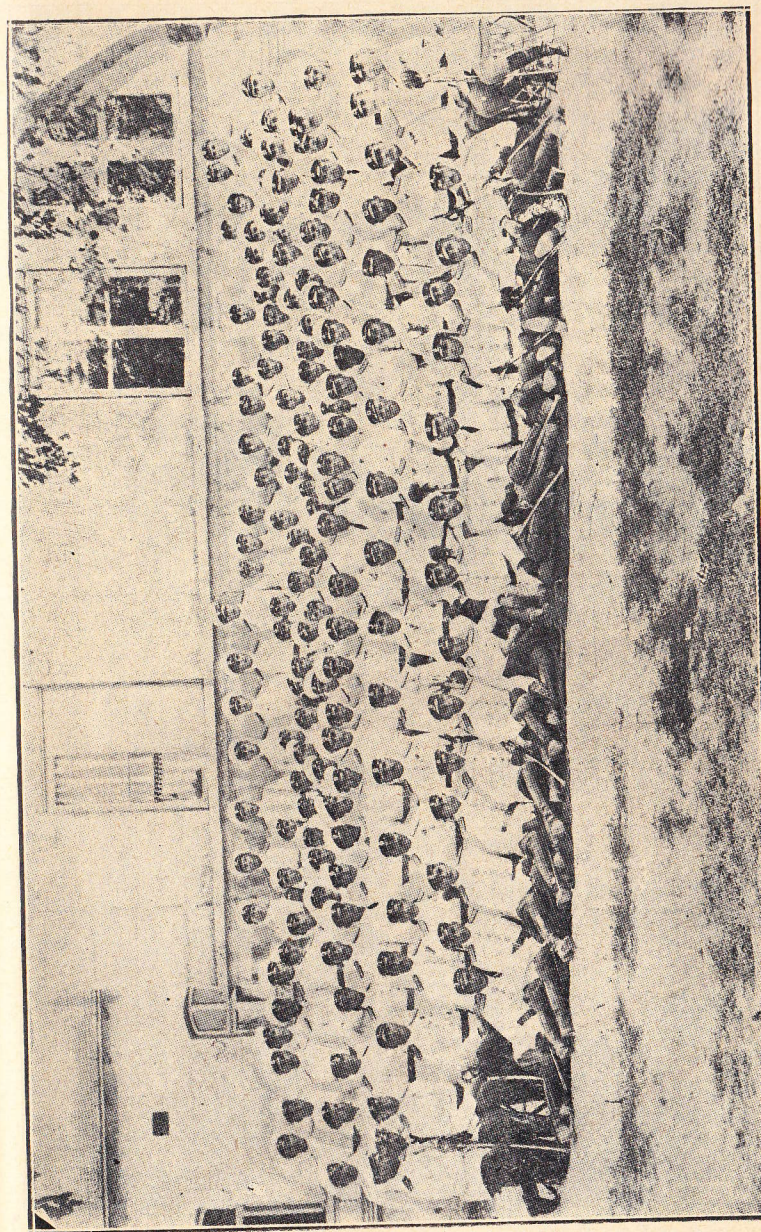
За да се види общата връзка, която сжществувала въ разнитъ отдѣли на подготовката, — като приближаване, атака съ ударъ, проникване въ противниковото разположение, разузнаване съ разнитъ органи и пр. въ районитъ на ротитъ отъ ржководителитъ били създадени *учебни тактически полета*, на които произвеждали показнитъ си учения. Другитъ упражнения били произвеждани на друга мѣстность, за да свикватъ юнкеритъ съ разнитъ теренни форми и да приспособяватъ усвоенитъ въ показнитъ учения норми при разна мѣстность.

На тия учебни тактически полета били отбелязани съ постоянни и ясно забележителни знаци действителнитъ разстояния и били устроени действителнитъ връзки.

По този начинъ, покрай ползата, че се виждала свързката по цѣлата подготовка, но на възпитаницитъ била давана възможность да усвоятъ нормитъ въ разстоянията, междинитъ между разнитъ елементи и органи и фронтоветъ на бойнитъ елементи.

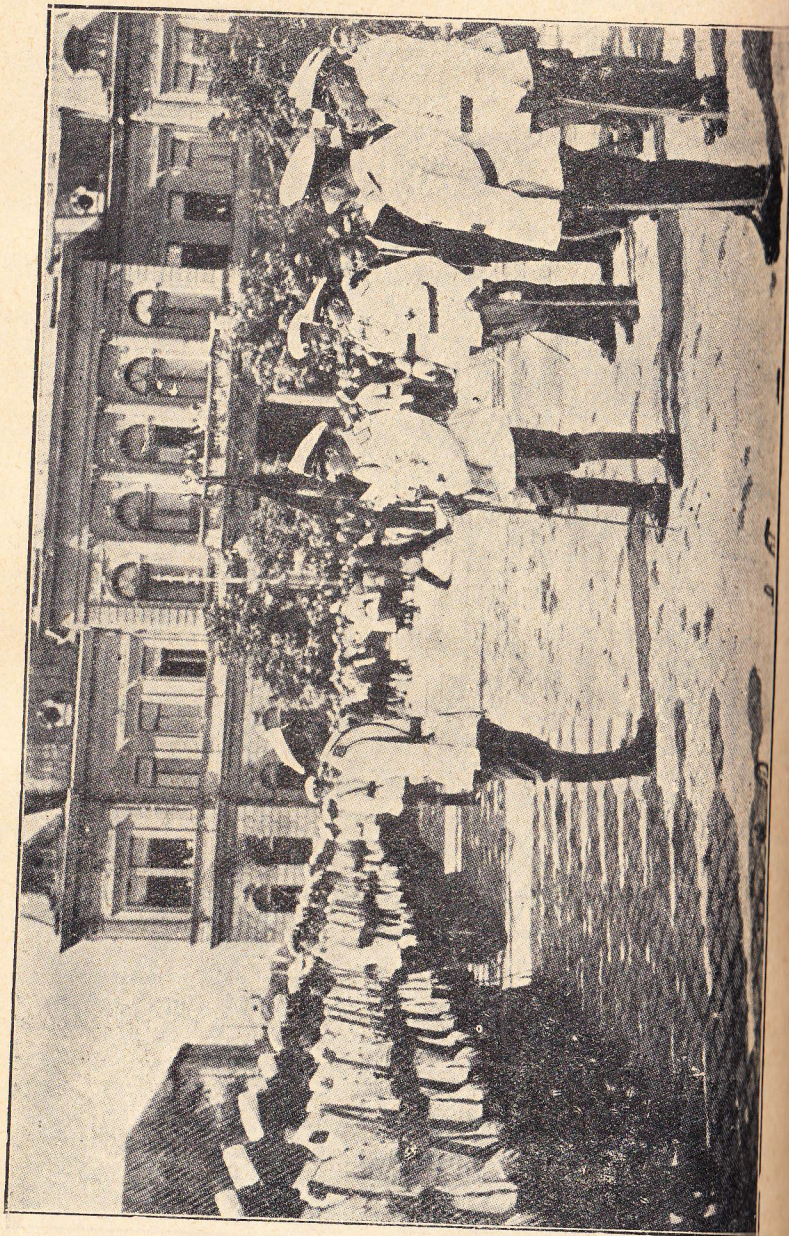
Подготовката на всички подѣления била водена по начинъ, че били усвоявани нагледно, както метода на работа, така и безпогрѣшно и съзнателно постановленията на правилницитъ и учебнитъ дисциплини, преминати презъ зимния периодъ. Въ втората половина на лѣтнитъ занятия било привлечено всичкото внимание на обучателитъ и обучаемитъ върху *бързитъ, пълни и кратки заповѣди*.

Въ края на този периодъ били държани изпити по правилницитъ. Резултата билъ много добъръ.

50-й Дунавски випускъ — 6. IX. 1931 г.

Походи. Съ училищната дружина билъ извършенъ походъ къмъ Бръзникъ—Гължовци—Гургулятъ—София. По

Негово Величество Царъ Борисъ III повишава въ първи офицерски чинъ 50-й випускъ на 6. IX. 1931 г. въ гр. Русе.

хода продължилъ отъ 24 до 26 августъ. Освенъ посоченитѣ миналата година, била поставена още и целта възпитаницитѣ да се запознаятъ и съ лѣвия флангъ на Сливнишката позиция.

Тактическитѣ задания били съставени съ огледъ на действията на отряда на капитанъ Кисювъ и този на капитанъ Поповъ презъ ноемврий 1885 г.

Състава на училищната дружина билъ: 3 юнкерски роти, 1 карт. взводъ, 1 мхв. взводъ, 1 пех.-артилерийски взводъ, 1 артилерийски взводъ, 1 кочень взводъ, 1 свързочень взводъ, музикантски хоръ, домакински обозъ и една санитарна линейка. Общъ ръководителъ билъ Началника на училището.

Оценка. Изобщо по обучението и възпитанието презъ лѣтния периодъ били проявени голѣми усилия отъ началници, юнкери и войници, каквито усилия могли да вложатъ само хора, преданни на своя дългъ.

Поставенитѣ цели по обучението и възпитанието били постигнати напълно.

На 6 септемврий въ гр. Русе, Негово Величество благоволилъ лично да повиши въ първи офицерски чинъ порт.-юнкеритѣ отъ 1-а рота (50 випускъ, на брой 125 човѣка), чието производство било обявено съ Царска заповѣдь № 27 отъ 6. IX. 1931 г.

Отъ произведенитѣ подпоручици 73 били пехотинци, 20 артилеристи, 13 кавалеристи, 10 пионери и 10 авиатори.

Подпоручицитѣ отъ 50 Дунавски випускъ били откомандировани на 11 септемврий и на 12 септемврий заминали за новото си мѣстослужение.

Зименъ периодъ 1931/32 година. Строевитѣ занятия презъ учебната 1931/32 год. били започнати на 1. X., а зимния периодъ продължилъ до 15 май.

Презъ тази година се явили 478 кандидати, но били удобени 225. До конкурсъ били допуснати 238, отъ които издържали 133, а приети за юнкери 93. На 25. IX. тѣ постъпили и били зачислени въ трета рота, като 53 випускъ.

Занятията и презъ тази година били водени съ всички училищни подѣления по провѣрени и изпитанъ вече методъ и по сжщата програма, както презъ учебната 1930/31 год.

Занятията съ офицеритѣ, подофицеритѣ, Школата за кандидатъ-подофицери, съ старослужащитѣ войници и съ младитѣ войници били водени сжщо въ духътъ и обема на миналогодишнитѣ.

Лѣтенъ периодъ 1932 година. Лѣтния периодъ започналъ на 4 юлий, на която дата училището съ всичкитѣ си подѣления излѣзло на лагеръ въ околността на мѣнастиря „Св. Троица“; той продължилъ до 30 августъ, въ който день подѣленията се завърнали въ училището.

Целитъ на занятията, материала, разпредѣлението на времето и метода за работа били сжщитѣ, както презъ предната и по-предната години, съгласно „Програмата за строевитѣ занятия презъ учебната година въ Военното на Н. В. Училище (лѣтенъ периодъ“, издание 1931 година).

При подготовката на порт-юнкеритѣ като командири на взводове и роти, новото било всѣкога свързвано съ преминатия вече материалъ за боеца и командира на отдѣлението.

Контролтъ на ръководителя въ това отношение билъ усилянъ съ посрѣдници, назначавани при взводнитѣ и отдѣлнни началници, при отдѣлнитѣ бойци или другитѣ елементи отъ бойния редъ. За посрѣдници служили свободнитѣ порт-юнкери и юнкери, на които било възлагано да наблюдаватъ по-малкитѣ подѣления, като взематъ бележки и съобщаватъ последнитѣ на взводния или ротния командири, които отстранявали грѣшкитѣ и вадили заключения и поуки. По такъвъ начинъ юнкеритѣ се запознали косвенно и съ ролята на посрѣдника, което било отъ полза за бъдщата имъ инструкторска практика.

И тази година, днитѣ отъ 23 до 28. VIII. били определени за занятия съ рота и усилена дружина.

Юнкерския авиаторски взводъ и тази година прекаралъ лѣтнитѣ си занятия въ гр. Казанлъкъ.

Началникътъ на училището давалъ въ редица конференции указания по техническото прилагане на неизяснени отъ правилницитѣ моменти отъ разнитѣ фази на боя.

Отъ 25. до 27. априлъ билъ извършенъ походъ въ посока на Св. Троица—Батановци—Голо-Бърдо—Владая—София.

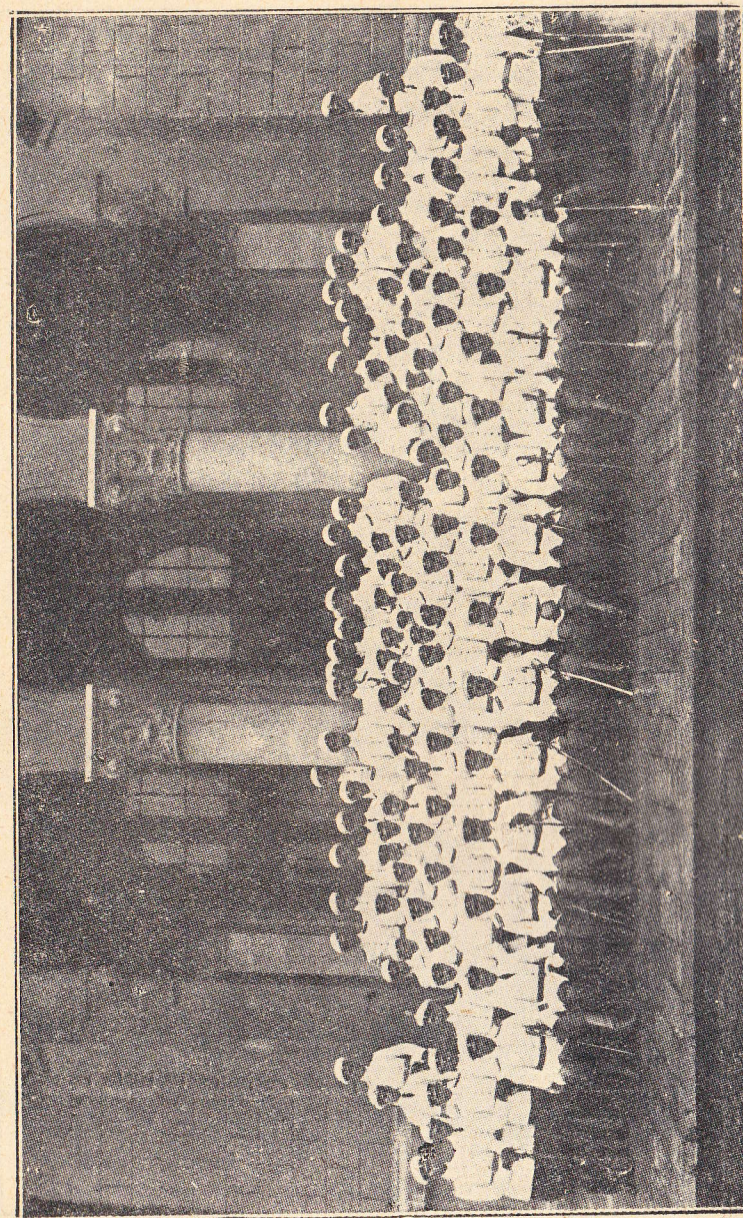
Производство. На 6-й септемврий въ двора на училището Негово Величество благоволилъ да повиши въ първи офицерски чинъ порт-юнкеритѣ отъ 1-а рота (51 випускъ), чието производство било оформено съ Царска заповѣдь № 21 отъ 6. IX. 1932 г.

Зименъ периодъ 1932/1933 г. 1. Строевитѣ занятия продължили отъ 1. X. 1932 г. до X. VI. 1933 г., а изпититѣ — до 15. VI. с. г. 2. Явили се 643 кандидати, били удобрени 228, допуснати до конкурсъ сжщо 228, издържали 151, приети за юнкери 87 (зачислени въ 3 рота, като 54 випускъ). На 25. IX. 1932 г. тѣ постѣпили въ 3 рота.

Лѣтенъ периодъ 1933 г. Лѣтния периодъ билъ започнатъ на 5. VII., на която дата училището излѣзло на лагеръ; последния продължилъ до 29. VIII. 1933 г.

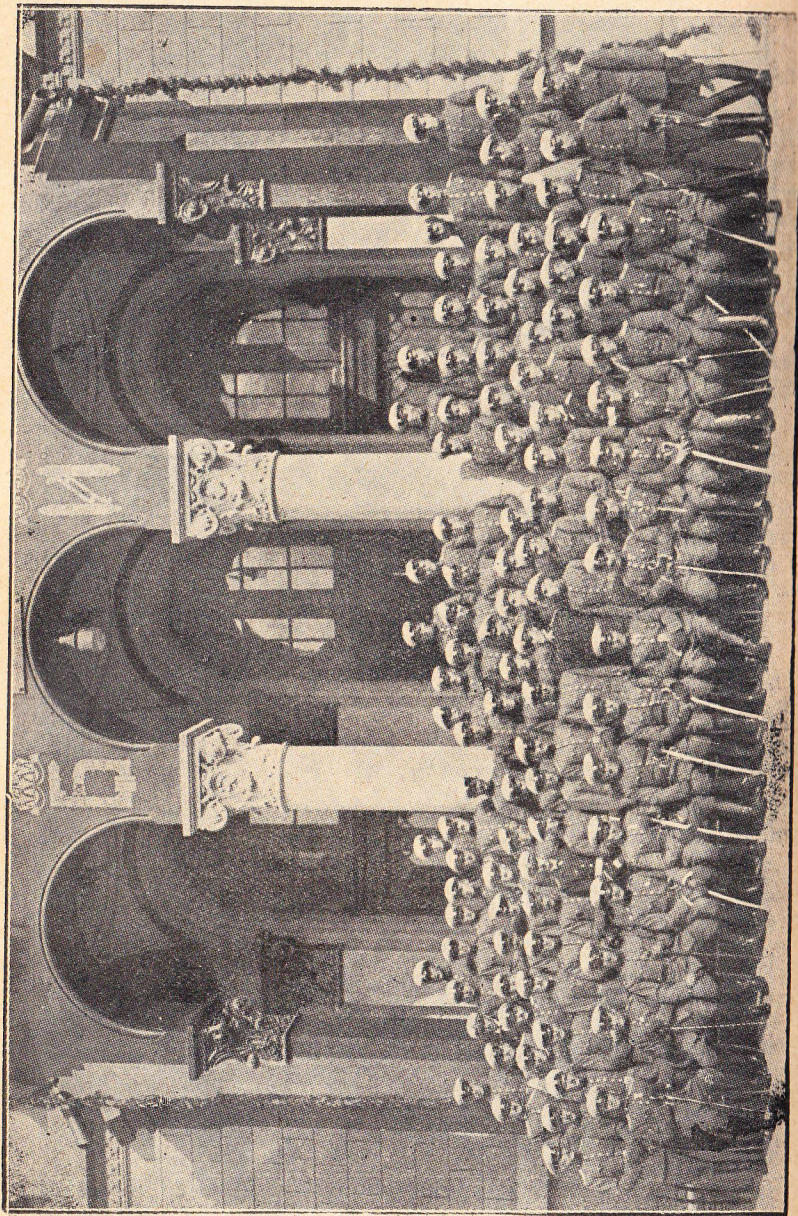
Целитѣ на занятията, материяла, разпредѣлението на времето, метода за работа, както и контрола на ръководителитѣ били сжщитѣ както и предшедствующата година, като поуки отъ миналото били използвани и приложени на дѣло.

Отъ 25 до 27 августъ училището извършило походъ по посока Св. Троица — Кърнулъ — Гургулятъ — Алдомировци — Леща — Белидие ханъ — София

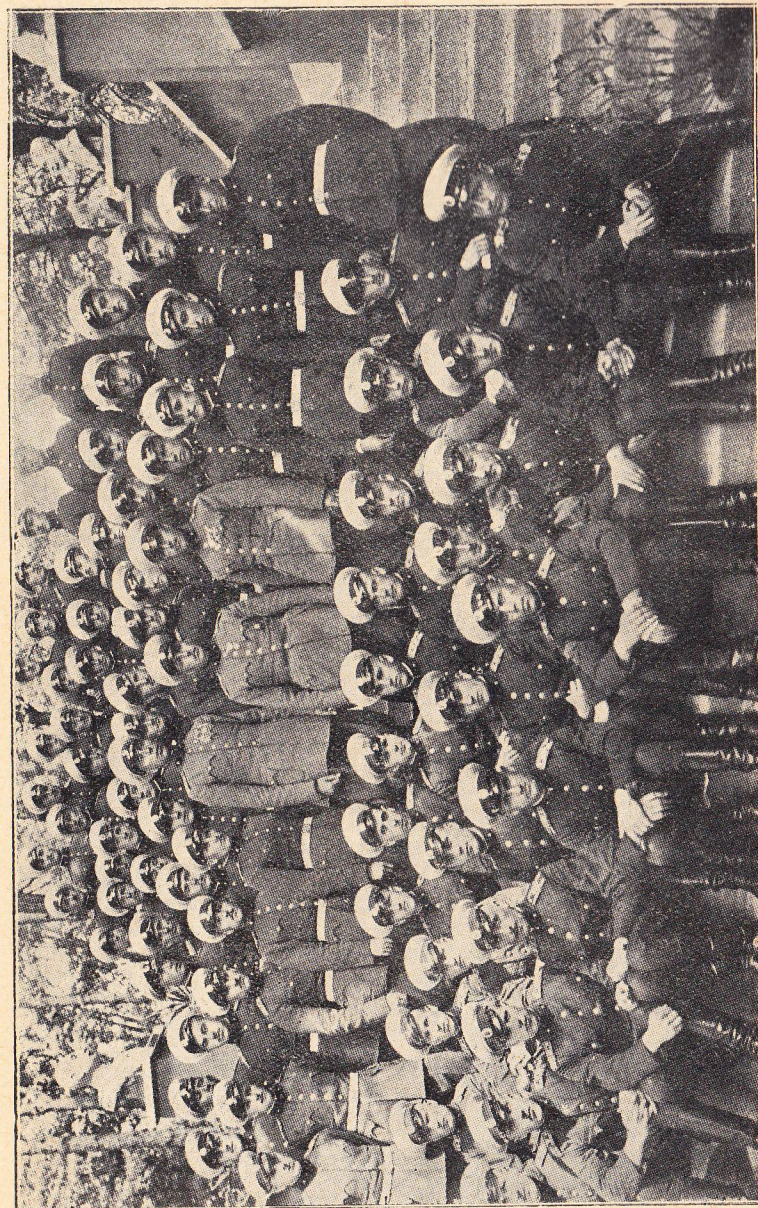
51-й Софийски випускъ — 6. IX. 1932 г.

Производство. На 6. IX. 1933 г. въ двора на училището М-ра на Войната съ Височайше пълномощие поздрави съ повишение въ първи офицерски чинъ порт.-юнкеритѣ отъ

52-й Люлински випускъ — 6. IX. 1933 г.

1 рота (52 випускъ), чието производство било оформено съ Царска заповѣдь № 41 отъ 6. IX. 1933 г.

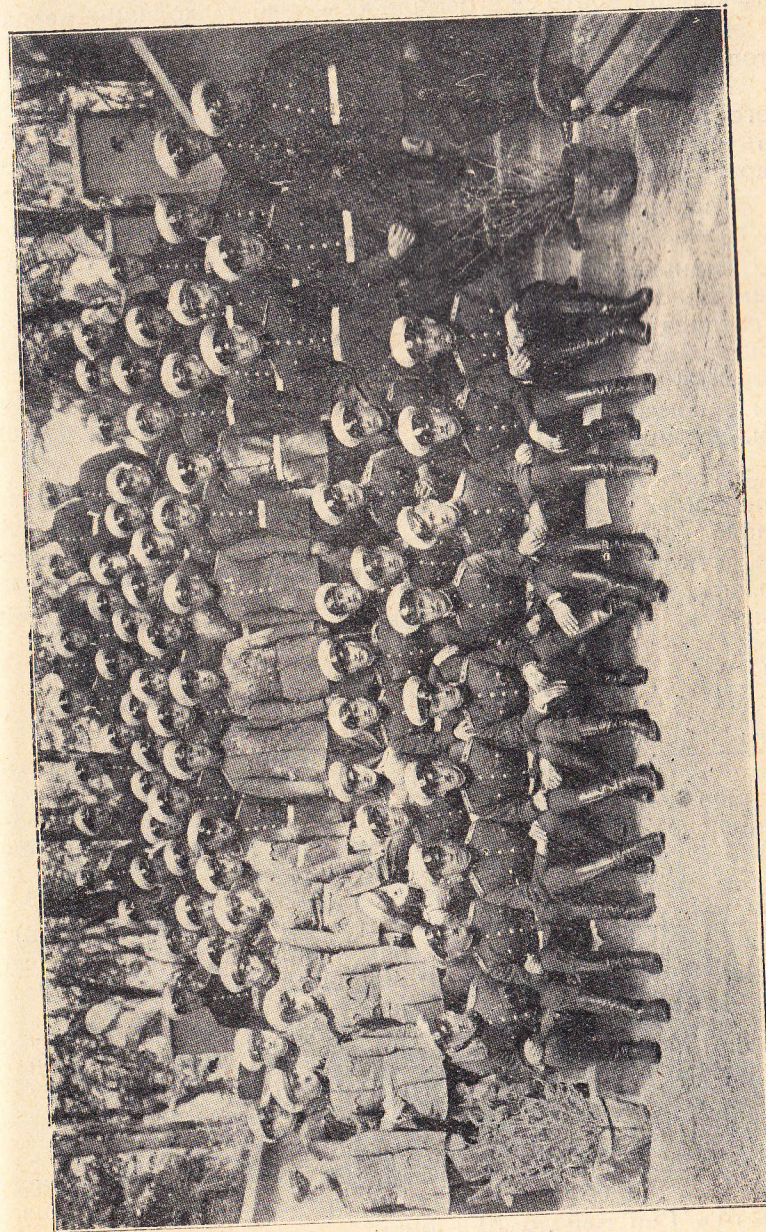
1-а юнкерска рота 53-й випускъ.

Зименъ периодъ 1933/1934 г. 1. Занятията били започнати на 2. X. 1933 г. и продължили до 15. V. 1934 г.

2-а юнкерска рота — 54-й випускъ.

2. Явили се 492 кандидати, отъ които до конкурсъ били допуснати 287, издържали 222, а приети 83 (зачислени въ 3 рота) като 55 випускъ.

3-а юнкерска рота — 55-й випускъ.

Заклучение. От постигнатите резултати по строевото обучение въ разните периоди се вижда, че целите, които били поставяни на последното били всъкога ясно разбирани и следвани със умъние и сръчност от всички изпълнители, които се стремили към най-подходящия методъ.

Прокарания въ последните нѣколко години активенъ методъ за работа давалъ отлични резултати.

Конференциите, напѣтствията и разборите разяснявали много тъмни страни отъ действующите правилници и по такъв начинъ допринасяли много за уточняването, усвояването и здравето имъ затвърдяване отъ възпитаници и ръководители.

Изобщо строевата подготовка въ училището вървѣла отъ година на година очевидно къмъ съвършенство.

Периода 1919—1934 год. се характеризира съ единъ стремежъ за използване на всичко придобито отъ бойния опитъ презъ голѣмата война — рационално приложение на военното изкуство и разширяване общата култура. Чрезъ строевата и физическа подготовки училището давало обучени да командуватъ и подготвятъ своите части млади офицери, а сѣщо и умѣли водачи въ боя.

Широките познания, които младия офицеръ трѣбвало да придобие при сравнително краткото време съ което се разполагало, наложило и въ училищната система да се премине къмъ практическия и нагледенъ методъ на преподаване, при който едновременно съ обучението вървѣло и възпитанието.

б) Учебна подготовка.

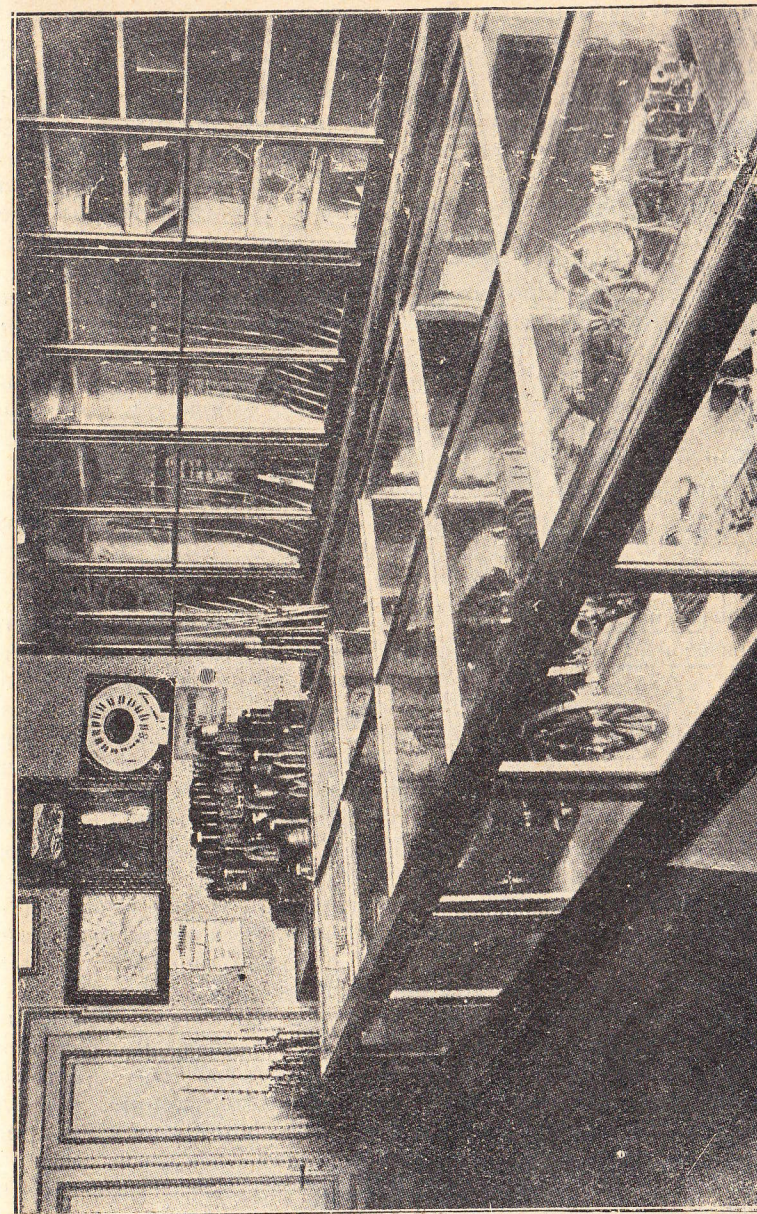
Учебна 1918/1919 г. Класните занятия съ юнкерите презъ 1918/1919 год. за подготвителния класъ (V гимназиаленъ) започнали на 3-й септемврий и продължили до 20-й априлъ 1919 г., а съ I специаленъ класъ — отъ 9-й септемврий до 30-й априлъ 1919 г.

Учебни полугодия. За подготвителния (V гимназиаленъ). Учебната година била раздѣлена на две полугодия: първо отъ 1-й септемврий до 10-й януарий 1919 г. и второ отъ 1-й януарий до 5 май с. г.

За всѣко полугодие преподавателите внасяли по една окончателна бележка за всѣки юнкеръ, която изразявала срѣдния успѣхъ отъ устните изпитвания въ класъ и отъ писмени изпитъ въ края на полугодието.

За подготовка за зрѣлостния изпитъ било опредѣлено времето отъ 5-й до 10-й май, а за произвеждане на самия изпитъ отъ 15-й май до 10-й юний.

За I специаленъ класъ. Учебната година била раздѣлена сѣщо на две полугодия: първо отъ 9-й септемврий до

Училищния артилерийски кабинетъ.

10-й януарий 1919 г. и второ полугодие отъ 1-й февруарий до 10-й май с. г. г. Отъ 10 до 31-й януарий билъ произведенъ полугодишенъ изпитъ за 1-о полугодие; изпитъ за второто полугодие не билъ произведенъ, но преподавателитъ били задължени да изпитватъ презъ време на преподаването.

Годишния изпитъ по предметитъ, по уставитъ и по окомѣра на снимка билъ произведенъ отъ 15-й май до 10 юний 1919 г.

На Инспектора на класоветъ, преподавателитъ и командири на юнкерскитъ подѣления било предписано да влѣзатъ въ споразумение и програмитъ на материала по предметитъ които иматъ практическо приложение въ полето, както и програмитъ за строевитъ и практически занятия да бждатъ съставяни по начинъ, щото да има връзка между преподаденото и практическото му приложение; сжщо така, за да има пълно единомислие между преподаватели и строєви офицери въ теоритическото тълкуване на разнитъ въпроси и практическото имъ прилагане, взводнитъ командири били задължени да присжтствуватъ въ класъ на часоветъ по Тактика и Фортификация — при взводоветъ си.

На преподавателитъ по Тактика било вмѣнено, когато юнкеритъ усвоятъ теорията на даденъ въпросъ който ималъ практическо значение, да се пристжпва къмъ практически упражнения вѣнъ отъ класъ.

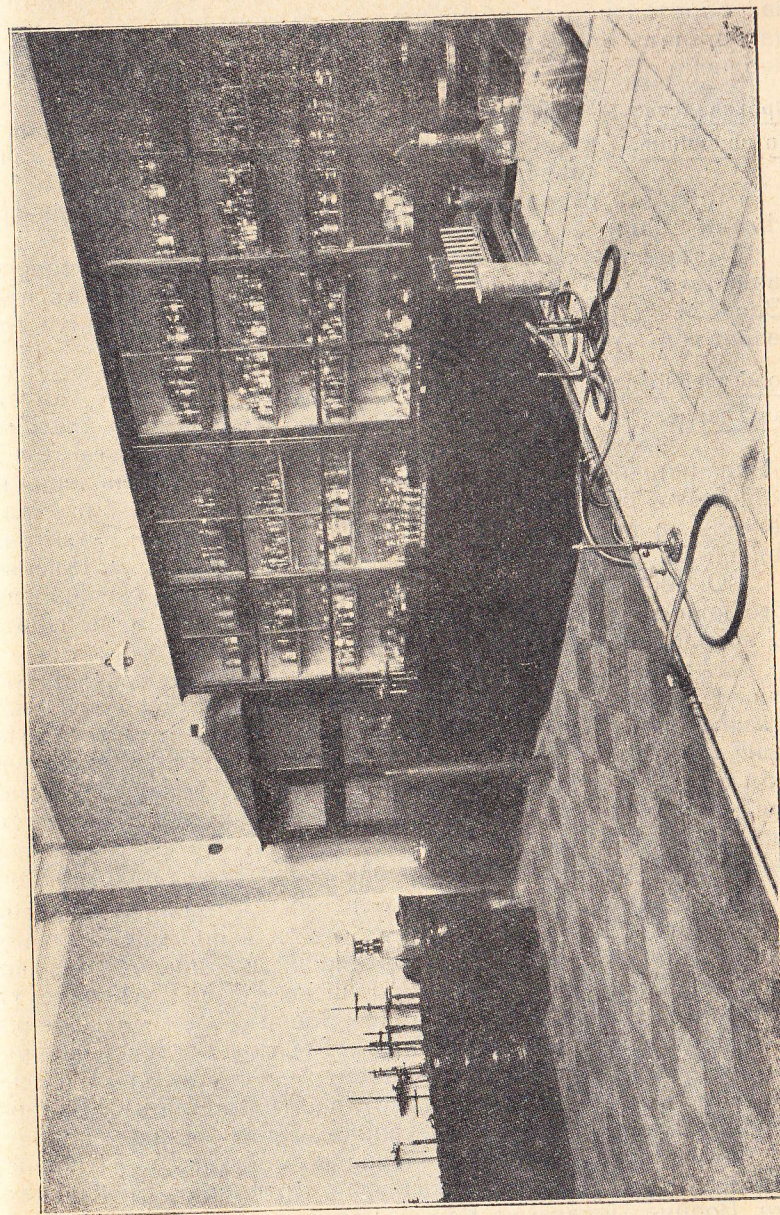
Поправителни зрѣлостни изпити.

На поправителенъ зрѣлостенъ изпитъ били подложени останалитъ по причина на болестъ юнкери отъ 1-а сесия и лишени отъ такъвъ презъ тази сесия — 13 души; 4 юнкери, като показали слабъ успѣхъ на повече отъ два предмета не били допуснати на зрѣлостенъ изпитъ и били считани незавършили подготвителния класъ. Възъ основа на представенитъ документи и успѣха имъ въ училището, отъ писменъ зрѣлостенъ изпитъ били освободени двама юнкери единия по 5 предмета, а другия по единъ предметъ. Отъ устенъ зрѣлостенъ изпитъ по математика и български езикъ били свободени 6 юнкери, които на писменния изпитъ получили бележка деветъ и нагоре презъ годината и по съответния предметъ имали сжщия успѣхъ.

Не били освободени отъ устенъ изпитъ по френски и нѣмски езикъ юнкеритъ, независимо отъ показания отъ тѣхъ успѣхъ на писмения зрѣлостенъ изпитъ по тия предмети, понеже като неизучавани презъ учебната година, нѣмало възможность да се изпълнятъ изцѣло формалноститъ предвидени въ правилника за освобождаване.

Отъ правото да продължатъ зрелостния си изпитъ били лишени онѣзи юнкери, които показали слабъ успѣхъ на писмения зрѣлостенъ изпитъ и които презъ годината по сжщитъ предмети имали слабъ успѣхъ. Такива имало 5 души.

Резултатитъ отъ поправителнитъ зрѣлостни изпити били: на 1-а сесия издържали 108 души; всички успѣшно завършили зрѣлостния си изпитъ били преведени въ I специаленъ класъ.

Кабинетъ по химия.

Отъ подготовителния класъ били преведени условно въ I специаленъ класъ 22 юнкери, които следвало да държатъ поправителенъ зрѣлостенъ изпитъ.

Поради това, че възъ основа на § 52 отъ Инструкцията за образованието, обучението и възпитанието, не могли да останатъ втора година въ сѣщия класъ, 19 юнкери били уволнени.

Производство на школьници. Школниците отъ 1-а школна батарея, завършили успѣшно курса на Школата били повишени и изпратени по частитѣ.

Споредъ разрядитѣ на своя успѣхъ тѣ били разпределени така:

Свършили по I разрядъ въ чинъ „Запасни офицерски кандидати“ 133 души, свършили по II разрядъ въ чинъ „Запасенъ старши подофицеръ“ — 31 души, свършили по II разрядъ въ звание „Канониръ“ — 33 души.

Ново учебно подразделение. Отъ 11-й ноемврий 1918 год. влѣзло въ сила новото разписание за класнитѣ занятия съ юнкеритѣ отъ подготовителния

и I специаленъ класове съобразно съ новата организация на училището, споредъ която подготовителния класъ билъ раздѣленъ на две роты (3-а и 4-а). Тѣзи две роты били раздѣлени въ учебно отношение по на две класни отдѣления.

Юнкеритѣ кавалеристи били отдѣлени въ тѣй нареченото конно класно отдѣление, а артилериститѣ и пионеритѣ въ артилерийско-пионерно класно отдѣление.

Въ пехотното и конно отдѣления били изучавани следнитѣ предмети: География, Етика, Аналитична Геометрия, Български езикъ, Френски езикъ, Нѣмски езикъ, Естествена История, Физика, История, Рисуване, Алгебра, Дескриптивна Геометрия, Гражданско учение, Химия, Политическа Икономика; въ артилерийско-пионерното отдѣление — Електротехника, Български езикъ, Механика, Висша Математика, Тактика, Военни телеграфи и телефони, Топография и Артилерия.

Юнкеритѣ отъ I специаленъ класъ били раздѣлени на две роты (1-а и 2-а). Къмъ 1-а рота било придадено конно-класното отдѣление и 1-о артилерийско класно отдѣление, а къмъ 2-а рота — 2-о артилерийско класно отдѣление; тѣ изучавали: Тактика, Фортификация, Военна Педагогика, Военна Администрация, Социология, Артилерия, Военно Законознание а артилерийското класно отдѣление — Топография, Елементарна Тактика, Фортификация, Артилерия. Социология, Военна Администрация, Рисуване, Механика и Военно законознание.

Пионерното отдѣление изучавало Социология, Рисуване, Тактика, Фортификация, Топография, Артилерия, Електротехника, Военна Педагогика, Военна Администрация, Механика и Военно Законознание.

На полугодишнитѣ изпити 15 души показали слабъ успѣхъ на три и повече предмети и съгласно решението на учебния комитетъ били изключени отъ училището.

Кабинетъ по рисуване,

Изпити. През месец мартъ 1919 год. юнкеритѣ отъ артилерийско-пионерното отдѣление (подготвителния класъ) почнали да изучаватъ Френски и Нѣмски езици по 2 часа седмично.

Зрѣлостнитѣ изпити (1-а сесия) съ юнкеритѣ отъ подготвителния класъ били произведени отъ 27-й май до 14-й юни, а годишнитѣ такива съ юнкеритѣ отъ I специаленъ класъ отъ 15-й май до 12-й юний, а съ юнкеритѣ отъ артилерийско-пионерното отдѣление на подготвителния класъ отъ 27-й май до 14-й юний.

Снимки. Топографическитѣ снимки съ юнкеритѣ отъ I-а рота били произведени въ околността на София отъ 13-й до 23-й юний, като сжщитѣ били раздѣлени на 9 групи.

За следване курса за морски офицери били преведени на 17-й юний въ флота 8 порт-юнкери.

Учебна 1919/1920 г. Класнитѣ занятия за учебната 1919/1920 г. били започнати не едновременно съ стровитѣ такива, които както видѣхме започнали не на 15-й декемврий 1919 г., а на 12-й януарий 1920 г. Цѣлата учебна година траяла следователно отъ 12. I. до 5. VI. 1920 г., следъ която дата били произведени годишнитѣ изпити и снимки въ полето.

Полугодишни изпити не били произведени, но преподавателитѣ по предметитѣ, по които имали по два и повече часа седмично трѣбвало да представятъ по една окончателна полугодишна бележка за всѣко полугодие — една въ края на мартъ за I-о полугодие и втора преди започване на годишнитѣ изпити.

Преподавателитѣ които имали по 1 часъ седмично по преподаванитѣ отъ тѣхъ предмети, трѣбвало да представятъ само по една окончателна полугодишна бележка за онова полугодие, презъ което билъ застъпенъ преподавателния предметъ.

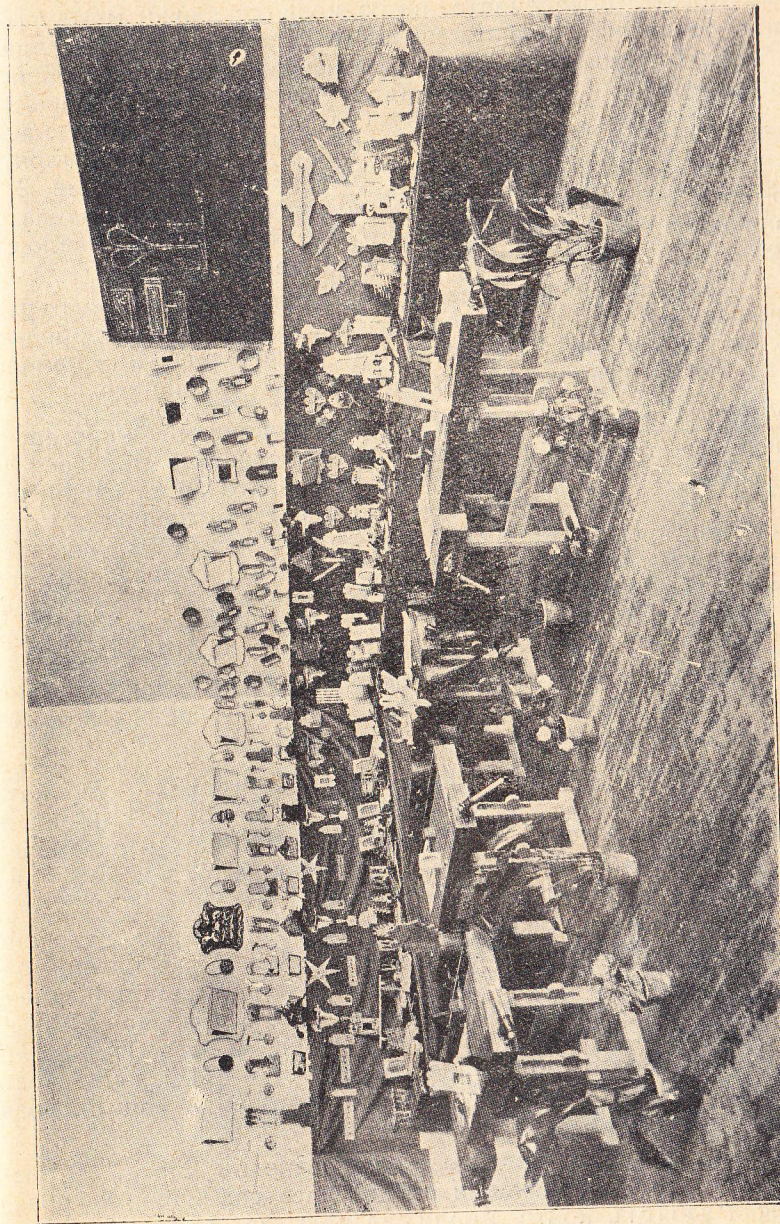
Презъ тази година имало два класа: I и II специални класове, подѣлени по на три класни отдѣления.

Шестобална система. Въ началото на 1920 год. по предложение отъ Щаба на Армията, системата за оценка успѣха и поведението на юнкеритѣ била изменена като сжществующата дванадесетобална система била замѣнена съ шестобална, за което било установено:

1. Успѣхътъ на юнкеритѣ да се оценява съ бележкитѣ: Отличенъ (6), много-добъръ (5), добъръ (4), срѣденъ (3), слабъ (2) и лошъ (1).

Общия успѣхъ при зрѣлостния изпитъ да се оценява както следва: Съ „отличенъ“, когато, срѣдната бележка отъ изпити

нитѣ предмети е най-малко $5\frac{1}{2}$, съ „много-добъръ“, когато срѣдната бележка е най-малко $4\frac{1}{2}$, съ „добъръ“, когато срѣдната бележка е най-малко $3\frac{1}{2}$ и съ „срѣденъ“, когато срѣдната бележка е отъ $3\frac{1}{2}$ до 3.

Кабинетъ по ржчна работа.

2. Поведението на юнкеритѣ да се изразява съ бележитѣ отъ 1—6, като имѣ се присвои следното значение:

Бележка 1 означава поведение „лошо“, 2 „укорно“, 3 „срѣдно“, 4 „добър“, 5 „похвално“, 6 „примѣрно“.

Когато поведението на юнкера се движи между горнитѣ бележки, оценката му да се изразява както следва:

Съ бележка 3 до 3:50	да се означава поведение „срѣдно“.
„ 3:50 до 4:50	„ „ „добро“.
„ 4:50 до 5:50	„ „ „похвално“.
„ 5:50 до 6	„ „ „примѣрно“.

Юнкеритѣ, които имали бележка по поведение 2 и по-долу се смѣтали, че иматъ поведение лошо и такива се изключвали отъ училището, като съ тѣхъ се постѣпвало съ гласно „Закона за носене военнитѣ теги“.

При постѣпването на юнкеритѣ въ училището, първоначална бележка по поведението имѣ се давала 4, и съобразно съ бъдещето имѣ поведение, се увеличавала или намалявала отъ дисциплинарния комитетъ при училището.

Подготовка на персонала за трудова повинност.

Презъ сѣщата година съ Министерско постановление (по силата на Ньойския договоръ) било възприето да се открие въ Военното училище едно специално отделение за подготовка на персонала по службата на Трудовата повинност. Занятията съ това отделение, образувано отъ юнкери, били почнати съ първата група на 26-й февруарий и траяли до 1-й май, а съ втората група отъ 3-й май до 5-й юний. Въ това отделение били изучавани следнитѣ предмети: Почвоведение, Топография, и Нисша Геодезия, Тригонометрия, Пѣтица и Мостове, Чертане планъ и карта, Строителни материали и Културна Техника.

Учебна 1920/1921 год.

Класнитѣ занятия презъ учебната 1920/21 г. били започнати на 11-й октомврий. Въ началото на тази учебна година, на 6-й октомврий били постѣпили 99 младежи за юнкери, отъ които билъ формиранъ младши класъ 2-а рота.

Двата класа презъ тази учебна година били наречени младши и старши класове, които имали по три класни отделения. Класнитѣ занятия за първото полугодие били започнати на 11-й октомврий и продължили до 15-й януарий 1921 г. Полугодишнитѣ изпити били произведени отъ 17 до 29-й януарий. Второто полугодие траяло отъ 31-й януарий до 30-й априлъ, следъ което следвали годишнитѣ изпити, края на които билъ къмъ 10—15-й юний.

Освенъ теоритическото преподаване въ класъ, въ разписанието били предвидени по два часа седмично за практически занятия, които имали за целъ да бжде преминато

практически и нагледно това, което само чрезъ теоритическо преподаване въ класъ не е могло да се усвои добре.

На първо време юнкеритѣ били запознати практически съ техническитѣ срѣдства за съобщение — Телефонно, Хелиографно, Проекторно, Въздухоплавателно, Автомобилно, Желѣзопѣтно и минно-поддривно дѣло.

Начина за оценка на успѣха и поведението на юнкеритѣ останалъ сѣщия, както и презъ предшедствующата година.

Снимки. Съ юнкеритѣ отъ старши класъ били произведени окомѣрна снимка отъ 28-й юний до 3-й юлий и тактически задачи отъ 3-й до 8-й юлий включително въ околността на с. Банки, а съ младши класъ — инструментална снимка отъ 28-й юний до 8-й юлий въ околността на сѣщото село.

При годишнитѣ изпити показали общъ срѣденъ успѣхъ съ 5 и нагоре 10 души отъ старши класъ и 4 души отъ младши класъ.

Поради намаление на армията, били повишени на 3-й февруарий 1931 год. съ заповѣдь по Военното ведомство № 64 въ чинъ „Запасенъ офицерски кандидатъ“ и уволнени портупей-юнкеритѣ отъ 40 випускъ свършили успѣшно първия специаленъ класъ на училището, разпредѣлени така: 95 души пехота, 9 души конница, 30 души артилерия и 15 души инженерни войски или всичко 149 души.

Сѣщата година презъ месецъ априлъ били повишени въ чинъ „Технически подпоручикъ“, като имѣ било присвоено правото „Топографъ-Землемѣръ“ успѣшно завършилѣ курса на специалното отделение при училището.

Учебна 1921/1922 г.

Презъ учебната 1921 и 1922 год. имало: младши класъ съ два класни отделения, срѣденъ класъ съ 3 класни отделения и допълнителенъ класъ съ три класни отделения.

Времето за класнитѣ занятия презъ годината било разпредѣлено така:

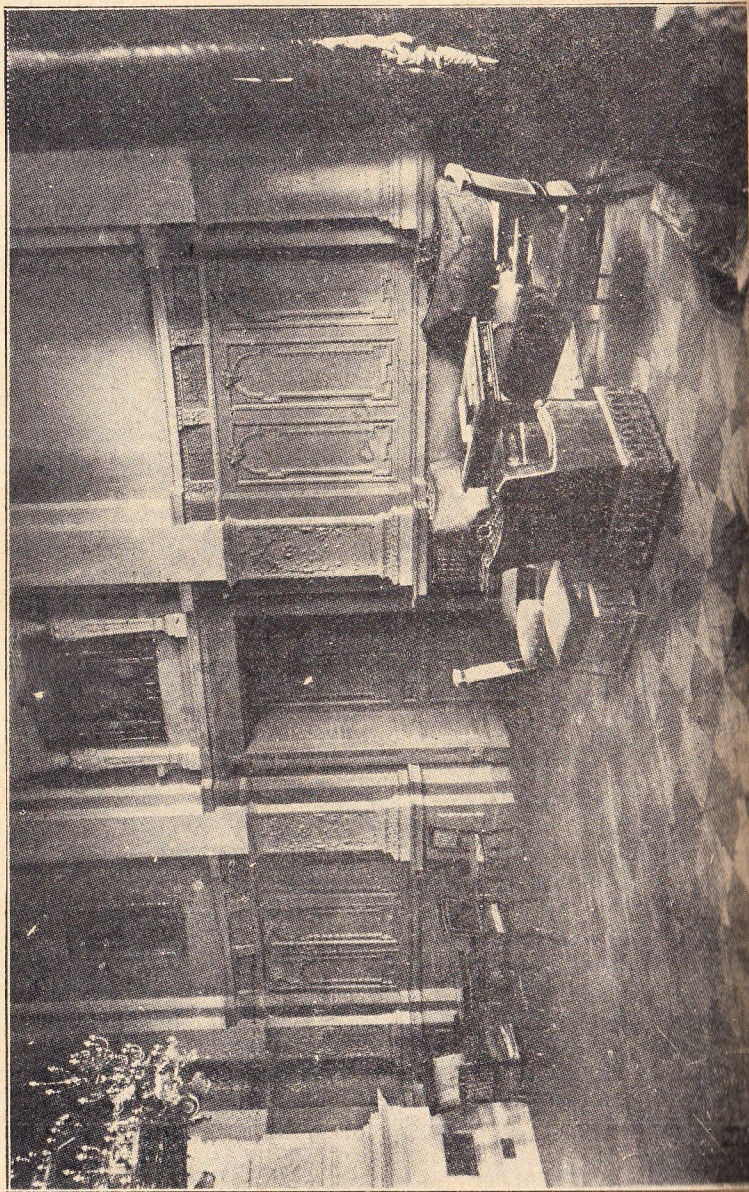
Първо полугодие отъ 3-и октомврий до 10-и януарий 1922 година.

Полугодишни изпити отъ 11-и до 31-и януарий 1922 г. Второ полугодие отъ 1-и февруарий до 15-и май 1922 г.

Годишни изпити отъ 15-й май до 15-й юний. Това разпредѣление се отнасяло само за юнкеритѣ отъ младши и срѣдни класове, а тѣзи отъ допълнителния класъ продължили учебната година до 20-и февруарий, следъ което съ тѣхъ били произведени изпити, които продължили до 20-й мартъ.

Резултатитѣ отъ полугодишнитѣ изпити за първото полугодие отъ учебната 1921/1922 год. били оценявани по дванадесетобалната система.

Въ началото на тази учебна година, на 14-й октомври, се явили за следване четиримесечен пехотен и кавалерийски курсове въ Военното училище: 89 офицери пехотен и 25 кавалеристи отъ 36-й випускъ, които на 25-й февруарий 1922 год. завършили тези курсове, а на 27-й февруарий сжщата година се явили за сжщата целъ 144 офицери отъ 37-й випускъ.

Приемня салонъ.

хотинци и 25 кавалеристи отъ 36-й випускъ, които на 25-й февруарий 1922 год. завършили тези курсове, а на 27-й февруарий сжщата година се явили за сжщата целъ 144 офицери отъ 37-й випускъ.

Презъ втората половина на месецъ януарий 1922 год. въ училището се явили 23 офицери до чинъ Капитанъ включително за следване жандармерийски курсъ.

Учебна 1922/23 г. Презъ учебната 1922/1923 год. класнитъ занятия започнали на 3-й октомври 1922 г. Времето за тяхъ било разпредѣлено така:

Първо полугодие отъ 3-й октомври 1922 год. до 10-й януарий 1923 година.

Полугодишни изпити отъ 11-й до 31-й януарий 1923 год.

Второ полугодие отъ 1-й февруарий до 15-й май.

Годишни изпити отъ 15-й май до 15-и юний.

Юнкеритъ били разпредѣлени по класове. Младши класъ — 2 класни отдѣления, срѣденъ класъ — 2 класни отдѣления и старши класъ — 3 класни отдѣления.

На 10-й октомври 1923 год. се явили да следватъ освежителенъ курсъ 45 души Капитани отъ 33-й випускъ, Старши кавалерийски курсъ — 16 офицери кавалеристи и младши офицерски курсъ — 21 офицери

Картеченъ курсъ. Въ началото на декември 1922 год. се явили за следване устроения въ училището картеченъ курсъ 32 офицери — Поручици и Подпоручици, които завършили този курсъ на 31-й юлий 1923 г.

Следвалитъ шабъ-офицерския курсъ офицери завършили този последния на 15-й февруарий 1923 г., а тези, следвали жандармерийския курсъ го завършили къмъ края на м. декември 1922 г.

На 25-й февруарий 1923 год. започналъ втория шабъ-офицерски курсъ съ останалитъ офицери отъ 33-и випускъ, който траялъ до 20-й юний с. г., а офицеритъ, следващи картечния курсъ сж го завършили на 1-й юлий 1923 г. На 15-й юлий се явили 37 офицери за следване картеченъ курсъ. На 6-й августъ завършили курсиститъ отъ старшия и младши кавалерийски курсове.

Снимки. Снимкитъ били произведени: съ старши класъ окомѣрна снимка отъ 2-й до 7-й августъ въ околността на София и тактически задачи отъ 8-й до 11-й августъ, съ срѣдния класъ — полуинструментална снимка отъ 2-й до 7-й августъ и тактически задачи отъ 8-й до 11-й августъ, а съ младши класъ инструментална снимка отъ 15-й до 24-й августъ въ сжщата околностъ.

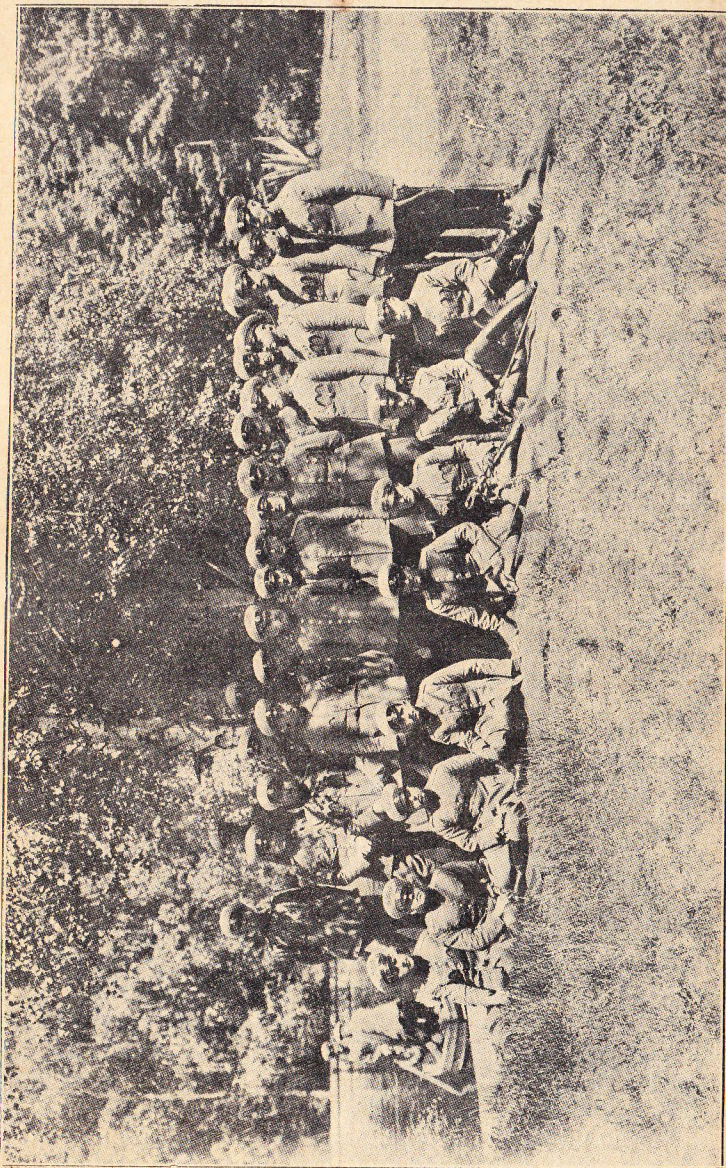
Презъ тази година били прикомандировани отъ разнитъ части доброволци, които следвали и завършили въ училището измѣрвателни телефонна и мѣраческа команди,

Учебна 1923/1924 г.

Класнитѣ занятия презъ учебната 1923/1924 год. започнали на 1-й октомврий при следното разпредѣление на времето:

Първо полугодие отъ 1-й октомврий до 10-й януарий 1924 г.

Полугодишни изпити отъ 11-й януарий до 31-й януарий 1924 г.

Офицеритѣ съ Началника на училището при езерото 1934 г.

Второ полугодие отъ 1-й февруарий до 15-й май.

Годишни изпити отъ 15-й до 15-й юний.

Имало три класа — младши, срѣденъ и старши класъ. За довършване пълния курсъ на Военното училище, на 1-й ноемврий 1923 г. били повикани 86 души офицери отъ 38-й випускъ. Съ тѣхъ били произведени строеви и класни занятия отъ 1-й ноемврий 1923 г. до 1-й мартъ 1924 г. по програмата на бившия втори специаленъ класъ и по даденъ отъ Щаба на Армията планъ. Били изучавани предмети: Обща Тактика, Снабдителни служби, Артилерия, Фортификация, Топография, Военно Законознание, Военна География, Военна История, Военна Психология, Военна Педагогия, Международно Право и Право на войната, Технически срѣдства и Строево образование.

На 20-й мартъ 1924 г. за следване сжщия курсъ се явили 105 души офицери отъ сжщия випускъ, който траялъ до 28-й юлий с. г.

Отъ 19-й до 24 юний съ юнкеритѣ отъ старши и срѣденъ класъ въ околноститѣ на София били произведени практически занятия по Топография, съ младши отъ 19-й до 29-й VI.

Отъ 25-й до 28-й юний съ старши, срѣденъ и младши класове били произведени тактически задачи, като старши класъ билъ разпредѣленъ на 6 групи, срѣдния на 8 групи, а младши на 16 групи.

Учебна 1924-1925 г.

Учебната 1924-1925 г. била започната на 1-й октомврий. Учебнитѣ занятия следвали реда установенъ презъ миналата година, като станало преименование на класоветѣ така: младши класъ билъ преименованъ първи курсъ, срѣдния класъ втори курсъ и старши класъ трети курсъ; въ строево отношение първи курсъ формиралъ трета рота, втори курсъ втора рота, а трети курсъ първа рота.

За по-прегледно, тукъ въ тази частъ ще уяснимъ какъ били преименовани и ротитѣ.

Сжществующата 1-а рота станала 3-а рота, тя била формирана отъ новоприетитѣ за юнкери младежи, 2-а рота станала 1-а рота, а 3-а рота станала 2-а рота или юнкеритѣ отъ 44-й випускъ преминали отъ 2-а въ 1-а рота, тѣзи отъ 45-й випускъ отъ 3-а рота въ 2-а рота, а новопостѣпилитѣ отъ 46-й випускъ въ 3-а рота.

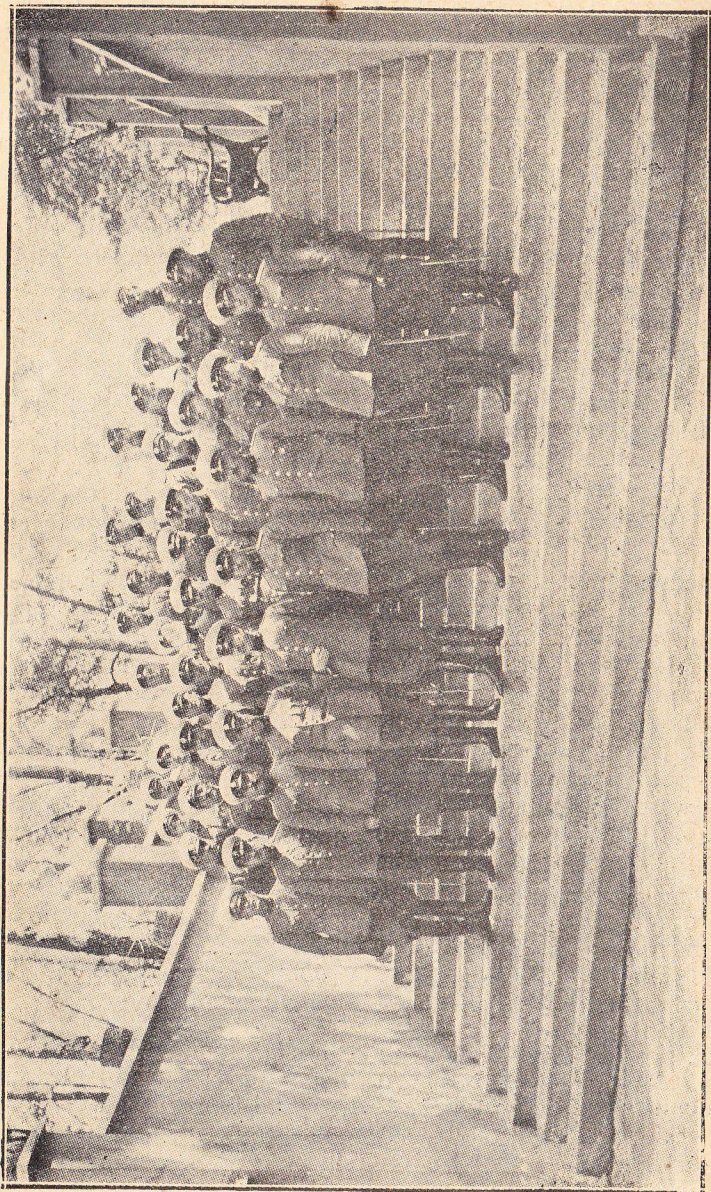
На 15-й ноемврий 1924 г. 50 души офицери отъ 33-й випускъ се явили за следване освежителенъ курсъ.

Снимки.

Практическитѣ занятия по Топография и тактически задачи били произведени така: Инструментална снимка съ I курсъ отъ 17-й до 26-й юний въ околността на с. Банки; съ II курсъ полуинструментална снимка въ околността на София а съ III курсъ окомѣрна снимка въ сжщата околностъ.

Учебна 1925/1926 год.

Презъ учебната 1925/1926 г. класнитѣ занятия били започнати на 1-й октомврий. Юнкеритѣ отъ I курсъ били разпредѣлени на три класни отдѣления, като въ третото отдѣление били само онѣзи юнкери, които изучавали нѣмски езикъ.

Офицеритѣ съ Началника на училището 1934 г.

Тѣзи отъ II и III курсове били раздѣлени на три класни отдѣления, отъ които третитѣ отдѣления въ всѣки курсъ били специалисти. (кавалеристи, артилеристи и пионери); останалитѣ две отдѣления били отъ пехотинци, като първото отдѣление било съставено само отъ тѣзи юнкери, които изучавали френски езикъ, а второто и третото смѣсено отъ френски и нѣмски езикъ.

При съставяне разписанието за класнитѣ занятия за II и III курсове се имало предъ видъ и следното: когато артилериститѣ и кавалериститѣ имали часове по Артилерия и Висша Математика, пехотинцитѣ и кавалериститѣ имали часове по пехотно стрелково дѣло и Военна География; юнкеритѣ отъ 2-о и 3-о класни отдѣления, които изучавали нѣмски езикъ се събирали за този предметъ въ 3-о класно отдѣление, като въ сжщото време тѣзи юнкери, които изучавали френски езикъ и били отъ сжщитѣ класни отдѣления се събирали въ 2-о отдѣление за френски езикъ.

Курсъ съ 39-й випускъ.

За следване допълнителния курсъ, на 13-й мартъ 1926 год. се явили 239 души офицери отъ 39-й випускъ; завършили го на 20-й VI. с. г.

Снимки и тактически задачи били произведени отъ 14-й до 23-й юний, следъ което на 26-й юний офицеритѣ и юнкеритѣ отъ училището предприели екскурзия съ научна целъ съ маршрутъ: София — Враца — Видинъ — Ломъ — Свищовъ — София, която траяла до 3-й юлий.

Учебна 1926/1927 год.

Класнитѣ занятия презъ тази учебна година били започнати на 1. X. 1926 год.

Времето за класнитѣ занятия било разпрѣделено така: Първо полугодие отъ 1-й октомврий 1926 год. до 14-й януарий 1927 г.

Полугодишенъ изпитъ отъ 15-й до 31-й януарий.

Второ полугодие отъ 1-й февруарий до 15-й май.

Годишни изпити отъ 16-й май до 15-й юний.

Юнкеритѣ отъ I курсъ били разпредѣлени на три класни отдѣления, като въ 3-о отдѣление били назначени само тѣзи, които изучавали нѣмски езикъ.

Юнкеритѣ отъ II курсъ сжшо на три класни отдѣления така: първо класно отдѣление само отъ пехотинци и останалитѣ 10 кавалеристи и трето класно отдѣление отъ артилеристи и пионери.

Практическитѣ занятия по Топография и тактически задачи били произведени отъ 18-й до 27-й юний включително (съ първи курсъ въ околността на с. Банки, а съ II и III курсове въ околността на София).

* * *

Учебна 1927/28 год.

Разпредѣлението на времето както за класнитѣ, така и за строевитѣ занятия било сжщото както предшествующата година.

Учебна 1928/1929 год. Класнитѣ занятия презъ учебната 1928/1929 год. били започнати на 1-й X и траяли, включително изпититѣ, до 10-й юний 1929 година.

Първо полугодие отъ 1-й октомврий 1928 г. до 14-й януарий 1929 год.

Полугодишни изпити отъ 15-й до 31-й януарий 1929 год.

Второ полугодие отъ 1-й февруарий 1929 година до 14-й май с. г.

Годишни изпити отъ 16-й май до 10-й юний 1929 год.

Практически занятия по Тактика и Топография въ полето били произведени, отъ 18-й до 28-й юний въ околността на София.

Юнкеритѣ отъ I. курсъ били разпредѣлени на три класни отдѣления, като въ 2-о отдѣление били назначени тѣзи, които изучавали нѣмски езикъ.

Юнкеритѣ отъ II. курсъ сѣщо били разпредѣлени на три класни отдѣления така: 1-о класно отдѣление 36 пехотинци и 5 кавалеристи, 2-о класно отдѣление 36 пехотинци и 5 кавалеристи, 3-о класно отдѣление 20 артилеристи, 3 моряци и 10 пионери. Юнкеритѣ, които изучавали нѣмски били разпредѣлени въ 2-о и 3-о класни отдѣления.

Учебна 1929/1930 г. Класнитѣ занятия презъ учебната 1929/1930 год. започнали на 2-й октомврий и завършили на 15-й юний 1930 година. Класни занятия имало всѣки денъ до пладне. Времето за класнитѣ и следобедни занятия и изпититѣ е било разпредѣлено така:

Първо полугодие отъ 2-й октомврий до 31-й януарий — 12 седмици. Полугодишни изпити отъ 14-й до 31-й януарий — 20 дни.

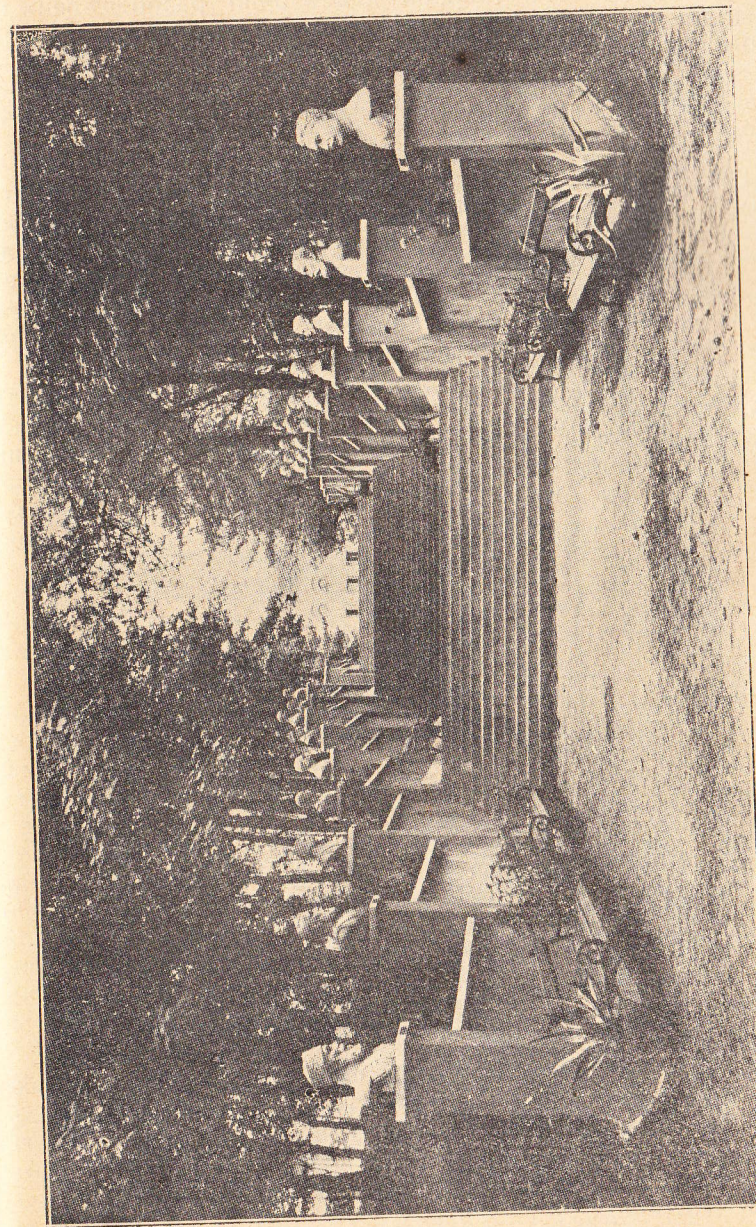
Второ полугодие отъ 1-й февруарий до 15-й май 1930 г. — 12 седмици. Годишни изпити отъ 15-й май до 15-й юний 1930 год. — 4 седмици.

Изпити съ авиаторитѣ по тѣхнитѣ специални предмети били произведени въ края на лѣтнитѣ занятия. Юнкеритѣ отъ I. младши курсъ били разпредѣлени на три класни отдѣления, като въ 3-о класно отдѣление били назначени само тѣзи юнкери, които изучавали нѣмски езикъ.

Юнкеритѣ отъ II. (срѣденъ курсъ) били разпредѣлени на три класни отдѣления така: 1-о класно отдѣление 42 пехотинци, изучаващи френски езикъ, 2-о класно отдѣление 20 пехотинци, 10 кавалеристи и 10 авиатори и 3-о класно отдѣление 30 артилеристи и 10 пионери.

Порт-юнкеритѣ отъ III. курсъ били разпредѣлени сѣщо въ три класни отдѣления така: 1-о класно отдѣление 30 пехотинци, 2-о класно отдѣление 28 пехотинци и 10 кавалеристи и 3-о класно отдѣление 25 артилеристи и 12 пионери.

Учебна 1930/1931 г. Класнитѣ занятия презъ учебната 1930/1931 год. били започнати на 1-й октомврий и завършени на 12-й априль 1931 год. Полугодишнитѣ изпити били произведени отъ 12-й до 31-й януарий, го-

Сѣлбище на началницѣтѣ — 1934 г.

дишнитѣ отъ 18-й май до 18-й юний с. г., а снимки и задачи въ полето отъ 20-й до 30-й юний. Класни занятия всѣки день до пладне. Задължително време за подготовка всѣки день по 3 часа.

Юнкеритѣ отъ младши класъ били разпредѣлени на три класни отдѣления така: 1-о класно отдѣление — пехотинци, 2-о класно отдѣление — пехотинци, конница и авиатори и въ 3-о класно отдѣление — артилериисти и пионери. Разпредѣлението на порт-юнкеритѣ останало сжщсто, както било предишната година.

Програми и общи
планове.

Предвидения материалъ билъ преминатъ точно споредъ общитѣ планове за всѣки предметъ. Тия планове облекчили твърде много преподаването и увеличили производителността въ работата. Съ огледъ на едно окончателно изглаждане на програмата били направени извѣстни измѣнения въ програмата на занятията, най-важни отъ които сж следнитѣ:

1. *По В. История.* Запазено било хронологическото изложение, като било преминавано отъ по-простото къмъ по-сложното. Наблегнато било, щото материала да се преминава като военно изкуство и тактика, а не като хронологическо описание на събитията. Били развивани и анализирани пълно важнитѣ действия, а другитѣ само били хроникирани за свързка и за да се добие една обща представа за цѣлата война. Военната История, като едно отъ най-добритѣ срѣдства за възпитание и повдигане духа на възпитаницитѣ отъ училището, използвана въ тая смисълъ най-широко.

2. *По Тактическа подготовка.* За да получи необходимата пълнота и естественность въ тактическата подготовка на старши класъ, задачитѣ по тактика на укрепяването, материала по тактическото използване на огъня и частъ отъ часоветѣ по Тактика на снабдяването и Топография презъ второто полугодие, били сляни съ занятията по Тактически задачи, като били увеличени съ още 3 часа седмично. Така, разнитѣ дисциплини, които презъ първото полугодие били изучавани по отдѣлно, били свързани и възпитаницитѣ били схванати напълно отъ бойната обстановка, при която никога не било отдѣляно тактическото решение отъ фортификационното или тактическата работа отъ стрелковата и снабдителната.

3. *По Крепостната фортификация.* Юнкеритѣ били облекчени при изучаване на крепостната фортификация чрезъ създаване на съответни модели, карти и схеми и чрезъ изключване на онзи материалъ, който билъ преминаванъ при изучаването на В. География на България и разнитѣ военни театри.

4. *По В. Домакинство.* При сжщото число часове, билъ преминатъ и материала по Стокознание.

5. *По свързването на отдѣлитѣ.* Преподавателитѣ по разнитѣ тактики свързвали материала, който преподавали

Главния входъ съ алеята на победитѣ.

съ съответните отдели от правилниците, за да могат последните да бждат добре разбрани и заучени. Така, на строевите началници оставало само да ги прилагатъ.

6. По изучаване чужди езици. Засилено било изучаването на чуждите езици, така, че при завършване курса на училището възпитаниците да се ползватъ отъ съответната военна литература и да водятъ обикновенъ разговоръ. За тази целъ: а) уроците бивали възможно по-малки, б) подбрани били подходящи преподаватели, в) изучаването било на чисто практически начала (английска система Лингвафонъ), г) предвидено било време презъ деня за задължителенъ разговоръ по езиците.

Билъ прокаранъ и усвоенъ добре активния методъ на преподаване, който далъ добри резултати. Резултата отъ метода щълъ да бжде още по-добъръ, ако преподавателите сж били постоянни. Прави впечатление, че тѣ били често смѣнявани.

Презъ годината училището разполагало съ: 5 щатни военни преподаватели, 4 щатни цивилни, 18 лектори училищни офицери, 9 военни лектори (външни), 7 лектори отъ авиацията — всичко 47 преподаватели и лектори.

Преподавателите работили съ пълно и усърдно съзнание за отговорната и трудна задача, която имъ била възложена.

Всички полагали усилия да усвоятъ и прокаратъ идентъ на Началника на училището.

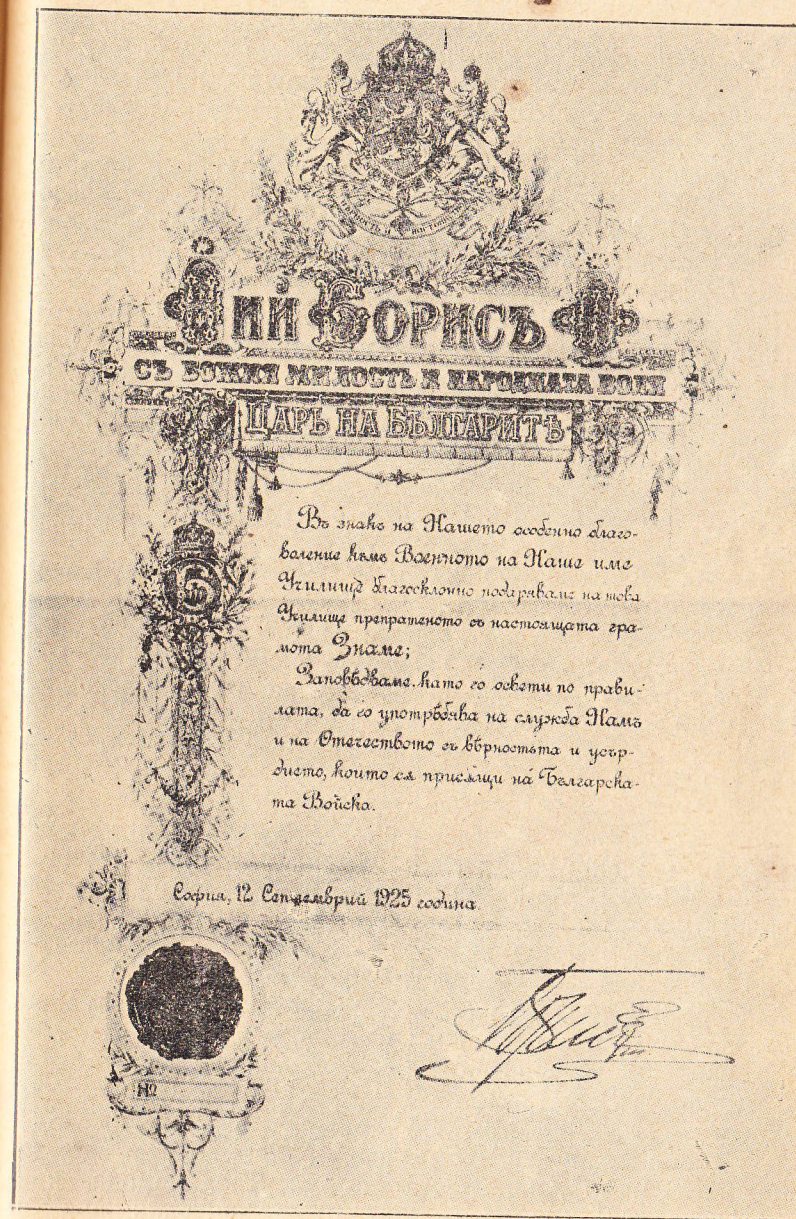
Юнкерите работили съзнателно и самостоятелно, благодарение на което знанията имъ били по-твърди, отколкото въ миналото.

Снимки. Отъ 20 до 30. VI. с. г. били произведени топографически снимки и тактически задачи въ околността на София съ много добри резултати.

Кабинети. 1. Въ училището били установени следните учебни кабинети: тактически, топографически, историческо-географски, стрелкови, инженеренъ, свързоченъ, авиационенъ, физически, химически, естественъ, електротехнически и артилерийски.

А. Тактически кабинетъ. Застѣпени били следните отдели: 1. Тактика на пехотата съ 20 модели за строеве и 40 чертежи на обикновена хартия съ цвѣтни моливи. 2. Тактика на артилерията съ 1 модель (батарея на позиция) и 10 чертежи на обикновена хартия. 3. Тактика на въздушните войски съ 16 модели (строеве на аеропланни ята и крила и 1 албумъ аерофотоснимки.) 4. Обща тактика съ 5 релефа отъ гипсъ въ дървени сандъци и 2 кутии условни знаци, за войските и служителите.

Този кабинетъ билъ попълненъ съ следните модели: а) съ подходящи чертежи и схеми за всички по-важни и типични положения и действия на войските, б) съ релефи

Грамотата за подаряване на знамето.

на отдѣлни части, за да могат да се сглобяват въ различни форми; в) съ условни знаци за поставяне върху релефитѣ; г) създадени били помагала по тактицитѣ на техническитѣ войски, снабдителнитѣ войски, по Военна Организация и домакинство, а така също и по Тактика на укрепяване.

Б. Топографически кабинетъ. Застѣпени били всички отдѣли за правене инструментална, полуинструментална и окомѣрна снимки: съ необходимитѣ инструменти за показъ и работа съ възпитаницитѣ.

В.-Историко-географски: 1. Чертежи и плакове по история на войнитѣ: Руско-турската война (42), Сръбско-българската война (17), Балканската война (35), Междусъюзническата война (25), Европейската война (80). 2. Чертежи, карти и релефи по Военна География. Карти 156, релефи 36.

Г. Стрелкови кабинетъ. Застѣпени били следнитѣ отдѣли: 1. Балистика (12 чертежи и 7 модели). 2. Изследване действителността на съвмѣстната стрелба съ пушки (20 чертежа, 2 таблици, 7 модели и 1 диаграма). 3. Изследване действителността на стрелбата съ лекитѣ картучници — съ 4 таблици и 1 графикъ. 4. Изследване действителността на стрелбата съ тежкитѣ картучници (9 чертежи). 5. Изследване действителността на стрелбата съ бомби (1 чертежъ).

Кабинета билъ попълненъ още съ: а) диаграми и таблици за стрелба съ тежки картучници, б) чертежи и таблици за стрелба съ минохвъргачки и пехотни орждия.

Д. Инженеренъ кабинетъ. Застѣпени били следнитѣ отдѣли: 1) Елементарна Фортификация (80 модели и 50 чертежи). 2) Крепостна Фортификация (18 модели и 14 чертежи), 3) минно разрушително дѣло (28 модели и 10 чертежи), 4) пѣтни мостове (120 модели и 30 чертежи). 5) Автомобилно дѣло (40 модели, 20 чертежи и 1 учебенъ автомобилъ).

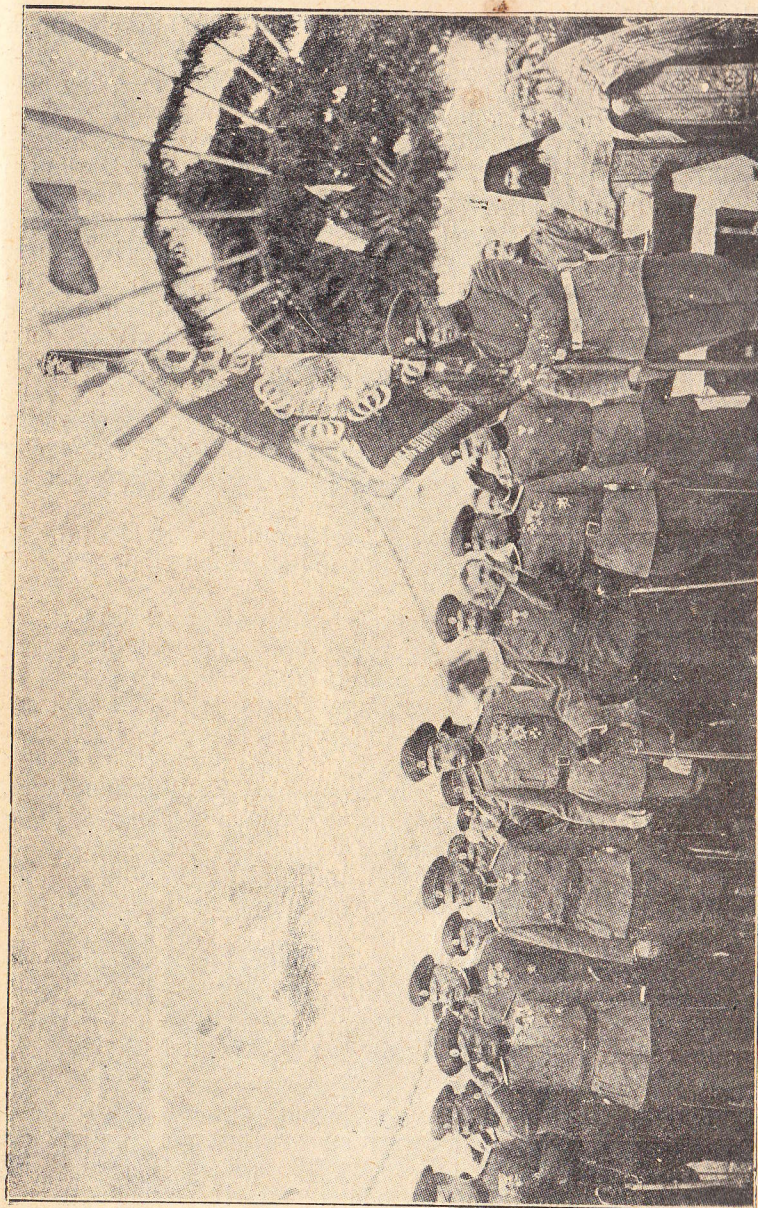
Е. Свързоченъ кабинетъ. Съ следнитѣ отдѣли: а) телефоненъ съ 50 модели и 16 чертежи, б) телеграфенъ (16 модели и 7 чертежи), в) радиотелеграфенъ (4 модели и 4 чертежи), г) кабели и линии (12 модели), д) работилница (18 инструменти).

Кабинета билъ попълненъ съ модели и 14 чертежи — къмъ телефонния и радиотелеграфни отдѣли.

Ж. Авиационенъ кабинетъ. Съ следнитѣ отдѣли: а) аеродвигатели съ 5 мотори, всички части на моторитѣ (8 схеми и чертежи); б) устройството на аероплана, (малки модели на аероплани).

З. Физически кабинетъ. Съ следнитѣ отдѣли: а) геомеханика, хидромеханика, аеромеханика, акустика, оптика, топлина, магнетизъмъ, електростатика, електродинамика, космография съ 491 модели и уреди, б) измѣрителни прибори съ 29 прибори, в) рѣчни инструменти и машини.

И. Химически кабинетъ. Съ следнитѣ отдѣли: а) химически съединителни (180 броя), измѣрителни уреди (14 броя) и б) уреди за правене опити (260 броя).

Знамето на Военното на Н. В. Училище.

К. Естествен кабинет. Съ следните отдели; а) Ботаника (157 модели), б) Минералогия (754 модели), в) Геология и Петрография (275 модели), г) Зоология (98 модели), д) Анатомия (60 модели).

Л. Електротехнически кабинет. Съ следните отдели: а) магнетизъм и електричество — 6 уреда, б) динамомашина — 10 уреда, в) измервателни прибори — 5 уреда.

М. Артилерийски кабинет. Билъ съ следните отдели: а) оржия — 1, б) картечници — 4, в) минохвъргачки — 4, г) гранатохвъргачки — 2, д) Ресорни метатели — 3, е) автоматични пушки и пистолети — 5, ж) Пушки — 204, з) Пистолети и револвери — 20 и) Сабли, тасаци и др. — 11, к) Барути и експлозиви — образци и епруветки, л) Бойни припаси за оржия — 60, м) разни видове патрони 100, н) Снарядни запалки 34, о) Разни модели — 7, п) Материали за направа на бойни припаси и др. — 19, р) Материали за смазване на оржието — 10, с) Оптически прибори — 3, т) Табла, картини и чертежи — 15.

Н. Кабинетъ по физическа подготовка. Кабинетътъ едва презъ тази година почналъ да се формира. Разполагалъ съ уреди: а) По машинна гимнастика, б) футболъ, Волейболъ и др., в) Скиорство.

Презъ м. априлъ 1934 г. въ училищното езеро били пуснати 2 лодки за допълване физическото възпитание и съ водния спортъ.

Всички кабинети съ моделитъ, чертежитъ, таблицитъ и графичитъ съ които се разполагало, позволявали обучението на възпитаницитъ да се води нагледно и така предаденото да се възприема и усвоява бързо и правилно. Така съ тѣхъ подготовката на възпитаницитъ се улеснявала, а на преподавателитъ по съответните дисциплини се давало възможностъ съ по-малка подготовка въ къщи, а по-голъма въ кабинетитъ да преподаватъ по-ясно, нагледно съ помощта на възпитаницитъ лекциитъ си.

Училището било снабдено и съ малкъ кино-апаратъ, главно за подготовката на възпитаницитъ по *Тактика, История и Артилерия*.

Че действително моделитъ, чертежитъ и др. помагала, използвани отъ преподавателитъ по разните дисциплини допринесли за по-доброто и бързо усвояване отъ възпитаницитъ явствува отъ все по-добрия успѣхъ, който показвали при изпититъ.

Библиотека.

Въ библиотеката имало следните отделения: 1) Тактика и Стратегия съ 632 книги, 2) Администрация и Военно Доманство съ 135 книги, 3) Военна История и Военно възпитание съ 894 книги, 4) Топография и инженерно имущество съ 321 книги, 5) Юридически и социални науки съ 177 книги, 6) Родове оржия и уставы 891 книги,

7) Математика, физика и астрономия 155 книги, 8) Физиология, медицина и естествени науки съ 169 книги, 9) География, Етнография и Политическа економия съ 706 книги, 10) Бележистика съ 2102 книги, 11) Философия, Логика, Етика и др. 677 книги, 12) Речници, Енциклопедия и др. 194 книги 13) периодически издания 919 книги, 14) Солонъ (разнородни) 217 книги или всичко 8119 номера на около 30,000 книги.

Библиотеката била използвана широко отъ възпитаницитъ за разширяване на общата имъ и военна култура, а така също въ нея тѣ намирали помагала за подготвяне самостоятелни беседи по моралната и специална подготовки.

Учебна 1931/32 г.

Класнитъ занятия презъ тази учебна година били започнати съгласно програмата и заповѣдта за занятията на 1-й октомврий и завършили на 14-й май 1932 година.

Полугодишнитъ изпити били произведени следъ коледната ваканция отъ 13. I. до 2. II. 1932 год., а годишнитъ отъ 16. V. до 16. VI. 1932 година.

Занятията завършили нормално, безъ никакви пречки

Общо взето успѣхътъ на училището презъ тази година е билъ 10:83 срещу 10:59 въ края на предната учебна година.

Този видимъ успѣхъ се дължалъ на направенитъ изменения въ програмата, които както видѣхме били препоръчани още предната учебна година.

Единъ отъ главнитъ фактори за добрия успѣхъ билъ безспорно нагледния методъ на обучение, усвоенъ много добре отъ преподавателитъ като такъвъ, който дава най-добри резултати. Този отличенъ методъ за обучение, прилага отъ способни и просвѣтени преподаватели, при добритъ и многобройнитъ помагала, съ които кабинетитъ постепенно били обогатявани, най-после при вѣститъ упътвания на Началника на училището и контрола на Инспектора на класоветъ, далъ очакванитъ резултати.

Презъ изтеклата учебна година тя била обогатена съ 183 нови книги. отъ които 122 български и 61 чужди, предимно на руски езикъ.

Съгласно нарежданията отъ Щаба на Армията при училището билъ откритъ освежителенъ курсъ за дружинни командири, чийто теоритически периодъ траялъ отъ 1-й ноемврий 1931 год. до 1-й мартъ 1932 година.

Курсътъ билъ следванъ отъ офицеритъ отъ 36-й випускъ, подъ ръководството на Началникътъ на училището.

Снимки.

Лѣтнитъ практически занятия по Топография и Тактика били произведени отъ 17 до 27 юний въ околноститъ на София. Младши класъ билъ разпредѣленъ на 12 групи, срѣдния на 7 групи и старшия на 9 групи.

Задача, методъ на работата — както презъ предната година.

Учебна 1932/1933 г. Учебната подготовка се движела по сѣщия начинъ и съ сѣщия успѣхъ както прѣдната година. Отъ 8. XII. 1932 год. до 31. III. 1933 г. 54 офицери отъ 28, 29, 30 и 31 випуски следвали освежителенъ курсъ за полкови командири и приравнени — теоритически периодъ.

Учебна 1933/1934 г. Учебната подготовка се движела както предната година. Отъ 15. IX. 1933 г. до 30 XII с. г. 108 души отъ 37 випускъ следвали теоритически освежителенъ курсъ за дружинни к-ри.

Отъ 12. I. 1934 г. до I. IV. с. г. офицеритѣ отъ 31 и 32 випускъ следвали теоритически освежителенъ курсъ.

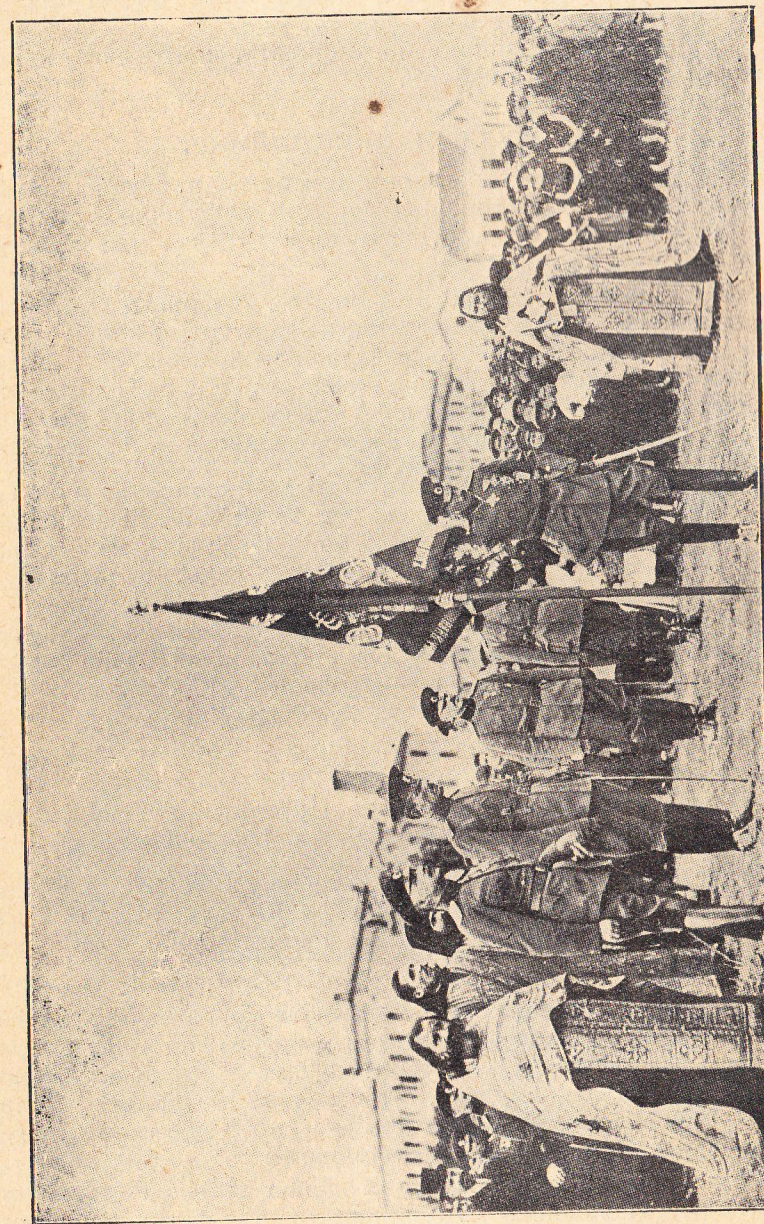
Правилници, устави Презъ последнитѣ години въ училището били съставени и издадени: а) Правилникъ за длѣжноститѣ на юнкеритѣ и вътрешния редъ въ В. Н. В. у-ще б) Правилникъ за подофицерската спомагателна каса, в) Правилникъ за подофицерсьбрание, г) Правилникъ за вътрешни редъ въ подофицерското събрание, д) Уставъ за офицерската и чиновническата спестовна и спомагателна каса при училището и е) Помагало за юнкеритѣ по Гарнизонната служба и др.

Сборникъ-беседи. Презъ 1932 г., съгласно заповѣдта на Началника на училището № 4 отъ 12. I. с. г. училищнитѣ офицери разработили и прсчели 36 беседи, съ поставенитѣ въ заповѣдта цели: а) обработване душата на възпитаницитѣ и създаване съзнателни, самоотвержени и безстрашни бойци, пламенни водачи; б) насаждаване военни добродетели; в) култивиране желаната дисциплина; г) даване популярна и правдива ориентировка върху външната политика и по-подробно върху силата на враговетѣ ни; д) безпристрастна преценка на вътрешната политика, особено на противодържавнитѣ течения. Всичко това — съ основната идея — за нуждата и неизбежността на борбата за защита на Родината и достигане националнитѣ идеали.

Заклучение. Работата въ учебното отдѣление върху образованието и обучението на юнкеритѣ вървѣла нормално и редовно съ единъ постояненъ напредѣкъ отъ година на година. Това се дължело на обстоятелствата:

1. Че преподаването на разнитѣ дисциплини било извършвано нагледенъ методъ на обучение;

2. Че преподавателския персоналъ, схващайки отлично своята трудна и отговорна работа, проявявалъ необходимитѣ старания;

Освещаване знамето на Военното на Н. В. училище.

3. Че и самитѣ възпитаници работили усърдно и старателно, за да усвоятъ правилно и трайно преподаванитѣ имѣ дисциплини;

4. На по-добрия подборъ, който билъ достигнатъ съ конкурснитѣ изпити и

5. Масовиятъ напливъ на кандидати, който давалъ възможностъ за широкъ изборъ.

7. Духъ и дисциплина.

За упражняване по строгъ контролъ върху юнкеритѣ по изпълнение на вътрешния редъ и запазване дисциплината въ училището, отъ 1. февруарий 1919 г. били назначавани офицери надзиратели.

На 12-й августъ 1920 г. били въ училището устроени състезания, въ които взели участие портупей-юнкери и юнкери отъ 1-а и 2-й роти. Състезавали се въ игри на машинна гимнастика, прескачане препятствия, стрелба съ картечница и пистолетъ, хвърляне бомби, конни състезания, бой съ ножъ и пр.; били наградени 24 порт-юнкери и 12 юнкери.

Екскурзии. Съ възпитаницитѣ презъ тази година били извършена една екскурзия отъ 19.VII до 22.VII до Черни Врѣхъ, а отъ 18 августъ друга съ маршрутъ: Плѣвень — Търново — Габрово — Казанлъкъ — Стара-Загора — Пловдивъ — София.

Отъ 1 юлий до 15 с. м. 1924 г. била произведена съ научна целъ екскурзия съ маршрутъ: София — Пловдивъ, Стара-Загора — Търново — Русе — Варна — Плѣвень — София.

Отъ 26. VI. до 3. VII. 1926 год училището произвело екскурзия съ научна целъ съ маршрутъ: София — Вратца — Видинъ — Ломъ — Свищовъ — София.

Училището взело участие въ Шипченскитѣ тържества, 1928 год. кждето билъ произведенъ и 47-й випускъ.

Боенъ празникъ За боенъ празникъ на училището съ Министерска заповѣдь № 107 отъ 14. VI. билъ определенъ „6-й май“ — день на общия боенъ празникъ на армията.

Морална подготовка. За да бжде моралната подготовка сигурна, необходимо е възпитателя да познава добре характера на своитѣ хора, т. е. по отдѣлно тѣхния начинъ на мислене, чувствуване и действие. Това изисква изучаването на всѣки човѣкъ много време съ търпение, упоритостъ, тактъ и размишление.

Ето защо, за да сложи една здрава основа на морално възпитание, Началника на училището въ редъ заповѣди прокаралъ следнитѣ ръководни идеи:

1 Да се привлекатъ самитѣ възпитаници въ тая работа, като имъ се изтъкне колко е голѣма ролята на самовъзпитанието, като имъ се постави точно и съ нужния блѣсъкъ определения идеалъ на бждащъ водачъ, отъ който тѣ трѣбва да се ентузиазиратъ, да се увлекатъ. като употребяватъ въ тая работа едно тънко истинско и всестранно самонаблюдение и себевнушение.

Еднодневенъ зименъ походъ на юнкеритѣ до Хижа Алеко заедно съ началника на училището на 23. II. 1934 година.

2. Възпитателитѣ, които непосредствено действуватъ и ръководятъ душитѣ на своитѣ възпитаници, да влезатъ въ потѣсенъ душѣвенъ контактъ съ последнитѣ. Чрезъ редъ беседи отъ различенъ характеръ върху разни въпроси и теми, чрезъ посещения въ всѣко време денемъ, нощемъ, при занимание, при забавления, отпускъ, пр. да се стараятъ да изучатъ всестранно, при всички условия тѣхнитѣ душевни особености, за да могатъ да употребяватъ съответни и подходящи способности на въздействие, на внушение.

При своитѣ наблюдения не е достатъчно да се наблюдава само повърхността на душата на възпитаника, при нормални условия; добре е да се надникне и върху ония прояви които сж рѣдки въ обикновения животъ чрезъ съответно поставяне юнкера при особено тежки условия, главно при походитѣ, лѣтнитѣ занятия и пр.

Ясно е поради това, че трѣбва да се обърне внимание и на избора на момента на наблюдението и самонаблюдението.

3. Да се отделят моралните качества, които рисуватъ военно-нравствената физиономия на юнкера отъ личните качества, които рисуватъ неговата интелектуална, волева и физическа натура.

4. Наблюденията и самонаблюденията да се извършватъ по въпросници.

5. Наблюденията и внушенията да се отбелязватъ чрезъ точни, но кратки записвания въ специални по даденъ образецъ тетрадки, по отдѣлно за всѣки юнкеръ.

Еднодневенъ зименъ походъ на юнкеритѣ до Хижа Алеко
на 23. II. 1934 година

По възпитанието. Нашето дѣло е чисто практично. Успѣхътъ на всѣка практическа дейность се гарантира най-главно чрезъ твърдитѣ и съзнателно втѣлпени въ душата на човѣка навици. Подобни навици се създаватъ чрезъ едно дълбоко и съзнателно проучване на дейността и следъ това, чрезъ едно непрекъснато повторение на тая дейность, при която да се заангажиратъ всички области отъ съзнанието на изпълнителя — ума, сърдцето, тѣлото, нервитѣ и пр. по начинъ, щото да се премине презъ една съзнателна областъ въ безсъзнателната такава.

За да се превърне до колкото е възможно помѣщението на възпитаницитѣ въ кабинетъ на възпитание въ духа на Дисциплинарния уставъ — мѣсто, въ което ежеминутно да се изпречватъ предъ тѣхъ и втѣлпватъ въ душитѣ имъ ония голѣми принципи, върху които като върху здравъ фунда-

ментъ се гради военната служба, били изработени и окачени въ спалнитѣ помѣщения на възпитаницитѣ ценни афоризми и военни мисли.

* * *

Въ всѣка дейность, както на единичната личность, така и на какъвто и да бѣде колективитетъ, успѣхътъ се достига преди всичко чрезъ ясно поставената цель и обмисленъ планъ за реализирането ѝ; следъ това вече главно чрезъ системни наблюдения върху последния и върху извършената дейность съ цель да се въвеждатъ нужни корекции, да се поставятъ по-близки задачи, да се съобразява дейността съменящата се обстановка, срѣдата и пр.

Безъ системни наблюдения имащи казаната цель, всѣка човѣшка дейность може да замре, да остане далечъ отъ съвършенство, да загине въ рутината или най-малко, може да произведе такива търкания, които ще я държатъ продължително твърде далечъ отъ поставената цель. Така е въ всѣка човѣшка дейность — финансова, търговска, културна, политическа, така е най-много и въ нашата военно-възпитателна дейность, гдето се манипулира съ крайно деликатни, крайноменящи се обекти, нѣкога при извънредно тежки условия.

Ние имаме въ тая областъ точно и ясно поставена цель — да създадемъ у възпитаницитѣ главно душевни навици за безусловно изпълнение на войнишкия дългъ, имаме сжщо и отчасти планъ за това, но по отношение на системнитѣ наблюдения, трѣбва да пожелаемъ да се премѣстимъ понапредъ.

Тѣзи идеи въ послѣдствие влѣзли въ основитѣ на новия „Правилникъ за служба на Военното на Н. В. училище“.

Съ всички тия заповѣди се туря една здрава основа, като съ постоянство и любовъ били градени здрави навици и калени желѣзни характери у възпитаницитѣ, а така сжщо сж давали възможность за една по-правдива и всестранна преценка отъ възпитателитѣ имъ.

Екскурзия. Презъ 1929 г., отъ 4 до 11 септемврий, съгласно § 25 п. 4 отъ Правилника на училището била произведена екскурзия съ възпитаницитѣ съ научна цель до гр. Преславъ — развалинитѣ — Варна и обратно.

Наказания. Въ редъ заповѣди Началника на училището всестранно е изследвалъ простѣпатитѣ и ги посочвалъ за наизидание и поука на възпитаницитѣ, като се ползвалъ отъ всѣки простѣпакъ за да хвърли по една здрава идея за градежа на дисциплината и духътъ на възпитаници и командири.

Надбъгване около
Двореца.

На 3-й ноември 1929 год. се състояло традиционното надбъгване около Двореца на Негово Величество; редомъ съ другитѣ части отъ Софийския гарнизонъ взело участие и училището съ 2 групи свои бѣгачи.

Резултатитѣ отъ това надбъгване били отлични за нашитѣ бѣгачи, които надбѣгали другитѣ групи и така спечелили опредѣлената за целта купа, която е вече ценна вещь на Училищния музей.

Боевъ празникъ.

За боевъ празникъ на училището билъ опредѣленъ съ Министерска заповѣдь № 214/1919 година — 30 май подписването на Лондонския миръ. И наистина съ пълно право за боевъ празникъ на училището била избрана именно годишнината на първия ни крупенъ националенъ успѣхъ, постигнатъ отъ шеметнитѣ побѣди на младата ни армия, защото успѣхитѣ на армията сж успѣхи на Военното ни училище и обратно.

Уредена била съ учебно възпитателна целъ радио служба въ училището.

Съ целъ да се даде материаленъ изразъ на благодарността къмъ излизация отъ училището офицеръ за съвместна и полезна съ него служба, билъ изработенъ Правилникъ за даване „възпоменателенъ пръстенъ“, на излѣзлитѣ отъ Военното на Негово Величество Училище офицери, който влѣзълъ въ сила отъ 1 априль 1930 год.

Юнкерско Списание.

Съ целъ да се упражнятъ възпитаницитѣ въ журналистическа дейность, било започнато издаването на списанието „Юнкерска Родна Стрѣха“, което обемало наука, литература, художество, музика и спортъ.

Списанието се управлявало отъ редакционенъ комитетъ. Въ списанието сътрудничили всички възпитаници. Списанието било въ форматъ $\frac{1}{4}$, обемъ 1—1 $\frac{1}{2}$ печатни коли. Първоначално се е печатало въ 30 броя. Издаванъ билъ единъ брой въ 3 месеца.

Въ списанието били застъпени следнитѣ отдѣли: военно възпитание, военна наука, литература, информация, музика и художество, спортъ, хумористика, разни и поща.

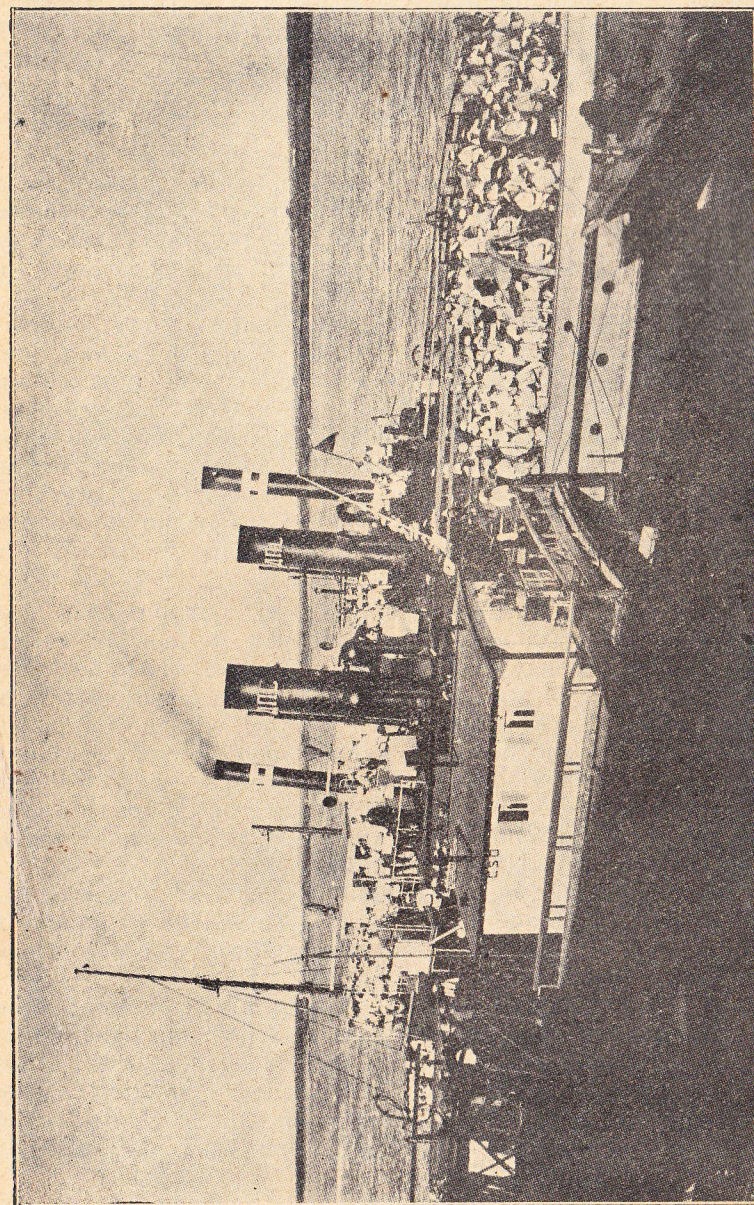
Екскурзия.

Произведена била съ научна целъ екскурзия съ маршрутъ: София — Търново — Русе — по Дунава — гр. Видинъ отъ 4 до 9 септември 1931 год. Въ Русе е билъ произведенъ 50-й Дунавски випускъ

Българска история.

За да може да се усвои и насади по дълбоко въ съзнанието на възпитаницитѣ историята на народа ни, която да послужи за вѣрна база на безгранична любовъ къмъ Родината и на чистъ истински

патриотизмъ, особено въ днешното болно време на все-странна покруса въ българската действителность, Началника на училището заповѣдалъ да се напише българската

Юнкерската дружина на параходъ по Дунава при гр. Русе.

история въ кратък текст и въ картини. Така билъ създаденъ и единъ отъ най-важнитѣ кабинети (по българската история).

Награди. Завършилитѣ съ отличенъ успѣхъ курса на Училището порт-юнкери отъ всѣки випускъ получавали премии отъ фондоветѣ: „Полковникъ Ангеловъ“, „Генералъ Кишелски, „сѣюза на запаснитѣ офицери“ „Школьникъ Георги Полковникъ Таслаковъ“, „сѣюза на инвалидитѣ и „Д-ръ Сарафовъ“.

Заклучение. За духътъ и дисциплината презъ този периодъ, може смѣло да се отбележи следното:

1) На нравственитѣ чувства и тѣхното положително култивиране у възпитаницитѣ било отдавано първостепенно значение.

2) Особено внимание било обръщано на развитието на алтруистичнитѣ нравствени чувства — другарското чувство и чувство на любовъ къмъ Царъ и Родина. Тѣзи чувства били култивирани чрезъ примера на другарство между офицеритѣ — възпитатели, чрезъ справедливитѣ обноси на началницитѣ, чрезъ създаване условия за развиване взаимна помощ и услуга, чрезъ похваляване добритѣ другарски обноси и преследване лошитѣ, чрезъ развиване съзнанието за необходимостта отъ другарско чувство за силата и успѣха на армията и за победата въ боя.

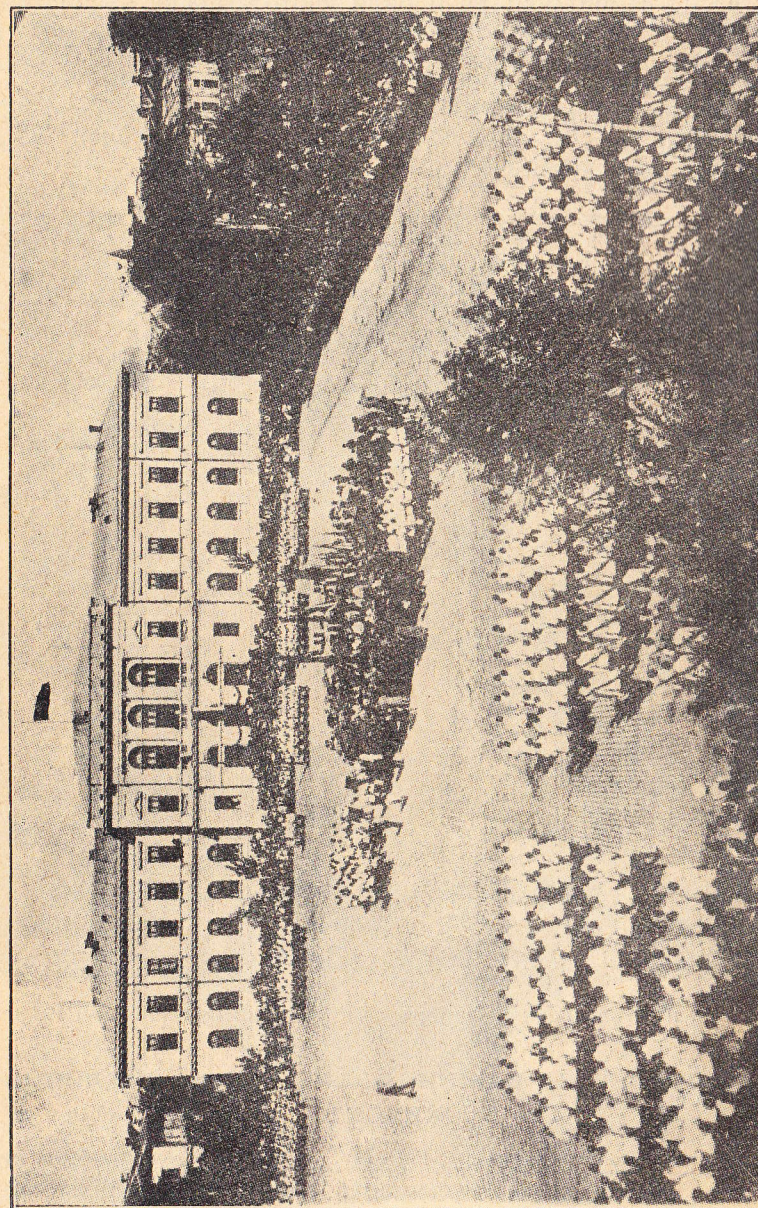
3) Патриотичното чувство, което въодушевява къмъ добросъвестно изпълнение на дълга до степенъ на самопожертвование, между възпитаницитѣ било всаждано чрезъ примѣри на патриотизъмъ, чрезъ разкази и примѣри отъ войнитѣ за славата на Българското победно оржие, чрезъ тържественото празнуване на бойнитѣ празници, чрезъ екскурзийтѣ, при които юнкеритѣ се запознавали съ хубоститѣ и богатствата на Родната земя, чрезъ пламеннитѣ патриотични слова, съ които била разпалвана любовта къмъ Отецеството, Царя и народа.

4) Възпитанието за развиване силна воля и характеръ у юнкеритѣ било една отъ първитѣ грижи на началницитѣ. Тази важна задача била постигната чрезъ постоянното изпълнение на длъжноститѣ.

5) Отношенията между началницитѣ и подчиненитѣ били опредѣлени отъ правото на началника да заповѣдва и длъжността на подчинения да изпълнява. Началницитѣ възпитатели въ училището, се стремили педантично да спазватъ изискванията на възпитателната заповѣдь, съ ясното съзнание, че добриятъ имъ примѣръ за правилно дадената заповѣдь, възпитава бждащитѣ началници.

6) Контролътъ като предпазно възпитателно сръдство билъ упражняванъ чрезъ провѣрка въ началото и крайния резултатъ отъ даденото поръчение, съ целъ да се даде въз-

можностъ за проява на починъ отъ възпитаницитѣ презъ време на действието. По такъвъ начинъ билъ развиванъ и самоконтрола.

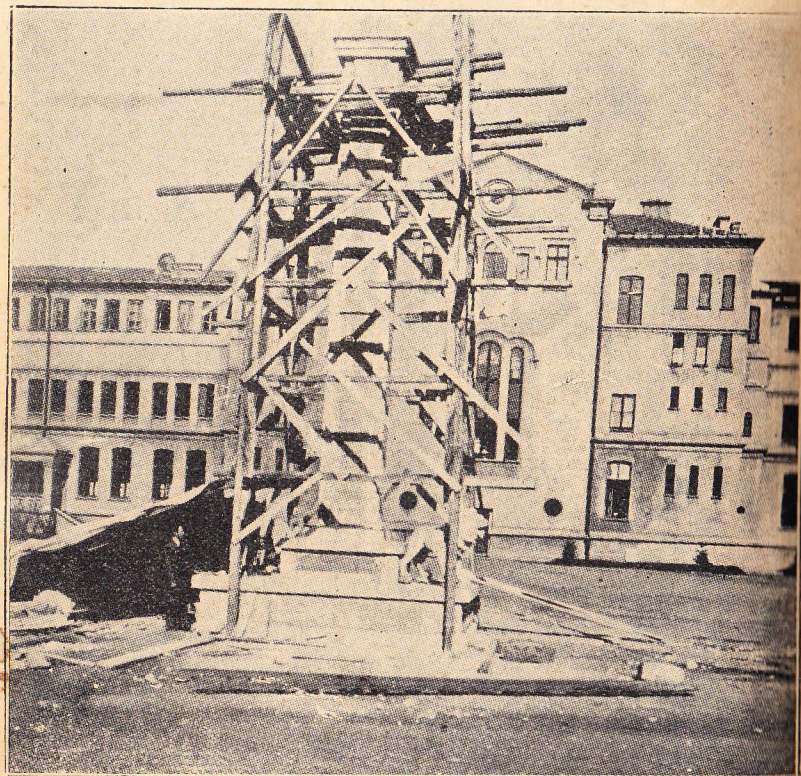

Юнкерската дружина на молебень въ гр. Русе при производството на 50-й Дунавски випускъ 1931 година.

7) Наказанията като изправително средство били употребявани разумно, икономично и умствено.

8) Наградите били съпоставяни с индивидуалните качества на възпитаниците и били употребявани крайно внимателно и икономично. Стремеха бил възпитаника да цени моралната награда, изразена в чувственната наслада от изпълнен дълг.

9) Пороците на умствения, чувствения и волевия живот били преследвани в училището с неотслабваемо усилие, чрез всичките възпитателни средства.

Колоната на Българския офицер в строеж към 10-и май 1934 г.

8. Действия и важни събития в училищния живот.

Увжовечаване паметта на загиналите за Родната възпитаница.

През месец март 1920 год. от управлението на училището била взета инициатива да се проучи въпроса за увжовечаване паметта на славно загиналите в войните, за свободата на Македония,

Тракия, Добруджа и Моравско офицери — възпитаници от училището.

В резултат на една настойчива и ползотворна дейност било извършено следното:

1) През месец май 1921 година бил отпечатан „Устав на фонда за увжовечаване паметта на загиналите за Отечеството офицери и възпитаници от Военното училище“. Под тази редакция, този фонд започнал своето съществуване и така съществува и до днес. Състоялите се до сега 2 конкурса между български художници, скулптори и архитекти, още не са дали искания проект за паметник.

2) В училищната църква са написани имената на загиналите възпитаници по випуски.

Генерал-Майор Кишелски Ив. — дарител.

Две скъпи жертви.

Училището през септемврийските събития 1923 година взело участие против родоотстъпниците, вдигнали се с оръжие в ръка

противъ Родичата. То дало две скъпи жертви — Капитанъ Александъръ Бировъ и юнкера Лапатовъ Цв.

Отъ 23 априль 1924 г., възъ основа указъ № 12, завършилигъ курса на Военното на Н. В. Училище били признати за свършили висше специално образование.

* * *

Фондове. Въ Училището съществуватъ следнитъ фондове, образувани отъ подарени суми и акции отъ родолюбиви български граждани и офицери, пропити отъ любовъ къмъ армията: а) Генералъ-Майоръ Ив. Кишелски, б) школникъ

Школника Георги Вас. Полковникъ Таслаковъ

Г. Полковникъ Таслаковъ, в) Подполковникъ П. Ангеловъ, г) Д-ръ Ст. Сарафовъ. Съ премиитъ на тѣзи фондове всѣка година се раздавагъ награди споредъ желанието на дарителитъ на отличилитъ се възпитаници

* * *

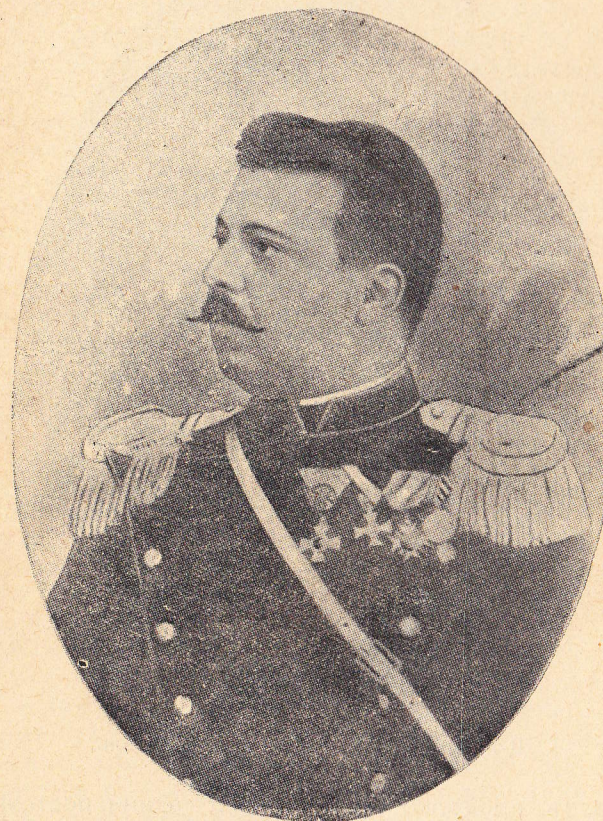
Награди отъ съюза на зап. офицери.

Презъ 1925 г. месецъ юний, Централното управление на съюза на запаснитъ офицери взело решение да се даватъ

отъ него ежегодно три награди на първитъ трима отъ випуска, съ цель да се подържа тѣсна връзка съ войската и за да се подтикне възпитателно дѣло на училището.

Подаряване знаме на училището.

Извѣстни сж събитията презъ 1886 г. като резултатъ на които на 23 августъ 1886 година първия шефъ на училището Князь Александръ Батембергъ беше заповѣдалъ разформирването на Военното училище; последното бѣше лишено въ продължение на 39 години отъ знаме — светинята за всѣка войскава частъ.

Подполковникъ Ангеловъ П. — дарителъ.

Негово Величество Царъ Борисъ III, Височайши шефъ на училището, благоволи наново да даде най-скъпия и свещенъ даръ на училището, като съ това засвидѣтелствува своитъ бащински грижи и обичъ, които той храни къмъ възпитаницитъ на своето училище. Тържествения актъ съвпадна съ производството на 44 випускъ на 12. IX. 1925 г.

Н. В. Царятъ прие тогава знамето отъ знаменосеца и се обърна къмъ чиноветъ отъ Училището съ следнитъ думи:
„Драги офицери, юнкери, подофицери и войници! Повече отъ 40 години нашето Военното Училище ежегодно е изращало въ редоветъ на армията завършилтъ курсъ възпитаници, съ което е изпълнявало една важна държавна функция — попълване войската съ добри, възпитани и обучени офицери.

Д-ъ Стефанъ Сарафовъ — дарителъ.

Така, въ продължение на много години, постоянно се създавалъ този офицерски кадъръ, който съ достоинство изнесе войнитъ следъ като бѣше вложилъ всичко за подготвяне нашата хубава и храбра армия.

Тукъ се каляватъ сърцата и душитъ въ най-чиста любовъ къмъ Отечеството: тукъ въ Военното училище се постига онова единство въ мисълта, доктрината и волята, безъ което не е възможенъ успѣхъ въ трудното дѣло на беззаветното служене на Родината. Ето защо, съ особено въл-

нение днесъ азъ предавамъ на Военното училище това знаме, Символътъ на България.

Нека подъ неговата сѣнка престане да съществува личното, нека преминалитъ подъ него заживѣятъ само съ една мисль — за щастието на България и заработятъ дружно съ една воля, за да се изгради благоденствието на нашата мила и скъпа Родина.

За България, Ура!

Следъ приковаването и освѣтяването на знамето, цѣлото училище предъ Негово Величество, предъ висшитъ началници на армията, предъ частитъ отъ Софийския гарнизонъ и предъ поканенитъ гости, положи следната клетва:

„Обещавамъ се и се кълна въ името на Всемогущия Богъ, че ще употребя всичкитъ си сили и нѣма да пожаля живота си, както за да запазя отъ всички врагове знамето, а така сжщо да защита и да постигна светлитъ идеи, които то олицетворява, въ свидетелство на което цѣлувамъ кръста, свѣтото евангелие и знамето. Аминъ“.

Това високо отличие, съ което Върховния Вожда на армията удостоява училището е една награда за заслугитъ, които то въ миналото е принесло на страната и на войската и едно указание за дългътъ на всички настоящи и бждащи началници, преподаватели и възпитаници на това училище.

За честната и родолюбива служба презъ единъ периодъ отъ 39 години, на българското офицерство, излѣзло изъ нашето училище, Негово Величество подари Военната Светиня съ увѣреността, че училището и за напредъ нѣма да се отклони отъ следвания до сега пътъ на честна и вѣрна служба Нему и на България.

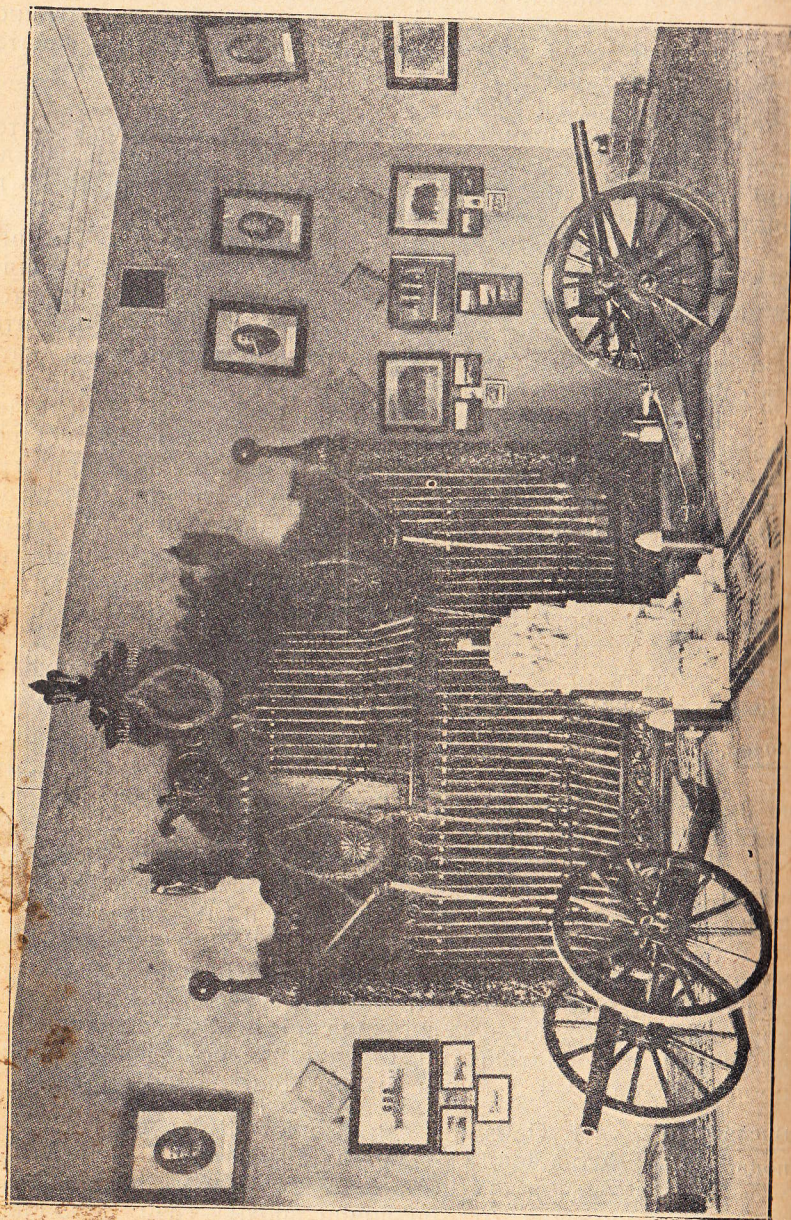
Музей. Съ заповѣдь № 204 отъ 25. XII. 1930 г. Началника на училището заповѣдалъ да се уреди музей, който да носи името „Военно исторически музей при Военното на Н. Величество училище“.

Цельта на музея била да събере всички предмети, които били въ свръзка съ историята на Военното на Н. В. училище и да ги нареди и систематизира по начинъ, щото да се изрази нагледно историята на училището и развоя въобще на военното дѣло въ него, които да могатъ да бждатъ използвани за възпитателни и научни цели и да могатъ да служатъ за източникъ на вдъхновение къмъ граждански и войнишки добродетели на бждащитъ поколения. Презъ пролѣтътъ на 1934 г. музея бѣ довършенъ и откритъ.

Височайши подаръци.

1. Презъ м. септемврий 1918 год. Н. В. Царь Фердинандъ I подарилъ на училището една голѣма оригинална пирамида съ резбарски орнаменти, заедно съ оржия отъ различни епохи. Тази пирамида е ценна вещь въ В.-Историческия музей на училището.

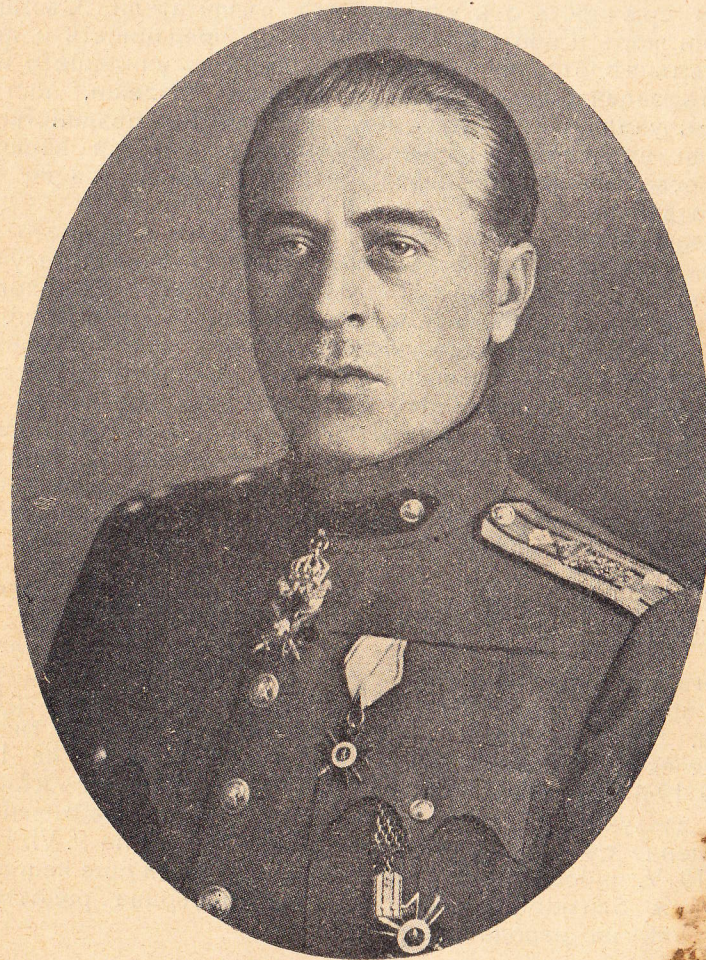
2. На 15. IV. 1931 год Негово Величество благоволил да подари на училището собственоръчно подписанъ портретъ. Това Височайше благоволение послужило за новъ импулсъ

Часть отъ училищния музей.

къмъ още по-вѣрна, още по-преданна служба на Любимия шефъ на нашата светиня.

Тоя портретъ ще напомня всѣкога за живия образъ на Върховния Вождъ и ще шепне ежечасно за готовность къмъ себеотрицание и себепожертвуване въ името на дълга къмъ Него и Родината.

Полковникъ Колевъ Кр.

Заклучение. Презъ този последенъ периодъ, училището достигнало поставенитѣ му задачи чрезъ прилагането на една обмислена и цѣлостна училищна система, която напълно отговаряла на нуждитѣ на момента, на армията,

на характера на нашето практически военно дѣло и главно, била съобразявана съ българската действителност.

Презъ този периодъ училището пуснало 14 випуски (39—52) съ 1557 офицери.

Въ морално отношение характерни сж първитѣ години на периода, когато униинето отъ несполучливата война става общо. Моралнитѣ начала били прилагани съ една рѣдка и завидна сръчностъ отъ училищнитѣ възпитатели. Съ младенчески жаръ и неотслабна енергия, съ преданностъ и любовъ къмъ дѣлото, началническия кадъръ въ училището изпълнилъ задачата си. Отъ българскитѣ младежи, постъпили въ училището, следъ неуморни грижи и въздействия, излизали преданни на отечественния дългъ млади водачи, които освежавали, ободрявали и запълвали редоветѣ на родната войска.

Характеренъ е сжщо голѣмия успѣхъ на училището въ учебно, строево и всѣко друго отношение. Явно е, че училището вървѣло къмъ все по-голѣмъ прогресъ и възходъ.

Паралелно съ бойната подготовка, духътъ и дисциплината, които сж на завидна висота, трѣбва да се отбележи голѣмата творческа стопанска и благоустройствена дейностъ въ последнитѣ години, която има крайната задача да се даде на училището вътрешенъ и външенъ видъ на образцово военно учебно заведение. Въ това отношение изработения стопански планъ билъ следванъ и изпълняванъ настойчиво и неуклонно при найразумно и икономично използване на всички сръдства.

9-и юний 1923 г. и

19-и май 1934 г.

На 8-и срещу 9-и юний 1923 год. презъ нощта, училището заедно съ цѣлата армия взе участие при свалянето на единъ опасенъ за съществуването на държавата режимъ. Следъ това, армията се оттегли и се отдаде на своята прѣка задача. Но, партиитѣ искористиха положението и тикнаха отечеството наново къмъ пропастъ. Ето защо на 18-и срещу 19-и май презъ нощта, училището заедно съ цѣлата армия взе участие въ смѣняването на старото партизанско управление съ нова надпартийна властъ. Както на 9. VI. така и на 19. V. чиноветѣ отъ училището подчертаха още веднажъ колко сж близки до тѣхнитѣ войнишки сърдца радоститѣ и болкитѣ на народа и Отееството

Общо заключение.

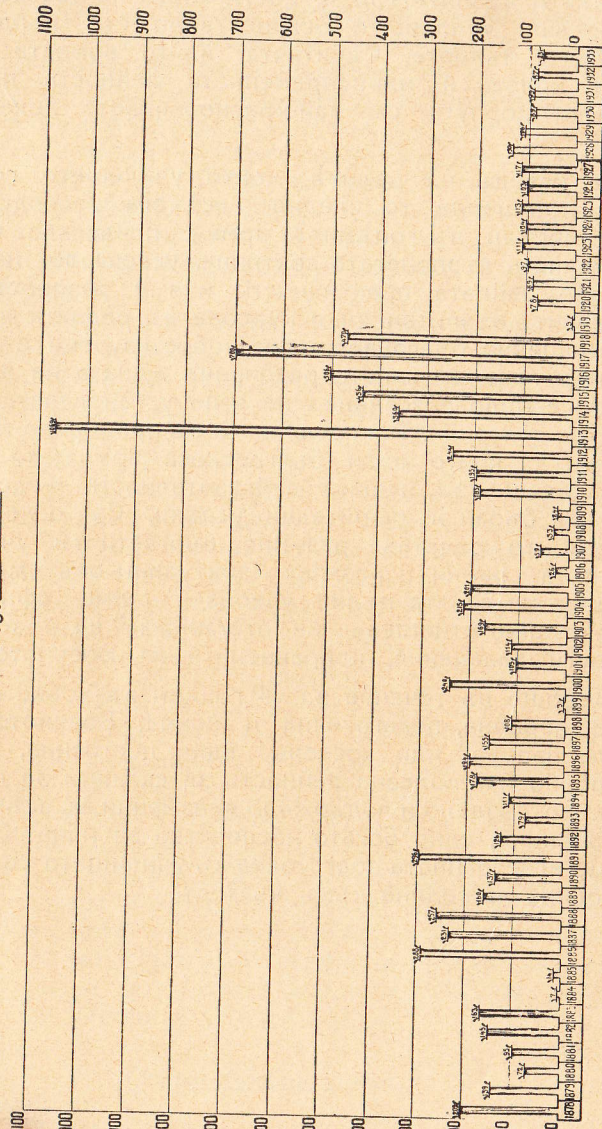
Още отъ първия день на своя животъ задачата на Военното на Негово Величество училище бѣ да подготвя за българската армия достойни млади водачи, които притежаващи твърди морални качества и достатъчни за крѣга на тѣхната първоначална дейностъ познания, да могатъ да се

съвършенствуватъ въ по-висше командване. Благодарение на голѣмото и ясно съзнание на възпитаницитѣ и на широката и всестранна просвѣта и прозорливостъ на началницитѣ, учителитѣ и възпитателитѣ, достигането на тая ясно поставена задача, училището осъществило съ твърдостъ, постоянство и пълнота. Събитията, които армията твори по бойнитѣ полета и мирновременната дейностъ на нейния офицерски корпусъ сж най-красноречивото доказателство за това.

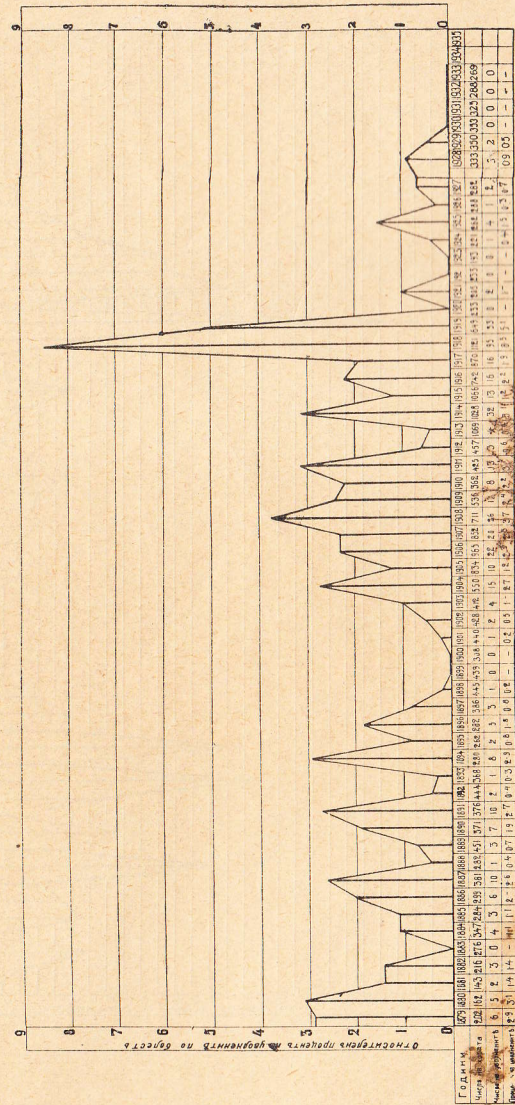
Съ огледъ на целитѣ, които училището гонѣло въ учебно отношение, то следило всѣкога господствующата научна мисль въ голѣмитѣ армии, прилагало съ строга взискателностъ възприетата доктрина, усвоявало, настойчиво, изпитвало нейната практичностъ и я е разпространявало. чрезъ своитѣ възпитаници и курсове въ родната войска. Въ това отношение, благодарение на добре изученитѣ български условия и главно тънното разбиране душата на нашия войникъ, то е било разсадникъ на ясно установената наша нападательна доктрина. Тая последната бѣ провѣрена и изпитана въ войнитѣ, които води българската армия; тя се указа най-подходяща за нашата действителностъ — достигнахме чрезъ нея бързи и решителни успѣхи. Съ огледъ на тая доктрина, то съчетава разумно съответнитѣ учебни дисциплини, въ рамки и размѣри, диктувани отъ сжщата. Благодарение на своята пълна учебна система, офицеритѣ въ интелектуално отношение не отстъпваха на възпитаницитѣ отъ други заведения, приравнени къмъ Военното училище.

Въобщо въ течение на 44 години въ всѣка областъ — научна, морална, педагогична и бойна, Военното училище развило направо или косвенно една постоянна, неизмѣнна и безпорно най-полезна дейностъ за скѣпата за насъ родна войска; то създадо и подѣржало неизменни въ всѣко отношение традиции, едно богато наследство за иднитѣ поколения. Изобщо всестранната подготовка въ училището се е движила отъ година на година къмъ възходъ.

НАГЛЕДНА ТАБЛИЦА
ЗА ЕЖЕГОДИНЪТЪ ПОСТАВЛЕНИЯ НА ВЪЗПИТАНИЦИ ВЪ ВОЕННОТО НА Н.В. УЧИЛИЩЕ ЗА ВРЕМЕТО ОТЪ 1878 ДО 1934 ГОД.

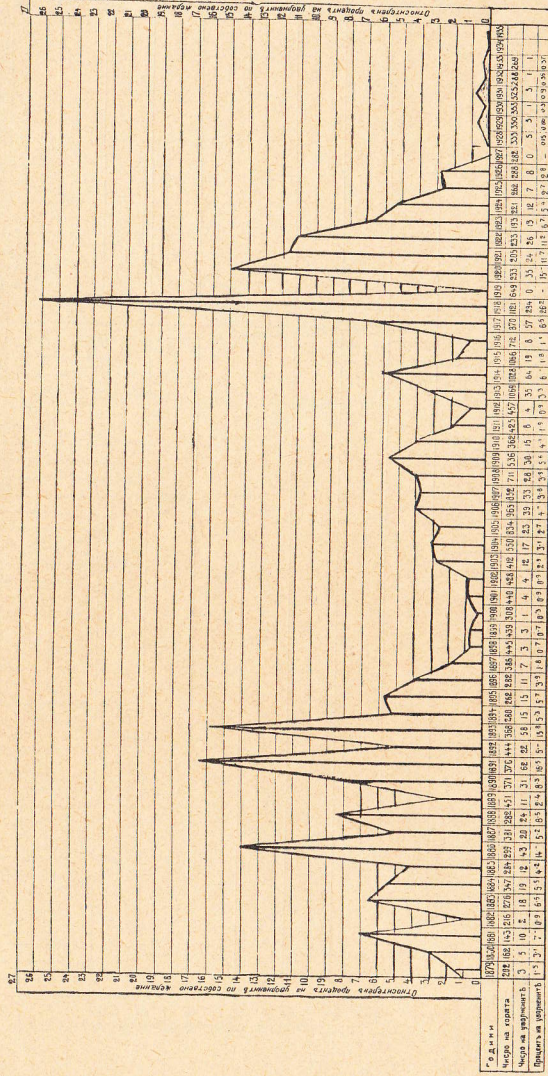

ДИАГРАМА
НА УПОЛНАВАНИЕТО ПО БОЛЕСТЪ ВЪЗПИТАНИЦИ НА ВОЕННОТО НА Н.В. УЧИЛИЩЕ ЗА ПЕРИОДА ОТЪ 1879 ДО 1934 ГОД.

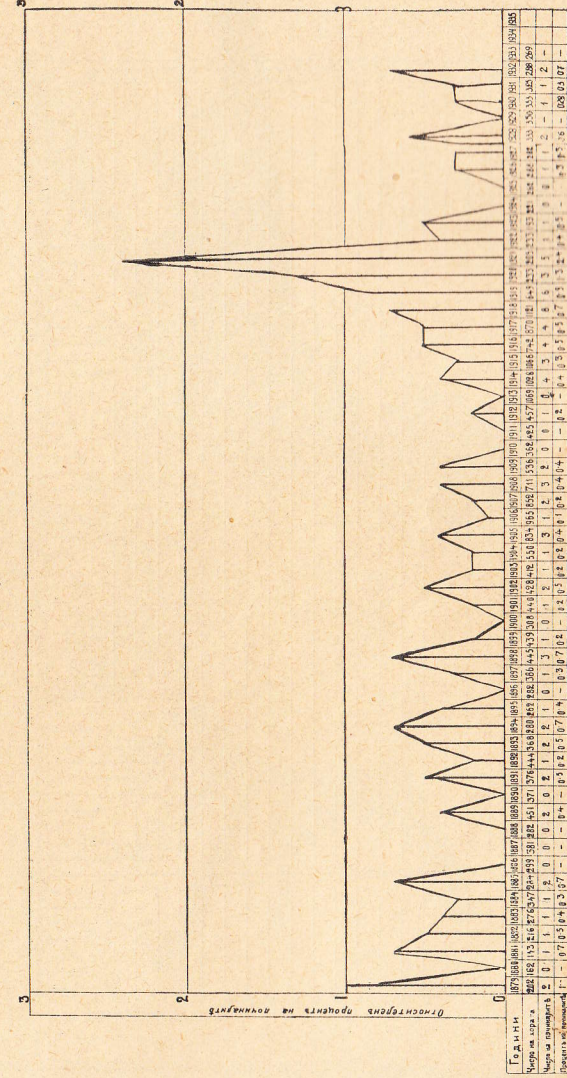
ДИАГРАМА

НА УДОБЛЯВАНИТЪ ПО СОБСТВЕНО ЖЕЛАНИЕ ВЪЗПИТАНИЦИ ОТЪ ВОЕННОТО НА Н.В. УЧИЛИЩЕ ЗА ПЕРИОДА ОТЪ 1879 - 1934 ГОД.

ДИАГРАМА

НА ПОЧИНАЛИТЪ ПРЕЗЪ РАЗНИТЪ ГОДИНИ ЮНКЕРИ ОТЪ ВОЕННОТО НА Н.В. УЧИЛИЩЕ ЗА ПЕРИОДА ОТЪ 1879 ДО 1934 ГОД.

СВЕДЕНИЕ

за числото на офицеритѣ възпитаници на Военното на Н. В. училище паднали за Народното обединение.

Войната 1885 г.		Балканската война 1912/1913 г.		Европейската война 1915/1918 г.	
випускъ	число	випускъ	число	випускъ	число
1	3	3	1	4	1
3	1	5	3	6	1
4	3	6	2	7	1
5	3	7	3	8	6
6	3	8	7	9	3
7	3	9	4	11	7
	16	10	1	12	2
		11	12	13	6
		12	3	14	7
		13	5	15	1
		14	9	16	5
		15	3	17	7
		16	6	18	6
		17	10	19	2
		18	6	20	2
		19	3	21	15
		20	11	22	4
		21	13	23	9
		22	7	24	4
		23	4	25	3
		24	7	26	5
		25	1	27	10
		26	2	клона	23
		27	5	28	6
		клона	20	29	13
		28	6	30	9
		29	12	31	21
		30	7	32	13
		31	9	33	24
		32	11	34	28
		33	14	35	53
		34	18	36	54
			225	37	43
				38	16
				39	4
				40	4
				44	1
					424

Войната 1885 година 16
 Балканската война — 1912/1913 г. 225
 Европейската война — 1915/1918 г. 424
 Всичко 665

СПИСЪКЪ

на

убититѣ юнкери презъ Септемврийскитѣ събития 1918 г. по защитата на ст. София.

1. Отъ 39 вип. оф. канд. Раевъ Любомиръ Антоновъ отъ гр. София убитъ на 30. IX 1918 Малкия Кърлежъ.
2. Отъ 40 вип. юнкеръ Гешановъ Иванъ Димитровъ отъ гр. „Панагюрище“ на 28 IX. 1918 Захар. фаб.
3. Отъ 40 вип. юнкеръ Царибашевъ Никола Стояновъ с. Килифарево — В.-Търн. 28. IX. 1918 Захар. фаб.
4. Отъ 40 вип. юнкеръ Иларионовъ Ангелъ Иларионовъ с. Върбовка — Севлиевско I. X. 1918 г. при Малкия Кърлежъ с. Владая.
5. Отъ 40 вип. юнкеръ Петковъ Янко Ивановъ отъ с. Елена — Харман. убитъ на 28. IX 1918 г. при с. Бояна.

СПИСЪКЪ

на

офицеритѣ и юнкеритѣ убити презъ Септемврийскитѣ събития 1923 година.

1. Капитанъ Бировъ Александъръ Стефановъ отъ гр. Татар.-Пазарджикъ убитъ въ влака при Костенецъ-Баня.
2. Подпоручикъ Кемановъ Цилиянъ Атанасовъ отъ гр. Сливенъ убитъ на 23. IX. 1923 год. въ гр. Сливенъ.
3. Юнкеръ Лапататовъ Цвѣтко Радуловъ отъ гр. Видинъ убитъ на 23, IX 1923 г. въ гр. Ломъ.

СПИСЪКЪ

на Началниците на Военното на Негово Величество училище
отъ откриването му до днесъ.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Отъ кога до кога	Забележка
1	Капитанъ Флейшеръ . . .	1. IX. 1878—31. V. 1879 г.	Отъ руска- та армия
2	Щ-Капитанъ Рябинкинъ . .	31. V. 1879—12. I. 1882 г.	Сжщо
3	Подполк. Фонъ Ремлингенъ.	12. I. 1882—19. III. 1884 г.	Сжщо
4	„ Сахаровъ . . .	20. III. 1884—8. X. 1885 г.	Сжщо
5	Ротмистръ Бендеревъ Ан.	10. X. 1885—28. X. 1885 г.	1-я бълга- ринъ начал- никъ на учи- лището
6	Майоръ Груевъ . . .	23.XII.1885—9.VIII.1886 г.	
7	Капитанъ Хесапчиевъ . . .	28.VIII. 1886—28.I.1887 г.	
8	Майоръ Петровъ Р. . .	28. I. 1887—1. VII. 1887 г.	
9	„ Винаровъ В. . .	25.VII.1887—27.X.1887 г.	
10	„ Паприковъ Ст. . .	27. X. 1887—5. VI. 1891 г.	
11	Подполковникъ Петровъ Р.	5. VI. 1891—2. XI. 1891 г.	
12	„ Ботевъ К. . .	2. XI. 1891—1. III. 1897 г.	
13	„ Христовъ П. . .	1. III. 1897—29. V. 1897 г.	Вр. управл. училището
14	„ Савовъ Мих. . .	1. VI. 1897—20.III. 1903 г.	
15	„ Петевъ В. . .	21. III. 1903—4. VI 1903 г.	Вр. управл. училището
16	Генералъ Ильовъ С. . .	4. VI. 1903—9. I. 1904 г.	
17	Подполковникъ Петевъ В. .	9. I. 1904—14. III. 1905 г.	Вр. управл. училището
18	Полковникъ Назлжмовъ Ат.	14.III. 1905—1. XI. 1907 г.	
19	Генералъ Диковъ В. . .	2. XI. 1907—2. IV. 1910 г.	
20	„ Ботевъ К. . .	3. IV. 1910—1. I. 1912 г.	
21	Полковникъ Жековъ Н. . .	18.III.1912—18.IX. 1912 г.	
22	Подполковникъ Луковъ Ив.	27.IX. 1913—9. III. 1914 г.	
23	Полковникъ Тасевъ С. . .	9. III. 1914—10. IX. 1915 г.	
24	„ Стойновъ Ив. . .	16.IX. 1915—17.IX. 1917 г.	
25	„ Каишевъ Ат. . .	17.IX. 1917—23.IX. 1918 г.	
26	„ Мидилевъ П. . .	29. X. 1918—7. XI. 1919 г.	
27	„ Нойковъ Ст. . .	24.XI. 1919—13.VI. 1920 г.	
28	„ Василевъ Сл. . .	16. VI.1920—18. X. 1920 г.	
29	„ Каблешковъ Ил. . .	4. XI. 1920—10. I. 1923 г.	
30	„ Христовъ Хр. . .	10. I. 1923—13. VI. 1923 г.	Вр. управл. училището
31	Подполковникъ Велчевъ Д.	14. VI. 1923—5. IX. 1928 г.	
32	Ген.-Майоръ Маринковъ С.	5. IX. 1928—31. I. 1929 г.	
33	Ген.-Майоръ Йововъ Мих. .	31. I. 1929—19. V. 1934 г.	
34	Полковникъ Колевъ К. . .	19. V. 1934—	

СПИСЪКЪ

На г. г. офицеритъ, които сж били на служба въ
Военното на Н. В. училище презъ I. периодъ отъ осно-
ваването му въ 1878 до 1885 год. включително.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1	Капитанъ Флейшеръ . . .	Началн на училището
2	„ Стрижевски . . .	Ротенъ командиръ
3	Подпоручикъ Любовски . .	Младши офицеръ
4	Прапорщикъ Боневъ . . .	Младши офицеръ
5	Щабсъ-капитанъ Рябинкинъ.	Завед. учеб. часть
6	„ Шулманъ . . .	Адютантъ
7	Поручикъ Мининъ . . .	Младши офицеръ
8	Прапорщикъ Юрьевъ . . .	Слушатель
9	Поручикъ Соболевъ . . .	Завед. учеб. часть
10	Подпоручикъ Александровъ	И. Д. Адют. и ковч.
11	Поручикъ Козьеръ . . .	Взводенъ командиръ
12	Подпоручикъ Шавринъ . .	Адют. и ковчезникъ
13	„ Петровъ . . .	Взводенъ командиръ
14	„ Тантиловъ . . .	Взводенъ командиръ
15	„ Поповъ . . .	Взводенъ командиръ
16	„ Паунчевъ . . .	Взводенъ командиръ
17	Майоръ Вецелъ . . .	Зав. прак. зан. съ юнк.
18	Поручикъ Марченко . . .	Младши офицеръ
19	Подпоручикъ Селезневъ . .	Младши офицеръ
20	Поручикъ Тремацъ . . .	Взводенъ командиръ
21	Подпоручикъ Тодоровъ . .	Адютантъ и ковчез.
22	Капитанъ Ковалевски . . .	
23	„ Фонъ Фрайманъ . . .	Взводенъ командиръ
24	„ Сулковски . . .	„ „
25	„ Швенднеръ . . .	„ „
26	„ Левицкий . . .	„ „
27	Подпоручикъ Зафировъ . .	Ковчезникъ
28	Подпоручикъ Ремлингенъ отъ Генералния щабъ . . .	Началникъ училището
29	Капитанъ Клюпфелъ . . .	Зав. тактич. лѣтни за- нятия по топография
30	Щабсъ-капитанъ Теодотовъ.	Зав. учебната часть на техническото отдѣл.
31	Подпоручикъ Нестеровъ . .	Щатенъ преподав. въ технич. отдѣление
32	Капитанъ Модлъ . . .	Взводенъ командиръ
33	Подпоручикъ Поповъ . . .	

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
34	Подпоручикъ Шиваровъ .	Адютантъ ковчез.
35	Щабсъ-капитанъ Кульневъ .	Взводенъ командиръ
36	Подпоручикъ Крамеръ .	Завед. технич. отдѣл.
37	Капитанъ Федяй .	Взводенъ командиръ
38	Прапорщикъ Терлецкий .	" "
39	Капитанъ Тегеретедтъ .	Ротенъ командиръ
40	Подполковникъ Сахаровъ отъ Генералния шабъ .	Н-къ на училището
41	Подпоручикъ Кикименовъ .	Взводенъ командиръ
42	Поручикъ Златановъ .	Адютантъ и ковчез.
43	" Митовъ .	Взводенъ командиръ
44	" Чорбаджи .	Свободенъ
45	Капитанъ Чорбановски .	Завед. домакинството
46	" Подфилипский .	" "
47	Подпоручикъ Вецелъ .	Адютантъ и ковчез.
48	" Беровъ .	Взводенъ командиръ
49	Ротмистъръ Бендеревъ .	Завед. училището
50	Майоръ Груевъ .	Н-къ на училището

СПИСЪКЪ

на г. г. офицеритѣ, които сж били на служба въ Военното на Н. В. училище презъ II. периодъ, отъ 1885—1900 г.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1	Г. Щабенъ Майоръ Груевъ .	Н-къ на училището
2	" Капит. Хасапчевъ .	"
3	" Майоръ Петровъ .	"
4	" Капит. Винаровъ .	"
5	" Майоръ Паприковъ .	"
6	" Подполк. Ботьовъ .	"
7	" Подполк. Савовъ .	"
8	Г. Щабенъ Капит. Вълнаровъ .	Инспекторъ на класоветѣ
9	Капитанъ Тепавичаровъ .	"
10	" Андрѣевъ .	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
11	Майоръ Антикаровъ .	Инсп. на класоветѣ
12	" Тодоровъ .	"
13	Ротмистъръ Назлжмовъ .	"
14	Майоръ Цвѣтковъ .	"
15	" Бочевъ .	"
16	" Фичевъ .	"
17	" Пешевъ .	"
18	Капитанъ Златановъ .	Зав. домакинството
19	" Букурушлиевъ .	"
20	Майоръ Николаевъ .	"
21	" Гиневъ .	"
22	Подполковникъ Енчевъ .	"
23	Поручикъ Вецелъ .	Адютантъ-ковчезникъ
24	Капитанъ Беровъ .	"
25	Подпоручикъ Тошковъ .	"
26	Поручикъ Радевъ .	"
27	Капитанъ Гичевъ .	Ковчезникъ
28	" Аджаровъ .	Адютантъ
29	Поручикъ Коюмджиевъ .	Ковчезникъ
30	" Ламбриновъ .	"
31	Подполков. Димитриевъ .	Преподавателъ
32	" Хайдutowъ .	"
33	" Илчевъ .	"
34	" Ивансвъ .	"
35	" Лазаровъ .	"
36	" Кантарджиевъ .	"
37	" Радионовъ .	"
38	" Агура .	"
39	" Петровъ .	"
40	Полковникъ Ковачевъ .	"
41	" Краевъ .	"
42	Сан. Полковникъ Димитровъ .	"
43	" Подполковн. Бацаровъ .	"
44	Майоръ Личевъ Х. .	"
45	" Теневъ .	"
46	" Янковъ .	"
47	" Илиевъ .	"
48	" Загорски .	"
49	" Сираковъ .	"
50	" Петевъ .	"
51	" Ильовъ .	"
52	" Бояровъ .	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжность
53	Майоръ Дерманчевъ . . .	Преподаватель
54	Капитанъ Нерезовъ . . .	
55	" Шкойновъ . . .	"
56	" Бояджиевъ . . .	"
57	" Донковъ . . .	"
58	" Атанасовъ . . .	"
59	" Писановъ . . .	"
60	" З. Бобчевъ . . .	"
61	" Цъклевъ . . .	"
62	" Керитовъ . . .	"
63	" Шойлековъ . . .	"
64	" Пчеларовъ . . .	"
65	" Бѣловъ . . .	"
66	" Г. Вазовъ . . .	"
67	" Г. Кабакчиевъ . . .	"
68	" Амьорковъ . . .	"
69	" Найденовъ . . .	"
70	" Радковъ . . .	"
71	" Бурмовъ . . .	"
72	" Добревски . . .	"
73	" Папазовъ . . .	"
74	Ротмистъръ Косевъ . . .	"
75	" Марчевъ . . .	"
76	" Стойчевъ . . .	"
77	" Морфовъ . . .	"
78	" Бендеревъ . . .	"
79	" Колевъ . . .	"
80	Капитанъ Н. Ивановъ . . .	"
81	Поручикъ Раковски . . .	"
82	" Лалчевъ . . .	"
83	" Срѣдовъ . . .	"
84	" Н. Бакърджиевъ . . .	"
85	Подпор. Леновъ . . .	"
86	Д-ръ Молловъ . . .	Цив. преподаватели
87	Н. Вълчевъ . . .	
88	Ст. Михайловски . . .	
89	П. Нейчевъ . . .	
90	Б. Михайловъ . . .	
91	Б. Д. Стояновъ . . .	
92	Андрей Тошевъ . . .	
93	К. Цанковъ . . .	
94	Б. Цоневъ . . .	

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжность
95	Т. Дедовъ . . .	Цив. преподаватели
96	Тако Пастъоръ . . .	
97	Йорданъ Трифуновъ . . .	
98	Л. Лукашъ . . .	
99	Инж. Св. Дефаловъ . . .	
100	Д. Мартиновъ . . .	
101	Д-ръ Ценовъ . . .	
102	Сп. Николовъ . . .	
103	Хар. Илиевъ . . .	
104	П. Рендовъ . . .	
105	Р. Канели . . .	"
106	Д. Ганчевъ . . .	"
107	В. Василевъ . . .	"
108	Д-ръ Добревъ . . .	"
109	Карлъ Джехъ . . .	"
110	Делъ Санте . . .	"
111	Инж. Велчевъ . . .	"
112	Инж. Вълчевъ . . .	"
113	Архим. Ил. Николовъ . . .	"
114	Гатевъ . . .	"
115	Атанасовъ . . .	"
116	Тептеровъ . . .	"
117	Н. Добревъ . . .	"
118	Д. Гриловски . . .	"
119	Кожухарски . . .	"
120	С. Станимировъ . . .	"
121	Кировъ . . .	"
122	Митовъ . . .	"
123	Тошевъ . . .	"
124	Шоурекъ . . .	"
125	Хесапчиевъ . . .	"
126	Ив. Гешевъ . . .	"
127	А. Тодоровъ . . .	"
128	Ем. Ивановъ . . .	"
129	Колушки . . .	"
130	Подполковникъ Драгановъ . . .	К-ръ на рота и дружина.
131	Майоръ Тодоровъ . . .	Зав. кавал. курсъ
132	" Петровъ . . .	Зав. курса за под. з. о.
133	" Митовъ . . .	К-ръ 1 рота
134	Капитанъ Радуловъ . . .	Зав. стр. и дом. часть на кавалер. курсъ.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
135	Капитанъ Енчевъ . . .	К-ръ зап. Шк. 3. О.
136	" Каваловъ . . .	К-ръ ротата на Н. В.
137	" Христовъ . . .	К-ръ 1 рота
138	" Пенчовъ . . .	К-ръ 2 рота
139	" Молловъ . . .	К-ръ 2 рота
140	" Бошнаковъ . . .	К-ръ 2 рота
141	" Бърневъ . . .	К-ръ 1 рота
142	" Топузовъ . . .	К-ръ 1 рота
143	" Божиловъ . . .	К-ръ 2 рота
144	" Кирковъ . . .	Инстр. по арт. часть
145	" С. Славчевъ . . .	"
146	" Дацовъ . . .	Зав. по арт. часть
147	" Соларовъ . . .	Класенъ надзиратель
148	" Шингаровъ . . .	"
149	" Кушеввалиевъ . . .	Сулбалтьоръ офицеръ
150	" Таневъ . . .	—
151	" Дренски . . .	Библиотекаръ
152	" Кънчевъ . . .	"
153	" Данаиловъ . . .	—
154	" Дренковъ . . .	—
155	" Сеизовъ . . .	—
156	" Георгиевъ . . .	Артилер.
157	" Тасевъ . . .	—
158	" Сапунаровъ . . .	—
159	" Кириловъ . . .	—
160	" Селвелиевъ . . .	—
161	" Паковъ . . .	—
162	Ротмистъръ Салабашевъ . . .	—
163	" Тодоровъ . . .	—
164	" Мархоловъ . . .	—
165	" Кацаровъ . . .	—
166	" Симеоновъ . . .	—
167	Поручикъ Тетевенски . . .	Зав. ветер. школа
168	Поручикъ Павловъ . . .	Зав. фелдшер. к-да
169	" Върбановъ . . .	—
170	Поручикъ Манафовъ . . .	К-ръ нестр. рота
171	" Нейковъ . . .	"
172	" Мурдаровъ . . .	Прикомандированъ
173	" Токушевъ . . .	"
174	" Димитровъ . . .	"
185	" Спасовъ . . .	"
176	" Радевъ . . .	—

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
177	Поручикъ Йосифовъ . . .	—
178	" Градиновъ . . .	Пом. по ездата
179	" Туйковъ . . .	—
180	" Балкански . . .	—
181	" Табаковъ . . .	—
182	" Ангеловъ . . .	—
183	" Апостоловъ . . .	—
184	" Спасовичъ . . .	—
185	" Дандишъ . . .	—
186	" Балабановъ . . .	—
187	" Кикименовъ . . .	—
188	Подпоручикъ Бузуковъ . . .	—
189	" Вълчевъ . . .	—
190	" Топаловъ . . .	—
191	" Стояновъ . . .	—
192	" Спиридоновъ . . .	—
193	" Кривошиевъ . . .	—
194	" Братистиловъ . . .	—
195	" Ничевъ . . .	—
196	Капелмайсторъ Щросъ . . .	—
197	" Иермаршъ . . .	—
198	Капитанъ Николовъ . . .	За слушане лекции въ
199	Поручикъ Исмаиловъ . . .	ротитѣ.
200	" Каназирски . . .	"
201	" Трифуновъ . . .	"
202	Подпоручикъ Русчевъ . . .	"
203	" Жибаровъ . . .	"
204	" Капитановъ . . .	"
205	" Николовъ Г . . .	"
206	Д-ръ Сарафовъ . . .	"
207	Капитанъ Поповъ . . .	Отдѣльонни офицери.
208	" Геновъ . . .	"
209	" Софрониевъ . . .	"
210	" Петруновъ . . .	"
211	" Гешевъ . . .	"
212	" Василелъ . . .	"
213	Поручикъ Чорбаджиевъ . . .	"
214	" Димовъ . . .	"
215	" Теневъ . . .	"
216	" Бойчевъ . . .	"
217	" Велчевъ . . .	"
218	" Парушевъ . . .	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
219	Филиповъ . . .	Отдѣльонни офицери
220	Подпуручикъ Хилми . . .	" "
221	" Николовъ А. . .	" "
222	" Гецевъ . . .	" "
223	Санитаренъ Поруч, Лиметъ . . .	Училищенъ лѣкаръ
224	Д-ръ Стаматовъ . . .	"
225	" Золотовичъ . . .	"
226	Сан. Кап. Д-ръ Петровичъ . . .	"
227	" Ребенъ . . .	"
228	" Кирковъ . . .	"
229	Линдербергъ . . .	Дѣловодитель
230	К. Огневъ . . .	Секретаръ
231	Тодоръ Макавѣевъ . . .	Архиваръ
232	Никола И. Джаровъ . . .	Економъ
233	П. Загорчиновъ . . .	Дѣловодитель
234	Г. Ценовъ . . .	Секретаръ
235	М. Георгиевъ . . .	Изпр. на оржия
236	Коста Христовъ Лаловъ . . .	Ф-лъ на нестр. ком.
237	Ст. Велевъ . . .	Училищенъ ключаръ
238	П. Маноиловъ . . .	Медиц. фелдшеръ
239	Поато Карловъ . . .	Дърводѣлецъ
240	Величко Новковъ . . .	Майсторъ готвачъ
241	Михалъ Ивановъ . . .	"
242	Кърпачевъ . . .	Старши литографчикъ
243	Стою Павловъ . . .	Старши писаръ

СПИСЪКЪ

На г. г. офицеритѣ, които сж били на служба въ Военното на Н. В. училище III. Кадетски периодъ отъ 1900 до 1909 година.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1	Полковникъ Петевъ . . .	Н-къ на училището
2	Генералъ Ильовъ . . .	" " "
3	Полковникъ Назлжмовъ . . .	" " "
4	Генералъ Диковъ . . .	" " "

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
172	Цивилни Кр. Ивановъ . . .	Преподавателъ
173	" Никола Василевъ . . .	"
174	" Хараланъ С. Харал. . .	"
175	" Радъ Дедовъ . . .	"
175	" В. Златарски . . .	"
177	" Г. Стояновъ . . .	"
178	" Трендафиловъ . . .	"
179	" Иванъ Икономовъ . . .	"
180	" Д. Шоповъ . . .	"
181	" Хр. Кюлмезовъ . . .	"
182	" Д. Дончевъ . . .	"
183	" Д. Футековъ . . .	"
184	" Ченгелиевъ . . .	"
185	" Иванъ Поповъ . . .	"
186	" Д-ръ Ник. Бобчевъ . . .	"
187	" Йорданъ Ковачевъ . . .	"
188	" Т. Костовъ . . .	"
189	" Владим. Халачевъ . . .	"
190	" Д-ръ Хр. Георгиевъ . . .	"
191	" Д. Петровъ . . .	"
192	" К. Соколовъ . . .	"
193	" Д-ръ Юруковъ . . .	"
194	" М. Дончевъ . . .	"
195	" Д. Перфоновъ . . .	"
196	" Д. Казаковъ . . .	"
197	" П. Х. Петровъ . . .	"
198	" С. Д. Скрински . . .	"
199	" В. Радославовъ . . .	"
200	" Христо Върговъ . . .	"
201	" Иванъ Брошка . . .	"
202	" К. Козловски . . .	"
203	" Недѣлчевъ . . .	"
204	" Д. Поповъ . . .	"
205	" Чавдаровъ . . .	"
206	" Д-ръ Ганевъ . . .	"
207	" В. Петровъ . . .	"
208	" Г. Николовъ . . .	"
209	" Наследниковъ . . .	"
210	" Халилъ Зеки . . .	"
211	" Архим. Ил. Никол. . .	"

СПИСЪКЪ

На г. г. офицеритѣ, които сж служили въ Военното на Н. В. училище IV. периодъ отъ 1909 до 1919 г.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1	Генералъ-Майоръ Диковъ В.	Началн. на училището
2	" Ботьовъ К.	" " "
3	Полковникъ Жековъ	" " "
4	" Луковъ	" " "
5	" Тасевъ Ст.	" " "
6	" Стойновъ Г.	" " "
7	" Кайшевъ	" " "
8	" Мидилевъ П.	" " "
9	" Нойковъ	" " "
10	" Савовъ.	Пом. Началн. на у-щето
11	" Бърневъ	" " " "
12	" Пачевъ	" " " "
13	Подполковникъ Наумовъ	Инспект. на класоветѣ
14	" Сапунаровъ М.	Командиръ на дружина
15	" Ламбриновъ К.	" " " "
16	" Петровъ А.	Пом. Н-къ на уч-щето
17	" Григоровъ Ив.	К-ръ на др. и п. н-къ на уч.
18	" Мариновъ В.	К-ръ на рота и дружина
19	" Райновъ Р.	Командиръ на рота
20	" Цековъ	Команд. на дружина
21	" Халачевъ Н.	Инспек. на класоветѣ
22	" Печигарговъ П.	К-ръ на рота и дружина
23	" Димитриевъ П.	" " " "
24	" Маринковъ С.	Инспек. на класоветѣ
25	" Миндовъ Г.	" " " "
26	" Добревъ Д.	Домакинъ на уч-щето
27	Майоръ Гладичевъ	Командиръ на рота
28	" Василевъ Б.	Инспек. на класоветѣ
29	" Никифоровъ Н.	Инсп. на Артил. часть
30	" Личевъ Х.	Домакинъ
31	" Стояновъ Д.	"
32	" Кръстевъ К.	Командиръ на рота
33	" Паралинговъ	" " "
34	" Червенаковъ	" " "
35	" Акрабовъ	Инсп. на Артил. часть
36	" Пиперковъ В.	Командиръ на рота
37	" Дранговъ Б.	Преп. и К-ръ на рота
38	" Бочевъ Ив.	Команд. на дружина

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
39	Майоръ Грънчаровъ Д.	Командиръ на рота
40	" Поповъ М.	" " "
41	" Ивановъ Т.	" " "
42	" Банковъ М.	Взв. к-ръ и к-ръ на рота
43	" Минковъ П.	Командиръ на рота
44	" Кабакчиевъ В.	" " "
45	" Попъ Ивановъ П.	" " "
46	" Стояновъ В.	" " "
47	" Михайловъ Н.	Взв. и рот. к-ръ и пом. н-къ на училището
48	" Кисовъ Ал.	Инспекторъ на класове
49	" Поповъ Д.	" " "
50	" Ивановъ В.	Командиръ на рота
51	" Кушевалиевъ	К-ръ на р. и и-ръ на кл.
52	" Ивановъ Н.	К-ръ на дружината
53	" Димитровъ Д.	" " "
54	" Чифликчиевъ Хр.	Командиръ на рота
55	" Шингаровъ К.	К-ръ на дружина
56	" Печевъ	Командиръ на рота
57	" Георгиевъ Хр.	" " "
58	" Гелчевъ	" " "
59	" Ракевъ Ат.	К-ръ учебна батарея
60	" Богдановъ Д.	К-ръ учеб. ескадронъ
61	" Морфовъ Ал.	Командиръ на рота
62	" Константиновъ Д.	" " "
63	" Минковъ В.	" " "
64	" Поповъ Ив.	Взведенъ командиръ
65	" Кжнчевъ М.	Въ артил. отдѣлъ
66	" Серафимовъ Ст.	Командиръ на рота
67	" Луковъ Хр.	К-ръ учебна батарея
68	" Филиповъ Мл.	К-ръ учеб. ескадронъ
69	" Ванковъ Ив.	Командиръ на рота
70	" Спасовъ Н.	" " "
71	" Миленовъ	" " "
72	" Докузовъ	" " "
73	" Антоновъ Хр.	" " "
74	Капитанъ Спиридоновъ	" " "
75	" Лазаровъ В.	" " "
76	" Константиновъ	И-ръ на артил. часть
77	" Петровъ К.	Завед. прехраната
78	" Десевъ	Взв. к-ръ и ротенъ к-ръ
79	" Саповъ Г.	Взведенъ командиръ
80	" Куцаровъ М.	" "

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
81	Капитанъ Тупковъ Р. .	Взводенъ командиръ
82	„ Костовъ П. .	„ „
83	„ Дандуловъ Н. .	„ „
84	„ Мариновъ Н. .	„ „
85	„ Райновъ Р. .	Взв. и ротенъ к-ръ
86	„ Николовъ Сейко .	Взводенъ командиръ
87	„ Дечевъ .	„ „
88	„ Арадановъ .	„ „
89	„ Станчевъ П. .	Адют., взв. к-ръ, к-ръ рота
90	„ Бъчваровъ .	Взв. и ротенъ к-ръ
91	„ Димитровъ Ан. .	Взв. к-ръ, ковч. домакинъ
92	„ Цвѣтковъ Г. .	Взводенъ командиръ
93	„ Куртевъ Н. .	И-ръ на класовѣтъ
94	„ Цоневъ Н. .	Завед. прехр. и взв. к-ръ
95	„ Личевъ Г. .	Взводенъ командиръ
96	„ Киселовъ Коста .	Офицеръ-възпитателъ
97	„ Гавриловъ Иванъ .	„ „
98	„ Черневъ Т. .	Взводенъ командиръ
99	Ротмистъръ Стояновъ Ал. .	Пом. инстр. кав. часть
100	Капитанъ Андрѣевъ .	Взводенъ командиръ
101	„ Илиевъ М. .	„ „
102	„ Аврамовъ К. .	„ „
103	„ Гавриловъ .	„ „
104	„ Николовъ Хр. .	„ „
105	„ Георгиевъ Хр. .	„ „
106	„ Стойковъ Хр. .	„ „
107	„ Карадимовъ П. .	„ „
108	„ Кръстевъ Н. .	К-ръ учебната батарея
109	„ Семерджиевъ Ив. .	К-ръ уч. бат., к-ръ орт. отд.
110	„ Константиновъ Н. .	Командиръ на рота
111	„ Николовъ Ст. .	Зав. нестр. команда
112	„ Бояджиевъ .	Взводенъ командиръ
113	„ Фтичевъ Н. .	Взв. и ротенъ к-ръ
114	„ Мициевъ Д. .	Взводенъ командиръ
115	„ Загорчевъ Н. .	Взв. и ротенъ к-ръ
116	„ Камбуровъ Ив. .	„ „
117	Ротмистъръ Христовъ М .	Взводенъ командиръ
118	Капитанъ Ранчевъ Р. .	Адют. и взводенъ к-ръ
119	Ротмистъръ Беронъ Ал. .	Инстр. по кав. часть
120	„ Босилковъ Л. .	Пом. инстр. по кав. ч.
121	Капитанъ Захариевъ Д. .	Взводенъ командиръ
122	„ Люлински Ив. .	„ „

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
123	Капитанъ Тодоровъ Ив. .	Взводенъ командиръ
124	„ Трифоновъ К. .	„ „
125	„ Мановъ Т. .	„ „
126	„ Вълчевъ Г. .	„ „
127	„ Драгиевъ Ат. .	„ „
128	„ Марковъ Г. .	„ „
129	„ Петрановъ Асп. .	„ „
130	„ Леонкиевъ Н. .	„ „
131	„ Цановъ Ст. .	„ „
132	„ Велчевъ Дамянъ .	К-ръ взв., рота и друж.
133	Ротмистъръ Коцевъ Тр. .	Пом. инстр. кав. часть
134	Капитанъ Балджиларски Ал. .	Взводенъ командиръ
135	„ Ивановъ Ж. .	Инстр. на арт. часть
136	„ Балабановъ Д. .	Завед. прехраната
137	„ Николаевъ Ив. .	Адютантъ
138	„ Поповъ П. .	Взводенъ командиръ
139	„ Дачевъ П. .	„ „
140	„ Цаневъ Г. .	Взв. к-ръ и к-ръ на рота
141	„ Даскаловъ Ст. .	Взводенъ командиръ
142	„ Кирчевъ К. .	„ „
143	„ Пецевъ П. .	„ „
144	„ Давидковъ .	Инстр. арт. часть
145	„ Васковъ Юр. .	Взводенъ командиръ
146	„ Саржилиевъ .	„ „
147	„ Таракчиевъ Щ. .	К-ръ учеб. батарея
148	„ Юруковъ Г. .	Взводенъ командиръ
149	„ Ангеловъ Вл. .	„ „
150	„ Атанасовъ Кр. .	„ „
151	„ Савовъ .	Командиръ на рота
152	„ Горовъ Д. .	Взводенъ командиръ
153	„ Кюпрюбашиевъ .	„ „
153	„ Димитровъ Ст. .	„ „
154	„ Поповъ Ив. .	„ „
155	„ Лукашъ К. .	„ „
156	„ Бораджиевъ .	„ „
157	„ Пашевъ П. .	„ „
158	„ Настевъ Д. .	Командиръ на рота
159	„ Ганевъ Сп. .	Взводенъ командиръ
160	„ Василевъ В. .	К-ръ учеб. батарея
161	„ Сотировъ Ст. .	„ „
162	„ Василевъ Кр. .	Командиръ на рота
163	„ Доспѣвски З. .	Взв. к-ръ и к-ръ на рота

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
164	Капитанъ Коцевъ Тр.	Взв. К-ръ и К-ръ на рота
165	" Узуновъ	К-ръ на учеб. батарея
166	Капитанъ Горбановъ К.	" " " "
167	" Бойчевъ Я.	" " " "
168	" Василевъ Д.	Взводенъ Командиръ
169	Ротмистъръ Кжнчевъ	" "
170	Капитанъ Савовъ Т.	" "
171	" Калевъ Д.	" "
172	" Пейчевъ П.	К-ръ на нестр. команда
173	" Коевъ Ц.	Взв. К-ръ и К-ръ на рота
174	" Чолаковъ Хр.	Взводенъ Командиръ
175	" Дуковъ Г.	" "
176	" Ганчевъ Д.	" "
177	" Христовъ Ив.	" "
178	" Константиновъ Ал.	" "
179	" Никифоровъ Н.	" "
180	" Андрѣевъ Бог.	" "
181	" Найденовъ Т.	" "
182	" Вазовъ Ив.	" "
183	" Шимачекъ Карлъ	" "
184	" Гачевъ	" "
185	" Влайковъ Л.	" "
186	" Чолаковъ Н.	" "
187	" Гендовичъ Ив.	" "
188	" Ангеловъ Ал.	" "
189	" Цоевъ М.	" "
190	" Тошевъ Б.	" "
191	" Христовъ Т.	" "
192	" Кисовъ Б.	" "
193	" Чокоевъ В.	" "
194	" Кокошковъ Д.	" "
195	" Димовъ Д.	" "
196	" Голѣминовъ Вл.	" "
197	" Планински Н.	" "
198	" Зографски П.	" "
199	" Величковъ К.	" "
200	" Константиновъ Ст.	" "
201	" Бѣловъ Ст.	" "
202	Капитанъ Наслѣдниковъ	" "
203	" Драгиевъ Ас.	" "
204	" Мачевъ Ив.	" "
205	" Ташевъ Б.	" "

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
5	Полковникъ Бърневъ	Пом. н-къ на у-щето
6	Полковникъ Савовъ С.	" " " "
7	Капитанъ Ранчевъ	Адютантъ
8	" Тодоровъ Стеф.	"
9	" Сирмановъ	"
10	Полковникъ Бошнаковъ Г.	Командиръ на рота
11	Майоръ Петровъ Н.	" " "
12	" Гладичевъ	" " "
13	" Червенаковъ Ив.	" " "
14	" Сантурджиевъ П.	" " "
15	" Димитриевъ Д.	" " "
16	" Сапунаровъ	" " "
17	Капитанъ Лазаровъ Велиз.	" " "
18	Майоръ Атанасовъ Ил.	Взводенъ командиръ
19	" Личевъ Хар.	Домакинъ
20	Капитанъ Спиридоновъ	Командиръ на рота
21	Майоръ Христовъ	Инстр. по кав. часть
22	Капитанъ Стаматовъ	" " арт. "
23	" Славчевъ С.	" " " "
24	" Константиновъ А.	" " " "
25	" Ангеловъ Ангелъ	Зав. арт. часть
26	" Стоенчевъ Дим.	" " взводъ
27	Ротмистъръ Христовъ Матю	" кавал. команда
28	" Марковъ Алекс.	"
29	" Коцевъ Христо	"
30	Г. Щабъ Капитанъ Василевъ	Инсп. на класоветъ
31	" Майоръ Жековъ Н.	"
32	Капитанъ Филиповъ Ив	и. д. инсп. на клас.
33	" Радановъ Вас.	Старши офицеръ
34	" Бъчваровъ	"
35	" Илиевъ Ник.	"
36	" Янакиевъ Ник.	"
37	" Живковъ Конст.	"
38	" Стояновъ Ник.	"
39	" Минковъ Ст.	"
40	" Кушевалиевъ	Взводенъ командиръ
41	" Павловъ	"
42	" Денчевъ	"
43	" Куюмджиевъ	"
44	" Василевъ	"
45	" Кабакчиевъ В.	"
46	" Апостоловъ К.	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
47	Капитанъ Шингаровъ .	Взводенъ командиръ
48	" Григоровъ .	"
49	" Туйковъ Р. .	"
50	" Мариновъ Дим. .	"
51	" Георгиевъ Хр. .	"
52	" Гавраиловъ Ив. .	"
53	" Филиповъ Бор. .	"
54	" Николовъ Христо .	"
55	" Тасевъ Стеф. .	"
56	" Нейковъ Т. .	"
57	" Мурдаровъ Ас. .	"
58	" Аджаровъ Г. .	"
59	" Кънчевъ П. .	"
60	" Койчевъ Иванъ .	"
61	" Костовъ Иванъ .	"
62	" Каишевъ Атанасъ .	Старши офицеръ
63	" Соларовъ .	Офиц. възпитатель
64	" Пеневъ Тодоръ .	"
65	" Мициевъ Дим. .	"
66	" Дандуловъ Д. .	"
67	" Загорчевъ Ат. .	"
68	" Саповъ Георги .	"
69	" Райновъ Радосл. .	"
70	" Куцаровъ Мар. .	"
71	" Дюдюковъ Алек. .	Пом. взв. командиръ
72	" Балабановъ Дим. .	"
73	" Ширяевъ Иванъ .	"
74	" Десевъ Еман. .	Зав. прех и взв. к-ръ
75	" Арсениевъ Милор. .	Взводенъ командиръ
76	" Капитановъ Г. .	Пом. взв. командиръ
77	" Михайловъ Тод. .	"
78	Поручикъ Атанасовъ Миланъ .	"
79	Капитааъ Дечевъ Иванъ .	"
80	Поручикъ Мариновъ Йорд. .	"
81	" Стойчевъ Тихолъ .	"
82	" Тафровъ Ст. .	Пом. възпитатель
83	" Богдановъ Любом. .	"
84	Капитанъ Берберовъ Ник. .	"
85	" Николовъ Ст. .	Взводенъ командиръ
86	" Поповъ Дим. .	"
87	Поручикъ Георгиевъ Ник. .	Пом. възпитатель
88	" Цоневъ Никола .	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
89	Капитанъ Кабакчиевъ Иванъ .	Пом. възпитатель
90	Поручикъ Начевъ Тодоръ .	"
91	" Божиловъ Вас. .	"
92	" Черневъ Тома .	"
93	" Чорбаджийски Р. .	"
94	" Людцкановъ Г. .	"
95	" Златевъ Стефанъ .	"
96	" Ивановъ Запрянь .	Пом. взв. командиръ
97	" Личевъ Гавраилъ .	"
98	" Дамяновъ Иванъ .	"
99	" Морфовъ Алекс. .	"
100	" Станчевъ Петъръ .	Библиотекаръ
101	" Димитровъ Ан. .	"
102	Ротмистъръ Китанчевъ .	"
103	Капитанъ Цвѣтковъ Г. .	Заведующъ преханата
104	" Костовъ Петко .	"
105	" Табаковъ Д. .	Зав. нестр. команда
106	" Николовъ Ст. .	"
107	" Върбановъ Иванъ .	"
108	Сан. Подпоруч. Ивановъ Ст. .	Аптекарь
109	" " Атанасовъ В. .	"
110	" " Бобошевски .	"
111	Сан. Поручикъ Кирковъ Ник. .	Медицински лѣкаръ
112	Д-ръ Юруковъ .	"
113	" Ребенъ .	"
114	Поручикъ Камбуровъ Хр. .	Ковчежникъ
115	" Пановъ Василь .	"
116	" Златевъ Петъръ .	Пом. инстр. по ездата
117	Капитанъ Поповъ .	Прикомандированъ
118	" Карадимовъ П. .	"
119	" Йордановъ Стеф. .	"
120	Сан. Полковникъ Димитровъ .	Преподаватель
121	Майоръ Петровъ К. .	"
122	Подполковникъ Ив. Стойковъ .	"
123	" Икономовъ .	"
124	Майоръ Наумовъ .	"
125	" Пентиевъ .	"
126	" Токаловъ .	"
127	" Пеневъ .	"
128	" Андрѣевъ .	"
129	А. И. Капитанъ Стоименовъ .	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
130	Капитанъ Йонковъ Ив.	Преподаватель
131	" Петровъ Никола	"
132	" Маноловъ Алекс.	"
133	" Азмановъ Дим.	"
134	В. И. Капитанъ Тихчевъ	"
135	Капитанъ Димитровъ Алекс.	"
136	" Кърджиевъ	"
137	" Цъклевъ П.	"
138	" Нерезовъ	"
139	" Кирковъ	"
140	" Кантарджиевъ	"
141	" Бурмовъ	"
142	" Добревски	"
143	" Папазовъ	"
144	" Лефтеровъ	"
145	" Ангеловъ Василь	"
146	" Стойковъ	"
147	" Райновъ	"
148	" Димитровъ	"
149	" Тилчевъ	"
150	" Куртевъ	"
151	" Шкойновъ	"
152	" Бакърджиевъ Н.	"
153	Поручикъ Самарджиевъ	"
154	Капитанъ Стефановъ	"
155	" П. Бракаловъ	"
156	" Константиновъ	"
157	" Нонковъ	"
158	" Вълковъ Иванъ	"
159	" Христовъ	"
160	Цивилни Йорд Трифуновъ	"
161	" Инж. Еф. Дефаловъ	"
162	" Димитъръ Илковъ	"
163	" Л. Лукашъ	"
164	" Г. Мартиновъ	"
165	" Д. Ценовъ	"
166	" Сп. Николовъ	"
167	" Х. Илиевъ	"
168	" К. Мартиновъ	"
169	" Капелм. Иермаршъ	"
170	" П. Рендовъ	"
171	" Р. Каннели	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
206	Капитанъ Спасовъ П.	Взводенъ командиръ
207	" Тапанаровъ	
208	" Василевъ Г.	
209	" Кочановъ	
210	" Черневъ П.	
211	" Марковъ М.	
212	" Анастасовъ А.	
213	" Кецкаровъ Вл.	
214	" Мановъ Евг.	
215	" Гроздановъ Ил.	
216	" Тодоровъ	
217	" Крушевъ	
218	" Пангаровъ Ив.	
219	Поручикъ Камбуровъ Хр.	
220	" Мановъ В.	Ковчежникъ
221	" Златевъ Ст.	"
222	" Ширяевъ Ив.	Библиот. и взв. к-ръ
223	" Русевъ Р.	Завед. прехраната
224	" Петровъ П.	Пом. инстр. арт. часть
225	" Преславски К.	Пом. инстр. инж. часть
226	" Кисовъ Ив.	Пом. взв. командиръ
227	" Коларовъ Ал.	" " "
228	" Бояджиевъ Ал.	" " "
229	" Ивановъ Ив.	" " "
230	" Павловъ Ас.	" " "
231	" Лопошновъ Св.	" " "
232	" Георгиевъ Т.	" " "
233	" Новаковъ Т.	" " "
234	" Ангеловъ Вл.	" " "
235	" Копарановъ С.	Пом. инстр. инж. часть
236	" Бачокировъ П.	Взводенъ командиръ
237	" Трънка Адамъ	Пом. инстр. инж. часть
238	" Миховъ Н.	Адютантъ
239	" Герасимовъ Др.	Пом. инстр. арт. часть
240	" Марковъ Н.	" " "
241	" Козловски Ив	Взводенъ командиръ
242	" Катровъ П.	" " "
243	" Руменовъ Ал.	" " "
244	" Станисовъ Н.	" " "
245	" Минчевъ Г.	" " "
246	" Фиковъ П.	Пом. дом. и зав. прех.
247	" Жабленовъ	Взводенъ командиръ

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
248	Поручикъ Герчевъ П.	Взведенъ командиръ
249	„ Узуновъ Ив.	„ „
250	„ Малевъ Вл.	„ „
251	„ Паница Ал.	„ „
252	„ Лѣкарски Д.	„ „
253	„ Басмаджиевъ Кр.	„ „
254	„ Гавраиловъ Г.	Завед. прехраната
255	„ Горановъ .	К-ръ учебна батарея
256	„ Миневъ К.	Взведенъ командиръ
257	„ Димовски Ст.	„ „
258	„ Андрѣевъ П.	„ „
259	„ Спасовъ .	„ „
260	„ Цоневъ П.	„ „
261	„ Василевъ В.	„ „
262	„ Курешански.	„ „
263	„ Шапкарровъ Ив.	„ „
264	„ Христовъ К.	„ „
265	„ Караколаковъ В.	„ „
266	„ Велчевъ Ст.	„ „
267	„ Чуковъ М.	„ „
268	„ Стефановъ Ат.	„ „
269	„ Андрѣевъ Бог.	„ „
270	„ Колевъ Хр.	„ „
271	„ Тошковъ Л.	„ „
272	„ Геловъ Д.	„ „
273	„ Станчевъ Сирко	„ „
274	„ Лѣсичковъ .	„ „
275	„ Аврамовъ Хр.	„ „
276	„ Паленковъ .	„ „
277	„ Власевъ Н.	„ „
278	„ Бакърджиевъ Д.	„ „
279	„ Кожухаровъ Т.	„ „
280	„ Бировъ Ал.	„ „
281	„ Гроздановъ Н.	„ „
282	„ Николаевъ Ем.	„ „
283	„ Пармаковъ Т.	„ „
284	„ Милковъ Гр.	„ „
285	„ Хаджиевъ Ал.	„ „
286	„ Велизаровъ П.	„ „
287	„ Йоновъ Ас.	„ „
288	„ Поповъ Д.	„ „
289	„ Върбановъ Хр.	„ „

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
290	Поручикъ Краевъ .	Взведенъ командиръ
291	„ Пошевъ З.	„ „
292	„ Томовъ Ст.	„ „
293	„ Янчевъ Хр.	„ „
294	„ Чакмаковъ Д.	„ „
295	„ Симидчиевъ М.	„ „
296	„ Паскалевъ Св.	„ „
297	„ Кисовъ Г.	„ „
298	„ Паликжщовъ Г.	„ „
299	„ Терзийски Ст.	„ „
300	„ Флочевъ П.	„ „
301	„ х. Стефановъ М.	„ „
302	„ Георгиевъ Н.	„ „
303	„ Герчевъ Н.	„ „
304	„ Савовъ С.	„ „
305	„ Лазаровъ А.	„ „
306	„ Басарабовъ А.	„ „
307	„ Юрдановъ Вл.	„ „
308	„ Филиповъ А.	„ „
309	„ Мутафовъ А.	„ „
310	„ Петровъ Ап.	„ „
311	„ Василевъ С.	„ „
312	„ Ивановъ Г.	„ „
313	„ Мариновъ Ас.	„ „
314	„ Ивановъ К.	„ „
315	„ Хаджиевъ Т.	„ „
316	„ Кръстевъ .	„ „
317	„ Молловъ .	„ „
318	„ Мариновъ Г.	„ „
319	„ тех. Григоровъ Д.	Завед. оржжието
320	„ Пачеджиевъ .	Взведенъ командиръ
321	„ Димчевъ Н.	„ „
322	„ Ковачевъ Ив.	„ „
323	Подпоручикъ Минчевъ П.	„ „
324	„ Димитровъ Ив.	„ „
325	„ Куюмджиевъ .	„ „
326	„ Тутманиковъ .	„ „
327	„ Зумпаловъ .	„ „
328	„ Стрибърни .	„ „
329	„ Ивановъ Н.	„ „
330	„ Георгиевъ М.	„ „
331	„ Радиновъ .	„ „

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжность
332	Подпоручикъ Сиклуновъ .	Взводенъ командиръ
333	" Петруновъ .	" "
334	" Тифчевъ Н. .	" "
335	" Георгиевъ Ст. .	" "
336	" Стайковъ Ц. .	" "
337	" Мариновъ Б. .	" "
338	" х.Стефановъ Щ. .	" "
339	" Поповъ Ив. .	" "
340	" Чукурски Вл. .	" "
341	" Мустаковъ .	Младши офицеръ
342	" Божиловъ Ив. .	Взводенъ командиръ
343	" Кюстендилски. .	" "
344	" Павловъ В. .	" "
345	" Станевъ Ив. .	" "
346	" Хлѣбаровъ С. .	" "
347	" Янковъ К. .	" "
348	" Константин. Б. .	" "
349	" Каровъ Д. .	" "
350	" Кафеджиевъ Ст. .	" "
351	" Цоковъ Б. .	" "
352	" Бѣлевъ .	" "
353	" Благоевъ .	" "
354	" Петровъ Г. .	" "
355	" Спасовъ Б. .	" "
356	" Мискановъ А. .	" "
357	" Ефтимовъ Ас. .	" "
358	" тех. Кировъ Т. .	Завед. оржжието
359	Сан. подполковникъ Ребенъ .	Старши мед. лѣкаръ
360	Сан. Майоръ Юруковъ Хр. .	" " "
361	Сан. капитанъ Здравковъ .	Друж. мед. "
362	Капелмайсторъ Мацакъ Ал. .	Капелмайсторъ
363	Сан. капитанъ Станишевъ .	Друж. мед. лѣкаръ
364	Сан. майоръ Д-ръ Папазовъ .	" " "
365	Сан. майоръ Д-ръ Магардичъ В. .	" " "
366	Сан. майоръ Д-ръ Робевъ Анг. .	" " "
367	" подполк. Атанасовъ Вл. .	Старши мед. лѣкаръ
368	" поручикъ Цауловъ Ав. .	Млад. " "
369	Ветеринаренъ майоръ Поповъ .	Ветеринаренъ лѣкаръ
370	Сан. подпоруч. Лешниковъ Ал. .	Медицински лѣкаръ
371	Майоръ Шкойновъ Иванъ .	Преподаватель
372	Капитанъ Йонковъ Ив. .	"
373	" Петровъ Никола .	"

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжность
374	Капитанъ Азмановъ Димит. .	Преподаватель
375	" Бакърджиевъ Ник. .	"
376	" Стефановъ .	"
377	" Самарджиевъ .	"
378	Никола Василевъ .	"
379	Димитъръ Илковъ .	"
380	Димитъръ Шоповъ .	"
381	Хараланъ Харалановъ .	"
382	Хараламби Илиевъ .	"
383	Матей Дончевъ .	"
384	Тошко Костовъ .	"
385	Панайотъ х. Петровъ .	"
386	Иванъ Поповъ .	"
387	Христо Върговъ .	"
388	Кирилъ Соколовъ .	"
389	Иванъ Икономовъ .	"
390	П. Недѣлчевъ .	"
391	Ив. Бракаловъ .	"
392	Вл. Петровъ .	"
393	Христо Златаровъ .	"
394	Стефанъ Цвѣтковъ .	Секретаръ
395	Иорданъ Христовъ .	Ковчежникъ
396	Кирилъ Найденовъ .	Старши писаръ
397	Маринъ Върбановъ .	Писаръ
398	Иосифъ Хаузеръ .	Огняръ парн. отопл.
399	Петъръ Г. Падаревъ .	Машинистъ
400	Александъръ Д. Мариновъ .	Писаръ
401	Петъръ Гавриловъ .	"
402	Ангелъ Николовъ .	"
403	Фед. Павелъ Дойчовъ .	"
404	" Рад. Сѣбевъ .	Бюфетчикъ
405	Христо Стояновъ .	Портиеръ
406	Велю Христовъ .	Разсилень
407	Стоянъ А. Гърлянски .	"
408	Фед. Стоянъ Фидановъ .	Библиотекаръ
409	Андонъ Стоименовъ .	Фелдф. нестр. команда
410	Енчо Маджаровъ .	Майсторъ хлѣбаръ
411	Павелъ Николовъ .	Писаръ
412	Илия Петровъ .	Разсилень
413	Петъръ Георгиевъ .	"
414	Тодоръ Алексовъ .	"
415	Лазаръ Стоевъ .	Готвачъ

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
416	Стою Стаменовъ . . .	Готвачъ
417	Мишо Георгиевъ . . .	"
418	Никола Петровъ . . .	Майсторъ-желъзаръ
419	Никола Петковъ . . .	Оржж. майсторъ
420	Велинъ Стоиловъ . . .	Ключ на общия складъ
421	Павелъ Михайловъ . . .	Регистратотъ
422	Никола Филчевъ . . .	Медиц. фелдшеръ
423	Пенко Шотековъ . . .	Ветерин. фелдшеръ

СПИСЪКЪ

На г. г. офицеритъ, които сж служили въ Военното на Н. В. училище V. периодъ отъ 1919 до 1934 г.

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1	Полковникъ Мидилевъ	Началн. на училището
2	" Нойковъ	" " "
3	" Василевъ	" " "
4	" Каблешковъ	" " "
5	" Велчевъ	" " "
6	" Маринковъ	" " "
7	" Йововъ М.	" " "
1919 год.		
1	Поручикъ Бесарабовъ	Командиръ на взводъ
2	Поручикъ Поповъ	—
3	Капитанъ Марковъ Н.	Командиръ на взводъ
4	" Анастасовъ Ат.	К-ръ на взводъ и рота
5	" Кецкаровъ Вл.	Командиръ на взводъ
6	" Петровъ Ан.	" " "
7	Поручикъ Мариновъ	" " "
8	Капитанъ Гроздановъ	" " "
9	" Димовъ	" " "
10	" Фиковъ П.	—
11	Подполковникъ Ковачевъ	—
12	Поручикъ Хаджиевъ Ал.	Командиръ на взводъ

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
13	Сан. Подпол. Атанасовъ Вл.	Медицински лѣкаръ
14	Майоръ Докузовъ	Командиръ на рота
15	Поручикъ Пачеджиевъ Б.	" " взводъ
16	Д-ръ Б Петровъ	Преподавателъ
17	Майоръ Коевъ Цоко	К-ръ на взводъ и рота
18	Поручикъ Димчевъ	Командиръ на взводъ
19	Поручикъ Николаевъ Ем.	" " "
20	Капитанъ Геловъ Д.	" " "
21	Сан. Подпол. Д-ръ Юруковъ	Медицински лѣкаръ
22	Капитанъ Тодоровъ В.	Командиръ на взводъ
23	Капитанъ Куртевъ П.	" " "
24	Поручикъ Ковачевъ Ив.	" " "
25	Д-ръ Киряковъ Д.	Преподавателъ
26	Капитанъ Георгиевъ Н.	Командиръ на взводъ
27	Сан. Пор. Шауловъ Авр	—
28	Майоръ Кочановъ Сава	К-ръ на взводъ и рота
29	Майоръ Василевъ Г.	Командиръ на взводъ
30	Капитанъ Чолаковъ Н.	" " "
31	Майоръ Ганчевъ Д.	" " рота
32	Капитанъ Градинаровъ	К-ръ на взв. и зав. к. д.
33	Майоръ Драгиевъ Ат.	Командиръ на рота
34	Капитанъ Малевъ Вл.	" " взводъ
35	Майоръ Бойчевъ Янко	К-ръ на взв. и батарея
36	Зжбол. Банановъ Н.	Зжболѣкаръ
37	Зжбол. Стояновъ Минчо	"
38	Капитанъ Пангаровъ Ив.	К-ръ на взв. и зав. прех.
39	Сан. Подп. Апт. Лешниковъ	Аптекаръ
40	Подпол. Милтеневъ Рангелъ	К-ръ на пион. рота
41	Майоръ Антоновъ Хр.	Инстр. инж. часть
42	Подполковникъ Маринковъ С.	Инспекторъ класовѣтъ
43	Подполковникъ Михайловъ	Пом. Н-къ на у-тс
44	Майоръ Минковъ Василь	Командиръ на рота
45	Подполковникъ Добревъ Д.	Домакинъ
46	Майоръ Доспевски	Командиръ на рота
47	Подп. Димитровъ П. Савовъ	" " "
48	Майоръ Александровъ	" " "
49	Подполковникъ Ракевъ Ат.	Преподавателъ
50	Капитанъ Касжровъ Йорданъ	Командиръ на взводъ
1920 год.		
1	Майоръ Пъевъ Юрданъ	Преподавателъ
2	Капитанъ Тжпанаровъ	Командиръ на взводъ

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
3	Капитанъ Касжровъ Юр.	Командиръ на взводъ
4	Майоръ Заморски	Домакинъ
5	Ротмистъръ Молловъ	Взводенъ командиръ
6	Подполк. Добруджански Д.	Преподавателъ
7	Подполк. Славовъ — препод.	"
8	Тех. Капитанъ Атанасовъ Г.	Капелмайсторъ
9	Подполковникъ Черневъ Т.	Преподавателъ
10	Подполковникъ Няголовъ	"
11	Капитанъ Киракулаковъ	Командиръ на взводъ
12	Капитанъ Чокоевъ	" " "
13	Капитанъ Малчевъ	Командиръ на рота
14	Майоръ Филиповъ Мл.	Инстр. по кав. часть
15	Ротмистъръ Марковъ	Командаръ на взводъ
16	Подполковникъ Пинтевъ Кр.	Инспекторъ класов.
17	Майоръ Крайовски	Командиръ на рота
18	Капитанъ Спасовъ П.	" " взводъ
19	Капитанъ Кокошковъ	" " "
20	Подполковникъ Миндовъ Г.	Преподавателъ
21	Подполковникъ Семерджиевъ	К-ръ на учеб. батарея
22	Майоръ Горбановъ	Инстр. Арт. отдѣлен.
23	Майоръ Русевъ.	К-ръ на бат. и препод.
24	Капитанъ Мусаковъ Ил.	Командиръ на взводъ
25	Капитанъ Антоновъ П.	" " "
26	Капитанъ Поповъ Д.	" " "
27	Капитанъ Радановъ Р.	" " "
28	Капитанъ Голѣмановъ Вл.	" " "
29	Капитанъ Кожухаровъ Т.	" " "
30	Капитанъ Дипчевъ Вл.	" " "
31	Капитанъ Димчевъ Н.	" " "
32	Подполковникъ Драгановъ Тр.	Преподавателъ
33	Капитанъ Кусевъ Г.	Командиръ на взводъ
34	Подполковникъ Тодоровъ Евл.	И-ръ на клас. и препод.
35	Капитанъ Каракашевъ П.	Командиръ на взводъ
36	Подполков. Караивановъ П.	Командиръ на друж.
37	о. з. Генералъ Славчевъ С.	Преподавателъ
38	Подполковникъ Златановъ	И-ръ по кав. часть
39	Подполковникъ Морфовъ	Командиръ на рота.
40	Майоръ Луковъ	" " батарея
41	Майоръ Райчевъ	И-ръ по кав. часть
42	Капитанъ Мановъ Евгени	Командиръ на взводъ
43	Полковникъ Михайловъ Н.	Пом. Н-къ на у-щето
44	Подполковникъ Таминчевъ.	Преподавателъ

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
45	Подполковникъ Бойчевъ	Инстр. Арт. часть
46	Подполковникъ Пановъ К.	Пр. и инсп. на класов.
47	Подполковникъ Йововъ М.	" " "
48	Подполковникъ Атанасовъ Р.	Преподавателъ
49	Подполков. Константиновъ Д.	Взв. к-ръ и рот к-ръ
50	Майоръ Марковъ Г.	Ротенъ командиръ
51	Капитанъ Чакмаковъ Д.	Взводенъ командиръ
1921 год.		
1	Майоръ Поповъ Борисъ В.	Инстр. кавал. часть
2	Майоръ Едеровъ Георги.	" " "
3	Ротмистъръ Стойчевъ Вл.	" " "
4	Капитанъ Найденовъ Т.	Взв. к-ръ и адютантъ
5	Капитанъ Поборниковъ Т.	Взводенъ командиръ
6	Майоръ Драгиевъ А.	Ротенъ к-ръ
7	Капитанъ Христовъ Ив.	Зав. прехраната
8	Сан. Подполк. Рачевъ Г.	Ветеринаренъ лѣкаръ
9	Майоръ Добружалиевъ	Преподавателъ
10	Оржж. техн. Жековъ Т.	Завед. оржжието
11	Капитанъ Серафимовъ К.	Адютантъ
12	Капитанъ Сарийски Ив.	Взводенъ к-ръ
13	Капитанъ Станчевъ Д.	Н-къ звукоизм. к-да
14	Капитанъ Константиновъ Т.	Взводенъ к-ръ
15	Капитанъ Пашевъ Боби	Командиръ на взводъ
16	Капитанъ Руменовъ Ас.	" " "
17	Капитанъ Дренски С.	" " "
18	Майоръ Малчевъ Малчо	К-ръ кавал. команда
19	Капитанъ Боевъ Н.	К-ръ Арт. в. "
20	Майоръ Пѣевъ Петко	Командиръ на рота
21	Майоръ Недевъ Н.	Преподавателъ
22	Майоръ Жилковъ Ат.	Инструк. кавал. часть
23	Арт. техн. Начевъ Гюро	Завед. оржжието
24	Оржж. техн. Сивриевъ Ат.	" " "
25	Ротмистъръ Узуновъ	Командиръ на взводъ
26	Капитанъ Желявски П.	" " рота
27	Подполков. Димитровъ Р.	" " "
28	Капитанъ Тодоровъ Н.	" на в. Арт. к-да
29	Техникъ Христосковъ	Завед. оржжието
30	Капитанъ Кръстевъ Ас.	Командиръ на взводъ
31	Капитанъ Кръстевъ Дим.	" " "
32	Майоръ Цановъ Цанко	" — "
33	Майоръ Марковъ Г.	Командиръ на рота

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1922 година		
1	Капитанъ Паскалевъ Св.	Инстр. кавал. часть
2	Подполковникъ Ламбревъ	Командиръ на рота
3	Капитанъ Димитровъ П.	" " взводъ
4	Капитанъ Алексиевъ Д.	" " "
5	Капитанъ Даскаловъ Ас.	" в. арт. к-да
6	Майоръ х. Петковъ Н.	Зав. карт. дѣло
7	Подполк. Саржилиевъ Ил.	Преподаватель
8	Капитанъ Славчевъ Сл.	Командиръ на взводъ
9	Капитанъ Бировъ Ал.	" " "
10	Поручикъ Баевъ Г.	Взводенъ командиръ
11	Полковникъ Христовъ Хр.	Пом. Н-къ на У-то
12	Майоръ Янковъ Г.	Инструк. инж. часть
13	Капитанъ Атанасовъ Мар.	Пом. инстр. кав. часть
14	Капитанъ Недѣлковъ Ив.	Командиръ на взводъ
15	Майоръ Мархоловъ Хр.	Инстр. кавал. часть
16	Капитанъ Георгиевъ Василь	Командиръ на взводъ
17	Майоръ Симовъ Сим.	" " рота
18	Капитанъ Брусевъ Н.	" " взводъ
19	Подполк. Радевъ Т.	Инспек. на класоветѣ
20	Капитанъ х. Атанасовъ	Пом. зав. карт. дѣло
21	Поручикъ Кировъ Ц.	" " " "
22	Поручикъ Узуновъ	" " " "
23	Подполк. Георгиевъ Здр.	Инспек. на класоветѣ
24	Подпор. Семовъ Т.	Пом. н-къ при к. курсъ
25	Капитанъ Миховъ Н.	Инстр. арт. часть
26	Подпор. Марчевъ Марчо	Командиръ на взводъ
1923 година		
1	Подполковникъ Халачевъ Ив.	Командиръ на рота
2	Майоръ Календеровъ Р.	" " "
3	Капитанъ Стоевъ Ст.	" " взводъ
4	Майоръ Никифоровъ Ник.	Преподаватель
5	Капитанъ Младеновъ Илия	Командиръ на взводъ
6	Майоръ Порковъ Д.	Инстр. кавал. часть
7	Майоръ Василевъ Дим.	К-ръ на взв. рота и д-нъ.
8	Капитанъ Радиновъ Бл.	Командиръ на взводъ
9	Подполковникъ Йордановичъ	Инстр. по инж. часть и преп.
10	Вет. Д-ръ Гърличковъ Гр.	Ветеринаренъ лѣкаръ
11	Кап. Стефановъ (Ник.) Ат.	Командиръ на рота
12	Полковникъ Петровъ П.	Преподаватель
13	Капитанъ Станчевъ К.	Командиръ на взводъ
14	Капитанъ Ханджиевъ Лазаръ	" " "

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
15	Подполковникъ Данчевъ Хр.	Командиръ на рота
16	Подполковникъ Мановъ В.	Преп., инсп. на клас.
17	Майоръ Бърняковъ Б.	Преподаватель
18	Михайловъ Кон.	Капелмайсторъ
19	Капитанъ Кираджиевъ Д.	Взводенъ командиръ
20	Майоръ Бояджиевъ Н.	Командиръ на рота
1924 год.		
1	Капитанъ Побиевски Кр.	Взводенъ командиръ
2	" Георгиевъ Н.	Н-къ звукоизмѣр. к-да
3	" Бановъ Вл. (Рафаилъ)	" " "
4	" Димитровъ Г.	" " "
5	Зжбол. Нейкова Стефана.	Зжболѣкарка
6	Капитанъ Ангеловъ Мих.	Взводенъ командиръ
7	Д-ръ Тризлинчевъ Вл.	Медицински лѣкаръ
8	Капитанъ Бончевъ Сл.	Взводенъ командиръ
9	Майоръ Шапкаровъ Ив.	Инстр. по инж. часть
10	Капитанъ Станчевъ Ст.	Взводенъ командиръ
11	Майоръ Радановъ Рад.	Командиръ на рота
12	Майоръ Пехливановъ Симеонъ	Инстр. по инж. часть
13	Капитанъ Цвѣтковъ Радосл.	Взводенъ командиръ
14	Майоръ Черневъ П.	Зав. картеното дѣло
15	Капитанъ Спасовъ Д.	К-ръ на взв. и адют.
16	Майоръ Райчевъ П.	Инстр. кавал. часть
17	Капитанъ Геновъ Ст.	Взводенъ командиръ
18	" Доцевъ Ангелъ	" "
19	" Богдановъ Н.	" "
20	" Дрехаровъ Др.	" "
21	" Киряджиевъ Д.	" "
1925 год.		
1	Капитанъ Ивановъ Ст.	Взводенъ командиръ
2	" Валявичарски К.	" "
3	Оржж. техн. Костовъ Василь	Оржжеевъ техникъ
4	Полковникъ Тодоровъ Иванъ	Инспек. на класоветѣ
5	Капитанъ Георгиевъ Ал.	Завед. прехраната
6	Капитанъ Боевъ Никола	Н-къ звукоизмѣр. к-да
7	Подполковникъ Коцевъ	Командиръ на рота
8	Капитанъ Йоновъ Вл.	Взводенъ командиръ
9	" Банчевъ Ст.	" "
10	" Гърневъ Стан.	" "

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1926 год.		
1	Поручикъ Захариевъ Д.	Взведенъ командиръ
2	Подполковникъ Ангеловъ Вл.	Преподаватель
3	Д-ръ Ивановъ Б.	Ветеринаренъ лѣкаръ
4	Майоръ Спасовъ Д.	Зав. картечно дѣло
5	" Бойдевъ В.	Преподаватель
6	Капитанъ Кжнчевъ Д.	К-ръ на взв. и р. к-ръ
7	" Чоневъ К	Взведенъ командиръ
8	Стоевъ Г.	" "
9	Майоръ Бачокировъ П	Инстр. инж. часть
10	Поручикъ Стойковъ Хр.	Командиръ на взводъ
11	М-ро Атанасовъ Г.	Капелмайсторъ
12	Полковникъ Кюркчиевъ Н.	К-ръ юнк. дружина
13	Кипитанъ Панайотовъ Йорд.	Взведенъ командиръ
14	Полковникъ Данчевъ Христо	К-ръ на юнк. друж.
1927 год.		
1	Поручикъ Стоичковъ Асенъ	Командиръ на взводъ
2	Мариновъ Ал.	Секретаръ
3	Бояджиевъ Т.	"
4	Майоръ Пашевъ Боби	Командиръ на рота
5	Майоръ Марковъ Конст.	Инстр. по кав. часть
6	Капитанъ Пановъ П.	Взведенъ командиръ
7	" Тодоровъ В.	" "
8	" Дундовъ Иванъ	" "
9	" Дѣловъ Никола	" "
10	Поручикъ Рошавеловъ Т.	" "
11	Поручикъ Инджевъ Симеонъ	" "
12	" Тасевъ	" "
13	" Кайджиевъ	" "
14	Майоръ Станчевъ Д.	" "
15	Подпоручикъ Мушмовъ К.	Преподаватель
1928 година		
1	Полков. Лукашъ Константинъ	Инспект. на класоветъ
2	Майоръ Христовъ С.	Домакинъ
3	Хар. Илиевъ	Преподав. библиог.
4	Капитанъ Илиевъ Илия	Взведенъ командиръ
5	Ничевъ Георги	Библиотекаръ
6	Майоръ Йосифовъ Ал.	Домакинъ
7	Капитанъ Терекчиевъ Ив.	Взведенъ командиръ
8	Подполков. Доспевски З.	Ротенъ командиръ
9	Капитанъ Кандевъ Игнатъ	Командиръ на взводъ

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
10	Капитанъ Геновъ Гено	Взведенъ командиръ
11	Подполк. Пѣевъ Юрданъ	Преподаватель
12	Кап. Янчулевъ Кирилъ	"
13	Поручикъ Дечевъ Борисъ	Взведенъ командиръ
14	" Читкушевъ К.	" "
1929 година		
1	Табаковъ Вл.	Зжболѣкаръ
2	Капитанъ Харизановъ Б.	Взведенъ командиръ
3	Подполк. Стоевъ Ст.	Инстр. кавал. часть
4	Капитанъ Дяковски Ив.	Взведенъ командиръ
5	Подполк. Марчевъ Д.	К-ръ на рота и дружина
6	Майоръ Павловъ	Командиръ на рота
7	Капитанъ Магеровъ Ив.	Взведенъ командиръ
8	" Хубеновъ Иванъ	К-ръ на учеб. рота
9	" Еребакановъ Д.	Заведующъ преханата
10	" Велчевъ Стр.	Взведенъ командиръ
11	Д-ръ Танановъ Стефанъ	Медицински лѣкаръ
12	Капитанъ Тихчевъ Иларионъ	Взведенъ командиръ
13	" Димитровъ Сл.	Командиръ Н. рота
14	" Мариновъ Ил.	Взведенъ командиръ
15	" Йоневски Йончо	"
16	Подполковникъ Георгиевъ Д.	Инстр. на арт. " часть
17	Капитанъ Чешмеджиевъ К.	Н-къ звукоизмѣр. к-да
18	Поручикъ Кировъ К.	Взведенъ командиръ
1930 година		
1	Капитанъ Стояновъ Стоянъ	К-ръ взв. и арт. к-да
2	" Ганевъ Георги	Взведенъ командиръ
3	Д-ръ Фудуловъ Ст.	Медицински лѣкаръ
4	Подпор. Турмаковъ Д.	Взведенъ командиръ
5	Поручикъ Узуновъ Гинчо	" "
6	Капитанъ Шоповъ Г.	" "
7	Поручикъ Диковъ М.	" "
8	Подпоручикъ Касжровъ М.	" "
9	Майоръ Тошковъ Г.	"
10	Полков. Даскаловъ Т.	Инстр. кавал. часть
11	Поручикъ Петковъ Н.	Инспек. на класоветъ
12	Майоръ Пеневъ Петъръ	Взведенъ командиръ
13	" Кръстевъ Асенъ	Преподаватель

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
1931 година		
1	Майоръ Бекяровъ К.	И-ръ по инж. часть
2	Подпоручикъ Бръчковъ К.	Командиръ на взводъ
3	Техн. Цанковъ Маринъ	Оржж. техникъ
4	Поручикъ Семовъ Св.	Командиръ на взводъ
5	Майоръ Геновъ Ст.	Домакинъ
6	Капитанъ Балтаковъ Ан.	Преподаватель
7	Тодорсвъ Любенъ	Капелмайсторъ
8	Д-ръ Йосифовъ Георги	Ветеринаренъ лѣкаръ
9	Капитанъ Хаджийски Вл.	Командиръ на взводъ
10	" Любеновъ Б.	" " "
11	" Главанаковъ Д.	Адютантъ
12	Капитанъ Божиновъ Ив.	Взводенъ командиръ
13	" Спасовъ Сп.	" "
14	" Величковъ Вел.	" "
15	" Мановъ Г.	" "
16	" Радевъ Т.	Завед. прихраната
17	" Ангеловъ Ив.	Взводенъ командиръ
18	" Китовъ Ас.	" "
19	Майоръ Панайотовъ Юр.	И-ръ по артил. часть
20	Кпитанъ Тасевъ Т.	Взводенъ командиръ
1932 год.		
1	Полковникъ Поповъ Св.	Инспек. на класоветъ
2	Капитанъ Симовъ Сим.	Командиръ на рота
3	" Георгиевъ Ив.	Взводенъ командиръ
4	" Тумангеловъ Г.	" "
5	" Ивановъ Ив.	Преподаватель
6	Георгиевъ Т.	Капелмайсторъ
7	Поручикъ Георгиевъ Г.	Взводенъ командиръ
8	Полковникъ Урумовъ Б.	Инспект. на класоветъ
9	Поручикъ Кайджиевъ	Взводенъ командиръ
10	Подполковникъ Жилковъ Ст.	Инстр. артилел. часть
11	Подпоручикъ Гаджевъ Н.	Взводенъ командиръ
1933 год.		
1	Майоръ Димитровъ Б.	Домак. на училището
2	Поручикъ Колевъ Н.	Завед. оржжието
3	Подполковникъ Недѣлковъ.	Командиръ на рота
4	Капитанъ Кацаровъ	Взводенъ командиръ
5	Поручикъ Радославовъ	" "

№ по редъ	Чинъ, име и презиме	Длъжностъ
6	Майоръ Братановъ Хр.	Командиръ на рота
7	Капитанъ Казанджиевъ	Командиръ на взводъ
8	Поручикъ Янминчевъ Д.	" " "
9	Майоръ Сапунджиевъ	Инст. по артил. часть
10	Подпоручикъ Пеневъ	Мл. офицеръ
1934 год.		
1	Поручикъ Георгиевъ	Командиръ на взводъ
2	Подпоручикъ Бърневъ	" " "
3	Д-ръ Щеревъ	Ветер. лѣкаръ
4	Иванъ Икономовъ	Цив. преподаватель
5	Стоянъ Загорчиновъ	" "
6	Методи Мавровъ	" "
7	Професоръ Мутавчиевъ	" "
8	" Цоневъ	" "
9	" Казанджиевъ	" "
10	Д-ръ Хар. Ивановъ	" "
11	г. Ремишъ	" "
12	Д. Бошковъ	" "
13	Д-ръ Николаевъ Н. П.	" "
14	Гладнишки	" "
15	Хинделовъ	" "
16	Т. Бояджиевъ	Секретаръ